

SUOMEN *mestari*

4

Suomen kielen oppikirja aikuisille

Sonja Gehring
Sanni Heinzmann
Sari Päivärinne
Taija Udd

FINN LECTURA

SUOMEN *mestari*

4

Suomen kielen oppikirja aikuisille

Sonja Gehring
Sanni Heinzmann
Sari Päivärinne
Taija Udd

FINN LECTURA

SUOMEN *mestari*

4

Suomen kielen oppikirja aikuisille

Sonja Gehring
Sanni Heinzmann
Sari Päivärinne
Taija Udd

FINN LECTURA

© 2016 Sonja Gehring, Sanni Heinzmann, Sari Päivärinne, Taija Udd ja Finn Lectura

1. painos

Valokuvat:

Rodeo: s. 8, 46, 48, 88, 168, 242, 278

Shutterstock: s. 206 (belushi), s. 297 JackCo (Fuerteventura), vichie81 (Alsace), Oscity (New York), Cornell J (Borneo)

Wikimedia Commons: s. 128 (Kiasma) s. 132 (Kansallismuseo), 134 (Eduskuntatalo), 245, 266, 267

Muut:

Pietinen/Lusto/Enson kokoelma: s. 89, Matti Koivurova: s. 91, Cloetta: s. 93, Kai Löfgren: s. 132 (Finlandia-talo), Kai Löfgren: s. 133, Helsingin kaupunki: s. 134 (Keskustakirjasto), Stig Hägglund / Vastavalo.fi: s. 246 (Närpiö), Technopolis: s. 246 (Oulu), Saamelaismuseo ja luontokeskus Siida: s. 247 (Inari), Siru-Leena Mukkala / Metsähallitus / Luontoon.fi: s. 247 (Karhunkierros), Lusto / Suomen Metsä-museo / Hannu Vallas: s. 248, Atena Kustannus Oy: s. 259, Harri Hinkka / ProPromotion Oy: s. 261

Kannen kuva: Liv-Friis Larsen / Shutterstock

Kansi ja taitto: Jenni Lindfors

Piirroskuvat: Jenni Lindfors

Kustantaja: Oy Finn Lectura Ab, Helsinki, 2016

info@finnlectura.fi

www.finnlectura.fi

Tämä teos on yhdistetty työ- ja oppikirja. Teos on suojattu tekijänoikeuslailla (404/61). Työkirjasivujen ja niiden osien valokopiointi, skannaaminen ja muu digitaalinen kopiointi on kokonaan kielletty. Tekstisivujen ja niiden osien valokopiointi, skannaaminen tai muu digitaalinen kopiointi on kielletty, ellei siihen ole hankittu lupaa. Tarkista, onko oppilaitoksellesse voimassa olevat valokopiointi- ja digiluvat. Lisätietoja luvista antaa Kopiosto ry www.kopiosto.fi. Teoksen tai sen osan muuntelu on ehdottomasti kielletty.

Alkusanat	s. 6
------------------------	------

Kappale 1: Pedro etsii töitä	s. 8
---	------

Sanasto ja tekstilajit

työn hakeminen

työpaikkailmoitus, työhakemus ja CV

työhaastattelu

Miten sanotaan? Virallinen asiointi**Kielioppi**

partisiippien esittely

VA-partisiippi

Tehdään sanoja! us/ys

1

Kappale 2: Hoitopaikka Marialle	s. 46
--	-------

Sanasto ja tekstilajit

tiedotteet, säännöt ja ohjeet

Miten sanotaan? Ehdottaminen ja

kohtelias kieltäytyminen

Kielioppi

TAVA-partisiippi

Tehdään sanoja! u/y, e

2

Kappale 3: Apua arkeen	s. 86
-------------------------------------	-------

Sanasto ja tekstilajit

tekniikka, tiede ja keksinnöt

tietotekstit

Miten sanotaan? No niin! Ai jaa! Ai!**Kielioppi**

NUT- ja TU-partisiipit

Tehdään sanoja! u/y (verbit)

3

Kappale 4: Kaupunkikierros	s. 128
---	--------

Sanasto ja tekstilajit

arkkitehtuuri ja muotoilu

esitteet ja tietotekstit

Miten sanotaan? Suostuttelu**Kielioppi**

MA-partisiippi

possessiivisuffiksit

verbi + rektio

Tehdään sanoja! uus/yys, us/ys

4

Kappale 5: Uskomatonta!	s. 168
--------------------------------------	--------

Sanasto ja tekstilajit

rikokset, onnettomuudet

ja luonnonkatastrofit

uutistekstit, viihdeuutiset

Miten sanotaan? Varmaa vai epävarmaa?**Kielioppi**

että-lauseenvastike: VAN ja NEEN

referointi: että-lauseenvastike

Tehdään sanoja! ari, is ja puhekielen verbejä

5

Kappale 6: Täyttä elämää ..... s. 206

Sanasto ja tekstilajit

eri elämänvaiheet
vapaaehtoistyö
lehtijuttu, henkilökuvaa

Miten sanotaan? Myötätunnon osoittaminen

Kielioppi

kun-lauseenvastikkeet: ESSA ja TUA

Tehdään sanoja! inen

6

Kappale 7: Matkalla Suomessa ..... s. 242

Sanasto ja tekstilajit

maantieto, luonto, elinkeinot ja talous
tietotekstit, kaunokirjallisuus

Miten sanotaan? Keskustelun aloituksia ja
lopetuksia

Kielioppi

jotta-lauseenvastike: KSE + poss.suff.

ja-lauseenvastike: EN

Tehdään sanoja! sto/stö, ma/mä

7

Kappale 8: Nyt juhliitaan! ..... s. 278

Sanasto ja tekstilajit

kutsu, juhlapuhe, jutustelu

Miten sanotaan? Keskustelufraaseja

Kielioppi

harvinaiset sijamuodot

referointi: kaikki lauseenvastikkeet

verbi + rektio

Tehdään sanoja! ele, ile, skele, aise/äise, ahta/ähtä

8

Harjoitusten ratkaisut ..... s. 306

Hyvä lukija

Suomen mestari 4 on aikuisille tarkoitettu jatko-oppikirja suomen kielen opiskeluun. Kirja on jatkoa sarjan aiemmille osille ja se soveltuu opiskeluun yleiseurooppalaisen viitekehysten taitotasolla B1. Mikäli kirjan tekstien rinnalla lukee monipuolisesti erilaisia tekstejä ja käyttää suomen kieltä muutoinkin aktiivisesti myös oppituntien ulkopuolella, kirjaa käyttäen voi hyvin edetä B2-tasolle saakka.

Tässä kirjassa oppimisen kohteena ovat rinnakkain arkipäivän kielenkäyttötilanteet sekä virallisemmat viestintätilanteet. Kirjan tekstit edustavat erilaisia tekstilajeja. Sarjan aiemmista osista tutut henkilöt esiintyvät tässäkin kirjassa, ja edellisen kirjan tapaan Pedro ja Hanna ovat päärooleissa.

Kirjassa on kaksi uutta osiota: Miten sanotaan? ja Tehdään sanoja!, jotka on erotettu tunnusväreillä omiksi osioikseen myös harjoituksissa. Miten sanotaan? -osioissa nostetaan esiin erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimivia kielenkäyttömalleja ja keskeistä fraseologiaa. Tavoitteena on auttaa opiskelijaa kohti idiomaattista ilmaisua. Tehdään sanoja! -osioissa puolestaan laajennetaan sanavarastoa tarkastelemalla sanojen johtamista. Tehdään sanoja! -osiot voi halutessaan jättää myös käsittelemättä tai käsitellä niitä esimerkiksi useamman kerrallaan vasta muiden asioiden opiskelemisen jälkeen.

Kappaleiden tekstit ovat autenttisinspiroituneita: ne ovat tekijöiden kirjoittamia, mutta eri tekstilajien konventioita hyvin tietoisesti mallintavia. Koska tekstit ovat aiempaa pidempiä, niiden kaikkien kohdalla ei ole välttämätöntä pyrkiä sanasanaiseen ymmärtämiseen; olennaista on tekstinlukutaitojen kehittäminen myös jonkinasteisen epävarmuuden sietämisen suuntaan. Tekstien sanasto on kuitenkin valikoitu harkitusti, joten kirjan teksteihin paneutumalla opiskelija pääsee parantamaan sanavarastoaan ohjatusti hyödyllisiin suuntiin. Tällä kielitaitotasolla opiskelijan on joka tapauksessa kielitaitonsa kartuttamiseksi tärkeää lukea suomeksi muutakin, mieluiten runsaasti etenkin autenttisia ja ajankohtaisia tekstejä.

Keskeisinä opiskelijoille uusina kielen rakenteen piirteinä kirjassa käsitellään partisiipit ja lauseenvastikkeet, joiden hallinta on tärkeää esimerkiksi sanomalehtitekstien ymmärtämiseksi. Partisiipit esitellään ja niitä harjoitetaan kirjassa melko perinpohjaisesti, niin että opiskelija pystyy omaksumaan partisiipit osaksi omaa kielenkäyttöään. Jos tavoitteena kuitenkin on vain oppia ymmärtämään partisiippeja teksteissä, harjoituksista voi valita siitä näkökulmasta sopivimmat ja jättää osan tekemättä. Lauseenvastikkeista harjoituksia on kirjassa vähemmän, koska tavoitteena on lauseenvastikkeiden kohdalla ollut antaa eväitä ensisijaisesti niiden ymmärtämiseen.

Kaiken kaikkiaan kirjassa on runsaasti harjoituksia. Ne etenevät yksinkertaisista sanasto- ja muotoharjoituksista monipuolisempiin eri asioita yhdisteleviin tehtäviin. Harjoitusten ratkaisut on koottu kirjan loppuun, mikä helpottaa itsenäistä opiskelua.

Kuten sarjan kolmannessakin osassa, tässäkin kirjassa käytetään puhekieltä sellaisissa teksteissä, harjoituksissa ja äänitteen dialogeissa, jotka kielenkäyttökontekstillaan luontevasti ovat puhekielisiä. Kaikki puhekieliset osuudet on merkitty puhe-
kuplasymbolilla , jotta lukija tietää aina, mistä kielimuodosta kulloinkin on kyse. Enimmäkseen kirjassa käytettävä puhekieli on Etelä-Suomessa puhuttavaa yleispuhekieltä.

Suomen tietokirjailijat ry:tä haluamme kiittää apurahoista, jotka ovat tukeneet työkentelyämme. Kustannustoimittajaamme Kai Löfgreniä kiitämme tarkoista silmistä ja hyvästä yhteistyöstä ja graafikko Jenni Lindforsia moninaisten toiveiden hienosta toteutuksesta! Toisiamme kiitämme hyvästä yhteis-, yli- ja yötyöstä, rautaisesta ammattitaidosta sekä vaihtelevan tasoisesta huumorista!

Toivotamme kirjan käyttäjille onnistumisen hetkiä Suomen mestarin parissa!

Helsingissä 16.11.2016

Sonja Gehring, Sanni Heinzmann, Sari Päivärinne ja Taija Udd

1

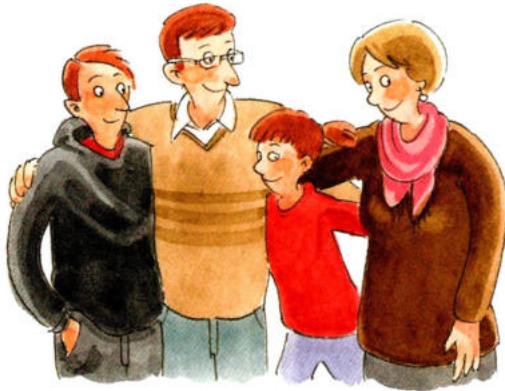
Pedro etsii töitä

- työn hakeminen
- työpaikkailmoitus, työhakemus ja CV
- työhaastattelu
- partisiippien esittely
- VA-partisiippi
- Miten sanotaan? Virallinen asiointi
- Tehdään sanoja! us/ys

Tuumasta toimeen

Kuulumisia

Pedron ja Hannan tytär Maria on jo 2,5-vuotias. Aurinkoisesti hymyilevä tyttö on tuonut vanhemmilleen paljon iloa – ja toisinaan unettomia öitä. Juuri ennen Marian syntymää ammattikorkeakoulusta valmistunut Hanna on mennyt töihin vanhempainvapaan jälkeen. Pedro on koti-isänä ja etsii töitä.

Alex on jo vuosi sitten muuttanut yhteen mökkireissulla tapaamansa Millan kanssa. He asuvat pienessä kaksiossa keskustan tuntumassa. Millan isän remontoima asunto on lähellä hyviä ulkoilumaastoja, ja kävelymatkan päässä on myös vastikään avattu ravintola, jossa Milla on töissä.

Pedron ja Hannan naapurissa asuva Mäkelän perhe on välillä etsinyt isompaa asuntoa, mutta päättänyt sittenkin jäädä nykyiseen kotiinsa. Tarvittava lisätulo olisi maksanut tällä alueella liikaa, eikä perhe halua muuttaa muualle. Hanna ja Pedro ovat iloisia, etteivät Mäkelät ole muuttaneet pois. Mäkelän perheen äiti, Tuula, hoitaa joskus Mariaa, kun Hannalla ja Pedrolla on iltamenoa. Laurista ja Pedrosta puolestaan on tullut hyvät kaverit yhteisillä juoksulenkeillä. Emma Mäkelä on alakoulussa ja harrastaa jalkapalloa ja tanssia. Yläkoulua käyvä Kalle on perustanut kavereidensa kanssa bändin, joka harjoittelee talon kellarissa.

Alexin ja Pedron entinen kurssikaveri Olga Utto perheineen on muuttanut Pietariin.

Miten menee?

Pedro: Moi Alex! Mitä äijä?

Alex: Mitäs tässä. Ihan hyvää. Me tultiin just Millan kanssa reissusta. Me oltiin viime viikko Itä-Suomessa pyöräilemässä ja sukuloimassa.

Pedro: Ai jaa. Kiersitteks te monessa paikassa?

Alex: Noo, sanotaanko, että pyöräilyä olis voinu olla vähän enemmän ja sukulaisia ja pullaa vähän vähemmän. Mut hyvä reissu se silti oli. Mitäs sulle? Ootsä vielä vanhempainvapaalla kotona?

Pedro: Oon joo. Mä oon kyl ettiny töitä, mut ku mitään ei oo löytyny, ni mä oon sit ollu Marian kans kotona. Mä alan jo olla vähän kypsä tähän koti-isänä olemiseen.

Alex: Ai jaa?

Pedro: No kyllähän Marian kanssa on enimmäkseen tosi hauskaa, mut olis kiva tavata päivisin muitakin ku naapuruston kotiäitejä hiekkalaatikolla. Ja palkkaakin ois hyvä saada.

Alex: No niin varmaan. Ooksä hakenu moneen paikkaan?

Pedro: Mä oon vastannu varmaan kahteenkymmeneen työpaikkailmoitukseen ja lähettäny kans muutamia avoimia hakemuksia suoraan firmoihin.

Alex: Okei. No ooksä päässy johonki haastatteluun?

Pedro: No oon mä parissa haastattelussa ollu, mut aina joku muu on saanu paikan. Mut nyt mä kyl näin yhden opashomman, johon mulla saattais olla ihan hyvät mahdollisuudet päästäkin.

Alex: Ai siis joku matkaoppaan paikka vai?

Pedro: Joo, ihan täällä Helsingissä.

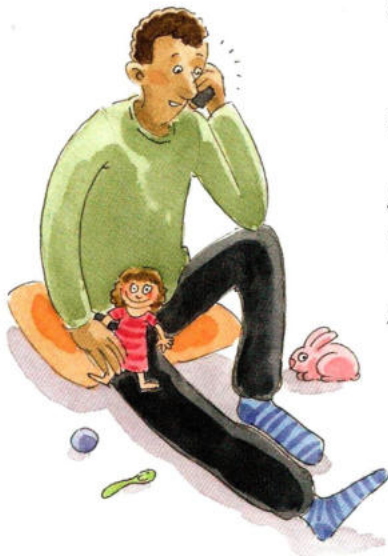
Alex: No se duunihan ois ku tehty sulle! Mä muistan vieläkin sen Brasilia-esittelyn, jonka sä pudit silloin suomen kurssilla! Se oli loistava!

Pedro: No joo. Katotaan nyt, mitä täst tulee. Mut hei, koskas te tuutte Millan kanssa meille?

Alex: Meille sopis vaikka lauantai-iltana.

Pedro: Okei, sovittu! Nyt mun täytyy lopettaa, ku Maria itkee tuolla jotain.

Alex: Jes, nähään! Sovitaan vaikka ajasta sit myöhemmin.

Kuulumisia

toisinaan	_____
uneton	_____
ammattikorkeakoulu	_____
valmistua (1) + ksi	_____
vanhempainvapaa	_____
koti-isä	_____
välillä	_____
sittenkin	_____
nykyinen	_____
muualle	_____
etteivät = että eivät	_____
iltameno	_____
puolestaan	_____
lenkki	_____
alakoulu	_____
yläkoulu	_____
perustaa (1)	_____
reissu	_____
G + tuntumassa	_____
ulkoilu	_____
maasto	_____
G + päässä	_____
vastikään	_____
perheinen = yhdessä perheen kanssa	

Miten menee?

äijä	_____
sukuloida (2)	_____
kiertää (1)	_____
kypsä = kyllästynyt	_____
enimmäkseen	_____
naapurusto	_____
hiekkalaatikko	_____
työpaikkailmoitus	_____
muutama	_____
avoin hakemus	_____
firma	_____
haastattelu	_____
homma	_____
saattaa (1)	_____
päästä (3) + MIHIN	_____
kuin tehty + lle	_____
loistava	_____

Työpaikkailmoitus

Etsimme tiimiimme kielitaitoisia

OPPAITA,

jotka hallitsevat asiakaspalvelun.

Osaavat oppaat

Yrityksemme järjestää erilaisia opastettuja kierroksia pääkaupunkiseudulla.

- 5 Vakiokierrostemme lisäksi teemme runsaasti asiakkaiden toiveiden mukaan räätälöityjä opastuksia. Kierroksia tehdään sekä kävellen, bussilla että polkupyörillä. Tarjoamme oppaillemme koulutuksen tehtäviin.

Arvostamme

- innostunutta asennetta
- 10 - palveluhenkisyttä
- halua oppia uutta
- kykyä omaksua uusia asiakokonaisuuksia nopeastikin.

Tarvitsemme uusia oppaita palvelemaan etenkin kansainvälisiä ryhmiä. Edellytämme, että osaat sujuvasti ainakin kahta seuraavista kielistä: englanti, espanja, italia, japani, 15 kiina, saksa, venäjä.

Muidenkin kielten osaaminen on ehdottomasti eduksi. Työssä vaadittava kielitaito testataan haastattelutilanteessa. Kuvaathan kielitaitosi mahdollisimman tarkasti jo hakemuksessa.

Jos haluat osaksi tiimiämme, hae kasvavaan joukkoomme 20.8. mennessä!

- 20 Hakemukset osoitetaan toimitusjohtaja Annika Mäkipäälle,
Osaavat oppaat, Opaskuja 2, 00020 Helsinki.
Lisätiedot: puh. 040 766 8111 / annika.makipaa@osaavatoppaat.fi

www.osaavatoppaat.fi www.osaavatoppaat.fi www.osaavatoppaat.fi

Työhakemus

Pedro Ribeiro
Puistotie 4 A 5
00045 Helsinki

TYÖHAKEMUS
15.8.2016

Toimitusjohtaja Annika Mäkipää

5 Osaavat oppaat
Opaskuja 2
00020 Helsinki

TYÖHAKEMUS OPPAAN TEHTÄVÄÄN (viitaten puhelinkeskusteluun 13.8.)

Portugalia, englantia, italiaa ja suomea sujuvasti puhuva opas hakee mukaan tiimiinne.

10 Uskon sopivani avoinna olevaan tehtävään hyvin, sillä kokeneena oppaana voisin tarjota käyttöönne jo vankan ammattitaitoni, mutta samalla pääsisin myös laajentamaan osaamistani. Minusta olisi kiinnostavaa esitellä nykyistä kotikaupunkiani ja samalla oppia siitä jotakin uutta. Oppaan työssä minua innostaa monenlaisten ihmisten kohtaaminen ja mahdollisuus perehtyä ympäröivään kulttuuriin monipuolisesti.

15 Yrityksenne herätti kiinnostukseni etenkin siksi, että teette kierroksia asiakkaiden erityistoiveiden perusteella. Tällainen työtapa tuntuu minusta mielekkäältä ja haastavalta.

Olen asunut Suomessa jo kuusi vuotta ja suomen kieltä olen opiskellut koko sen ajan.

Käytän suomea myös kotikielenä vaimoni kanssa. Aiempi työkokemukseni on Brasiliasta, missä työkieliäni olivat portugali, englanti ja italia. Eniten kokemusta

20 minulla on italiaa puhuvien turistien opastamisesta. Vaikken viime vuosina ole työskennellyt oppaana, italialaisten ystäväni ansiosta italiantaitoni ei ole päässyt ruostumaan. Käytän myös englantia jatkuvasti kansainvälisessä ystäväpiirissäni ja seuran esimerkiksi englanninkielisiä uutis sivustoja ahkerasti. Eri kulttuurien kohtaaminen on tullut osaksi arkeani niin täällä Suomessa kuin jo aiemmin

25 oppaantyössä Brasiliassa ja vaihto-opiskelijana Italiassa.

Harrastusteni ja useassa eri maassa asumisen kautta olen saanut vankat vuorovaikutustaidot ja oppinut kohtaamaan kaikenlaisia ihmisiä. Aiempi työkokemukseni oppaana on tuonut minulle myös kärsivällisyyttä, jota oppaana tarvitaan. Erityinen vahvuuteni oppaan työssä on huumori – opaskierroksillani on aina

30 hauskaa! Tulen mielelläni keskustelemaan avoinna olevasta tehtävästä ja kertomaan lisää itsestäni.

Ystävällisin terveisin,

Pedro Ribeiro
Pedro Ribeiro

Työpaikkailmoitus

asiakaspalvelu _____
 opastettu = joka on opastettu _____
 kierros _____
 pääkaupunkiseutu _____
 vakio _____
 toive _____
 G + mukaan _____
 räätälöidä (2) _____
 opastus _____
 sekä – että _____
 tarjota (4) _____
 tehtävä _____
 arvostaa (1) + P _____
 innostunut _____
 asenne _____
 palveluhenkisyys _____
 halu _____
 kyky _____
 omaksua (1) _____
 asiakokonaisuus _____
 palvella (3) + P _____
 etenkin _____
 edellyttää (1) _____
 sujuvasti _____
 ehdottomasti _____
 olla eduksi _____
 vaadittava = joka vaaditaan _____
 testata (4) _____
 tilanne _____
 kuvata (4) _____
 tarkasti _____
 joukko _____
 ILL + mennessä _____
 osoittaa (1) + lle _____
 toimitusjohtaja _____

Työhakemus

viitata (4) + ILL _____
 viitaten _____
 uskon sopivani = uskon, että sovin _____
 sopia (1) + MIHIN _____
 avoin _____
 kokenut _____
 käyttö _____
 vankka _____
 ammattitaito _____
 laajentaa (1) + P _____
 esitellä (3) _____
 P + innostaa (1) _____
 kohtaaminen _____
 perehtyä (1) + ILL _____
 ympäröidä (2) _____
 monipuolisesti _____
 herättää (1) kiinnostus _____
 G + perusteella _____
 työtapa _____
 mielekäs _____
 haastava _____
 aiempi _____
 vaikken = vaikka en _____
 G + ansiosta _____
 taito _____
 ruostua (1) _____
 ystäväpiiri _____
 uutissivusto _____
 osa _____
 arki _____
 vaihto-opiskelija _____
 G + kautta _____
 vuorovaikutus _____
 kohdata (4) _____
 kärsivällisyys _____
 vahvuus _____

Ansioluettelo

CURRICULUM VITAE

15.8.2016

Pedro Alvaro da Silva Ribeiro

Henkilö- ja yhteystiedot

Syntymäaika	23.4.1987
5 Osoite	Puistotie 4 A 5, 00045 Helsinki
Sähköposti	pedro.ribeiro@mailbox.fi
Puhelin	0400 657 883
Kansallisuus	brasilialainen
Siviilisääty	naimisissa, yksi lapsi

10 Työkokemus

9/2014–5/2015	portugalin kielen tuntiopettaja, Helsingin työväenopisto, sivutoiminen
3/2012–1/2015	lehdenjakaja, Posti Group Oyj., sivutoiminen
11/2009–5/2010	turistiopas, São Paulon kaupunki, päätoiminen

15

- asiakasryhmille räätälöityjen teemakierrosten suunnittelu
- opaskierrosten vetäminen
- opastiimin koordinaattorin tehtävät

11/2008–10/2009	turistiopas, São Paulon kaupunki, sivutoiminen
-----------------	--

- opaskierrosten vetäminen
- "São Paulo today" -opaslehtisen toimittaminen

20 10/2008–5/2009

italian kielen yksityisopettaja, São Paulo, sivutoiminen

6/2008–8/2008	tarjoilija, Trattoria da Aldo, Bologna, päätoiminen
---------------	---

6/2006–8/2006	tarjoilija, Alvaro café, São Paulo, päätoiminen
---------------	---

Opinnot

2010–2013	Suomi 1–6-kurssit, Kielicum-opisto, Helsinki
-----------	--

25 2006–2009

BA, Italian kieli ja kulttuuri, Universidade de São Paulo, Brasilia

2007–2008	vaihto-opiskelija, Università di Bologna, Italia
-----------	--

Kielitaito

portugali	äidinkieli
-----------	------------

italia	sujuva suullinen ja kirjallinen taito, BA-tutkinnon pääaine
--------	---

30 englanti

sujuva suullinen ja hyvä kirjallinen taito, TOEFL-testi 2/2010

suomi	sujuva suullinen ja hyvä kirjallinen taito
-------	--

espanja	tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito
---------	---

IT-taidot

Microsoft Office. Ohjelmoinnin perusteet. Olen aktiivinen bloggari (pedro.blogiblogi.com) ja luonteva sosiaalisen median käyttäjä.

Luottamustehtävät

- 5 2015– Suomi–Brasilia-seura ry:n hallituksen jäsen
 2007–2008 Kansainvälisten opiskelijoiden tuutori Universidade de São Paulossa

Harrastukset

Tärkein harrastukseni on kitaransoitto. Lisäksi olen harrastanut pitkään teatteria ja sirkusta.

Ansioluettelo

sivutoiminen	_____	peruste (perusteet)	_____
päätoiminen	_____	aktiivinen	_____
vetää (1)	_____	bloggari	_____
koordinaattori	_____	luonteva	_____
lehtinen	_____	sosiaalinen media	_____
toimittaminen	_____	luottamustehtävä	_____
yksityisopettaja	_____	seura	_____
olla tutkinto	_____	jäsen	_____
pääaine	_____	tuutori	_____
ohjelmointi	_____		

Työ

työntekijä
työnantaja

palkansaaja
yrittäjä
yksityisyrittäjä
pienyrittäjä

yritys
yhtiö
osakeyhtiö = oy
toiminimi

Osaavat oppaat

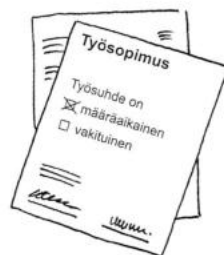
esimies
päällikkö
työnjohtaja
harjoittelija

palkka
tuntipalkka
kuukausipalkka
palkankorotus
ylityö
lomaraha

työsuhde
määräaikainen
vakituinen
osa-aikainen
sivutoiminen
päätoiminen
kokopäivätyö
osa-aikatyö
pätkätyö
keikkatyö
etätyö
vuorotyö
työvuoro

sairausloma
vuosiloma

irtisanoa (1)
irtisanoutua (1)
irtisanomisaika

ammattiyhdistys
luottamusmies

Puhekieltä

duuni
liksa
soppari
vakkari
saikku
antaa/saada potkut

Työnhaku

tehtävä
toimi
avoinna oleva
työtehtävä

työnhakija
työhakemus
ansioluettelo
CV
työhaastattelu
työsopimus
perehdytys
koeaika

työkokemus
osaaminen
taito
kyky
hallinta
hallita (5)
toimia (1) + na/nä
työskennellä (3) + na/nä

Työttömyys

työtön
TE-toimisto
ansiosidonnainen päiväraha
peruspäiväraha

Hyvän työntekijän ominaisuuksia

oma-aloitteinen
itsenäinen
yhteistyökykyinen
joustava
sitoutunut
motivoitunut
määrätietoinen
luotettava
ahkera
täsmällinen
huolellinen
järjestelmällinen
luova

Virallinen asiointi puhelimessa

Tässä on Paula Mäkelä, hei!

Onkohan Anni Salo paikalla?
Voinko jättää soittopyynnön?

Haluaisin tiedustella...
Olisin kysynyt sellaista, että...
Tuli vielä mieleen, että...
Sitten minun piti vielä kysyä...

Voitteko yhdistää
Anni Salolle?

Hetkinen, yhdistän.

Viralliset kirjeet ja sähköpostit

Aloitus

Hei
Hyvä Pekka Mäkinen

Lopetus

Ystävällisin terveisin
Parhain terveisin
Yhteistyöterveisin

PARTISIIPIT

Partisiipit on tehty verbeistä. Partisiipeja käytetään adjektiiveina.

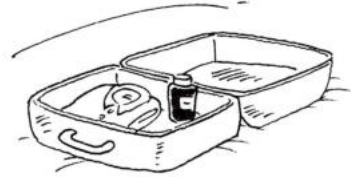
Tekijä

Objekti

VA

TAVA

tapahtuu nyt tai
tulevaisuudessa

matkalaukkua pakkaava mies

= mies, joka pakkaa matkalaukkua

pakattava matkalaukku

= matkalaukku, joka pakataan

NUT

TU

on jo tapahtunut

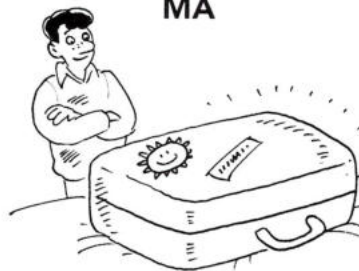
matkalaukun pakannut mies

= mies, joka pakkasi matkalaukun

pakattu matkalaukku

= matkalaukku, joka pakattiin

MA

miehen pakkaama matkalaukku

= matkalaukku, jonka mies pakkasi

VA-partisiippi

taphtuu nyt tai
tulevaisuudessa

pääsana on
TEKIJÄ

matkalaukkua pakkaava mies

= mies, joka pakkaa matkalaukkua

he-vartalo

+

va / vä

pakata
syödä
pestä
olla

pakkaavat
syövät
pesevät

pakkaava
syövä
pesevä
oleva

Yksikkö

N matkalaukkua pakkaava mies
P matkalaukkua pakkaavaa miestä
V matkalaukkua **pakkaava-** miehe-

G matkalaukkua pakkaavan miehen
ILL matkalaukkua pakkaavaan mieheen
INE matkalaukkua pakkaavassa miehessä
ELA matkalaukkua pakkaavasta miehestä
ALL matkalaukkua pakkaavalle miehelle
ADE matkalaukkua pakkaavalla miehellä
ABL matkalaukkua pakkaavalta mieheltä
ESS matkalaukkua pakkaavana miehenä
TRA matkalaukkua pakkaavaksi miehiksi

Monikko

matkalaukkua pakkaavat miehet
matkalaukkua pakkaavia miehiä
matkalaukkua **pakkaavi-** miehi-

matkalaukkua pakkaavien miesten
matkalaukkua pakkaaviin miehiin
matkalaukkua pakkaavissa miehissä
matkalaukkua pakkaavista miehistä
matkalaukkua pakkaaville miehille
matkalaukkua pakkaavilla miehillä
matkalaukkua pakkaavilta miehiltä
matkalaukkua pakkaavina miehinä
matkalaukkua pakkaaviksi miehiksi

päärynää syövä poika

= poika, joka syö päärynää

pizzaa leipova kokki

= kokki, joka leipoo pizzaa

autoa korjaava mies

= mies, joka korjaa autoa

PARTISIIPPI LAUSEESSA

Tuo matkalaukkua pakkaava mies on lähdössä työmatkalle.

= Tuo mies, joka pakkaa matkalaukkua, on lähdössä työmatkalle.

Tuolla matkalaukkua pakkaavalla miehellä on kiire.

= Tuolla miehellä, joka pakkaa matkalaukkua, on kiire.

SANAJÄRJESTYS

VA-partisiippi tapahtuu samaan aikaan kuin lauseen verbi

Matkalaukkua pakkaava mies kiroilee, koska hän on taas myöhässä.

= Mies, joka pakkaa matkalaukkua, kiroilee, koska hän on taas myöhässä.

samaan aikaan

Matkalaukkua pakkaava mies kiroili, koska hän oli taas myöhässä.

= Mies, joka pakkasi matkalaukkua, kiroili, koska hän oli taas myöhässä.

samaan aikaan

Joskus pääsanana voi jättää pois

Flunssaa sairastavan (ihmisen) on hyvä jäädä kotiin pariksi päiväksi.

Keskustassa asuvat (ihmiset) käyttävät paljon julkista liikennettä.

us/ys

verbi + us/ys = substantiivi

allekirjoit + us = allekirjoitus

↑
allekirjoitan

allekirjoittaa →	allekirjoitus	Kauppakirja täytyy vielä allekirjoittaa. Allekirjoitus tulee viimeiselle sivulle.
varata	varaus	Varasin meille liput joulukonserttiin. Varaus on voimassa huomiseen.
ehdottaa	ehdotus	Jaska ehdotti koirani nimeksi Minttua. Se on paras ehdotus tähän asti!
äänestää	äänestys	Me olemme jo äänestäneet. Äänestyksen jälkeen äänet lasketaan.
mitata	mittaus	Rakennusmiehet mittasivat kadun leveyden. Mittauksen tulos oli 5 m.
opettaa	opetus	Suomessa kouluissa opettavat pätevät opettajat. Siksi opetus onkin niin korkeatasoista.

Huom!

mus/mys

hakea →	hakemus
kysyä	kysymys
sopia	sopimus
anoa	anomus
kokea	kokemus
tutkia	tutkimus
väsyä	väsymys

Haitko jo sitä myymäläetsivän paikkaa?

Joo, täytin hakemuksen eilen netissä.

Harjoitus 1.

Lue teksti *Kuulumisia* ja vastaa vuorotellen parin kanssa kysymyksiin.

1. Miksi Hanna ja Pedro eivät voi aina nukkua niin paljon kuin he haluaisivat?
2. Miksi Mäkelät eivät ole muuttaneet, vaikka he ovat etsineet isompaa asuntoa?
3. Miten Tuula Mäkelä auttaa Hannaa ja Pedroa?
4. Miten Pedrosta ja Laurista on tullut kavereita?
5. Mitä Mäkelän perheen lapset harrastavat?
6. Millaisessa asunnossa Alex ja Milla asuvat?
7. Kuka on remontoinut Alexin ja Millan asunnon?
8. Kuka on Olga Uitto?

Harjoitus 2. Lue *Työpaikkailmoitus* sekä *Pedron työhakemus* ja valitse oikeat vaihtoehdot. Oikeita vaihtoehtoja voi olla monta.

1. Opasfirma Osaavat oppaat toivoo työnhakijoilta

- a. työkokemusta alalta   b. alan koulutusta   c. halua oppia uusia asioita.

2. Opasfirma tarjoaa asiakkailleen

- a. polkupyörillä tehtäviä kierroksia   b. opastettuja veneajeluja   c. asiakkaiden toiveiden mukaan räätälöityjä kierroksia.

3. Opasfirma tarjoaa työntekijöilleen

- a. koulutuksen tehtävään   b. kielikursseja   c. ilmaisia liikuntavuoroja.

4. Pedro kertoo, että hän on kiinnostunut työpaikasta, koska

- a. hänellä on oppaan ammattitutkinto   b. opasfirman toimintatapa kiinnostaa häntä   c. hän haluaa oppia uusia asioita Helsingistä.

5. Pedro

- a. on asunut Italiassa   b. on käyttänyt italiaa työssään   c. on syntynyt Italiassa.

6. Pedro kertoo, että hänen hyviin puoliinsa oppaana kuuluu

- a. historiantuntemus   b. huumorintaju   c. kärsivällisyys.

7. Pedro mainitsee työhakemuksessaan, että

- a. hän on ollut koti-isänä   b. hänellä on suomea puhuva vaimo   c. hän haluaisi opiskella lisää kieliä.

Harjoitus 3.

Lukekaa työpaikkailmoitus ja tutkikaa yhdessä opettajan kanssa, mitä työpaikkailmoituksessa on.

Korvapuusti

KORVAPUUSTI on Herkkupulla-yhtiöön kuuluva keväällä Tampereelle avattava uusi kahvila. Herkkupulla on vuonna 2012 perustettu vakavarainen yhtiö, jolla on ennestään kahviloita Lappeenrannassa, Kuopiossa ja Turussa.

Haemme ammattitaitoista ja luovaa

KOKKIA

sekä kahta iloista ja asiakaspalveluhenkistä

KAHVILATYÖNTEKIJÄÄ.

Kaikilta tehtäviin valittavilta edellytetään hygieniapassia. Kokilta edellytämme lisäksi alan koulutusta ja/tai aiempaa työkokemusta alalta.

Arvostamme lisäksi

- oma-aloitteisuutta
- reipasta asennetta
- tiimityötaitoja
- suomen kielen lisäksi englannin kielen taitoa.

Tarjoamme pullantuoksuisen työympäristön sekä mahdollisuuden olla mukana luomassa uutta viihtyisää kahvilaa kaupunkiimme.

Vapaamuotoiset hakemukset CV:n ja kuvan kera 16.1. mennessä sähköpostitse osoitteeseen jari.anttila@herkkupulla.fi.

1. *Tietoa yrityksestä*

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Harjoitus 4.

A. Yhdistä sopiva adjektiivi ja substantiivi.

1. sujuva	☒	A. ammattitaito
2. innostunut	☐	B. halu
3. mielenkiintoinen	☐	C. kielitaito
4. laaja	☐	D. asenne
5. palava	☐	E. tehtävä
6. vankka	☐	F. asiakokonaisuus

B. Kirjoita työhakemukseen sopivia lauseita, joissa käytät A-kohdan sanapareja.

Harjoitus 5. Valitse oikea sana. Katso sivuja 17–18.

osa-aikainen   työsuhde   pienyrittäjä   irtisanoa   määräaikainen
 koeaika   ~~työtön~~   työnantaja   vakituinen   esimies   ammattiyhdistys

- Ihminen jolla ei ole työtä, on työtön.
- Yritys tai henkilö, joka tarjoaa työtä, on _____.
- Yrittäjä, jonka yrityksessä on vain muutama työntekijä, on _____.
- Jos työntekijä ei tee työtään tarpeeksi hyvin tai työnantajan täytyy säästää, työntekijä voidaan _____.
- Työntekijän työtä johtaa _____.
- Työntekijän ja työnantajan välillä on _____.
- Työntekijä, jolla on työtä vain 15 tuntia viikossa, on _____.
- Työsopimus, jossa kerrotaan, milloin työsuhde päättyy, on _____.
- Työsuhde, joka on jatkuva, on _____.
- Työsuhteen alussa voi olla _____, jonka jälkeen päätetään, saako työntekijä jatkaa työpaikassa.
- _____ on järjestö, joka edustaa saman alan työntekijöitä työelämässä.

Harjoitus 6. Kirjoita laatikossa olevat sanat oikeassa muodossa. Katso sivuja 17–18.

~~pätkätyö~~ ylityö yritys työsopimus palkankorotus
 sairausloma päätoiminen työnjohtaja harjoittelija

Marjo on kääntäjä. Kun hän valmistui, hän teki monta vuotta 1. pätkätöitä, sillä vakituisen työpaikan löytäminen oli todella vaikeaa. Lopulta hän kyllästyi etsimiseen ja perusti oman 2. yrityksen. Marjo itse on ainoa 3. harjoittelija työntekijä, mutta hän tarjoaa töitä myös kahdelle osa-aikaiselle työntekijälle.

***

Pekka valmistui insinööriksi vuonna 2000. Kun Pekka oli työskennellyt sähköalan yrityksessä kolme vuotta, hän sai 4. työsopimuksen, jota hän oli toivonutkin. Pekan perhe pystyi vihdoon muuttamaan vähän isompaan asuntoon, kun rahaa oli hiukan enemmän. Nykyisin Pekka työskentelee 5. työnjohtajana. Uudessa tehtävässä Pekka joutuu kuitenkin tekemään 6. työsuhteita aikaisempaa useammin. Se rasittaa Pekkaa, sillä hänellä on pieniä lapsia ja melko pitkä työmatkakin.

***

Siiri oli juuri allekirjoittanut 7. työsopimuksen uudessa työpaikassaan. Kotimatalla hän liukastui ja mursi kätensä. Hänen täytyi siksi jäädä kahdeksi viikoksi 8. työhäiriö heti työsuhteen alussa. Siiriä harmitti – ja niin harmitti Siirin pomoakin! Siirin tehtäviä joutui hoitamaan melko kokematon 9. esimies.

Harjoitus 7. Yhdistä puhekielen sana ja selitys. Katso sivu 17.

puhekieli

1. pomo E
2. soppari
3. potkut
4. vakkari
5. liksa
6. saikku
7. duuni

kirjakieli

- A. irtisanominen
- B. vakituinen
- C. palkka
- D. työsopimus
- E. esimies
- F. työ
- G. sairausloma

Harjoitus 8.

A. Valitse oikea verbi. Sanat ovat tekstistä *Työpaikkailmoitus*.

~~järjestää~~	tarjota	arvostaa
edellyttää	olla eduksi	vaatia
		osoittaa

1. Taloyhtiön hallitus järjestää ensi viikolla tiedotustilaisuuden, johon on kutsuttu kaikki talon asukkaat.
2. Hallitus toivoo, että kaikki asukkaat osallistuvat kokoukseen, mutta se ei voi tietenkään _____ sitä kaikilta.
3. Iso putkiremontti _____ paljon valmisteluja taloyhtiön hallitukselta.
4. Asukkaille _____ mahdollisuus valita itse kylpyhuoneen kaakelit.
5. Tuulan mielestä on tärkeää saada tietoa remontista etukäteen. Hän _____ sitä, että hallitus järjestää tiedotustilaisuuden.
6. Tilaisuuden jälkeen Tuula lähettää hallituksen puheenjohtajalle sähköpostitse kiitokset hyvästä kokouksesta. Hän _____ viestin koko hallitukselle.
7. Selkeä tiedottaminen remonttiasioissa _____ kaikille osapuolille.

B. Kirjoita lauseita, joissa käytät A-kohdan verbejä.

Harjoitus 9. Miten sanotaan?

- A. Henkilö soittaa pankkikorttien sulkupalveluun. Kuuntele puhelinkeskustelu kokonaan kaksi kertaa.
- B. Nyt kuulet vain virkailijan puheenvuorot ja sinun täytyy vastata hänelle puhumalla. Sinun ei tarvitse vastata täysin samalla tavalla kuin A-kohdassa kuulemassasi keskustelussa.

C. Pedro soittaa Osaavat Oppaat -yritykseen. Kuuntele puhelinkeskustelut ja vastaa kysymyksiin.

1. Mitä Pedro on yrittänyt tehdä?
2. Mitä hän tiedustelee toimistosihteeriltä?
3. Missä Annika Mäkipää on parhaillaan?
4. Minkä Pedro pyytää jättämään Annika Mäkipäälle?
5. Miksi hän ei pääse työhaastatteluun?
6. Mitä Pedro pyytää?
7. Mitä hän kysyy keskustelun loppuksi?
8. Mitä Annika Mäkipää toivottaa Pedrolle?

Harjoitus 10. Partisiipit. Kirjoita joka-lauseet.

VA

kirjettä kirjoittava poika

= poika, joka kirjoittaa kirjettä

TAVA

kirjoitettava kirje

= kirje, joka _____

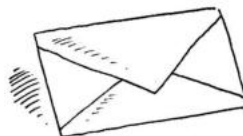
NUT

kirjeen kirjoittanut poika

= poika, joka _____

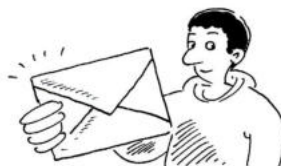
TU

kirjoitettu kirje

= kirje, joka _____

MA

pojan kirjoittama kirje

= kirje, jonka _____

Harjoitus 11. Ymmärrätkö nämä ilmaisut? Tee partisiipista joka-lause.

1. **Aurinkoisesti hymyilevä tyttö** on tuonut vanhemmilleen paljon iloa.

Millainen tyttö?

Tyttö, joka hymyilee aurinkoisesti

2. **Ammattikorkeakoulusta valmistunut Hanna** on mennyt töihin.

Millainen Hanna?

Hanna, joka _____

3. **Naapurissa asuva perhe** on välillä etsinyt isompaa asuntoa.

Millainen perhe?

Perhe, joka _____

4. **Tarvittava lisätila** olisi maksanut liikaa.

Millainen lisätila?

Lisätila, jota _____

5. **Yläkoulua käyvä Kalle** on perustanut kavereidensa kanssa bändin.

Millainen Kalle?

Kalle, joka _____

6. **Millan isän remontoima asunto** on lähellä hyviä ulkoilumaastoja.

Millainen asunto?

Asunto, jonka _____

7. Kävelymatkan päässä on myös **vastikään avattu ravintola**.

Millainen ravintola?

Ravintola, joka _____

Harjoitus 12. VA-partisiippi. Vastaa kysymyksiin vuorotellen parin kanssa.

1. Millainen matkakohde on sinusta kiinnostava?

2. Millainen oppikirja on sinusta innostava?

3. Millainen viikonloppu on sinusta rentouttava?

4. Missä asioissa olet taitava?

5. Onko joku ihminen ollut sinulle joskus pelastava enkeli?

6. Kumpi sinusta on mukavampi säätila: paukkuva pakkas tai jatkuva vesisade?

Harjoitus 13.

Mitä kuvassa on? Tee parin kanssa VA-partisiippeja.

A.

A: Mitä kuvassa on?

B: Kuvassa on **lukeva tyttö**.

B.

A: Mitä kuvassa on?

B: Kuvassa on **jäätelöä syövä poika**.

Harjoitus 14.

A. Tee VA-partisiipeista joka-lauseita.

1. paljon urheileva **mies** *mies, joka urheilee paljon*
2. hyvin toimiva pesukone _____
3. ruotsia puhuva myyjä _____
4. palvelusta valittava asiakas _____
5. bussilla kulkeva koululainen _____
6. samaa tarkoittava sana _____

B. Tee VA-partisiipeja.

1. *koripalloa pelaava poika* **poika**, joka pelaa koripalloa
2. _____ perhe, joka asuu 5. kerroksessa
3. _____ auto, joka on korjaamolla
4. _____ opiskelija, joka myöhästyy usein
5. _____ isä, joka herää aikaisin
6. _____ kaulakoru, joka maksaa 59 euroa

Harjoitus 15. Muuta VA-partisiipit joka-lauseiksi.

1. **Ruotsissa asuva siskoni** täyttää syyskuussa 50 vuotta.
Siskoni, joka asuu Ruotsissa, täyttää syyskuussa 50 vuotta.
2. Minä ja **eläkkeellä oleva äitini** matkustamme siskon juhliin.
_____
3. Valitettavasti **Alzheimerin tautia sairastava isämme** ei voi tulla mukaan.
_____
4. **Lähellä asuva tuttava** jää hoitamaan isää.
_____
5. **Akvarelleja maalaava äitini** on tehnyt siskolleni taulun lahjaksi.
_____
6. Siskoni on **ystävistä, juhlista ja hyvästä ruoasta nauttiva ihminen**.
_____

Harjoitus 16. Kirjoita Virossa asuva serkku lauseisiin oikeassa muodossa.

1. Minulla on Virossa asuva serkku.
2. Olin kuullut _____ äidiltäni.
3. Minä tutustuin _____, kun kävin Tallinnassa viime vuonna.
4. Viime elokuussa sain kirjeen _____.
5. Kutsuin _____ kylään meille.
6. Nyt minä odotan satamassa _____, joka saapuu Suomeen laivalla hetken päästä.
7. Tiedän, että minulla on paljon _____.
8. Muut _____ eivät ole vielä käyneet meillä.
9. Haluaisin mennä käymään kaikkien _____ luona.
10. Minun täytyy kirjoittaa kaikille _____.

Harjoitus 17. Valitse laatikosta sopiva partisiippilauseke ja pane se lauseeseen oikeassa muodossa.

~~jäätelöä syövä~~ poika   valokuvassa hymyilevä turisti (MON.)   postia jakava mies
 rappusia siivoava talonmies   pyörällä ajava tyttö (MON.)
 ostoskassia kantava nainen   koiraa ulkoiluttava nainen   jalkapalloa pelaava poika (MON.)

1. Jäätelöä syövällä pojalla _____ on tänään syntymäpäivä.

2. _____
 työpäivä on alkanut aamuyöllä.

3. _____
 on muodikkaat aurinkolasit.

4. Voimme kiittää _____
_____ siististä pihasta.

5. _____
on hieno hellehattu.

6. Voisiko joku auttaa _____
_____?

7. Kaikki pitävät _____
_____.

8. Koira juoksee _____
_____ takana.

Harjoitus 18. Tee VA-partisiippi. Muista sanajärjestys!

	pronomini genetiivi numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
Joka-lause	tuo	kiireinen mies,	joka pakkaa	matkalaukkua hotellissa
	↓			
Partisiippi	tuo	hotellissa matkalaukkua	pakkaava	kiireinen mies

1. tämä pieni tyttö, joka laulaa konsertissa

---

2. minun 18-vuotias naapurini, joka meluaa yömyöhällä

---

3. kaksi vanhaa mummoa, jotka lukevat lehtiä

---

4. eräs urheilullinen pariskunta, joka lenkkeilee päivittäin

---

5. nuorin venäläinen opiskelija, joka pelaa shakkia

---

6. meidän entinen opettajamme, joka on jo eläkkeellä

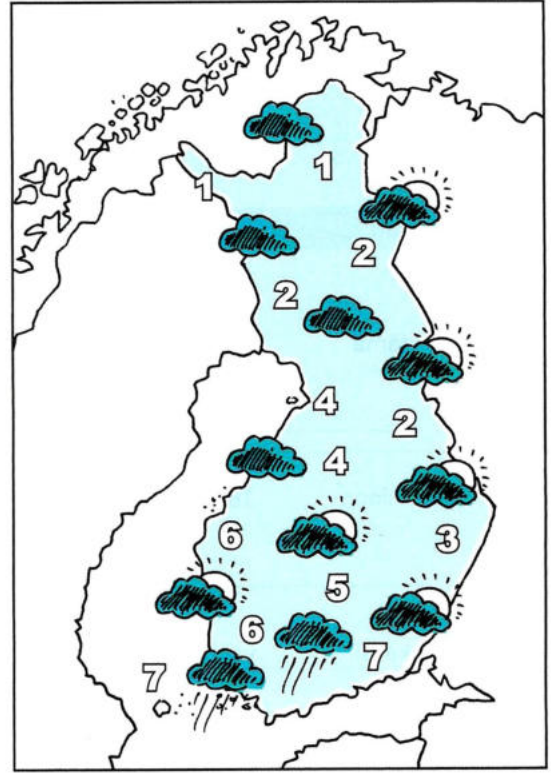

Harjoitus 19. Lue teksti. Muuta VA-partisiipit joka-lauseiksi.

Viilenevä sää lisää lämmityskuluja

Tuleva viikonloppu tuo mukanaan myös **kylmenevät säät**. Päivälämpötilat jäävät lauantaista lähtien alle +10 asteen koko maassa. Lapissa lämpöä on vain muutama plusaste. Yöllä on koko maassa pakkasta. Kyseessä on **koko maassa vallitseva säätila**, eikä lämpöjaksoja ole enää odotettavissa. **Alkava talvi** ilmoittaa näin jo itsestään.

Kaukolämpöyhtiö Kaukon mukaan viilenevä sää näkyy lämmityskustannusten kasvuna joka syksy. Lämmitystä halutaan lisätä nimenomaan silloin, kun yöllä alkaa olla pakkasta säännöllisesti. Ihmiset kuitenkin tottuvat viileään säähän nopeasti, eikä **kylmästä asunnosta valittavia asiakkaita** ole talvella enempää kuin syksyllä.

Ympäristöneuvoja Sari Lappalainen muistuttaa siitä, että totuttelu hieman viileämpään lämpötilaan erityisesti makuuhuoneissa säästää energiaa huomattavasti. Lisäksi **viileässä nukkuvat ihmiset** pysyvät tutkimusten mukaan keskimääräistä terveempinä.

1. sää, joka viilenee
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Harjoitus 20. Tässä on sama teksti kahdessa eri aikamuodossa. Lue ensin molemmat tekstit. Kirjoita teksteissä olevat VA-partisiipit joka-lauseiksi. Mieti, miten aikamuoto muuttuu.

- A.** Hanna on kotona ja katselee **TV:stä tulevaa elokuvaa**. Hän kuulee puhetta pihalta. **Ulkoa kuuluvat miesten äänet** kuulostavat vihaisilta. Hanna katsoo ulos ikkunasta ja näkee pihalla **kaksi riitelevää naapuria**. **Roskapussia kädessään pitävä Arska** näyttää todella hermostuneelta ja yrittää selittää jotain **kovaan ääneen huutavalle Niemiselle**. Mistähän on kyse?
- B.** Hanna oli kotona ja katseli **TV:stä tulevaa elokuvaa**. Hän kuuli puhetta pihalta. **Ulkoa kuuluvat miesten äänet** kuulostivat vihaisilta. Hanna katsoi ulos ikkunasta ja näki pihalla **kaksi riitelevää naapuria**. **Roskapussia kädessään pitävä Arska** näytti todella hermostuneelta ja yritti selittää jotain **kovaan ääneen huutavalle Niemiselle**. Mistähän oli kyse?

1. TV:stä tulevaa elokuvaa

A. *elokuvaa, joka tulee TV:stä*

B. *elokuvaa, joka tuli TV:stä*

2. ulkoa kuuluvat miesten äänet

A. _____

B. _____

3. kaksi riitelevää naapuria

A. _____

B. _____

4. roskapussia kädessään pitävä Arska

A. _____

B. _____

5. kovaan ääneen huutavalle Niemiselle

A. _____

B. _____

Harjoitus 21.

Mieti parin kanssa, mitä seuraavat sananlaskut tarkoittavat.

1. Haukkuva koira ei pure.
2. Ei makaavan kissan suuhun hiiri tule.
3. Ei kysyvä tieltä eksy.
4. Etsivä löytää.
5. Kyllä tekevälle työtä riittää.
6. Tekevälle sattuu.

Harjoitus 22. Pedro työhaastattelussa

A. Kuuntele ja valitse oikea vaihtoehto.

1. Jenni Jalonen on opasfirman

- a. toimistosihtööri
- b. toimitusjohtaja
- c. toimistopäällikkö.

2. Pedro pitää asiakkaista, jotka

- a. osaavat kuunnella
- b. tekevät kysymyksiä
- c. ovat kiinnostuneita historiasta.

3. Pedro mainitsee elokuvat, koska

- a. hän harrastaa elokuvia
- b. hän haluaisi esitellä turisteille suomalaisten elokuvien kuvauspaikkoja
- c. ne liittyvät opaskierrokseen, jonka hän veti kerran Brasiliassa.

4. Kaikki Pedron entiset kollegat eivät halunneet tehdä teemaopastuksia, koska

- a. teemaopastusten asiakkaat ovat niin vaativia
- b. niiden suunnittelu vaatii paljon työtä
- c. Pedro teki ne paremmin.

B. Kuuntele ja vastaa kysymyksiin.

1. Pedro mainitsee kolme kiinnostavaa kohdetta Helsingissä. Mitkä?

2. Mitä hyviä puoliaan Pedro mainitsee, kun hän kertoo itsestään työkaverina? (3 asiaa)

---

3. Miksi Pedro uskoo, että hänen edellinen pomonsa kehuisi häntä?

C. Kuuntele ja vastaa kysymyksiin.

1. Millaista yhteistyötä opasfirman oppaat tekevät keskenään? (2 asiaa.)

---

2. Milloin opasfirma ilmoittaa valinnoista?

Harjoitus 23.

- A. Miettikää pareittain tai 3–4 hengen ryhmissä, millainen on hyvä työntekijä työkavereiden, esimiehen ja asiakkaiden mielestä. Kirjoittakaa asiat laatikoihin.

Hyvä työntekijä		
Työkavereiden mielestä	Esimiehen mielestä	Asiakkaiden mielestä
<i>Antaa positiivista palautetta</i>	<i>ahkera</i>	<i>kohtelias</i>

- B. Katso työpaikkailmoituksia sanomalehdestä tai internetistä. Mitä hyvää työntekijää kuvaavia adjektiiveja löydät ilmoituksista?

Harjoitus 24. Harjoittele työhaastattelua.

A. Kuvittele, että haet kahvila-apulaisen paikkaa kahvila Korvapuustista (katso s. 25). Kirjoita vastauksesi kysymyksiin.

1. Miksi haet tätä paikkaa? _____
_____
2. Millaisia vahvuuksia sinulla on? _____
_____
3. Miten ystäväsi tai aiemmat työkaverisi kuvailisivat sinua? _____
_____
4. Mitä olet oppinut edellisissä työpaikoissasi? _____
_____
5. Millaiset yhteistyötaidot sinulla on? _____
_____
6. Missä asioissa voisit kehittyä? _____
_____
7. Mitä odotat työpaikalta? _____
_____
8. Millaisia tavoitteita sinulla on tulevaisuudessa? _____
_____
9. Miksi juuri sinut kannattaisi valita? _____
_____

B. Harjoittele parin kanssa työhaastattelua. Toinen on työnhakija ja toinen on haastattelija. Valitkaa ensin, mitä työpaikkaa hakija hakee. Voitte käyttää A-kohdan kysymyksiä ja keksii itse lisää.

1. yksityisetsivä
2. personal trainer
3. tasavallan presidentin sihteeri
4. eläintarhan eläintenhoitaja

5. antiikkikauppias
6. ammattijalkapalloilija
7. astronautti
8. trapetsitaiteilija

Keksikää itse lisää teitä kiinnostavia työpaikkoja.

Harjoitus 25.

Keskustelkaa, millaisia kokemuksia teillä on työhaastatteluista. Voitte keskustella esimerkiksi seuraavista asioista:

1. Muistatko vielä ensimmäisen työhaastattelusi?
Mitä työpaikkaa hait?
Saitko työpaikan?
2. Jännittääkö sinua työhaastattelussa?
Mikä helpottaa jännittämistä?
3. Miten työhaastatteluun voi valmistautua?
4. Mikä on erikoisin tai yllättävin kysymys, joka sinulta on työhaastattelussa kysytty?
5. Millainen sinusta on hyvä työhaastattelu ja hyvä haastattelija?

Harjoitus 26.

Etsi itseäsi kiinnostava työpaikkailmoitus. Jos et löydä sopivaa työpaikkailmoitusta, voit valita sivulla 12 olevan ilmoituksen.

A. Etsi valitsemastasi ilmoituksesta seuraavat tiedot:

Työnantajayrityksen nimi: _____

Avoimena olevan tehtävän nimike: _____

Vaadittavat taidot: _____

_____

Muut tärkeät taidot: _____

_____

Kenelle hakemus osoitetaan: _____

Milloin hakemus täytyy palauttaa: _____

**B. Kirjoita mallin mukaan työhakemus, jossa vastaat valitsemaasi ilmoitukseen.
Muista sanasto sivulla 18.**

TYÖHAKEMUS

Päivämäärä

Paikka

Oma nimi

Katusoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

Vastaanottajan nimi ja titteli

Yritys

Katuosoite

Postinumero ja -toimipaikka

HAETTU TEHTÄVÄ

Ensimmäisen kappale on esittelykappale. Kerro lyhyesti kuka olet, mitä tehtävää haet ja miten sait tietää siitä. Kerro selkeästi kiinnostuksesi yritystä ja tätä työtehtävää kohtaan. Herätä lukijan mielenkiinto!

Keskimmäisessä kappaleessa (tai keskimmäisissä kappaleissa) kerrot tarkemmin itsestäsi. Kerro, miksi juuri sinä olisit sopiva tehtävään!

- Kun vastaat työpaikkailmoitukseen, lue tarkasti, mitä hakijoilta vaaditaan. Kerro, miten sinä täytät vaatimukset. Jos kirjoitat avointa hakemusta, kerro, millaista osaamista sinä voit tarjota.
- Tuo esiin osaamisesi, saavutuksesi ja vastuutehtävät.
- Kerro myös tehtävän kannalta positiiviset luonteenpiirteesi.

Muista kertoa, miksi asia on tärkeä tässä työssä!

Loppukappaleessa voit vielä korostaa jotakin erityisen tärkeää. Kerro myös, että tulet mielelläsi keskustelemaan työstä paikan päälle. Esim. "Toivon, että voin tulla keskustelemaan tehtävästä tarkemmin."

Ystävällisin terveisin

Etunimi Sukunimi

Etunimi Sukunimi

LIITTEET: Ansioluettelo eli CV

Koulu- ja työtodistukset VAIN jos niitä on erikseen pyydetty.

Harjoitus 27. Kirjoita oma CV:si. Katso mallia Pedron CV:stä. Katso sivu 15.

Harjoitus 28. **Väittelyharjoitus: Kahvilatyöntekijän valinta**

Leena Korolainen ja Sara Parikka hakevat molemmat avoinna olevaa kahvilatyöntekijän paikkaa kahvila Korvapuustissa.

Opiskelijat jaetaan kuuden hengen ryhmiin. Puolet kustakin ryhmästä on sitä mieltä, että Leena Korolainen sopii tehtävään parhaiten. Toinen puoli taas on sitä mieltä, että tehtävään kannattaisi valita Sara Parikka. Miettikää sitten, miten voitte argumentoida ja puolustaa mielipidettänne. Kun suunnitelma on valmis, kukin ryhmä pitää väittelyn.

Hakija A

Leena Korolainen, 59 vuotta

- 30 vuoden kokemus kahvila- ja ravintola-alalta
- omisti kahvilan miehensä kanssa vuosina 1998–2009
- työskennellyt risteilyemäntänä Ruotsin-laivoilla
- tällä hetkellä ravintolatyöntekijänä Mix-Elektron henkilöstöravintolassa
- harrastaa vesijuoksua ja neulomista
- opiskelee iltakursseilla venäjää, sillä tyttären perhe asuu Pietarissa

Hakija B

Sara Parikka, 26 vuotta

- opiskelee markkinointia
- vietti lukion jälkeen vuoden vapaaehtoistyössä Boliviassa
- ollut mukana perustamassa monia pop up -ravintoloita kotikaupungissaan
- pitää omaa leivontaan keskittyvää blogia
- puhuu sujuvasti englantia ja espanjaa
- harrastaa leipomista ja reppureissaamista

Harjoitus 29. Tehdään sanoja! Kirjoita substantiivi ja verbi.

1. Jalkapallojoukkueen hyökkääjä potkaisu toista pelaajaa jalkaan ja sai siitä **varoituksen**.

substantiivi: _____ *varoit^us* _____

verbi: _____ *varoitt^aa* _____

2. Tänään **tulostus** ei onnistu. Tulostin on rikki, mutta huolto on jo tilattu.

_____

3. Taloyhtiömme ikkunaremontti alkaa ensi viikolla. Saimme siitä **ilmoituksen** tänään.

_____

4. Onko tämän **rakennuksen** suunnitellut joku suomalainen arkkitehti?

_____

5. Isoäitini menee huomenna keskussairaalaan suureen **leikkaukseen**.

_____

6. Teatteriryhmämme sai kaupungilta suuren rahallisen **avustuksen**.

_____

Harjoitus 30. Tehdään sanoja! Kirjoita substantiivi.

1. Meidän Mikko **harrastaa** uintia, suunnistusta ja kitaransoittoa. Minusta hänellä on liian monta

_____ *harrastust^a* _____!

2. Norjalainen Espen Amundsen **kalastaa** lohta Jäämerellä. _____ on tärkeä elinkeino Norjassa.

3. En ole koskaan **kokenut** mitään tällaista! Revontulet ja 30 asteen pakkanen olivat aivan mahtava _____.

4. Ystäväni **ohjasi** elokuvan. Hyvää _____ on keuhuttu jo monissa sanomalehdissä.

5. Professori Pedersen **tutkii** skandinaavisia kalliomaalauksia. Tähän _____ osallistuu myös ryhmä suomalaisia geologeja.

6. Sinun täytyy vielä **allekirjoittaa** sopimus. _____ tulee tälle viivalle.

7. Kun **hakee** työpaikkaa, täytyy usein täyttää sähköinen _____.

2

Hoitopaikka Marialle

- tiedotteet, säännöt ja ohjeet
- TAVA-partisiippi
- Miten sanotaan?
Ehdottaminen ja kohtelias kieltäytyminen
- Tehdään sanoja! u/y, e

Hätä keinot keksii

Töitä Pedrolle!

- Pedro: Hannaaaa! Mä sain sen homman!!! Hanna, kuulit sä? Ne otti mut!
- Hanna: Jee! Ihan mahtavaa! Onnea kulta! Milloin sä aloitat?
- Pedro: En mä oikein tiedä. Tässä lukee näin: "Työsopimus allekirjoitetaan 14.10. pidettävässä työhöntulokeskustelussa, jossa sovitaan myös työn aloittamispäivämäärä, työaika ja
5 muut käytännön asiat. Pyydämme ottamaan yhteyttä toimistopäällikkö Jenni Jaloseen, mikäli edellä ehdotettu aika ei sovi." Mä en oo ihan varma, ymmärränks mä tän oikein.
- Hanna: No siinä sanotaan, että teillä on aloitustapaaminen 14. päivä ja että siellä sovitaan kaikki työsopimusasiat. Ja sit vielä, että jos sä et pääse silloin, niin siitä pitää ilmoittaa.
- Pedro: 10 Okei, no jotenki niin mäkin ymmärsin.
- Hanna: Mut sä saat siis tietää töiden alkamispäivän vasta ens viikolla. Olis kyllä hyvä, jos sun työt ei alkais ihan heti. Meidänhän pitää löytää Marialle hoitopaikka!
- Pedro: 15 Nii-i. Sitä mäkin mietin. Mä printtasin jo netistä ne päiväkodin hakemuspaperitkin.
- Hanna: Vau, ootpa sä tehokas!
- Pedro: Joo, mut nyt sä saat kyllä auttaa. Mä en tajuu niistä lomakkeista mitään. Ne on ihan kauheeta
20 virastokieltä.

mahtava	_____	hoitopaikka	_____
työsopimus	_____	mieltä (1)	_____
työhöntulokeskustelu	_____	printata (4)	_____
	_____	netti	_____
käytännön asiat	_____	pa/pä	_____
ottaa (1) yhteyttä + ILL	_____	tehokas	_____
toimistopäällikkö	_____	tajuta (4)	_____
mikäli	_____	lomake	_____
edellä ehdotettu = jota on ehdotettu edellä	_____	kauheita	_____
varma	_____	virasto	_____

Päivähoitoon hakeminen

Päivähoitoon haetaan viimeistään neljä kuukautta ennen päivähoiton tarvetta tai heti kun hoidon tarve on tiedossa. Päivähoitohakemus on voimassa vuoden.

Jos hoidon tarve on äkillinen ja johtuu huoltajan työllistymisestä tai opinnoista, on päivähoitopaikkaa haettava niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään kaksi viikkoa ennen hoitopaikan tarvetta. Huoltajaa pyydetään tällöin osoittamaan kirjallisesti tieto työllistymisestä tai opiskelun aloittamisesta.

Päivähoitopaikka voi olla kunnallisessa päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai yksityisessä päiväkodissa. Jos ensisijaisesti haettava hoitopaikka on yksityisessä päiväkodissa, huoltajaa pyydetään olemaan suoraan yhteydessä kyseiseen päivähoitopaikkaan.

Hakemus tehdään sähköisesti. Käyttäjän on rekisteröidyttävä palveluun ensimmäisellä käyttökerralla. Tunnistautuminen tapahtuu pankkitunnuksilla. Hoitopaikkaa voi hakea sähköisesti vain, jos lapsella on suomalainen henkilötunnus.

► Siirry sähköiseen päivähoitohakemukseen

Hakijan on täytettävä lomakkeen kaikki kohdat ennen sen lähettämistä. Puutteelliset tiedot johtavat hakemuksen käsittelyn viivästymiseen.

Hakemukseen kirjattavat hoitopaikkatoiveet pyritään ottamaan huomioon mahdollisimman hyvin. Mikäli perheen toivomissa hoitopaikoissa ei ole vapaita paikkoja, voidaan lapselle osoittaa hoitopaikka jostakin muusta päivähoitoyksiköstä.

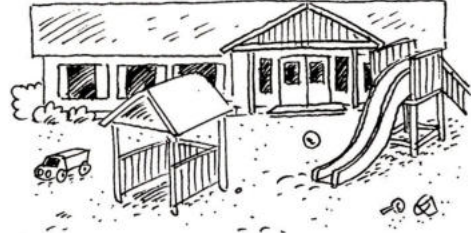
On huomioitava, että hakemukseen merkittävä hoidon aloittamispäivämäärä on sitova. Jos lapsi ei aloita päivähoitossa kahden viikon kuluessa ilmoitetusta päivä määrästä, paikkavaraus raukeaa. Perumattomasta hoitopaikasta peritään puolet yhden kuukauden hoitomaksusta.

Jos perhe on tyytymätön lapselle osoitettuun hoitopaikkaan, huoltaja voi hakea siirtoa toiseen hoitopaikkaan ilmoittamalla siitä päivähoitopäätöksen tekijälle.

päivähoito	_____	perheen toivoma = jota perhe toivoo	
viimeistään	_____	yksikkö	_____
tarve	_____	huomioida (2)	_____
olla tiedossa	_____	merkitä (5)	_____
olla voimassa	_____	sitova	_____
äkillinen	_____	G + kuluessa + sta/stä	_____
johtua (1) + sta/stä	_____		_____
huoltaja	_____	ilmoitettu	_____
työllistyminen	_____	varaus	_____
niin pian kuin mahdollista	_____	raueta (4)	_____
	_____	perumaton	_____
tällöin	_____	periä (1)	_____
osoittaa (1)	_____	puolet	_____
kirjallisesti	_____	tyytymätön + ILL	_____
kunnallinen	_____	osoitettu	_____
perhepäivähoito	_____	hakea (1) siirtoa + MIHIN	_____
yksityinen	_____	ilmoittaa (1)	_____
ensisijaisesti	_____	päätös	_____
olla yhteydessä + ILL	_____	tekijä	_____
kyseinen	_____		
sähköisesti	_____		
rekisteröityä (1) + MIHIN	_____		
palvelu	_____		
käyttökerta	_____		
tunnistautuminen	_____		
pankkitunnus	_____		
siirtyä (1) + MIHIN	_____		
hakija	_____		
täyttää (1)	_____		
kohta	_____		
puutteellinen	_____		
johtaa (1) + MIHIN	_____		
käsittely	_____		
viivästyminen	_____		
kirjata (4)	_____		
pyrkä (1)	_____		
ottaa (1) huomioon	_____		
mahdollisimman	_____		

Päivähoito

hoitopaikka
päiväkoti
perhepäivähoito
kunnallinen päivähoito
yksityinen päivähoito
päiväkerho
esiopetus (esikoulu, eskari)
iltapäiväkerho

varhaiskasvatus
varhaiskasvatusvirasto
päivähoitohakemus

lastenhoitaja
lastentarhanopettaja
sijainen

varavaatteet
sadevaatteet:
• kurahousut
• sadetakki
• kumisaappaat

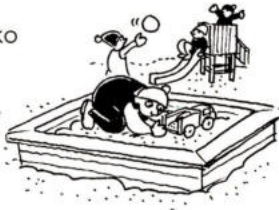

ryhmä
ruokailu
päivälepo, päiväunet
ohjattu toiminta:

- aamupiiri
- askartelu
- leikki
- ulkoilu
- jumppa
- retki

piha
hiekkalaatikko
liukumäki
kiipeilyteline
lelu
keinu

Tee hakemus

rekisteröityä (1)
kirjautua (1)
tunnistautua (1)
käyttäjätunnus
salasana

hakemus
lomake
kohta
käsittely
täyttää (1) lomake
ilmoittaa (1)
kirjata (4)
merkitä (5)

sitova
raueta (4)
perua (1)
peruttu ↔ perumaton

olla tiedossa
olla voimassa
olla yhteydessä

huomata (4)
ottaa (1) huomioon
huomioida (2)

Milloin?

heti
niin pian kuin mahdollista
aikaisintaan
viimeistään maanantaina = maanantaihin mennessä
klo 9:n ja 12:n välisenä aikana
tällöin, silloin

äkillinen
kiireellinen
pikainen

Miten tästä selvitään?

Nyt kun Pedro on saanut työpaikan, hänellä ja Hannalla on paljon hoidettavia asioita. Heidän on nopeasti löydettävä hoitopaikka Marialle, jotta Pedro voi aloittaa työt. He jättivät hakemukset kaikkiin kodin lähellä sijaitseviin hoitopaikkoihin, mutta kaikkialla on aivan täyttä. Monista päiväkodeista ilmoitetaan, että paikkoja vapautuu seuraavan kerran vasta vuodenvaihteessa.

Kaupungin varhaiskasvatusvirastosta tulee kuitenkin nopeasti päätös päivähoitopaikasta. Pedro ja Hanna

10 huokaisevat helpotuksesta, mutta sitten käy ilmi, että Marialle on osoitettu hoitopaikka aivan kaupungin toiselta laidalta. Sanomattakin on selvää, ettei sinne kuljettaminen ole mitenkään mahdollista joka päivä aamuin illoin – perheellä kun ei ole edes autoa.

Samaan aikaan tapahtuu kaikenlaista.

Ensin tulee ilmoitus, että heidän

15 asuntonsa ikkuna-remontti alkaa jo seuraavalla viikolla. Aiempi ilmoitus on jäänyt Pedrolta ja Hannalta jostain syystä huomaamatta, eivätkä he siksi ole muistaneet koko asiaa. Heidän täytyy

20 siirtää tavarat pois korjattavien ikkunoiden edestä ja sietää asunnossa työskenteleviä työmiehiä aamu-
varhaisesta lähtien. Samalla viikolla

Pedron reppu varastetaan, kun hän on Marian kanssa kirjastossa. Repussa on mm. kannettava

25 tietokone, kotiavaimet ja Marian rakas uninalle. Maria itkee lohduuttomasti joka ilta. Pedron ja Hannan voimat alkavat loppua, mutta epäonni ei ota loppuakseen. Eräänä päivänä Hanna juoksee kiireissään työpaikan käytävällä, liukastuu märällä lattialla ja kaatuu. Hänen nilkkansa murtuu ja jalka kipsataan kuudeksi viikoksi.

Pedro on neuvoton, sillä aika hupenee

30 ja töihin meno lähestyy. Hän ei enää näe muuta toimivaa ratkaisua kuin luopua työpaikasta ja palata koti-isäksi. Hanna ei kuitenkaan halua luovuttaa. Hänestä Pedron pitää ottaa työ vastaan, ettei

35 hyvä paikka mene sivu suun. Ja koska vuoden alusta alkaen hoitopaikkoja vapautuu päiväkodeista, ei ole kyse

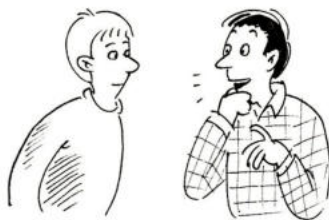
kuin kolmesta kuukaudesta, joista perheen on selvittävä jotenkin. Hanna ehdottaa, että he palkkaisivat yksityisen lastenhoitajan. Mutta kun he laskevat tulonsa, selviää heti, että heillä ei ole siihen tarvittavaa rahaa. Lopulta parhaan ratkaisun keksii Pedro: hän kutsuu äitinsä Brasiliasta kolmeksi kuukaudeksi heille asumaan ja Mariaa hoitamaan. Äiti suostuu heti, ja asia ratkeaa parhaalla mahdollisella tavalla.

hoitaa (1) asioita	_____	kiireissään	_____
jättää (1) hakemus	_____	käytävä	_____
sijaita (5)	_____	liukastua (1)	_____
kaikkialla	_____	murtua (1)	_____
vapautua (1)	_____	nilkka	_____
vuodenvaihte	_____	kipsata (4)	_____
varhaiskasvatus	_____	neuvoton	_____
huokaista (3) helpotuksesta	_____	aika hupenee	_____
käydä (2) ilmi	_____	huveta (6)	_____
laita	_____	lähestyä (1)	_____
sanomattakin on selvää	_____	toimiva	_____
kuljettaminen	_____	ratkaisu	_____
mitenkään	_____	luopua (1) + sta/stä	_____
aamuin illoin	_____	luovuttaa (1)	_____
ei edes	_____	ottaa (1) vastaan	_____
samaan aikaan	_____	mennä (3) sivu suun	_____
kaikenlaista	_____	sta/stä + alkaen	_____
jäädä (2) huomaamatta + lta/ltä	_____	olla kyse + sta/stä	_____
siirtää (1)	_____	kuin = vain	_____
sietää (1) + P	_____	selvitä (4)	_____
aamuvarhainen	_____	jotenkin	_____
reppu	_____	ehdottaa (1)	_____
kannettava tietokone	_____	palkata (4)	_____
uninalle	_____	laskea (1)	_____
lohduttomasti	_____	tulot	_____
voima	_____	keksiä (1)	_____
epäonni	_____	suostua (1)	_____
ei ota loppuakseen	_____	ratketa (4)	_____
eräänä päivänä	_____		

Kun toivon tai ehdotan

Olis kyll hyvä...
 Mut oishan se hyvä...
 Voiskohan...?
 Oiskohan mahdollista...?
 No mut eiks vois...?

Kun olen samaa mieltä

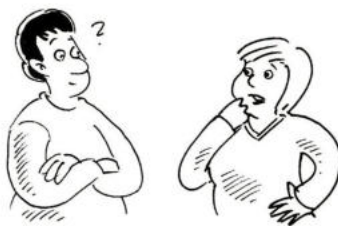
Joo. Nii-i.
 Sitä minäkin. / Sitä mäkin.
 Niin minustakin. / Niin mustakin.
 Totta.
 Aivan.
 Niinpä.

Kun haluan sanoa kohteliaasti "ei"

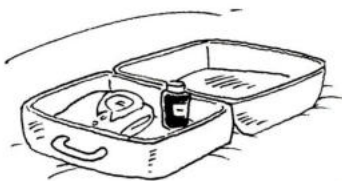

En mä oikein tiedä.
 Mä en ole ihan varma.
 Katotaan nyt.
 Ehkä joo, mut...
 Voi olla, mut...
 Saattaa olla, mut...
 Niin, mut...

TAVA-partisiippi

tapahtuu yleensä
tai tulevaisuudessa

pääsana on
OBJEKTI

pakattava matkalaukku

= matkalaukku, joka pakataan
täytyy pakata

Verbityyppi 1

lukea
vaihtaa

minä-vartalo

+

ttava / ttävä

luen
vaihdan

luettava
vaihdettava

a, ä → e

Verbityypit 2 & 3

juoda
pestä

infinitiivin vartalo

+

tava / tävä

juo-
pes-

juotava
pestävä

Verbityypit 4, 5 & 6

pakata
tarvita
vaieta

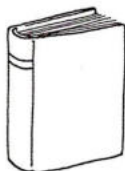
infinitiivin vartalo

+

ttava / ttävä

paka-
tarvi-
vai-

pakattava
tarvittava
vaiettava

luettava kirja

= kirja, joka luetaan
täytyy lukea

kirjoitettava kirje

= kirje, joka kirjoitetaan
täytyy kirjoittaa

myytävä auto

= auto, joka myydään
täytyy myydä

PARTISIIPPI LAUSEESSA

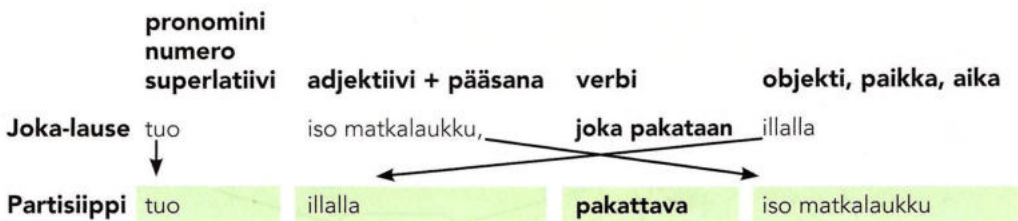
Illalla pakattava iso matkalaukku on hotellihuoneen lattialla.

= **Iso matkalaukku, joka täytyy pakata illalla**, on hotellihuoneen lattialla.

Illalla pakattavassa isossa matkalaukussa ei ole vielä yhtään tavaraa.

= **Isoissa matkalaukussa, joka pakataan illalla**, ei ole vielä yhtään tavaraa.

SANAJÄRJESTYS

MERKITYS

Tapahtuu tulevaisuudessa

Odotan innokkaasti **illalla esitettävää näytelmää**.

Tapahtuu yleensä

Torilla myytävät hedelmät ovat yleensä erittäin tuoreita.

Täytyy

Minulla on paljon **muistettavia asioita**.

Tapahtuu nyt

Remontoitavassa asunnossa on vesikatko tänään.

TAVA-partisiipin käyttö

1. Partisiippina

pakattava matkalaukku

= matkalaukku, joka pakataan
täytyy pakata

2. Täytyy

G + **on** **TAVA**

Teidän **on pakattava** matkalaukku.

= Teidän täytyy pakata matkalaukku.

Nollapersoona:

objekti / aika / paikka + **on** **TAVA**

Koko asunto **on siivottava**.

= Koko asunto täytyy siivota.

Huom! Myös:

Onko tämä maito enää **juotavaa**?

= Voiko tätä maitoa enää juoda?

Onko sinulla mitään **luettavaa**?

= Onko sinulla mitään, mitä voi lukea?

Minulla on paljon **tehtävää**.

= Minulla on paljon, mitä pitää tehdä.

Mirjan auto on **korjattavana** huoltamolla.

Hän vei auton **korjattavaksi** eilen.

u/y

verbi + u/y = substantiivi

palvel- + u = palvelu

palvelevat

palvella → palvelu

Tässä liikkeessä asiakkaita palvellaan aina kohteliaasti. Olisipa **palvelu** kaikkialla näin hyvää!käsitellä **käsittely**Passihakemus käsitellään poliisilaitoksella. **Käsittely** kestää noin kolme viikkoa.kylpeä **kylpy**

Lapset kylpevät joka lauantai.

Kylpy ennen nukkumaanmenoa rauhoittaa.

e

verbi + e = substantiivi

toiv- + e = toive

toivon

toivoa → toive

Minä toivoin lottovoittoa monta vuotta ja viime lauantaina **toiveeni** toteutui!lyhentää **lyhenne**Sana *kilometri* lyhennetään yleensä teksteissä. Kilometrin **lyhenne** on *km*.katsoa **katse**Poikani katsoi minua niin vihaisesti, etten unohda sitä **katsetta** koskaan!

Harjoitus 1. Kuuntele tai lue teksti *Töitä Pedrolle!* Vastaa kysymyksiin.

1. Pedro on saanut työpaikan. Hanna onnittelee Pedroa. Mitä Hanna sitten haluaa tietää?

- Miten Pedro sai tietää työpaikasta?
- Milloin Pedro aloittaa työt?
- Missä työpaikka sijaitsee?

2. Mitä tapahtuu 14.10.?

- Työ alkaa.
- Pedro ilmoittaa, että tämä aika ei sovi hänelle.
- Silloin on aloitustapaaminen uudessa työpaikassa.

3. Miksi olisi hyvä, jos Pedron työt eivät alkaisi ihan heti?

- Koska Hanna on sairaana.
- Koska Maria saa hoitopaikan vasta kuukauden päästä.
- Koska Marialla ei ole hoitopaikkaa.

4. Miksi Pedro on Hannan mielestä ollut tosi tehokas?

- Pedro on siivonnut koko asunnon.
- Pedro on tulostanut päiväkodin hakemuspaperit.
- Pedro on saanut työpaikan.

Harjoitus 2. Katsokaa tekstiä *Päivähoitoon hakeminen.* Selittäkää omin sanoin nämä sanat.

Mitä tarkoittaa päivähoiton tarve?

Se tarkoittaa sitä, että lapsi tarvitsee päivähoitoa.

A.

- äkillinen
- huoltaja
- työllistyminen
- viimeistään
- ensisijainen

B.

- olla yhteydessä
- sähköisesti
- puutteellinen
- sitova
- tyytymätön

Harjoitus 3. Katso tekstiä *Päivähoitoon hakeminen*. Vastaa kysymyksiin.

1. Jos lapsi haluaa aloittaa päiväkodissa 1. elokuuta, milloin viimeistään täytyy hakea päivähoitopaikkaa?

Hoitopaikkaa täytyy hakea viimeistään 1. huhtikuuta.

---

2. Kuinka kauan sama hakemus on voimassa?

---

3. Mitkä syyt ovat sellaisia, että hoitopaikkaa voi hakea vain 2 viikkoa ennen hoidon aloittamista?

---

4. Mitkä asiat huoltajan täytyy osoittaa kirjallisesti?

---

5. Millä kolmella tavalla päivähoito voidaan järjestää?

---

6. Mitä erityistä on muistettava, jos hakee paikkaa yksityisestä päiväkodista?

---

7. Mitä tarvitaan, jotta hakemuksen voi tehdä sähköisesti? (2 asiaa)

---

8. Mitä tapahtuu, jos lomaketta ei ole täytetty kokonaan?

---

9. Saako lapsi aina hoitopaikan sieltä, mistä perhe on toivonut?

---

10. Mitä tarkoittaa, että hoidon aloittamispäivämäärä on sitova?

---

11. Kuinka paljon täytyy maksaa, jos ei peru hoitopaikkaa?

---

12. Mitä huoltaja voi tehdä, jos hän haluaa, että lapsi siirtyy toiseen hoitopaikkaan?

Harjoitus 4.

Lue teksti *Miten tästä selvittää?* Vastaa kysymyksiin parin kanssa.

rivit 1–7

1. Miksi on tärkeää, että Pedro ja Hanna löytävät Marialle hoitopaikan?
2. Onko monissa päiväkodeissa nyt vapaita paikkoja?

rivit 8–12

3. Mitä kaupungin varhaiskasvatusviraston päätöksessä ilmoitetaan?
4. Miksi Marialle annettu hoitopaikka ei ole sopiva?

rivit 13–28

5. Lue koko kappale. Mitkä kolme ikävää asiaa Pedrolle ja Hannalle sattuu?
6. Mitä Hannan ja Pedron täytyy tehdä ikkunaremontin takia? (2 asiaa)
7. Miksi Maria itkee iltaisin?
8. Miksi Hanna kaatuu työpaikalla?
9. Kuinka kauan jalan täytyy olla kipsissä?

rivit 29–42

10. Miksi Pedro aikoo palata koti-isäksi?
11. Mitä Hanna ajattelee asiasta?
12. Miksi perhe ei voi palkata yksityistä lastenhoitajaa?
13. Minkä ratkaisun Pedro lopulta keksii lastenhoito-ongelmaan?

Harjoitus 5. Valitse laatikosta sana ja kirjoita se lauseeseen oikeassa muodossa. Sanat ovat tekstistä *Miten tästä selvittäään?*

- jättää (1) hakemus
 huokaista (3) helpotuksesta
~~hoitaa (1) asioita~~
 jäädä (2) huomaamatta + lta/ltä
 ottaa (1) vastaan
 käydä (2) ilmi
 ottaa (1) loppuakseen

Kaija menee tänään keskustaan 1. hoitamaan asioita. Hänen täytyy käydä kirjastossa, pankissa ja ostoksilla. Kaija menee ensin kirjastoon. Kirjastonhoitaja
 2. _____ palautettavat kirjat. Samalla
 3. _____, että kirjat ovat muutaman päivän myöhässä, joten Kaijan täytyy maksaa myöhästymismaksu. Koska Kaijan kirjastokortti on kadonnut, hänen täytyy
 4. _____ uutta kirjastokorttia varten. Kirjastonhoitaja kertoo, että Kaija voi lainata kirjoja nyt väliaikaisella kirjastokortilla. Kaija
 5. _____, sillä hän tarvitsee ehdottomasti nyt heti erään kirjan, joka on luettava Suomen historian tenttiin. Tenti on viikon kuluttua.

Sitten Kaija menee pankkiin, koska hän tarvitsee neuvoja asuntolainaa varten. Yksi neuvo jää erityisesti Kaijan mieleen. Pankkineuvoja kertoo, että monilta asunnonostajilta
 6. _____, että lainan korot muuttuvat koko ajan. Korkeampi korko tarkoittaa myös isompia lainamaksuja joka vuosi. Kaija aikoo muistaa tämän asian.

Kaijan täytyy käydä vielä rautakaupassa, suutarilla ja ruokakaupassa. "Puuuh. Hoidettavat asiat eivät 7. _____!" Kaija huokaisee.

Harjoitus 6. Katso tekstiä *Miten tästä selvittäään?*

A. Valitse oikea sana lauseeseen. Sanoja ei tarvitse taivuttaa.

vuodenvaihteessa   aamuin illoin
 samaan aikaan   aamuvarhaisella   ~~eräänä päivänä~~   lopulta

1. Eräänä päivänä syyskuussa Korhosten isä tuli kotiin tyytyväisen näköisenä. Hänellä oli yllätys koko perheelle. Hän oli säästänyt rahaa jo kauan, ja nyt hän oli varannut etelänmatkan heille kaikille. Korhoset lähtivät matkalle 2. _____.

Koska he eivät halunneet viettää joulua ulkomailla, he lähtivät lomalle 27. joulukuuta. Lento oli jo kello 6.45, joten perheen täytyi lähteä liikkeelle 3. _____.

Äiti tuumasi, että lomalla hän ei sitten aio herätä aikaisin kertaakaan!

Lomalla he kävivät uimassa meressä 4. _____.

Aamulla hiekka ei vielä polttanut jalkapohjia, ja illalla pulahdus mereen virkisti ihanasti. Päivät perhe vietti mieluiten joko hotellin uima-altaalla tai retkillä. Aamiainen syötiin joka aamu

5. _____ hotellissa, mutta muuten ruoka-ajat

menivät lomalla aivan sekaisin. Tuntui, että lapset elivät päivät jäätelöllä ja söivät illalla

jättiannokset espanjalaisia herkkuruokia, kun he 6. _____ pääsivät ruokapöydän ääreen ravintolaan.

B. Yhdistä selitys ja sanonta.

Selitys

1. Kun vaikeudet ovat ohi, ollaan helpottuneita.
2. Kun asia on aivan selvä.
3. Jokin asia kestää todella pitkään.
4. Jokin asia on täysin mahdoton.
5. Aika kuluu nopeasti ja alkaa loppua.
6. En saa jotakin asiaa, vaan joku toinen saa sen.

Sanonta

- A. Se ei ota loppuakseen.
- B. Silloin huokaistaan helpotuksesta.
- C. Se ei ole mitenkään mahdollista.
- D. Se menee sivu suun.
- E. On sanomattakin selvää.
- F. Aika hupenee.

C. Valitse oikea sana lauseeseen. Sanoja ei tarvitse taivuttaa.

kaikenlaista

neuvoton

toimiva

ratkaisu

~~kaikki~~

Äitiä harmittaa. Hän yrittää pitää kodin siistinä, mutta lasten tavaroita on

1. kaikki: sukia sohvalla, leluja lattialla, koulukirjoja pöydillä ja tuoleilla. Äiti ei enää tiedä, mitä hän voisi tehdä, hän on aivan
2. _____ . Perhe on jo kokeillut
3. _____ : he ovat laatineet kodin

sääntöjä, sopineet siivouspäivän, jakaneet tehtäviä jne., mutta mikään ei toimi. Vanhemmat yrittävät keksiä, mikä voisi olla hyvä 4. _____. Epäsiisti koti on ikävä paikka kaikille. He eivät vain tiedä, mikä keino olisi 5. _____.

D. Valitse oikea verbi lauseeseen. Taivuta verbit.

sietää

luopua

~~sijaita~~

luovuttaa

keksiä

ratketa

kuljettaa

vapautua

1. Missä päin kaupunkia kaupunginmuseo on? Se sijaitsee kaupungin länsipuolella.
2. En voi _____ hyönteisiä! Erityisesti inhoan hyttysiä.
3. On vaikea valita lahja Elinalle. Hänellä on kaikkea! Toivon, että _____ hyvän lahjaidean.
4. Tampereella pelattiin tiukka jääkiekko-ottelu. Peli _____ vasta jatkoajalla.
5. Suomessa vanhemmat eivät _____ pieniäkään lapsia kouluun, vaan lapset kulkevat koulumatkat yksin.
6. Vanki _____ vankilasta kolmen vuoden jälkeen.
7. Isoäiti on asunut samassa talossa jo 30 vuotta. Hänen on vaikea _____ kotitalostaan, kun hän joutuu muuttamaan vanhainkotiin.
8. Lapset olivat pyytäneet äitiä ostamaan suklaamuroja jo monta viikkoa. Lopulta äiti _____ ja osti niitä, vaikka hänestä ne ovatkin epäterveellisiä.

Harjoitus 7. Kirjoita lause, jossa käytät verbiä.

1. sijaita *Suomi sijaitsee Pohjois-Euroopassa Ruotsin ja Venäjän välissä.*
2. kuljettaa _____
3. ottaa huomioon _____
4. hoitaa asioita _____
5. luovuttaa _____
6. sietää _____
7. ottaa vastaan _____
8. keksiä _____

Harjoitus 8. Miten sanotaan? Miten reagoit? Käytä fraaseja sivulta 54.

A. Kun toivon tai ehdotan

Mä en jaksais siivota tänään. Haluaisin vaan löhötä sohvalla ja kattoo telkkaria. Ei kai meidän oo ihan pakko tänään siivota?

Haluaisin saada kodin siistiksi tänään, että voimme viettää viikonloppua rauhassa. Miten ehdotan tätä ystävällisesti?

Mmm. Mut mä haluisin pitää tänään vapaailan.

B. Kun olen samaa mieltä

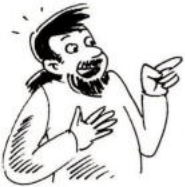
Meiän pitäis varmaan hankkia joululahjat Eevin päiväkodin hoitajille.

Olen samaa mieltä.

Ne on kummiski tehny tosi hyvää työtä koko vuoden.

C. Kun haluan sanoa kohteliaasti "ei"

Mä ajattelin, että mehän voitais Jukan ja Maken kanssa tulla teille matsia kattomaan lauantaina!

En minä halua, että he tulevat meille.
Miten sanon "ei" selvästi mutta kohteliaasti?

Ku teillä on niin iso telkkarikin ja tilaa olohuoneessa.

No mut hei, sun vaimokin on niin ymmärtäväinen!
Eiks me nyt voida tulla?

D. **Tehkää omia keskusteluja. Toinen on A ja toinen on B.**

1. A kertoo, että suomen kurssi on peruttu ensi viikolla. B ehdottaa jotakin muuta tapaa opiskella.
2. B:n täytyy mennä kotiin ja aikaisin nukkumaan. A toivoo, että B jäisi vielä vähäksi aikaa.
3. A:n mielestä on hyvä, että räntäsade on vaihtunut pakkaseksi. B on samaa mieltä.
4. B:n mielestä on kiva, että ruokalassa on tänään kalaruokaa. A on samaa mieltä.
5. A haluaa mennä suomen kurssin jälkeen oluelle. B sanoo "ei" kohteliaasti.
6. B pyytää, että hän saisi kopioida suomen kotitehtävien vastaukset A:lta. A sanoo "ei" kohteliaasti.

Harjoitus 9.

- A.**
1. Kuuntele dialogi ensin katsomatta tekstiä.
  2. Kuuntele dialogi sitten uudelleen ja lue samalla tekstiä. Kirjoita puuttuvat sanat.
  3. Lue dialogi sitten parin kanssa.

Pedro: Hanna, arvaa mitä.

Hanna: 1. _____? Onks jotain tapahtunu?

Pedro: Joo, no 2. _____.

Me oltiin Marian kaa tänään kirjastossa, ni mun kannettava pöllittiin sieltä.

Hanna: Täh?! Ihan oikeestiko? Siis sieltä kirjastosta?!

Pedro: 3. _____! Lastenosastolta vielä. Mä kävin vaan nopeesti hakemassa yhen lehden lehtihyllystä. Sit ku mä tulin takasin, ni mun reppu oli hävinny.

Hanna: No voi hemmetti! Meniks siinä repussa jotain muutaki?

Pedro: 4. _____ mitään hirveen arvokasta. Mul oli lompakko ja puhelin housuntaskussa. Mut Marian uninalle meni.

Hanna: Tietääks se jo?

Pedro: Ei, en mä uskaltanu kertoa...

Hanna: 5. _____. Siitä tulee vielä iso itku. Mitä täs nyt pitää tehdä? Pitääks poliisille ilmottaa?

Pedro: 6. _____. Ja sit meidän pitäis hakea korvausta kotivakuutuksesta. Saatais edes jotain takasin.

Hanna: Joo, 7. _____. Pitää lukee netistä, miten sitä haetaan.

Pedro: Joo. Mut tyhmintä on se, että siel koneella oli osa valokuvista, joita ei oo missään muualla tallessa.

Hanna: 8. _____?!!

- B. 1. Kuuntele dialogi ensin katsomatta tekstiä.
2. Lue dialogi sitten parin kanssa ääneen.
3. Vastaa kysymyksiin.**

Pedro: Hanna, kato mitä tänään tuli postissa!

Hanna: Ai mikä?

Pedro: No joku taloyhtiön tiedote. Mikähän tää on... Ootas, nyt mä sain tän kuoren auki. Mitä täs lukee? "Ikkunaremontti alkaa ensi viikolla"! Juhuu, me päästään vihdoinkin eroon näistä vetävistä ikkunoista!

Hanna: Ai "juhuu"?! Tiedätsä millasta on asua remontin keskellä? Ikkunat on peitetty jollain muoveilla ja työmiehet tunkee asuntoon aamuseittemältä...

Pedro: Hei kmoon, eihän tää nyt kauaa kestä, täs sanotaan että remontti kestää kussakin asunnossa asunnon koosta riippuen 2–4 päivää.

Hanna: Mut miten se voi alkaa jo ensi viikolla? Eikö ne vois vähän aikasemmin tiedottaa?

Pedro: Sitä mäkin vähän ihmettelen. Mut tässä sanotaan, että päätös on tehty heinäkuun ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

Hanna: Heinäkuussa? Ai joo, mehän oltiin silloin reissussa. Siks me ei varmaan olla huomattu koko tiedotetta.

1. Mitä Pedro ja Hanna saavat postitse?
2. Mitkä kaksi asiaa ärsyttävät Hannaa remontissa?
3. Milloin päätös remontista on tehty?
4. Miksi Hanna ja Pedro eivät ole kuulleet remontista aikaisemmin?

Harjoitus 10.

TAVA-partisiippi. Kysy parilta.

1. Onko sinulla tänään monta hoidettavaa asiaa?
2. Onko sinun kotonasi jotakin siivottavaa tällä hetkellä?
3. Ovatko tällä kurssilla opiskeltavat asiat sinusta helppoja vai vaikeita?
4. Onko sinusta tässä kappaleessa paljon opeteltavia sanoja?
5. Pidätkö sinä opiskelijaruokalassa tarjottavasta ruoasta?
6. Onko sinulla nyt mukana jotakin syötävää tai juotavaa?
7. Haluaisitko nähdä jonkin elokuvateattereissa parhaillaan esitettävistä elokuvista?
8. Käytkö koskaan kirjastossa lainaamassa luettavaa?

Harjoitus 11. Tee VA-partisiippi ja TAVA-partisiippi.

VA-partisiippi

1. tyttö, kirjoittaa, kirje

kirjettä kirjoittava tyttö

TAVA-partisiippi

kirjoitettava kirje

2. apina, syödä, banaani

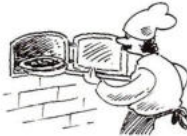
3. maalari, maalata, aita

4. nainen, pakata, lahja

5. kokki, paistaa, pizza

6. mies, kaataa, puu

7. poika, opiskella, kielioppi

Harjoitus 12.

A. Tee TAVA-partisiipeista joka-lauseita.

1. kierrätettävä jäte _____ *jäte, joka kierrätetään*
2. tarvittava aika _____
3. juotava jogurtti _____
4. internetistä ostettava bussilippu _____
5. kilpailussa juostava matka _____
6. kurssilla luettava kirja _____

B. Tee TAVA-partisiipeja.

1. *englanniksi kirjoitettava työhakemus* _____ työhakemus, joka kirjoitetaan englanniksi
2. _____ kielitaito, jota vaaditaan työssä
3. _____ auto, joka viedään huoltoon
4. _____ presidentti, joka valitaan ensi vuonna
5. _____ paketti, joka lähetetään mummilta
6. _____ ruoka, joka syödään lämpimänä

C. Muuta TAVA-partisiipit joka-lauseiksi.

1. Meerin mielestä **englanniksi suoritettava kurssi** on raskas.

Meerin mielestä kurssi, joka suoritetaan englanniksi, on raskas.

---

2. **Kurssilla opiskeltava asia** tuntuu vaikealta.
-

3. **Englanniksi kirjoitettava loppu työ** on kurssin vaativin suoritus.
-

4. Tänäpä Meerin täytyy saada valmiiksi **verkossa tehtävä harjoitus**.
-

5. Kurssiin kuuluu myös **toukokuussa tehtävä tentti**.

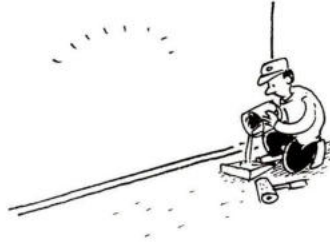
---

6. Meerin pitää vielä etsiä kirjastosta **tenttiin luettava kirja**.

Harjoitus 13. TAVA-partisiippi. Kirjoita maalattava seinä lauseisiin oikeassa muodossa.

Tässä on seinä, joka maalataan.

1. Maalattava seinä (MIKÄ?) on eteisessä.
2. _____ (MIHIN?) on tullut likaa lastenvaunuista, jotka ovat olleet eteisessä.
3. Petri ja Kaija katselevat _____ (MITÄ?) monena päivänä ja miettivät sopivaa väriä.
4. Petri puhdistaa _____ (MINKÄ?) maalipesuaineella ja vedellä.
5. _____ (MISTÄ?) irtoaa paljon likaa, kun Petri pesee sitä.
6. Hän huomaa myös, että _____ (MISSÄ?) on koloja, jotka täytyy tasoittaa.
7. Petri levittää kaksi kerrosta maalia _____ (MILLE?).
8. Nyt kun yksi seinä on maalattu, näyttää siltä, että asunnossa olisi muitakin _____ (MITÄ? mon.).

Harjoitus 14. Tee TAVA-partisiippi. Muista sanajärjestys!

	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
Joka-lause	tuo	suuri liikuntakeskus,	joka avataan	pian Hakaniemeen
Partisiippi	<i>tuo</i>	<i>Hakaniemeen pian</i>	<i>avattava</i>	<i>suuri liikuntakeskus</i>
1.	tämä	määräaikainen työsopimus,	joka allekirjoitetaan	huomenna
2.	se	iso pakettiauto,	joka vuokrataan	muuttopäiväksi
3.	30	legendaarista levyä,	joita kuunnellaan	juhlissa
4.	kaksi	virallista kieltä,	joita käytetään	Suomessa
5.	nämä	kengät,	jotka viedään	suutarille
6.	kallein	matkapuhelin,	jota myydään	Suomessa

Harjoitus 15. Tee TAVA-partisiipeista joka-lauseita.

NETTIVIDEOT.COM

Tervetuloa **NETTIVIDEOT.COM**-palvelun asiakkaaksi! Rekisteröidy asiakkaaksi näin:

1. **Aluksi täytettävä henkilötietolomake** on [täällä](#).

Henkilötietolomake, joka täytetään aluksi, on täällä.

---

2. Valitse sitten **numeroita ja kirjaimia sisältävä salasana**.

---

3. Sinulla täytyy olla **videoiden katseluun tarvittava ohjelma**.

---

4. **Tietokoneelle asennettava ohjelma** on myös tarjolla ilmaiseksi verkossa.

---

5. **Ladattava tiedosto** on [täällä](#).

---

6. **Tällä sivulla jaettava videomateriaali** tarkistetaan ennen julkaisemista.

---

7. Jos kyseessä on **ilmaiseksi katseltava video**, se on merkitty tähdellä.

Harjoitus 16. Tee joka-lauseista TAVA-partisiipeja.

1. **Juhliin, jotka pidetään tänään**, tulee lähes sata vierasta.

Tänään pidettäviin juhliin tulee lähes sata vierasta.

---

2. **Koristeet, jotka ripustetaan ikkunaan**, on hankittu jo kuukausi sitten.

---

3. **Astiat, joita tarvitaan**, on saatu lainaan tutusta kahvilasta.

---

4. Kymmenen minuuttia ennen juhlien alkua aletaan kaataa laseihin **samppanjaa, jota juodaan onnittelumaljana**.

---

5. Alkupalana on **pikkuherkkuja, jotka syödään sormin**.

---

6. Kokki toivoo, että juhlijat pitävät **lohesta, jota tarjotaan pääruokana**.

---

7. **Täytekakun, jota tarjotaan kahvin kanssa**, on leiponut itävaltalainen kondiittori.

Harjoitus 17. TAVA-partisiippi: täytyy. Kirjoita toisella tavalla.

1. Meidän **on siivottava** koko asunto tänään.

= Meidän **täytyy siivota** koko asunto tänään.

---

2. Lasten **on imuroitava** omat huoneensa.

---

3. Isän **on järjestettävä** sotkuinen työhuone.

---

4. Linnean **on puhdistettava** akvaario.

---

5. Kylpyhuone **on pestävä**.

---

6. Roskat **on vietävä** ulos.

---

7. Kaupassa **on käytävä**.

---

8. Huomenna **on maksettava** laskut.

Harjoitus 18.

1. Kuuntele dialogi ensin katsomatta tekstiä.

2. Lue se sitten parin kanssa ääneen.

3. Etsi tekstistä TAVA-partisiipit. Mieti parin kanssa, miten ne voi sanoa toisella tavalla.

Hanna: Puuh. Onneks me saatiin sun äiti tänne apuun. Ja on oikeestaan aika kiva että meillä on nyt vähän enemmän aikaa valmistautua päiväkodin alkamiseen.

Pedro: Mitä sä tarkoitat? Ei kai siihen nyt mitään valmisteluja tarvita?

Hanna: Voi kuule! Kyllä tarvitaan. Pitää kato kasata kokoon kaikki tarvittavat kamat.

Pedro: Häh? Siis mitkä?

- Hanna: No kurahousut, kumisaappaat, sisätossut ja sellaset! Päiväkodissa pitää olla oikeat varusteet! Ja kaikki on nimikoitava!
- Pedro: Nimikoitava? Tarkoittaaks se, että kaikkiin vaatteisiin on kirjoitettava Marian nimi?
- Hanna: Joo-o, just sitä se tarkoittaa. Vitsi mikä homma...
Niin, ja sit on sovittava, monelta Maria haetaan, kuka sen vie ja hakee ja kaikki.
- Pedro: Tiedätsä, monelta lapset täytyy viedä päiväkotiin aamuisin? Vai saaks sinne tulla millon tahtoo?
- Hanna: En mä tiedä muuta ku mitä Janita on kertonu. Se sano, että lasten on oltava päiväkodissa viimeistään kaheksalta tai ne ei saa aamupalaa.
- Pedro: Oho! Ja meidän Maria on tottunu heräämään vasta yhdeksän aikaan!
- Hanna: Nii-in. On meillä siinä vähän totutteleamista...

Harjoitus 19. Mitä heidän on tehtävä?

A. Majalla on ensi viikolla työhaastattelu. Mitä hänen on tehtävä?

1. käydä yrityksen kotisivuilla
2. miettiä vastauksia kysymyksiin
3. ottaa työtodistukset mukaan
4. katsoa kartasta, missä haastattelu pidetään
5. olla ajoissa paikalla
6. pysyä rauhallisena
7. antaa hyvä ensivaikutelma
8. vastata kysymyksiin lyhyesti ja selvästi

1. *Hänen on käytävä yrityksen kotisivuilla.*
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

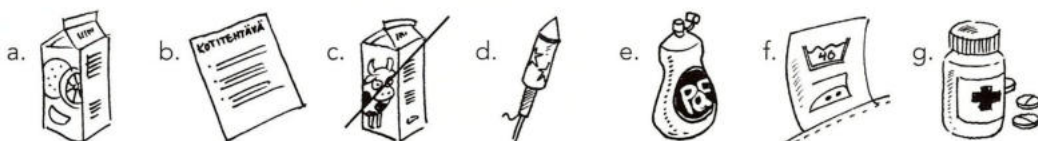

Harjoitus 20. TAVA-partisiippi.

A. Missä voit nähdä seuraavat merkinnät? Yhdistä teksti ja kuva.

1. Säilytettävä valolta ja voimakkailta hajuilta suojattuna 0 – +6 °C lämpötilassa.
2. Ravistettava.
3. Pestävä samanväristen kanssa.
4. Palautettava 31.10. mennessä.
5. Varottava aineen joutumista silmiin.
6. Nautittava aterian yhteydessä.
7. Käytettävä suojalaseja.

c

B. Mieti parin kanssa, miten voisit sanoa partisiippirakenteet toisella tavalla.

Harjoitus 21.

A. Lue teksti ja alleviivaa VA- ja TAVA-partisiippilausekkeet. Muista alleviivata kaikki lausekkeeseen kuuluvat sanat. Älä katso B-kohtaa vielä!

Äh! Kahvi on lopussa eikä jääkaapissa taaskaan ole mitään syötävää! On lähdeittävä kauppaan vaikka ei huvittaisi yhtään. Ei auta itku markkinoilla – kengät jalkaan ja ulos. Eteisen lattialla lojuvan lehden potkaisen pois tieltä.

Onpa ulkona kylmä! Lähellä sijaitsevilla bussipysäkillä seisoo palelevia ihmisiä. Onneksi kauppaan ei ole pitkä matka.

Kaupassa mietin, mitä oikein on ostettava. Hedelmätiskillä myytävät greipit näyttävät houkuttelevilta. Hmmm... Ja samoin tuo herkulliselta näyttävä grillattu broileri maistuisi varmasti koko perheelle. Niin ja se kahvi!

Leipäosastolla on leipomon edustaja esittelemässä tuotteita. Maistiaisina tarjottavat leivät tuoksuivat herkullisilta. Maistan jokaista ja päätän ostaa kotiin ruisleipää.

Voi ei! Pankkikortti on unohtunut kotiin ja ostokset on maksettava käteisellä. Lompakossa on onneksi kolikoita. Jonossa odottavat ihmiset eivät näytä kovin iloisilta, kun lasken pikkurahoja. Eikä myyjäkään. En ymmärrä, miksi. Olenhan sentään maksava asiakas!

B. Tässä ovat tekstissä olevat partisiippilausekkeet. Sano ne toisella tavalla (joka-lauseena tai täytyy-lauseena). Merkitse myös, onko kyseessä VA- vai TAVA-partisiippi.

1. syötävää

VA

jotakin, jota voi syödä

2. on lähdettävä

3. eteisen lattialla lojuvan lehden

4. lähellä sijaitsevalla bussipysäkillä

5. palelevia ihmisiä

6. on ostettava

7. hedelmätiskillä myytävät greipit

8. tuo herkulliselta näyttävä grillattu broileri

9. maistiaisina tarjottavat leivät

10. on maksettava

11. kassalla jonottavat ihmiset

12. maksava asiakas

Harjoitus 22.

A. Lue taloyhtiön järjestyssäännöt. Käytä tarvittaessa sanakirjaa.

Taloyhtiön järjestyssäännöt

Taloyhtiön hallitus on antanut seuraavat ohjeet ja määräykset toukokuussa 2003.

1. Etupihan pysäköintipaikat on varattu autopaikan lunastaneille asukkaille.
2. Talossa on kunnioitettava yleistä asumisrauhaa. Hiljaisuus on kello 23–07. Tilapäisestä meluhaitasta (huoneistoremontit, merkkipäivien juhlinta) on tiedotettava naapureille etukäteen.
3. Mattoja saa tampata niille varatuilla tuuletusparvekkeilla arkisin klo 9–19 välisenä aikana ja lauantaisin klo 10–15.
4. Tavaroiden säilyttäminen rappukäytävässä ja ullakon käytävällä on kielletty.
5. Pysäköinti pelastusteille on kielletty.
6. Autolla ajo takapihalle on sallittu vain huoltotöissä ja lyhytkestoista tavaroiden lastaamista ja purkamista varten.
7. Saunavuorot varataan isännöitsijätoimistosta. Saunan käyttömaksu on 15 €/kk. Omalta vuorolta on poistettava ajoissa ja sauna jätettävä siistiksi. Taloyhtiön lenkkisauna on tiistaisin, klo 17–19 naisille ja klo 19–21 miehille. Lenkkisaunan käyttö on maksutonta.
8. Pesutupa on asukkaiden käytössä klo 8–21. Pesukoneet ja kuivaushuoneen puhaltimet on sammutettava yöksi. Pesutupavuorot varataan kirjoittamalla huoneiston numero pesutuvassa olevaan varauskirjaan.

Savonlinnassa 13.5.2003

Taloyhtiön hallitus

B. Etsi tekstistä on tehtävä -rakenteet.

Kappale 2

taloyhtiö	_____	purkaminen	_____
järjestyssäntö	_____	purkaa (1)	_____
ohje	_____	P + varten	_____
määräys	_____	isännöitsijätoimisto	_____
pysäköintipaikka	_____		_____
lunastaa (1)	_____	käyttömaksu	_____
kunnioittaa (1) +P	_____	poistua (1) + MISTÄ	_____
rauha	_____		_____
hiljaisuus	_____	ajoiissa	_____
tilapäinen	_____	lenkkisauna	_____
melu	_____	käyttö	_____
haitta	_____	pesutupa	_____
huoneisto	_____	kuivaushuone	_____
merkkipäivä	_____	kuivaus	_____
juhlinta	_____	kuivata (4)	_____
tiedottaa (1) + sta/stä	_____	puhallin	_____
etukäteen	_____	varauskirja	_____
tampata (4)	_____		
tuuletus	_____		
tuulettaa (1)	_____		
välisenä aikana	_____		
säilyttäminen	_____		
säilyttää (1)	_____		
rappukäytävä	_____		
ullakko	_____		
käytävä	_____		
kielletty	_____		
kieltää (1)	_____		
pelastustie	_____		
pelastus	_____		
pelastaa (1)	_____		
ajo	_____		
sallittu	_____		
sallia (1)	_____		
huoltotyö	_____		
lyhytkestoinen	_____		
lastaaminen	_____		
lastata (4)	_____		

C. Kysy parilta.

1. Onko sinun taloyhtiössäsi myös järjestyssäännöt?
Ovatko ne samanlaiset kuin A-kohdassa?

2. Ovatko A-kohdan järjestyssäännöt
sinun mielestäsi järkeviä?

3. Olisiko sinun helppo noudattaa
A-kohdan järjestyssääntöjä?

4. Onko sinun taloyhtiössäsi pesutupa?
Miten siellä varataan pesuvuoro ja
miten käytöstä maksetaan?

5. Miksi luulet, että järjestyssäännöt
on annettu?

6. Onko sinun taloyhtiössäsi sauna?
Onko sinulla saunavuoro?
Entä oletko koskaan käynyt
kaikkien yhteisellä lenkkisaunavuorolla?

7. Onko sinun taloyhtiössäsi ollut joskus
ongelmia järjestyksenpidon kanssa?
Jos on, millaisia? Entä miten ne ratkaistiin?

Harjoitus 23.

A. Seuraavien ryhmien sanat tarkoittavat melkein samaa. Tarkista sanakirjasta, mitä ne tarkoittavat. Kirjoita sitten oikea sana oikeaan lauseeseen.

sääntö _____	määräys _____
ohje _____	laki _____
neuvo _____	

- Hallitus suunnittelee ja eduskunta säätää _____.
- Nuori äiti ei osannut tehdä puolukkahilloa, joten hän soitti äidilleen ja kysyi _____.
- Koulussa on selkeät _____. Toisia ei saa kiusata, sisällä ei saa juosta eikä huutaa, takit ja hatut jätetään naulakkoon ja kiroilu on kielletty.
- Olemme ostaneet uuden television. Nyt luemme _____ ja yritämme saada tv:n toimimaan.
- Polvileikkauksesta toipuva Jesse lähti jalkapalloharjoituksiin, vaikka lääkärin _____ oli välttää urheilua kolme viikkoa leikkauksen jälkeen.

lunastaa _____ ostaa _____
hankkia _____

6. Vuokrasimme naapuriemme mökkiä monta kesää. Kolme vuotta sitten _____ sen omaksi.
7. Meidän täytyy muistaa _____ astianpesuainetta! Tiskit ovat seisonet keittiön pöydällä jo kaksi päivää!
8. Huonekaluja voi _____ kotiin muullakin tavoin kuin ostamalla. Sukulaisilta ja ystäviltä voi kysellä, onko heillä tarpeettomia huonekaluja.

B. Nämä sanat näyttävät samalta. Tarkista sanakirjasta, mitä ne tarkoittavat. Kirjoita sitten oikea sana oikeaan lauseeseen.

yritys _____ yhteisö _____
yhtiö _____ yhteiskunta _____
yhdistys _____

1. Riitalla on pieni oma _____, joka tarjoaa kotisiivouspalvelua. Riitalla on vain yksi työntekijä hänen itsensä lisäksi.
2. Emmen koulussa on paljon aktiivisia vanhempia. Vanhemmillä on myös oma _____, joka tukee koulun ja perheiden yhteistyötä ja järjestää erilaisia tapahtumia.
3. Monilla suurilla kansainvälisillä _____ on tytäryhtiöitä Suomessa.
4. Brasilialaisena Pedro on tottunut siihen, että oma suku on tärkeä _____, jolta saa aina tukea.
5. Suomalainen _____ ei voisi toimia nykyisellä tavalla, jos ihmiset eivät maksaisi veroja.

ensisijaisesti _____ ensimmäinen _____
ensin _____

6. Kun tulen lenkiltä kotiin, juon _____ ison lasin vettä ja menen sitten suihkuun.
7. Bussien invapaikat on _____ tarkoitettu vanhoille ihmisille, raskaana oleville ja invalideille.
8. Suomen _____ naispresidentti oli Tarja Halonen, joka valittiin presidentiksi vuonna 2000.

Harjoitus 24. Kuuntele ja vastaa kysymyksiin.

A.

1. Miksi Hanna mainitsee latinokulttuurin?

---

2. Miksi Pedro oli jäänyt koti-isäksi? (2 syytä)

---

3. Miksi Hannan mielestä oli tärkeää, että Pedro pääsisi töihin?

B.

4. Mitä Hanna ja Pedro tekivät, jotta löytäisivät Marialle hoitopaikan? (3 asiaa)

---

5. Miksi Maria ei saanut hoitopaikkaa?

C.

6. Miksi Pedro polki pyörällä koko kaupungin läpi Hannan työpaikalle käymään?

---

7. Miksi Marian saama päiväkotipaikka on perheelle mahdoton?

D.

8. Mihin Pedron olisi pitänyt keskittyä sillä viikolla?

E.

9. Miksi Hannan ja Pedron piti siirtää tavarat pois ikkunoiden edestä?

---

10. Miksi tieto tuli heille yllätyksenä?

---

11. Mitä kirjastossa tapahtui?

---

12. Miksi Maria itki?

---

13. Miksi Hanna kaatui työpaikalla?

---

14. Joutuiko Hanna sairaalaan jalan takia?

F.

15. Milloin Marialle olisi helpompi löytää päivähoitopaikka?

---

16. Miten Lorena suhtautui Pedron ehdotukseen?

G.

17. Miksi Lorenan tulo kesti kolme viikkoa?

---

18. Kuka hoiti Mariaa sillä aikaa?

H.

19. Mitä perhe sai tietää viikko sitten?

---

20. Missä Marian tuleva päiväkotij sijaitsee?

---

21. Missä ja kenen kanssa perhe viettää joulua?

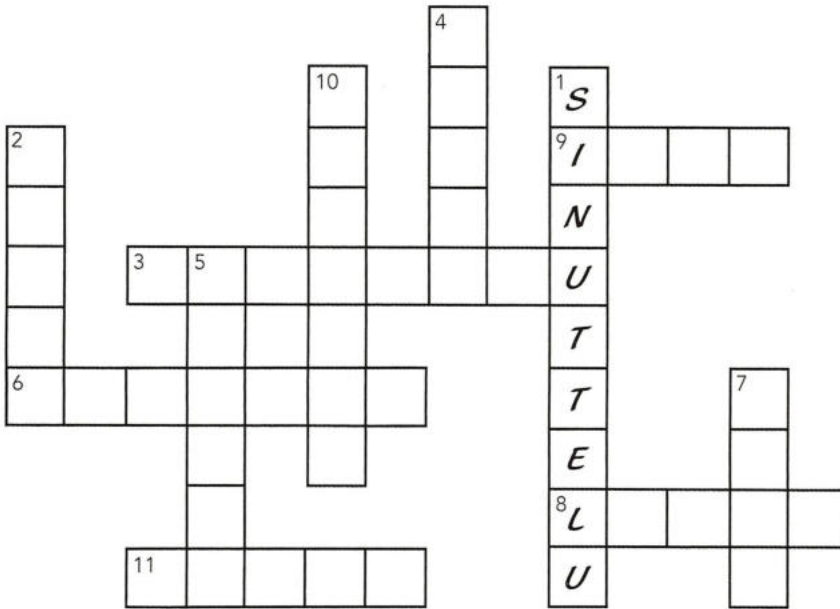
Harjoitus 25.

Kirjoita teksti, jossa on noin 150 sanaa. Valitse yksi aihe.

1. Kokemuksia suomalaisesta päivähoitosta
2. Kamala päivä
3. Häätä keinot keksii

Harjoitus 26. Tehdään sanoja! Kirjoita substantiivit ristikkoon.

1. ~~sinutella~~
2. laskea
3. ajatella
4. pyyhkiä
5. juosta
6. ulkoilla
7. hakea
8. liikkua
9. itkeä
10. riidellä
11. tuottaa

Harjoitus 27. Tehdään sanoja! Kirjoita sopivat verbit.

1. Matias, miten sinun huoneessasi on näin kamala **sotku**? Kuka täällä on   sotkenut   ?
2. **Kylvyssä** rentoutuu yhtä hyvin kuin saunassa. Minä _____ talvella pari kertaa viikossa.
3. Meillä töissä minä hoidan kukkien **kastelun**, koska muuten niitä ei _____ kukaan!
4. **Valehtelu** on pahinta mitä tiedän! Olen opettanut lapsilleni, ettei koskaan saa _____.
5. Linnan juhlat itsenäisyyspäivänä alkavat aina presidenttiparin **kättelyllä**.
Presidenttipari _____ kaikki vieraat.
6. **Ulkoilu** aurinkoisessa säässä tekee hyvää. Minä _____ lasten kanssa päivittäin pihalla tai leikkipuistossa.
7. Tässä ovesta lukee "**pääsy** kielletty". Se tarkoittaa, että siitä ovesta ei _____ sisään.
8. **Haku** ammattikouluun on käynnissä nyt. Tiina _____ opiskelemaan kampaajaksi.

3

Apua arkeen

- tekniikka, tiede ja keksinnöt
- tietotekstit
- NUT- ja TU-partisiipit
- Miten sanotaan? No niin! Ai jaa! Ai!
- Tehdään sanoja! u/y (verbit)

Alku aina hankala, lopussa kiitos seisoo

Isoäiti on saapunut Brasiliasta Suomeen

Pedron töihin menon myötä Ribeirojen perheessä on alkanut uudenlainen arki. Brasiliasta Suomeen tullut isoäiti on asettunut asumaan Pedron ja Hannan makuuhuoneeseen, jossa myös Maria-tyttö nukkuu. Olohuoneesta on tehty Pedron ja Hannan makuuhuone. Sohva on viety vintille, ja sen paikalla on nyt makuuhuoneesta tuotu parisänky. Näin kaikilla on edes hieman omaa rauhaa.

Kuukausi sitten työnsä aloittanut Pedro on tyytyväinen, vaikka alku onkin ollut raskas. Pedrolla on päivittäin monta ryhmää opastettavana, ja sen lisäksi hänen täytyy jatkuvasti hankkia lisää tietoa tulevia opaskierroksia varten. Niinpä hän istuu usein keittiön pöydän ääressä lukemassa.

Hannan murtunut nilkka on vieläkin paketissa, mutta onneksi kipsi vihdoinkin poistetaan viikon kuluttua. Heti sen jälkeen Hannan täytyy aloittaa jumppaharjoitukset, koska kipsattu jalka ei ole saanut liikuntaa kuuteen viikkoon. Hanna on ikionnellinen, että pääsee eroon liikkumista vaikeuttaneesta kipsistä.

Maria on iloinen, että isoäiti asuu heillä.

Maria on alkanut puhua aiempaa enemmän portugalia, koska nyt hän voi puhua sitä isän lisäksi myös isoäidin kanssa. Mutta on Maria saanut isoäitinsä oppimaan suomeakin: Lorena ymmärtää jo sanat "Kato!", "Anna!" ja "En haluu".

töihin meno	_____	P + varten	_____
G + myötä	_____	niinpä	_____
uudenlainen	_____	G + ääressä	_____
asettua (1) + MIHIN	_____	kipsi	_____
vintti	_____	vihdoin	_____
G + paikalla	_____	poistaa (1)	_____
parisänky	_____	jumppa	_____
näin	_____	liikunta	_____
hieman	_____	ikionnellinen	_____
rauha	_____	päästä (3) eroon + sta/stä	_____
raskas	_____	liikkuminen	_____
opastaa (1)	_____	vaikeuttaa (1) + P	_____
jatkuvasti	_____	aiempi	_____

Pedro ja Hanna juttelevat illalla sängyssä

- Pedro: Miltä susta nyt tuntuu ku äiti on asunu meillä nää ekat kaks viikkoa?
- Hanna: Hm... No onhan täällä ollu vähän ahdasta ja silleen. Tuntuu, ettei koskaan saa olla rauhassa yksin kotona.
- Pedro: Oikeesti? Musta on vaan kiva ku on vähän enemmän elämää talossa!
- Hanna: ⁵ No sä tuutkin sellasesta latinoperheestä, jossa on aina ollu koko suku ympärillä. Mä en oo tottunu tällaseen, ku oon ainoo lapsi.
- Pedro: Niin, no onhan siinä tietty iso ero.
- Hanna: No on todellakin. Eikä varmaan kukaan nainen tykkäis, et anoppi häärää omassa keittiössä!
- Pedro: ¹⁰ Shhh, varo vähän ettei äiti herää! Sehän nukkuu tossa seinän takana!
- Hanna: Ups, sori!
- Pedro: Mut pakko sun on myöntää, että äidistä on kyl ollu paljon apua. Ja nääthän sä miten Maria tykkää olla sen kanssa!
- Hanna: Mm...
- Pedro: ¹⁵ Arvaa muuten mitä äiti sano mulle tänään?
- Hanna: Nooh?
- Pedro: Että sen mielestä monet suomalaiset keksinnöt on tosi käteviä. Esimerkiks astiankuivauskaappia se ei ollu nähny koskaan! Se mietti kuinka paljon olis säästyny senkin elämässä aikaa, jos ei olis tarvinnu jokaista lautasta ja kuppia kuivata joka ²⁰ tiskin jälkeen.
- Hanna: Niin, no tietty! Lorenahan on ollu kotirouva koko ikänsä, ni on siinä riittäny tiskattavaa.
- Pedro: Joo, ja sit se oli tänään vaihtanu meiän lakanat ja huomannu nerokkaat suomalaiset pussilakanat, joissa on reiät kulmissa!
- Hanna: Heh. Lorenahan taitaa ottaa tän ihan positiivisesti. Ehkä munkin täytyis vaan olla ²⁵ iloinen, että anoppi on auttamassa eikä stressata siitä. Ittehän me se tänne kutsuttiin.
- Pedro: Niinpä. Mut nyt nukutaan. Hyvää yötä.
- Hanna: Boa noite, amor.

**Pedro ja Hanna juttelevat illalla
sängyssä**

eka = ensimmäinen _____
 ahdas _____
 silleen = sillä tavalla _____
 latino _____
 tottua (1) + ILL _____
 ainoa _____
 varmaan = varmasti _____
 eri lailla _____
 todellakin _____
 anoppi _____
 häärätä (4) _____
 varoa (1) _____
 myöntää (1) _____
 sta/stä + olla apua _____
 arvata (4) _____
 muuten _____
 keksintö _____
 kätevä _____
 astiankuivauskaappi _____
 säästyä (1) _____
 tiski _____
 tietty = tietysti _____
 kotirouva _____
 koko ikänsä _____
 riittää (1) _____
 lakana _____
 huomata (4) _____
 nerokas _____
 pussilakana _____
 reikä _____
 kulma _____
 taitaa (1) _____
 stressata (4) _____

**Astiankuivauskaappi on melkein
jokaisessa suomalaisessa keittiössä**

kuivaus _____
 kaluste _____
 kuvitella (3) _____
 kehittää (1) _____
 johtaa (1) _____
 kotitalous _____
 liittyä (1) + ILL _____
 tutkimus _____
 kokeilu _____
 valistus _____
 toiminta _____
 tavoite _____
 helpottaa (1) _____
 suunnittelu _____
 kekseliäisyys _____
 G + avulla _____
 lähtökohta _____
 teline _____
 valua (1) _____
 sijoittaa (1) _____
 ei ollenkaan _____
 automaattinen _____
 urakka _____
 valmistaa (1) _____
 teollisesti _____
 lähes _____
 etu _____
 sta/stä + huolimatta _____
 ei juurikaan _____
 muualla _____
 säilyä (1) _____
 lähinnä _____
 erikoisuus _____

Heijastin

voi pelastaa henkesi

Heijastin on suomalaisille tuttu esine: pimeässä valonsäteitä heijastava muovinpala on varmasti roikkunut jokaisen takinhihassa ainakin lapsena. Harvat suomalaisetkaan kuitenkaan tietävät, että heijastin on suomalainen keksintö.

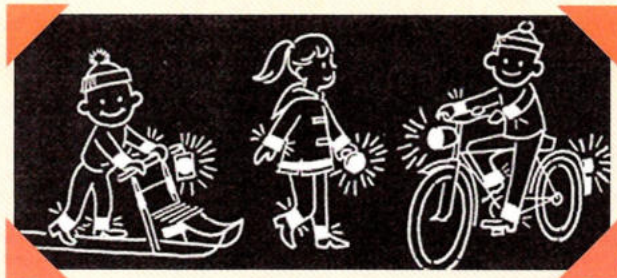
Heijastimen keksinyt maanviljelijä Arvi Lehti oli menettänyt hevosen liikenneonnettomuudessa 1950-luvun alussa. Onnettomuuden seurauksena hän keksi kiinnittää hevoscärryihin heijastavia kolmioita, jotta kärryt näkyisivät paremmin maantiellä pimeässä. Hän perusti kärryheijastinten valmistusta varten yrityksen.

1960-luvulla jalankulkijoiden turvallisuudesta huolestunut Liikenneturva-järjestö pyysi Arvi Lehden yritystä kehittämään heijastimen kävelijöille. Arvi Lehti liimasi yhteen kaksi ajoneuvoheijastimen puolikasta ja kiinnitti heijastimeen ripustuskoukun. Näin oli syntynyt ensimmäinen jalankulkijoille tarkoitettu heijastin.

Nykyisin heijastimen käyttö on vakiintunut Suomessa osaksi turvallista liikennekäyttäytymistä. Vuonna 2003 säädetty laki määrää heijastimen käytön pakolliseksi pimeässä. Silti vain noin joka toinen jalankulkija käyttää heijastinta.

Heijastimen käyttö lisää jalankulkijan turvallisuutta huomattavasti. Tutkimusten mukaan joka neljäs hämärässä tai pimeässä kuollut jalankulkija olisi pelastunut, jos olisi käyttänyt heijastinta. Autoilija havaitsee ilman heijastinta liikkuvan jalankulkijan noin 40 metrin etäisyydeltä, kun taas heijastimen vaatteisiinsa kiinnittänyt kävelijä näkyy jopa 150 metrin päähän. Tällöin autoilijalla on huomattavasti enemmän aikaa reagoida.

Ulkomailla heijastin tunnetaan huonosti. Muutama suomalainen yritys markkinoi heijastimia ulkomaille, mutta myyntiä hidastaa koko tuotteen tuntemattomuus. Heijastin voisi kuitenkin merkittävästi vähentää liikenneonnettomuuksia ympäri maailmaa.

Heijastin voi pelastaa henkesi

heijastin	_____	määrätä (4)	_____
pelastaa (1) henki	_____	pakollinen	_____
tuttu	_____	silti	_____
esine	_____	joka toinen	_____
valonsäde	_____	lisätä (4)	_____
heijastaa (1)	_____	huomattavasti	_____
muovinpala	_____	joka neljäs	_____
roikkua (1)	_____	hämärä	_____
takinhiha	_____	pelastua (1)	_____
ainakin	_____	havaita (5)	_____
harva	_____	etäisyys	_____
maanviljelijä	_____	kun taas	_____
menettää (1)	_____	jopa	_____
liikenneonnettomuus	_____	G + päähän	_____
G + seurauksena	_____	tällöin	_____
keksiä (1)	_____	reagoida (2)	_____
kiinnittää (1) + ILL	_____	markkinoida (2) + P	_____
kolmio	_____	myynti	_____
hevoskärryt	_____	hidastaa (1)	_____
maantie	_____	tuote	_____
perustaa (1)	_____	tuntemattomuus	_____
valmistus	_____	merkittävästi	_____
jalankulkija	_____	ympäri maailmaa	_____
turvallisuus	_____		
huolestunut	_____		
järjestö	_____		
liimata (4)	_____		
yhteen	_____		
ajoneuvo	_____		
puolikas	_____		
ripustuskoukku	_____		
tarkoittaa (1)	_____		
vakiintua (1)	_____		
turvallinen	_____		
käyttäytyminen	_____		
säätää (1) laki	_____		

Ksylitolista

on tullut osa suomalaisten arkea

Ksylitolia käytetään makeutusaineena.

Luonnossa sitä on pieniä määriä esimerkiksi marjoissa ja hedelmissä.

Ksylitoli eroaa monista muista

5 makeutusaineista, koska suussa elävät

bakteerit eivät voi käyttää sitä

ravintonaan, vaan ksylitoli päinvastoin

estää bakteerien kasvua ja toimintaa. Tähän

perustuu ksylitolin hampaita suojaava vaikutus.

10 Ksylitolin löysivät saksalaiset ja ranskalaiset kemistit

jo 1800-luvulla, mutta sen hammashoidollinen käyttö keksittiin Suomessa 1970-luvun alussa. Tuolloin

Turussa tehtiin tutkimuksia, joissa etsittiin sokerin korvikkeeksi yhdisteitä, jotka eivät olisi hampaille

yhtä haitallisia kuin sokeri. Tutkimuksissa löytyneen ksylitolin hampaita suojaavat ominaisuudet ovat

erinomaiset. Jo vuonna 1975 markkinoille ilmestyivät ensimmäiset ksylitolipurukumit. Vuonna 1988

15 Suomen Hammaslääkäriliitto antoi ensimmäisenä maailmassa ksylitolin käyttösuosituksen.

Ksylitoli ehkäisee hampaiden reikiintymistä. Kun ihminen syö, ravintoaineet ja bakteerit

muuttavat suun happamaksi, mikä kuluttaa hampaiden pintaa. Aterian jälkeen nautittu ksylitoli

ehkäisee happohyökkäystä, sillä ksylitoli vähentää suun happamuutta.

Suomessa ksylitolin käytöstä on nykyisin tullut olennainen osa hampaiden hoitoa. Ksylitolilla

20 makeutettujen purukumien ja pastillien valikoima on laaja.

makeutusaine	_____	ehkäistä (3)	_____
erota (4) + sta/stä	_____	reikiintyminen	_____
ravinto	_____	hapan	_____
päinvastoin	_____	kuluttaa (1)	_____
estää (1)	_____	pinta	_____
perustua (1) + ILL	_____	ateria	_____
suojata (4)	_____	nauttia (1)	_____
vaikutus	_____	happo	_____
korvike	_____	hyökkäys	_____
yhdiste	_____	vähentää (1)	_____
haitallinen	_____	happamuus	_____
ominaisuus	_____	olennainen	_____
markkinat	_____	makeuttaa (1)	_____
purukumi	_____	pastilli	_____
liitto	_____	valikoima	_____
suositus	_____		

Pikkusanat

G +

myötä	_____	Pedron töihin menon myötä Ribeirojen perheessä on alkanut uudenlainen arki.
lisäksi	_____	Opastusten lisäksi Pedron täytyy jatkuvasti hankkia lisää tietoa tulevia kierroksia varten.
avulla	_____	Maiju Gebhardin työn tavoitteena oli kotien arjen helpottaminen hyvän suunnittelun ja kekseliäisyyden avulla.
alussa	_____	Arvi Lehti oli menettänyt hevosen liikenneonnettomuudessa 1950-luvun alussa.
lopussa	_____	Tilastot liikenteessä menehtyneistä jalankulkijoista ilmestyvät vuoden lopussa.
seurauksena	_____	Onnettomuuden seurauksena Arvi Lehti keksi kiinnittää heijastavia kolmioita hevoscärryihin.
mukaan	_____	Tutkimusten mukaan joka neljäs jalankulkija olisi pelastunut, jos olisi käyttänyt heijastinta.

kuitenkin	↔	ei kuitenkaan	
todellakin	↔	ei todellakaan	
vielä(kin)	↔	ei vieläkään	
varsinkin	↔	ei varsinkaan	
ainakin	↔	ei ainakaan	
varmasti	↔	ei varmastikaan	= varmaan ↔ ei varmaan(kaan)

Käytkö koskaan museossa?

Joo, ainakin pari kertaa vuodessa!

No en ainakaan vapaaehtoisesti!

No niin!

Siirtyminen uuteen tilanteeseen

– *No niin*, onko kaikkien tavarat pakattu? Voidaanko lähteä?

Vähän vihainen

- Äiti, maitolasi kaatui.
- *No niin!* Enkö minä varoittanut sinua?!

Ai jaa!

Vähän yllättynyt

- Tiesitkö, että kirjaston viereen avataan uusi ruokakauppa?
- *Ai jaa!* Sehän on hyvä!

Pettynyt

- Olen todella pahoillani, mutta en pääsekään tulemaan huomenna.
- *Ai jaa*, sepä harmi.

Ai!

Yllättynyt

- Huominen kurssi on muuten peruttu.
- *Ai on vai??* Hyvä että kerroit!

Kipu

- *Ai!* Leikkasin sormeen!

Huom! Näillä kaikilla huudahduksilla on useita muitakin merkityksiä.

NUT-partisiippi

on jo tapahtunut

pääsana on
TEKIJÄ

matkalaukun pakannut mies

= mies, joka pakkasi matkalaukun
on pakannut
oli pakannut

Verbityypit 1 & 2

nukkua
syödä

infinitiivin vartalo + nut/nyt

nukku-
syö-

nukkunut
syönyt

Verbityyppi 3

pestä

infinitiivin vartalo + nut/nyt, lut/lyt, sut/syt, rut/ryt

pes-

pessyt

Verbityypit 4, 5 & 6

pakata
häiritä
paeta

infinitiivin vartalo + nnut/nnyt

paka-
häiri-
pae-

pakannut
häirinyt
paennut

kaatunut puu

= puu, joka kaatui
on kaatunut
oli kaatunut

uponnut laiva

= laiva, joka upposi
on uponnut
oli uponnut

pudonneet lehdet

= lehdet, jotka putosivat
ovat pudonneet
olivat pudonneet

Huom! Sanatyypit
pakannut: pakannee-

PARTISIIPPI LAUSEESSA

Matkalaukun pakannut mies juoksi hissiin.

= Mies, joka oli pakannut matkalaukun, juoksi hissiin.

Matkalaukun pakanneella miehellä oli kamala kiire.

= Miehellä, joka oli pakannut matkalaukun, oli kamala kiire.

SANAJÄRJESTYS

NUT-partisiippi on tapahtunut ennen kuin lauseen verbi

tapahtunut aikaisemmin

tapahtuu nyt

Matkalaukun pakannut mies **odottaa** nyt taksia.

oli tapahtunut ensin

tapahtui sitten

Matkalaukun pakannut mies **odotti** taksia.

OBJEKTI

Matkalaukun pakannut mies istuu nyt taksissa.

Mies on pakannut matkalaukun valmiiksi.

Matkalaukkua pakannut mies puhuu puhelimesta.

Mies on pakannut laukkaa, mutta emme tiedä, tuliko pakkaaminen valmiiksi.

Joskus pääsanana voi jättää pois

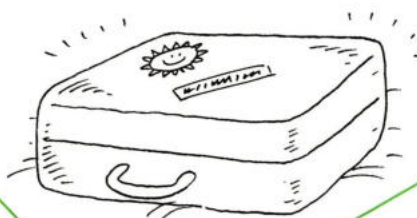
Tietokoneita varastanut (henkilö) jäi kiinni.

Kaikki kyselyyn vastanneet (ihmiset) saavat palkinnon.

TU-partisiippi

tekijää ei kerrota

on jo tapahtunut

pääsana on
OBJEKTI

pakattu matkalaukku

= matkalaukku, joka pakattiin
on pakattu
oli pakattu

Verbityyppi 1

lukea
tietää

minä-vartalo

+

ttu / tty

luen
tiedän

luettu
tiedetty

a, ä → e

Verbityypit 2 & 3

juoda
pestä

infinitiivin vartalo

+

tu / ty

juo-
pes-

juotu
pesty

Verbityypit 4, 5 & 6

pakata
häiritä
vaieta

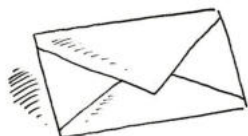
infinitiivin vartalo

+

ttu / tty

paka-
häiri-
vaie-

pakattu
häiritty
vaiettu

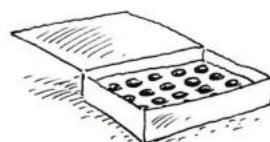
kirjoitettu kirje

= kirje, joka kirjoitettiin
on kirjoitettu
oli kirjoitettu

kuorittu omena

= omena, joka kuorittiin
on kuorittu
oli kuorittu

avattu suklaarasia

= suklaarasia, joka avattiin
on avattu
oli avattu

PARTISIIPPI LAUSEESSA

Tämä eilisiltana pakattu matkalaukku on todella painava.

= Tämä matkalaukku, joka pakattiin eilisiltana, on todella painava.

Tässä eilisiltana pakatussa matkalaukussa on koko perheen tavarat.

= Tässä matkalaukussa, joka pakattiin eilisiltana, on koko perheen tavarat.

SANAJÄRJESTYS

	pronomini superlatiivi numero	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
Joka-lause	tämä	iso matkalaukku,	joka pakattiin	eilisiltana
	↓		←	→
Partisiippi	tämä	eilisiltana	pakattu	iso matkalaukku

u/y

transitiiviverbi
(verbi + objekti)

+

u/y

=

intransitiiviverbi
(ei objektiä)

pelast-

+

u

=

pelastua

pelastavat

pelastaa → pelastua

Palomiehet pelastivat viisi lasta palavasta talosta.
Kaikki lapset pelastuivat.

TRANSITIIVIVERBIT

Verbi + objekti

asettaa

Puolue asetti oman presidenttiehdokkaan.

erottaa

Minä en erottanut sinua tuosta väkijoukosta.

hidastaa

Pyöräilijä hidasti vauhtia ennen risteystä.

kehittää

Yritys kehittää uusia ekologisia tuotteita Aasian markkinoille.

kiinnittää

Aki yritti kiinnittää valokuvan teipillä seinään.

INTRANSITIIVIVERBIT

Ei objektiä

asettua

Mikko Viljanen ei asettunut presidenttiehdokkaaksi.

erottua

Sinä erotuit väkijoukosta punaisen takin ansiosta.

hidastua

Pyöräilijän vauhti hidastui ennen risteystä.

kehittyä

Elektroniikkateollisuus on kehittynyt voimakkaasti.

kiinnittyä

Teippi ei kiinnittynyt seinään kunnolla.

muuttaa

Lähestyvä matalapaine muuttaa sään epävakaiseksi.

pelastaa

Palomiehet pelastivat viisi lasta palavasta talosta.

perustaa

Minä perustin yrityksen yhdessä veljeni kanssa.

säästää

Miia säästää rahaa uutta autoa varten.

vaikeuttaa

Lumisade vaikeuttaa tieliikennettä.

valmistaa

Minä valmistan koruja koulun myyjäisiin.

vähentää

Me yritämme vähentää vedenkulutusta.

muuttua

Sää muuttuu pilviseksi.

pelastua

Kaikki lapset pelastuivat palavasta talosta.

perustua

Yrityksemme menestys perustuu työntekijöidemme ammattitaitoon.

säästyä

Rahaa säästy, kun ei osta mitään ylimääräistä.

vaikeutua

Ajaminen vaikeutuu lumisateen vuoksi.

valmistua

Koruja valmistuu 5–10 kappaletta päivässä.

vähentyä

Vedenkulutuksemme on vähentynyt huomattavasti viime vuoden aikana.

Harjoitus 1. Lue teksti *Isoäiti on saapunut Brasiliasta Suomeen*. Valitse sitten lauseille oikea loppu.

1. Perheen elämä on muuttunut, koska...	☒	A. ...kipsi hänen nilkastaan poistetaan pian.
2. Pedron äiti on tullut Suomeen ja...	☐	B. ...Pedro on saanut töitä.
3. Sohva on viety vintille, koska...	☐	C. ...Hanna ei ole voinut urheilla moneen viikkoon.
4. Pedro pitää oppaan työstä, mutta...	☐	D. ...nyt kotona on kaksi portugalia puhuvaa aikuista.
5. Hanna on iloinen, koska...	☐	E. ...Hannan ja Pedron sänky on nyt olohuoneessa.
6. Kipsatun nilkan lihaksia täytyy vahvistaa, sillä...	☐	F. ...hän nukkuu samassa huoneessa Marian kanssa.
7. Marian portugalilaisen kielen taito on parantunut, koska...	☐	G. ...ensimmäiset viikot ovat olleet rankkoja.

Harjoitus 2. Katso tekstiä *Isoäiti on saapunut Brasiliasta Suomeen* ja kirjoita lihavoidut kohdat toisella tavalla.

1. Isoäiti **on tullut** Brasiliasta Suomeen.

Isoäiti on saapunut Brasiliasta Suomeen.

---

2. **Sen jälkeen kun Pedro on aloittanut työnteon**, Ribeirojen perheessä on alkanut uudenlainen arki.
-

3. **Olohuone on nyt** Pedron ja Hannan makuuhuone.
-

4. Kuukausi sitten työnsä aloittanut Pedro **ei valita**, vaikka alku onkin ollut raskas.
-

5. Hänen täytyy **koko ajan** hankkia lisää tietoa **seuraavia** opaskierroksia varten.
-

6. Hannan murtunut nilkka on **edelleen kipsattuna**.
-

7. Hanna on **todella onnellinen**, että **kipsi poistetaan pian**.
-

8. Maria on alkanut puhua **portugalia enemmän kuin ennen**.
-

Harjoitus 3. Lue teksti *Pedro ja Hanna juttelevat illalla sängyssä*. Ovatko lauseet oikein vai väärin?

- Hanna ei ole mielellään yksin kotona.
- Pedro pitää siitä, että on paljon ihmisiä ympärillä.
- Maria ei viihdy isoäidin kanssa.
- Pedron äidin mielestä astioiden kuivauskaappi on epäkäytännöllinen.
- Suomalaiset pussilakanat ovat Pedron äidin mielestä käteviä.
- Hanna ei aio enää stressata siitä, että Pedron äiti on heidän kotonaan.

oikein	väärin

Harjoitus 4.   Muuta kirjakieliset lauseet puhekielisiksi. Pari tarkistaa tekstistä *Pedro ja Hanna juttelevat illalla sängyssä*, sanotko oikein.

A.

- Miltä sinusta nyt tuntuu, kun äiti on asunut meillä nämä ensimmäiset kaksi viikkoa?
- En ole tottunut tällaiseen, kun olen ainoa lapsi.
- Niin, no onhan siinä tietysti iso ero.
- Hänhän nukkuu tuossa seinän takana!

B.

- Ja näethän sinä, miten Maria pitää hänen kanssaan olemisesta.
- Niin, no tietysti!
- Joo, ja sitten hän oli tänään vaihtanut meidän lakanamme.
- Itsehän me hänet tänne kutsuimme.

Harjoitus 5. Lue teksti *Astiankuivauskaappi on melkein jokaisessa suomalaisessa keittiössä* ja kirjoita sopiva sana.

- Astiankuivauskaappi on Suomessa niin tavallinen keittiön kaluste, ettei moni suomalainen voisi _____ keittiötä ilman sitä.
- Suomalaisen astiankuivauskaapin kehitti 1940-_____ Maiju Gebhard.
- Tavoitteena oli kotien arjen _____ hyvän suunnittelun ja kekseliäisyyden avulla.

4. _____ astiankuivauskaappeja oli jo 1920- ja 1930-luvuilla suunniteltu _____ Yhdysvalloissa _____ Saksassakin.
5. Pestyt astiat nostetaan _____ valumaan astiankuivaustelineeseen.
6. Gebhardin keksintö oli sijoittaa astiankuivausteline kaapin _____.
7. Astiat voidaan siis panna pesun jälkeen _____ kaappiin.
8. Astioita ei tarvitse kuivata pyyhkeellä _____.
9. Kun astioita tarvitaan, _____ avataan, ja astiat ovat kaapissa kuivina ja valmiina käyttöön.
10. Astiankuivauskaappi – eli " _____ astioiden kuivauskone" – säästää 50 prosenttia tiskiurakkaan tarvittavasta ihmistyöstä.
11. Astiankuivauskaappeja alettiin _____ teollisesti vuonna 1948.
12. Nykyisin astiankuivauskaappi on _____ jokaisessa suomalaisessa keittiössä.
13. Eduistaan huolimatta astiankuivauskaappia ei juurikaan tunneta _____ maailmassa.
14. Astiankuivauskaappi on säilynyt _____ suomalaisen keittiön erikoisuutena.

Harjoitus 6. Katso tekstiä *Astiankuivauskaappi on melkein jokaisessa suomalaisessa keittiössä* ja valitse oikea sana ja kirjoita se oikeassa muodossa.

~~johtaa~~ suunnitella arvioida tuntee sijoittaa säästää lähtökohta

Juhani Isotalo 1. on johtanut Kärpiön kaupunginteatteria jo kuusi vuotta. Hän 2. _____ teatterialan hyvin, koska hän on itsekin näyttelijä. Juhaniin tehtävänä on 3. _____ teatterin taiteellinen sisältö. Suunnittelun 4. _____ on joka vuosi yksi teema, joka toistuu kaikissa esityksissä. Kun uutta kautta suunnitellaan, täytyy ensin 5. _____, miten hyvin mikäkin esitys myy. Jos jokin esitys ei tuota kovin paljon lipputuloja, täytyy yrittää 6. _____ esityksen tuotantokustannuksissa. Kauden suunnittelussa on tärkeää, että eri esitykset 7. _____ sopiviin ajankohtiin: esimerkiksi perhenäytelmää on hyvä esittää joulun aikaan.

tavoite kekseliäisyys kehittää tutkimus säilyä kokeilu

Juhani haluaa 8. _____ teatteria kiinnostavammaksi kaupungin kaikille asukkaille. Siksi Juhani 9. _____ on saada ohjelmistoon enemmän lastennäytelmiä ja musikaaleja. Samaan aikaan on kuitenkin tärkeää, että teatterin vanhat asiakkaat 10. _____ katsojina. Ohjelmistossa on siis oltava myös klassikoita ja uusia suomalaisia näytelmiä. Tarvitaan paljon 11. _____, että kaikki neljä osa-aluetta saadaan sopimaan yhteen.

Viime kuussa teatterissa tehtiin 12. _____, jossa yleisö otettiin osaksi näytelmää. Katsojat saivat tuolloin myös osallistua 13. _____, jossa selvitettiin heidän mielipiteitään interaktiivisesta teatterista. Jos tutkimuksen tulokset ovat positiivisia, saatetaan Kärpiössä tulevaisuudessa nähdä enemmän tällaista uudentyyppistä teatteritaidetta.

Harjoitus 7. Lue teksti *Heijastin voi pelastaa henkesi*. Vastaa kysymyksiin.

1. Mikä on heijastin?

---

2. Miksi Arvi Lehti kiinnitti heijastavia kolmioita hevuskärryihin?

---

3. Miten syntyi ensimmäinen jalankulkijoille tarkoitettu heijastin?

---

4. Mitä Suomen laki sanoo heijastimen käytöstä?

---

5. Miksi heijastin lisää jalankulkijoiden turvallisuutta?

---

6. Mitä tekstissä sanotaan heijastimien markkinoista ulkomailla?

Harjoitus 8. Lue teksti *Heijastin voi pelastaa henkesi*. Valitse oikea sana.

1. esine tavara asia juttu

- Mulla on täällä yks hauska _____ *juttu* _____. Tuu kattomaan!
- Työssäni minun pitää muistaa paljon _____.
- Olohuoneen kirjahyllyn päällä on kauniita _____: maljakkoja, kynttilänjalkoja ja pieni veistos.
- Minulla on niin paljon _____ repussa, että se painaa varmasti 20 kiloa!

2. puoli puolet puolikas puoliksi

- Noin _____ suomalaisista käy saunassa joka lauantai.
- Tämä pussillinen perunoita painaa _____ kiloa.
- Jääkaapissa on _____ greippi. Voinko syödä sen?
- Mia ja Kati olivat syömässä ravintolassa. He panivat laskun _____.

3. henki henkilö henkilöllisyys

- Kun haette saapuneen postipaketin, Teidän täytyy todistaa _____.
- Tuntematon _____ oli tuonut eksyneen kissan löytöeläinkotiin.
- Päivää, haluaisimme varata ravintolastanne neljän _____ pöydän klo 20.
- Tällä työpaikalla on hyvä _____. Kaikki viihtyvät täällä.

4. turvallinen pakollinen tuttu

- Tämä kurssi on _____. Kaikkien täytyy käydä se.
- Tämä asuinalue on lapsiperheiden suosiossa, koska se on niin _____.
Täällä ei tarvitse pelätä mitään.
- Tiedän, miten partisiippeja tehdään. Se on minulle jo _____ juttu!

5. etäisyys matka reitti

- Meidän lapsilla on tosi lyhyt _____ kouluun. Vain 5 minuuttia kävellen!
- Mitä _____ sinä tulit, kun ehdit ennen minua perille?
- Helsingin ja Lahden välinen _____ on noin 100 km.

Harjoitus 9. Lue teksti *Ksylitolista on tullut osa suomalaisten arkea ja valitse oikea vaihtoehto. Oikeita vastauksia voi olla useita.*

1. Ksylitoli on
  - a. sokeria
  - b. makeutusaine
  - c. bakteeri.
2. Bakteerit
  - a. syövät ksylitolia
  - b. eivät voi syödä ksylitolia
  - c. eivät voi kasvaa ja toimia hyvin, jos suussa on ksylitolia.
3. 1800-luvulla
  - a. keksittiin ksylitolin hammashoidollinen käyttö
  - b. tehtiin ksylitolitutkimuksia Turussa
  - c. saksalaiset ja ranskalaiset kemistit löysivät ksylitolin.
4. Turussa tehtiin tutkimuksia,
  - a. koska haluttiin lisätä sokerin käyttöä
  - b. koska haluttiin löytää sokerin tilalle muita makeutusaineita
  - c. koska haluttiin jatkaa 1960-luvulla aloitettua tutkimusprojektia.
5. Tutkimuksissa löydettiin
  - a. erinomaiset hampaat
  - b. ksylitoli
  - c. purukumia.
6. Ksylitoli
  - a. vähentää hampaiden reikiintymistä
  - b. kuluttaa hampaiden pintaa
  - c. estää happohyökkäyksen.
7. Suomessa
  - a. hampaita hoidetaan kylmähoidolla
  - b. hampaita hoidetaan myös ksylitolilla
  - c. ksylitolipurukumia ei ole markkinoilla paljon.

Harjoitus 10.

Katso tekstiä *Ksylitolista on tullut osa suomalaisten arkea* ja kysy parilta kolme kysymystä tekstistä. Pari vastaa.

Harjoitus 11. Keksinnöt.

A. Keskustele parin kanssa.

1. Tiedätkö muita suomalaisia keksintöjä kuin kappaleen teksteissä esitellyt?
2. Tiedätkö keksintöjä, joita on keksitty sinun kotimaassasi?
3. Mikä on sinusta ihmiskunnan tärkein keksintö? Miksi?
4. Mikä keksintö on sinulle henkilökohtaisesti tärkein? Miksi?
5. Mikä voisi olla seuraava maailmaa mullistava keksintö?
6. Minkä keksinnön sinä haluaisit tehdä?

B. Valitse A-kohdasta yksi kysymys ja kirjoita teksti, jossa vastaat siihen.

Harjoitus 12. Kuuntele *Keksi keksi!* -radio-ohjelman osa, jossa kerrotaan auton historiasta. Vastaa kysymyksiin.

1. Miten Carl Benz tutustui polttomootoriin?

---

2. Mistä Carl ja Bertha Benz saivat rahaa pienen verstaan perustamiseen?

---

3. Miten ihmiset suhtautuivat Carlin ideaan autosta?

---

4. Miten ensimmäinen varsinainen koeajo Benzin ajoneuvolla sujui?

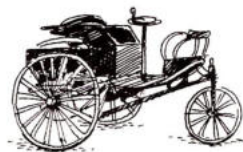
---

5. Ketkä tekivät maailman ensimmäisen pitkän automatkan?

---

6. Miten tuo matka meni?

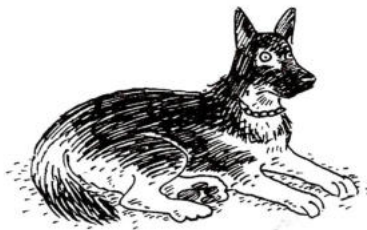

Harjoitus 13. Pikkusanat. Kirjoita sopiva sana.

Tammikuun 1. lopussa katosi kotipihaltaan Kausalan Mäntymäestä kolmevuotias saksanpaimenkoira Peni. Omistajien 2. _____ perheen lapset olivat olleet leikkimässä koiran kanssa aidatulla pihamaalla, kun se oli ilmeisesti nähnyt jäniksen. Sen 3. _____ koira oli hypännyt jäniksen perässä aidan yli ja lähtenyt juoksemaan metsää kohti. Silloin omistajat ajattelivat Penin palaavan pian takaisin kotiin, sillä se oli karannut pihasta ennenkin. Koirasta ei kuitenkaan kuulunut mitään vielä seuraavanakaan päivänä, jolloin omistajat päättivät aloittaa etsinnät toden teolla. Penin etsintöihin osallistui perheen 4. _____ ryhmä Kausalassa leirillä olleita partiolaisia. Peniä yritettiin houkuttaa kotiin herkkujen 5. _____, mutta se ei tuottanut tulosta. Seuraavina päivinä jälkien seuraaminen vaikeutui lumisateen 6. _____.

Peni pysyi poissa kaksi viikkoa. Eräänä helmikuisena aamuna se kuitenkin istui oven takana odottamassa aivan kuin se ei olisi koskaan ollutkaan.

Harjoitus 14. Pikkusanat. Hanna soittaa ystävälleen Janitalle. Valitse sopiva sana keskusteluun.

1. en varmaankaan / vieläkin / en vieläkään	7. Ei todellakaan / Ei varsinkaan / Todellakin
2. todellakin / ainakin / vieläkin	8. todellakin / varsinkin / ei varsinkaan
3. en kuitenkaan / en varsinkaan / ainakin	9. varsinkin / todellakin / en varmaankaan
4. todellakin / vieläkin / varmaan	10. varsinkaan / vieläkään / kuitenkaan
5. vieläkin / varmaan / ainakin	11. ainakin / ei ainakaan / varsinkin
6. kuitenkin / ainakin / ei ainakaan	12. todellakin / ei todellakaan / ei ainakaan

Hanna: Moi Janita! Mun oli pakko soittaa sulle, kun mä 1. en vieläkään oo saanut tuotua sulle sitä kirjaa! Mulla on ollut se jo 2. _____ kaks viikkoa joka päivä töissä mukana.

Janita: Joo, ei se haittaa, koska mulla on vielä edellinenkin dekkari kesken. Mä 3. _____ ehdi aloittaa uutta kirjaa ennen lomaa, koska mulla on nyt niin paljon töitä.

Hanna: No hyvä! Mä pääsen 4. _____ viikonloppuna käymään teillä.

Janita: Se sopii hyvin. Mites anopin kanssa sujuu?

Hanna: No ihan hyvin nyt, kun mä alan vihdoinkin tottua siihen, et anoppi on aina paikalla. Mut kyl mä 5. _____ välillä pelästyn, kun Lorena tulee omilla avaimilla meille sisään.

Janita: Nii-i, onhan se 6. _____ aika iso juttu, kun melkein vieras ihminen tulee teille asumaan noin pitkäksi aikaa.

Hanna: 7. _____! Ja 8. _____ ku mä kaipaen usein myös omaa rauhaa. Mä 9. _____ ikinä tottuis mihinkään suurperhe-elämään, enkä 10. _____ mihinkään latinomeininkiin, jossa melkein koko suku voi asua saman katon alla!

Janita: Mut hei, silloin teidän 11. _____ koskaan tarttis miettiä, kuka tulis Marialle lapsenvahdiksi.

Hanna: No joo, 12. _____!

Harjoitus 15. Miten sanotaan? No niin! Ai jaa! Ai!

A. Kuuntele minidialogit ja valitse puhujan tunnetila listasta. Kirjoita dialogin numero oikeaan ruutuun.

No niin!

- vähän vihainen
- kiirehtivä
- samaa mieltä
- vihainen
- tyytyväinen
- varovainen
- harmistunut
- kannustava

Ai jaa!

- hämmästynyt
- vihainen
- pettynyt

Ai!

- kipu
- todella iloinen
- ihastunut
- yllättynyt

B. Kuuntele ja toista *no niin-*, *ai jaa-* tai *ai-repliikki*. Yritä matkia intonaatiota.

Harjoitus 16. NUT-partisiippi. Kierrä luokassa ja ota selvää, onko kurssilla joku...

☐ benji-hypyn hypännyt	☐ tänään kahvia juonut
☐ yli 5 metrin syvyyteen sukeltanut	☐ yli 2 km:n korkeuteen kiivennyt
☐ eronnut	☐ avannossa uinut
☐ Pariisissa käynyt	☐ Taj Mahalin nähnyt
☐ autolla kurssille tullut	☐ Napapiirillä käynyt.
☐ mämmiä maistanut	

Harjoitus 17. Tee verbistä NUT-partisiippi.

1. kuolla	<u>kuollut</u>	lintu
2. palaa	_____	talo
3. protestoida	_____	puolue
4. mennä	_____	aika
5. kadota	_____	lompakko
6. väsyä	_____	opiskelija
7. kaatua	_____	puut
8. paeta	_____	vangit

Harjoitus 18. Katso kuvaa ja tee partiisiipit.

VA-partisiippi

1. mies, katsoa, televisio

televisiota katsova mies

2. poika, pelata, jääkiekko

3. rouva, matkustaa, juna

4. tyttö, uida, meri

5. eläkeläinen, olla, konsertti

6. talo, palaa

7. aurinko, nousta

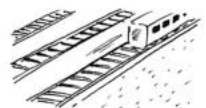

8. juna, lähteä

NUT-partisiippi

televisiota katsonut mies

Harjoitus 19.

A. Tee NUT-partisiipeista joka-lauseita.

Tässä voi olla myös **on voittanut** tai **oli voittanut**.

1. kilpailun voittanut urheilija urheilija, joka voitti kilpailun
2. toiseksi tullut kilpailija _____
3. maratonin juossut mies _____
4. ottelun hävinnyt joukkue _____
5. flunssaan sairastuneet juoksijat _____
6. kalliista lipuista valittaneet katsojat _____

B. Tee NUT-partisiipeja.

1. Suomeen muuttanut perhe **perhe**, joka muutti Suomeen
2. _____ sää, joka muuttui kylmäksi
3. _____ henkilö, joka vastasi puhelimeen
4. _____ pesukone, joka oli mennyt rikki
5. _____ bändit, jotka esiintyivät eilen
6. _____ ystäväni, jotka ovat opiskelleet taloustiedettä

Harjoitus 20.

A. Kirjoita kaupungille lähtenyt tytär oikeassa muodossa.

Rouva Misukalla on **tytär, joka lähti kaupungille** illalla.

1. Rouva Misukan kaupungille lähtenyt tytär ei ole vielä tullut kotiin.
2. Hän odottaa _____ keittiössä. On jo keskiyö!
3. _____ on kännykkä mukanaan.
4. Rouva Misukka soittaa _____,
mutta tämä ei vastaa!

5. Rouva Misukka ei ole kuullut koko iltana _____!
6. Miten hän saisi yhteyden _____?
7. Onneksi hänellä on _____ parhaan ystävän numero.

B. Seuraavana viikonloppuna Rouva Misukan molemmat tyttäret lähtevät kaupungille. Sano A-kohdan lauseet monikossa.

Malli:

Rouva Misukan **kaupungille lähteneet tyttäret** eivät ole vielä tulleet kotiin.

Harjoitus 21. Tee NUT-partisiipeista joka-lauseita.

1. **Loppuottelun voittaneelle joukkueelle** järjestettiin juhlat torilla.

Joukkueelle, joka voitti loppuottelun...

2. **Ohi ajaneissa autoissa** istui hymyileviä ihmisiä.

3. Terasseilla ja baareissa näkyi **ottelussa olleita jalkapallofaneja**.

4. **Ottelusta tulleet miehet** eivät puhuneet mistään muusta kuin illan pelistä.

5. **Jo 25 vuotta joukkuetta kannattanut ystäväni** oli onnesta sekaisin.

6. Muutama ihminen oli valitettavasti loukkaantunut **ottelua seuranneessa tappelussa**.

7. **Juhlinnan aikana kadonnutta maalivahtia** ei ole vielä löydetty!

Harjoitus 22. Tee joka-lauseesta NUT-partisiippi.

1. Sain kuulla **siskoltani, joka on kiinnostunut elokuvista**, että lempikirjastani oli tehty elokuva.

...elokuvista kiinnostuneelta siskoltani...

---

2. Soitin innoissani heti muutamille **ystävilleni, jotka olivat lukeneet kirjan**.

---

3. Pyysin, että Miro lähtisi kanssani katsomaan **elokuvaa, joka oli saanut hyvät arvostelut**.

---

4. Kuulin, että **tämä elokuva, joka oli menestynyt hyvin maailmalla**, oli valittu jopa tämän vuoden Oscar-ehdokkaaksi.

---

5. Ihastuimme **näyttelijään, joka esitti pääosaa**.

---

6. Pidin myös **lapsinäyttelijöistä, jotka esiintyivät sivurooleissa**.

Harjoitus 23.

**Mieti parin kanssa, mitä lauseet tarkoittavat.
Kiinnitätkää huomiota aikamuotoihin.**

1. a. Tapaan Virossa asuvan serkkuni huomenna.

b. Tapaan Virossa asuneen serkkuni huomenna.

2. a. Tapasin Virossa asuvan serkkuni eilen.

b. Tapasin Virossa asuneen serkkuni eilen.

3. a. Myös poikaystäväni on tavannut Virossa asuvan serkkuni.

b. Myös poikaystäväni on tavannut Virossa asuneen serkkuni.

4. a. Kuulin, että myös äitini oli tavannut Virossa asuvan serkkuni.

b. Kuulin, että myös äitini oli tavannut Virossa asuneen serkkuni.

Harjoitus 24. Etsi lehtiotsikoista NUT-partisiipit.

1. Lämmennyt sää houkuttelee auringonpalvojat rannoille

2. Nopeasti noussut bensiinin hinta on vähentänyt autoilua koko Euroopassa

3. Tulipalosta selvinneet asukkaat majoitettiin kouluun

4. Suomi juhli kiekkokultaa voittanutta joukkuetta

5. *Maalle muuttaneella Onnisen perheellä ei enää ole kiire*

6. Keskustassa riehuneille mielenosoittajille sakkoja

7. **Keskusmuseon suunnitellut arkkitehti: "Kaikkia ei voi miellyttää"**

8. **70-luvulla syntyneiden hampaat hyvässä kunnossa**

Harjoitus 25.

A. Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Ohikulkija pelasti jäihin pudonneen lenkkeilijän

Helsingiläismies pelasti veden varaan joutuneen lenkkeilijän viime sunnuntaina Helsingin Lauttasaaren Kasinonrannan läheisyydestä.

– Olen hirveän kiitollinen pelastajalleni, kertoo Juorusanomiin yhteyttä ottanut mies.

5 Lauttasaassa asuva lenkkeilijä on omien sanojensa mukaan kokenut jäällä liikkuja, mutta oli arvioinut tällä kertaa jään kestävyuden väärin.

– Yritin nousta jäänaskalien avulla ylös, mutta jää murtui yhä uudelleen, nimettömänä pysyttelevä mies kertoo.

Miehen voimat alkoivat loppua, kun hän oli ollut jääkylmässä vedessä
10 noin kymmenen minuuttia. Silloin avunhuudot kuullut ohikulkija tuli paikalle ja veti miehen ylös pitkän kepin avulla. Paikalle ensimmäisenä ehtinyt pikkupoika oli jo soittanut hätäkeskukseen.

– Haluan välittää kiitokseni myös apua hälyttäneelle pikkupojalle. Ilman nopeasti saapunutta ambulanssia ja pelastajaani en olisi nyt

15 tässä, mies toteaa.

Mies kehuu vuolaasti myös hänet sairaalaan vieneen ambulanssimiehistön ammattitaitoa.

1. Mitä lenkkeilijälle oli tapahtunut?
2. Kuka otti yhteyttä Juorusanomiin?
3. Onko lenkkeilijä tottunut liikkumaan jäällä?
4. Miksi hän tällä kertaa putosi jäihin?
5. Miten mies pelastettiin?
6. Keitä mies haluaa kiittää?

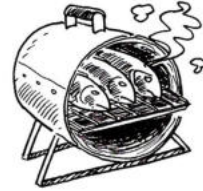
B. Alleviivaa tekstistä kaikki NUT- ja VA-partisiipit.

C. Tee NUT- ja VA-partisiipeista joka-lauseita.

1. lenkkeilijän, joka oli pudonnut jäihin
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Harjoitus 26. **TU-partisiippi. Keskustele parin kanssa.**

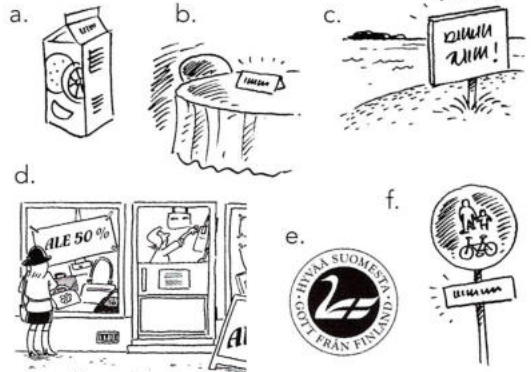
1. Oletko koskaan syönyt friteerattuja hyönteisiä?
2. Pidätkö savustetusta kalasta?
3. Syötkö usein voimakkaasti maustettua ruokaa?
4. Pidätkö enemmän keitetyistä vai paistetuista perunoista?
5. Pidätkö täytetyistä paprikoista?
6. Oletko maistanut kahvissa marinoitua lampaanlihaa?

Harjoitus 27. Missä voit nähdä nämä tekstit? Yhdistä oikea kuva ja teksti.

1. Avoinna ark. 10–20, la 10–16, su suljettu
2. Roskaaminen kielletty
3. Sallittu mopoille
4. Varattu
5. Säilyy avattuna jääkaapissa noin viikon.
6. Valmistettu Suomessa

D

Harjoitus 28. Katso kuvaa ja tee partisiipit.

A. TAVA-partisiippi

1. lukea, kirja

luettava kirja

2. siivota, huone

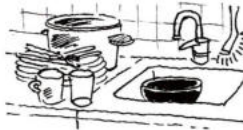
3. maalata, aita

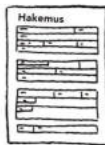
4. pestä, pyykki

5. tiskata, astiat

6. allekirjoittaa, hakemus

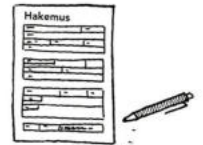
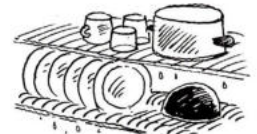
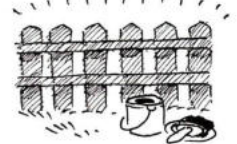

B. TU-partisiippi

Olipa hyvä kirja!

luettu kirja

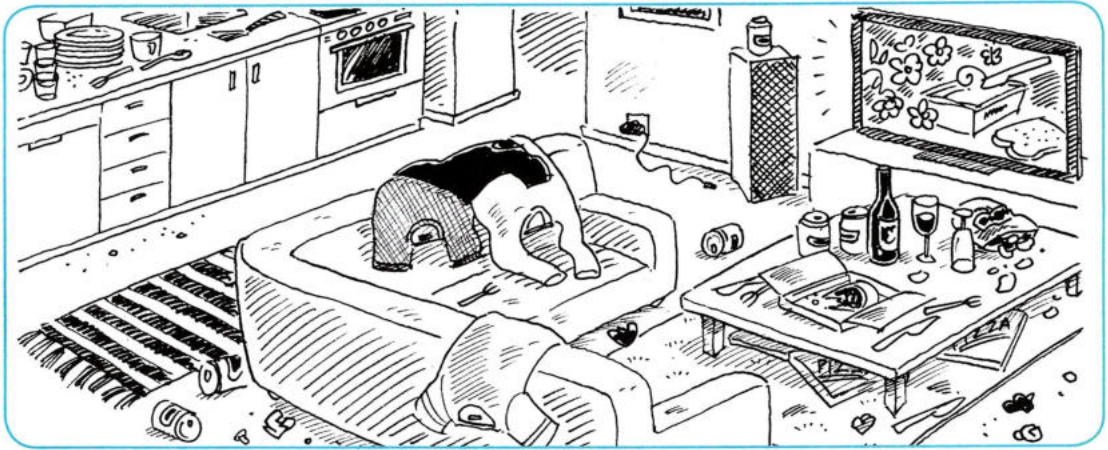
Harjoitus 29. Tee TU-partisiipeista joka-lauseita.

Tässä voi olla myös **kiellettiin** tai **oli kielletty**.

1. kielletty elokuva _____ *elokuva, joka on kielletty*
2. hyväksytty tentti _____
3. juostu maraton _____
4. käytetty auto _____
5. unohdetut asiat _____
6. luetut kirjat _____

Harjoitus 30. Katso kuvaa ja tee TU-partisiipeja.

Mitä siivottavaa huoneessa on?

Huoneessa on puoliksi syöty pizza.

1. puoliksi, syödä, pizza	7. käyttää, haarukat ja veitset
2. auki, jättää, tv	8. pöydän alle, työntää, pizzalaatikot
3. avata, sipsipussi	9. tiskipöydälle, jättää, likaiset astiat
4. viikko sitten, ostaa, uusi matto	10. lattialle, unohtaa, limutölkit
5. lasiin, kaataa, punaviini	11. sohvalle, heittää, paidat
6. pistorasiaan, kiinnittää, laturi	12. puoliksi, juoda, tölkit

Harjoitus 31. Kirjoita *rannalle rakennettu talo* oikeassa muodossa.

Lähellä meitä on uusi **talo, joka on rakennettu** aivan meren **rannalle**.

1. *Rannalle rakennettu talo* on herättänyt paljon keskustelua.
2. Uudessa _____ on neljä suurta asuntoa.
3. Entinen naapurini muutti siihen _____.
4. _____ pihalla on useita erikoisia puuveistoksia.
5. Monet lähiseudun asukkaat eivät pidä uudesta _____ eivätkä veistoksista.
6. Näistä _____ on tullut hyvin haluttuja.
7. Monien _____ hinnat ovat nousseet viime vuosina pilviin.

Harjoitus 32. Tee TU-partisiipista joka-lause.

1. Mummolan **hyvin hoidettu piha** on keväisen näköinen.

piha, joka on hoidettu hyvin _____

2. **Kaksikymmentä vuotta sitten istutetut omenapuut** kukkivat.
- _____

3. Mummo istuu **punaiseksi maalatussa puutarhakeinussa**.
- _____

4. Mummon ylpeys on **keskelle pihaa perustettu ruusupenkki**.
- _____

5. Siinä kasvaa **rakkaudella kasvatettuja ruusuja**.
- _____

6. Mummo ilahduttaa usein ystäviään **omasta pihasta poimituilla ruusuilla**.
- _____

Harjoitus 33. Tee joka-lauseista TU-partisiipeja.

1. Autoliikkeen pihalla on **autoja, jotka on tuotu korjattaviksi.**

korjattaviksi tuotuja autoja

---

2. **Urheiluauto, joka pestiin äsken, kiiltää auringossa.**

---

3. **Renkailla, jotka vaihdettiin urheiluautoon, on kahden vuoden takuu.**

---

4. **Tila-autossa, joka on hinattu korjaamolle, on ollut paljon vikoja.**

---

5. **Autosta, joka oli korjaamolla viimeksi kaksi kuukautta sitten, on hajonnut käsijarru.**

---

6. **Autot, jotka on tilattu maahantuojalta, eivät ole vielä tulleet Suomeen.**

Harjoitus 34. TU-partisiippi.

A. Alex ja Milla menevät ravintolaan syömään. Kuuntele heidän keskustelunsa ja merkitse ruokalistaan, mitä he tilaavat.

Ruokalista

Alkupalat

Marinoidut herkkusienet	6,00 €
Aurinkokuivatut tomaatit	6,50 €
Valkosipulilla maustettu munakoiso	6,50 €

Jälkiruoat

Liekitetyt banaanit	7,50 €
Omenapiirakka ja vaahdotettu vaniljakastike	9,00 €

Pääruoat

Vuohenjuustolla kuorrutetut kasvikset	16,50 €
Täytetyt paprikat	16,50 €
Savustettu lohi	20,00 €
Haudutettu lammaspata	21,00 €
Grillattu naudan sisäfilee	26,00 €

Pääruokien kanssa tarjoillaan:

Keitetyt perunat, paistetut perunat tai riisi

B.

Olet pariisi kanssa ravintolassa. Katsokaa ruokalista ja keskustelkaa, mitä tilaatte. Perustelkaa myös valintanne.

Harjoitus 35. Tee NUT- tai TU-partisiippi. Muista sanajärjestys!

	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
Joka-lause	tuo ↓	suuri ostoskeskus,	joka avattiin	viime viikolla
Partisiippi	tuo	viime viikolla	avattu	suuri ostoskeskus

	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
1.	tämä	iloinen mies,	joka allekirjoitti	työsopimuksen
	NUT	<i>Tämä</i>	<i>työsopimuksen</i>	<i>allekirjoittanut</i>
				<i>iloinen mies.</i>
	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
2.	se	iso pakettiauto,	joka on vuokrattu	muuttopäiväksi
	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
4.	kaksi	vanhaa autoa,	joita oli käytetty	viimeksi sota-aikana
	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
3.	heidän	lapsensa,	jotka ovat syöneet	herkkuja liikaa
	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
5.	minun	veljeni,	joka oli valmistunut	lääkäriksi
	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
6.	kallein	maalaus,	joka on myyty	Suomessa
	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi	objekti, paikka, aika
7.	kuuluisimmat	rikolliset,	joka pakenivat	vankilasta

Harjoitus 36.

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Kolme miestä ryösti kultasepänliikkeen

Ernestinkadulla sijaitseva kultasepänliike ryöstettiin maanantaina.

Liikkeeseen tuli maanantaina hieman klo 14:n jälkeen kolme naamioitunutta miestä, joista ainakin yhdellä oli ase. Miehet rikkoivat lukittuja lasivitrinejä, joissa oli esillä myytäviä koruja ja arvoesineitä. Ryöstäjät veivät väkivallalla uhaten arvokkaita kelloja, joiden yhteenlaskettu arvo on huomattava.

He saivat saaliikseen kellojen lisäksi myös jonkin verran arvometalleista tehtyjä

lahjaesineitä ja koruja. Näyteikkunasta viedyt korut olivat kuitenkin suurimmaksi osaksi jäljennöksiä.

Epäillyt tekijät olivat pukeutuneet tummiin vaatteisiin ja kommandopipoihin. Miehet poistuivat liikkeestä jalkaisin, mutta ovat luultavasti jatkaneet matkaansa samana päivänä varastetulla autolla.

Poliisi on käynnistänyt suurensinnät epäiltyjen kiinnisaamiseksi. Jos tunnistat valvontakameran kuvaan tallentuneet miehet, ota yhteyttä poliisiin.

1. Olivatko ryöstäjät aseistautuneita?
2. Mitä miehet tekivät liikkeessä?
3. Mitä he varastivat?
4. Olivatko näyteikkunasta viedyt korut arvokkaita?
5. Mitä ryöstön tekijöillä oli päällään?
6. Miten ryöstäjät poistuivat paikalta?

B. Alleviivaa tekstistä kaikki partisiipit: VA, TAVA, NUT ja TU.

C. Kirjoita partisiipit joka-lauseiksi.

1. kultasepänliike, joka sijaitsee Ernestinkadulla
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Harjoitus 37. Yhdistä kuva ja teksti. Muuta partisiippi joka-lauseeksi.

A.

1. taloa maalaava mies

= mies, joka maalaa taloa

2. talon maalannut mies

= _____

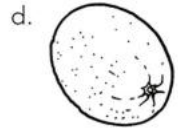
3. maalattava talo

= _____

4. maalattu talo

= _____

B.

1. kuorittava appelsiini

= _____

2. appelsiinia kuoriva tyttö

= _____

3. appelsiinin kuorinut tyttö

= _____

4. kuorittu appelsiini

= _____

Harjoitus 38. Tehdään sanoja! Tee intransitiiviverbi ja käytä sitä lauseessa.

1. säästää

Minä **säästän** rahaa niin, että en osta kahvia kioskilta, vaan otan aina oman termospullon mukaan.

+ u/y

säästyä

Vuodessa rahaa säästyä
tällä tavoin noin 300 euroa.

2. asettaa

Sosiaalidemokraattinen puolue **asettaa** presidenttiehdokkaansa ensi kuun alussa.

Puolueen puheenjohtaja on jo ilmoittanut, että hän ei _____ presidenttiehdokkaaksi.

3. perustaa

Veljeni aikoo **perustaa** kahvilan Runeberginkadulle.

Kahvilan liikeidea _____ siihen, että läheisessä kirkossa vierailevat turistit tulevat asiakkaisiksi.

4. vaikeuttaa

Kova lumisade **vaikeuttaa** matkantekoa tänään.

Matkanteko _____, jos lumisade jatkuu pitkään.

5. muuttaa

Taikuri aikoo **muuttaa** valkoisen liinan valkoiseksi jänikseksi.

Taikatempussa hatussa oleva liina _____ jänikseksi.

6. **hidastaa**

Maratonjuoksun alussa juoksijoiden täytyy **hidastaa** vauhtia, jotta he jaksavat juosta koko matkan.

Yleensä juoksijoiden vauhti _____ loppua kohti.

7. **vähentää**

EU haluaa **vähentää** nuorten tupakointia.

Nuorten tupakointi _____ tällä vuosikymmenellä.

4

Kaupunkikierros

- arkkitehtuuri ja muotoilu
- esitteet ja tietotekstit
- MA-partisiippi
- possessiivisuffiksit
- verbi + rektio
- Miten sanotaan? Suostuttelu
- Tehdään sanoja! uus/yys, us/ys

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty

Hankala tehtävä

Pedro on saanut tehtäväkseen suunnitella ja toteuttaa arkkitehtuuriin painottuvan opaskierroksen Töölönlahdella Helsingin keskustassa. Aluksi hän oli tehtävästä innoissaan, mutta mitä enemmän hän hankkii eri rakennuksista tietoa, sitä
5 hankalammalta tehtävä alkaa tuntua.

Nytkin hänellä on edessään läjä työpaikalta saatuja papereita, ja kaiken lukemisen jälkeen hänellä on tietoa enemmän kuin tarpeeksi. Hän on valinnut kierrokselle kolme pääkohdetta: amerikkalaisarkkitehti Steven Hollin suunnitteleman Nykytaiteen
10 museon Kiasman, Alvar Aallon suunnitteleman Finlandia-talon sekä Kansallismuseon. Rakennukset edustavat eri aikakausia, ja jokainen niistä on Pedrosta ehdottomasti esittelemisen arvoinen. Silti hänestä tuntuu, että jotain vielä puuttuu. Kun hän toimi oppaana São Paulossa, hän tunsu myös esittelemiinsä rakennuksiin liittyvät tarinat, ja usein juuri ne saivat opastettavan ryhmän viihtymään.

Sitten hänellä välähtää: ehkä naapurin Lauri, joka on arkkitehti, voisi auttaa häntä. Pedro soittaa
15 Laurille saman tien.

Vinkkejä Laurilta

Lauri: Moi Pedro!

Pedro: Moi! Oisko sulla hetki aikaa?

Lauri: Joo. Mun pitiki just soittaa ja kysyä sua lenkille.

Pedro: Ai, no emmä lenkistä oikein tiedä. Mut kuule! Mun pitäis saada suunniteltua yks
5 arkkitehtuuri aiheinen opastus. Mä aattelin itse asiassa kysyä, et voisit sä vähän auttaa mua.

Lauri: Joo. Mut lähe eka lenkille!

Pedro: No katotaan.

Lauri: Ei ku lähe nyt vaan. Voidaan siinä samalla jutella.

Pedro: 10 No okei okei. Nähdään vartin päästä pihalla.

Pedro: Mun on siis tarkoitus viedä ryhmä Kansallismuseoon, Finlandia-taloon ja Kiasmaan, mut must tuntuu, et täst kierroksest tulee liian tylsä.

Lauri: Ai tylsä? Onhan noista rakennuksista kerrottavaa vaikka
5 kuinka paljon!

Pedro: Nii, mut oispa jotain muutaki ku nää kuivat faktat.

Lauri: No mut hei, sähän oot valinnu sellaset kohteet, et pääset vaikka heittämään huulta meidän arkkitehtien mokista.

Pedro: Täh? Musta noi on kaikki hienoja rakennuksia.

Lauri: 10 On on. Niin mustakin. Mut kai sä oot kuullu, et Finlandia-talon italialaiset marmori-laatat ei kestä Suomen ilmastossa. Ne on jouduttu vaihtamaan, ja pian on taas uus remontti edessä.

Pedro: Niin joo tosiaan. Miksköhän Aalto valitsi tollasen ulkomaisen julkisivumateriaalin, ku rakennuksen nimikin on Finlandia? Eiks Aalto pitäny rakennusta koko itsenäisen
15 Suomen symbolina?

Lauri: Joo, mut se oli myös innostunu Välimeren alueen kulttuurista, jota se halus tuoda Suomeenkin. Samalla se halus muistuttaa koko länsimaisen sivistyksen juurista.

Pedro: Jep jep. Ylevää mut epäkäytännöllistä...

Lauri: Joo, ja Kiasmassahan taas on ollu kosteusongelmia melkein alusta asti. Sitä on
20 remontoitu jo varsin perusteellisesti, vaikkei talolla ikää niin paljon olekaan.

Pedro: Joo, kyllä mäkin vähän ihmettelin, ku se remontti silloin alkoi.

Lauri: Jotkuthan oli jopa vähän vahingoniloisia. Monet nimittäin ihmetteli aikoinaan, miks niin tärkeen suunnittelutyön sai amerikkalainen arkkitehti.

Pedro: Joo, nää on just niitä juttuja, joita ei yleensä turistioppaisiin paineta.

25 Mut Kansallismuseosta ei kai oo mitään vastaavaa kerrottavaa?

Lauri: No ei itse rakennuksesta. Mut minkäs verran sä tiedät siitä Kansallismuseon suunnitelleesta arkkitehtikolmikosta, Geselliuksesta, Lindgrenistä ja Saarisesta?

Pedro: Öö, no kyllä mä varsinkin Saarisen töistä tiedän yhtä sun toista.

Lauri: Mä mietin enemmän tota yksityiselämää. Ku niillähän oli toi yhteistyö tiivistä silläkin
30 saralla.

Pedro: Niin tosiaan, eiks ne rakentanu yhteisen ateljeekodinkin jonnekin luonnon helmaan...

Lauri: Kyllä kyllä. Ja sit Saarinen oli niin paljon poissa sieltä, että sen vaimo rakastui pihan toisella puolella asuvaan Geselliukseen, joka oli useammin paikalla. Ja sit Gesellius esitteli siskonsa Saariselle ja oli Saarisen vuoro rakastua.

Pedro: 35 Okei...

Lauri: Oli melkonen seurapiiriskandaali, kun Saarinen erosi vaimostaan ja heti sen jälkeen ex-vaimo meni naimisiin Geselliuksen kanssa ja Saarinen Geselliuksen siskon kanssa.

Pedro: No huh huh! Onpa stoori!

Hankala tehtävä

hankala _____
 saada (2) tehtäväkseen _____
 toteuttaa (1) _____
 painottua (1) + ILL _____
 innoissaan _____
 mitä – sitä _____
 läjä _____
 kohde _____
 edustaa (1) + P _____
 aikakausi _____
 G + arvoinen _____
 puuttua (1) _____
 tarina _____
 viihtyä (1) _____
 lla/llä + välähtää (1) _____
 saman tien _____

Vinkkejä Laurilta

saada (2) suunniteltua _____
 arkkitehtuuriaiheinen _____
 itse asiassa _____
 tarkoitus _____
 vaikka kuinka paljon _____
 päästä (3) + maan/mään _____
 heittää (1) huulta _____
 moka = virhe _____
 marmori _____
 laatta _____
 kestää (1) _____
 joutua (1) + maan/mään _____
 tosiaan _____
 julkisivu _____

muistuttaa (1) + sta/stä _____
 länsimainen _____
 sivistys _____
 juuret _____
 ylevä _____
 epäkäytännöllinen _____
 kosteusongelma _____
 varsin _____
 perusteellisesti _____
 ihmetellä (3) _____
 vahingoniloinen _____
 aikoinaan _____
 painaa (1) _____
 vastaava _____
 minkä verran = kuinka paljon _____
 kolmikko _____
 varsinkin _____
 yhtä sun toista _____
 yksityiselämä _____
 tiivis _____
 sillä saralla = sillä osa-alueella _____
 ateljee _____
 jonnekin _____
 luonnon helma _____
 olla paikalla _____
 melkoinen _____
 seurapiiri _____
 skandaali _____
 erota (4) + sta/stä _____
 stoori = tarina _____

Kansallisromantiikka ja Kansallismuseo

Kansallisromantiikka oli 1800-luvun lopulla vallitseva tyylisuunta lähes kaikessa suomalaisessa taiteessa. Sille oli tyypillistä oman historian etsiminen, luonnon ihaileminen ja kansallisten erityispiirteiden

- 5 korostaminen. Monille taiteilijoille tärkeä inspiraation lähde oli Elias Lönnrotin kokoama Kalevala. Myös arkkitehtien tavoitteeksi tuli "suomalaisen tyylin" luominen.

- Yksi Suomen kansallisromanttisen arkkitehtuurin 10 tärkeimmistä edustajista on Kansallismuseo.

Museorakennuksen on suunnitellut arkkitehtitoimisto Gesellius, Lindgren & Saarinen, ja se rakennettiin pääosin vuosina 1905–1910.

- Rakennuksen eri julkisivut ovat keskenään varsin erilaiset, sillä ne viittaavat eri aikakausiin Suomen historiassa. Graniittinen julkisivu, rakennuksen monet yksityiskohdat ja tornit ovat kaikki 15 kansallisromantiikalle tyypillisiä. Koristeiden aiheet, kuten oravat, jänikset, kävyt ja männynoksat, ovat suomalaisesta luonnosta.

Myös rakennuksen sisätilat ovat hyvin vaihtelevat. Rakennuksen eri osat kuvaavat eri aikakausien luonnetta. Sisäntulohallissa on Akseli Gallen-Kallelan maalaamat kattomaalaukset, joiden aiheet ovat Kalevalasta.

Alvar Aalto – monipuolinen modernisti

- 20 Alvar Aalto (1898-1976) lienee kansainvälisesti tunnetuin suomalaisarkkitehti. Hänen uransa oli erittäin monipuolinen. Itse asiassa hän ei ollut vain arkkitehti vaan myös lahjakas muotoilija.

- Aalto oli aikanaan Pohjoismaiden johtava uuden 25 suunnan arkkitehti. Aallon modernismissa tärkeää oli ihmisen, luonnon ja rakennuksen välinen harmonia. Siksi hänen suunnittelemiensa rakennusten muodot mukailevat luontoa. Lisäksi isoissakin rakennuksissa on inhimillinen – ihmisen kokoinen – mittakaava.

- 30 Yksi Aallon tunnetuimmista rakennuksista on kongressi- ja konserttitaloksi suunniteltu Finlandia-

talo. Se edustaa Aallon uran myöhäistä vaihetta. Sen rakentaminen kesti kauan, ja se valmistui vasta juuri ennen Aallon kuolemaa vuonna 1971.

Aalto suunnitteli rakennukset kokonaistaideteoksiksi huonekaluineen ja valaisimineen. Finlandia-talossa yksityiskohtien viimeistely on viety huippuunsa: kalusteet, valaisimet, lattia- ja seinäpinnat, porraskaiteet ja muut detaljit on suunniteltu huolellisesti juuri tätä rakennusta varten.

Muotoilija Alvar Aallon perintö näkyy vieläkin monen suomalaisen arjessa. Lähes jokainen suomalainen on joskus istunut Aallon suunnittelemaalla koivujakkaralla, ja monessa suomalaiskodissa on Aalto-maljako, jonka Alvar Aalto suunnitteli yhdessä vaimonsa Aino Aallon kanssa.

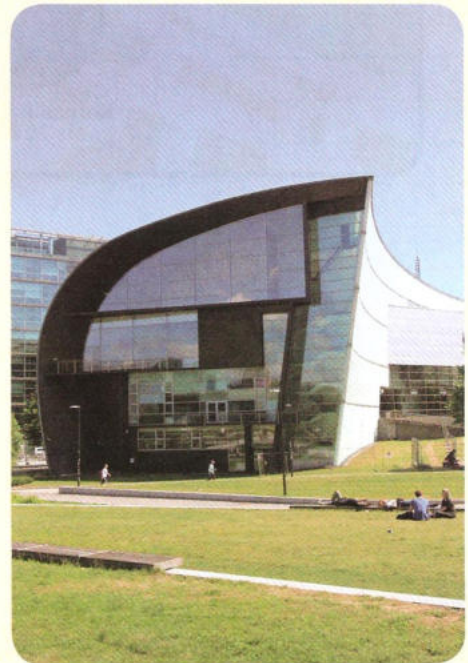
Nykytaiteen museo Kiasma

Kun arkkitehti Steven Holl suunnitteli Nykytaiteen museota Kiasmaa, häntä innoitti suomalainen valo ja sen jatkuva muuttuminen eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina. Valo olikin hänen lähtökohdanaan, kun hän suunnitteli rakennuksen muotoja ja pintoja. Kun sää, vuodenaika ja vuorokaudenaika vaihtuvat ja valaistus muuttuu, se vaikuttaa myös kokemukseen rakennuksesta niin sen sisä- kuin ulkopuolellakin.

Toinen tärkeä lähtökohhta, inhimillinen mittakaava, yhdistää Hollin suunnitteleman rakennuksen myös Alvar Aallon perinteeseen. Suuret lasipinnat sen sijaan liittävät vuonna 1998 valmistuneen museorakennuksen selvästi osaksi uudempaa arkkitehtuuria.

Kiasman naapurustossa oli entuudestaan useita monumentaalisia rakennuksia, kuten Eduskuntatalo, Postitalo ja Finlandia-talo. Uuden modernin rakennuksen sijoittaminen osaksi tällaista ympäristöä herättikin vastustusta jo ennakkoon. Jotkut vastustivat sitä, että uusi rakennus tuli niin lähelle Marsalkka Mannerheimia kuvaavaa ratsastajapatsasta. Suomalaiset arkkitehditkin keskustelivat paljon sekä amerikkalaisarkkitehdin valinnasta Nykytaiteen museon suunnittelijaksi että Hollin suunnitelmasta.

Kiasma on kuitenkin vakiinnuttanut paikkansa osana Helsingin kaupunkikuvaa ja houkutelut kupeeseensa sekä skeittaajia että auringonpalvojia. Kiasman rakentamisen jälkeen sen lähiympäristöön on noussut muitakin uusia rakennuksia, muun muassa Sanomatalo ja Musiikkitalo.

Kansallisromantiikka ja Kansallismuseo

- kansallisromantiikka _____
- vallita (5) _____
- tyylisuunta _____
- tyypillinen _____
- ihailia (3) _____
- kansallinen _____
- piirre _____
- korostaa (1) _____
- inspiraatio _____
- lähde _____
- koota (4) _____
- luoda (2) _____
- edustaja _____
- pääosin _____
- viitata (4) + ILL _____
- keskenään _____
- graniittinen _____
- yksityiskohta _____

- torni _____
- koriste _____
- aihe _____
- orava _____
- jänis _____
- käpy _____
- mänty _____
- oksa _____
- sisätila _____
- vaihteleva _____
- luonne _____
- halli _____

Alvar Aalto – monipuolinen modernisti

lienee = on luultavasti _____
 ura _____
 monipuolinen _____
 lahjakas _____
 muotoilija _____
 merkitys _____
 aikanaan _____
 G + välinen _____
 harmonia _____
 muoto _____
 mukailla (3) + P _____
 inhimillinen _____
 mittakaava _____
 kongressi _____
 myöhäinen _____
 vaihe _____
 juuri (ennen) _____
 kokonaistaideteos _____
 huonekaluineen ja valaisimineen _____
 _____
 valaisin _____
 viimeistely _____
 viedä (2) huippuunsa _____
 pinta _____
 kaide _____
 detalji _____
 huolellisesti _____
 perintö _____
 koivu _____
 jakkara _____
 maljakko _____

Nykytaiteen museo Kiasma

innoittaa (1) _____
 vuorokausi _____
 lähtökohta _____
 valaistus _____
 kokemus _____
 niin – kuin _____
 yhdistää (1) + ILL _____
 liittää (1) osaksi _____
 entuudestaan _____
 monumentaalinen _____
 vastustus _____
 ennakkoon _____
 vastustaa (1) + P _____
 vakiinnuttaa (1) paikkansa _____
 _____
 kaupunkikuva _____
 houkutella (3) _____
 G + kupeeseen _____
 skeittaaja _____
 auringonpalvoja _____
 lähiympäristö _____

Suostuttelu

Kai sä tuut niihin juhliin?

Emmä oikeen tiää...

Tuu nyt vaan!

No katotaan...

Tulisitsä?
 Kai sä tuut...
 Tuuthan sä...
 Tulisit nyt!
 Tuu nyt (vaan)!
 Sä et voi olla tulematta!
 Sun on pakko tulla!
 Saat kyl luvan tulla!
 Muistakin tulla!

En mä varmaan.
 En mä taida.
 En mä oikein tiää...
 No katotaan.
 No ehkä joo.
 Mikä ettei.
 Joo, totta kai!

VERBI + REKTIO

VERBI + LLE

kuin tehty Oppaan työ on kuin tehty **sinulle!**

VERBI + ILL

perehtyä Pedro haluaa perehtyä nykyisen kotikaupunkinsa **historiaan**.
kiinnittää Arvi Lehti keksi kiinnittää heijastavia kolmioita **hevoskärryihin**.
yhdistää Lasikäytävä yhdistää kaksi vanhaa rakennusta **toisiinsa**.
viitata Kansallismuseon julkisivut viittaavat eri **aikakausiin** Suomen historiassa.

VERBI + MIHIN

johtaa Puutteelliset tiedot johtavat hakemuksen käsittelyn **viivästymiseen**.
hakea Aion hakea **kesätöihin** Sokokselle.
sopia Uskon, että tehtävä sopii **sinulle** hyvin.

VERBI + maan/mään

pyytää Pyydämme **ottamaan** yhteyttä toimistopäällikkö Jenni Jaloseen.
saada Pedro saa aina opastettavan ryhmän **viihtymään**.

VERBI + MISTÄ

kertoa Tulen mielelläni kertomaan lisää **itsestäni**.
hankkia tietoa Pedro hankki tietoa eri **rakennuksista**.
olla innostunut Alvar Aalto oli innostunut Välimeren alueen **kulttuurista**.
olla innoissaan Aluksi Pedro oli innoissaan **tehtävästä**.
huolestua Liikenneturva-järjestö oli huolestunut jalankulkijoiden **turvallisuudesta**.
ilmoittaa Jos et pääse aloitustapaamiseen, ilmoita **siitä** toimistoon.
muistuttaa Alvar Aalto halusi muistuttaa länsimaisen sivistyksen **juurista**.

VERBI + P

arvostaa Arvostamme **innostunutta asennetta**.
vastustaa Monet helsinkiläiset vastustivat nykytaiteen museon **rakentamista**.
sietää Perheen täytyy sietää kotonaan **työmiehiä**, jotka remontoivat asuntoa.
edustaa Rakennukset edustavat eri **aikakausia**.

MA-partisiippi

on useimmiten jo tapahtunut

tekijä kerrotaan

pääsana on OBJEKTI

miehen pakkaama laukku

= matkalaukku, jonka mies pakkasi
on pakannut
oli pakannut

he-persoonan vartalo + **ma / mä**

lukea
syödä
pestä
pakata

lukevat
syövät
pesevät
pakkaavat

lukema
syömä
pesemä
pakkaama

Tekijä: -n	partisiippi	pääsana
miehen	pakkaama	matkalaukku
tytön	lukema	kirja
(minun)	partisiippi + poss.suff.	pääsana
(meidän)	pakkaamani	matkalaukku
(hänen)	lukemamme	kirja
	voittamansa	kilpailu

tytön lukema kirja

= kirja, jonka tyttö luki
on lukenut
olilukenu

lapsen saama lahja

= lahja, jonka lapsi sai
on saanut
oli saanut

piirtämäni talo

= talo, jonka minä piirsin
olen piirtänyt
olin piirtänyt

PARTISIIPPI LAUSEESSA

Tuo miehen pakkaama matkalaukku on yllättävän kevyt.

= Tuo matkalaukku, jonka mies on pakannut, on yllättävän kevyt.

Tuossa miehen pakkaamassa matkalaukussa ei ole kovin paljon tavaraa.

= Tuossa matkalaukussa, jonka mies on pakannut, ei ole kovin paljon tavaraa.

SANAJÄRJESTYS

Joskus MA-partisiippi voi viitata nykyhetkeen

Olavi Virta on monien suomalaisten rakastama laulaja.

= Olavi Virta on laulaja, jota suomalaiset rakastavat.

Kerro jostakusta arvostamastasi henkilöstä!

= Kerro jostakusta henkilöstä, jota arvostat!

POSSESSIIVISUFFIKSIT

	vartalo	+	poss.suff.	
	VAHVA!			
minun nimi	nime-		ni	nimeni
sinun kysymys	kysymykse-		si	kysymyksesi
hänen osoite	osoittee-		nsa	(hänen) osoitteensa
meidän laukku	laukku-		mme	laukkumme
teidän lippu	lippu-		nne	lippunne
heidän lehti	lehte-		nsä	(heidän) lehtensä

	vartalo	+	sijapäätte	+	poss.suff.
minun huoneessa	huonee-		ssa		ni huoneessani
meidän kadulla	kadu-		lla		mme kadullamme

Possessiivisuffiksi tulee vain persoonapronominien kanssa

Ei possessiivisuffiksia!

Juhliin tulee myös **hänen** tyttöystävänsä. Juhliin tulee myös **Jarkon** tyttöystävä__.

Adjektiivissa ei ole possessiivisuffiksia

Lapset pitävät teidän pienestä__ koirastanne.

Uudessa__ talossamme on sauna.

-n ja -t menevät pois

monikko	ystävät + nsä	ystävänsä
genetiivi	koiran + si	koirasi
	koirien + si	koiriesi
illatiivi	hakemukseen + mme	hakemukseemme
	hakemuksiin + mme	hakemuksiimme

nsa/nsä = Vn**Vn** tulee, kun sanassa on sijapäätte, joka loppuu vokaaliin:

Viime kesänä olimme heidän mökillään.	= mökillänsä
En muista hänen osoitettaan.	= osoitettansa
Kaadoin kahvia hänen uudelle paidalleen.	= paidallensa

HUOM! Ei 3 samaa vokaalia:

Lainasin hänen kirjaan.   Lainasin hänen kirjaansa.

Translatiivi: ksi → kse

Sauli Niinistö valittiin presidentiksi vuonna 2012.
 Sauli Niinistö valittiin presidentiksemme vuonna 2012.

Kuka on tekijä? Hän- ja he-persoonan possessiivisuffiksit**Lauseen tekijä** → nsa

Liisa tapasi serkkunsa kadulla.

Nuoret katsoivat tekemiään videoita.

Ei lauseen tekijä → hänen heidän + nsa

Jussilla on serkku. Liisa tapasi hänen serkkunsa kadulla.

Nuoret tekivät videoita. Opettajat katsoivat heidän tekemiään videoita.

Postpositio + possessiivisuffiksi

(minun)	viere ni	-	vieress äni	-	vierest äni
	luoks eni	-	luon ani	-	luot ani
	lähell eni	-	lähell äni	-	lähelt äni
	muka ani	-	mukan ani		
	perä äni	-	peräss äni		
	kanss ani				

Isoäitini on sairaalassa. Menen hänen luokseen tänään. Olen hänen luonaan ehkä kaksi tuntia. Hänen luotaan menen suoraan kotiin.

Toivottavasti kukaan ei tule istumaan viere**ni** bussissa!

Vieraat lähtivät kanssam**me** baariin.

Possessiivisuffiksit fraaseissa

huolissa-
hädissä-
innoissa-
kauhuissa-
mielissä-
pahoilla-
tosissa-
raivoissa-

+ possessiivi-
suffiksi

mielellä-
mielestä-

Minä olen huoliss**ani** äitini terveydestä.

Odotatko **sinä** jo innoiss**asi** huomisia juhlia?

Hän oli todella pahoilla**aan** eilisistä tapahtumista.

Me käymme mielell**ämme** kirpputoreilla.

Mikä jäätelö on **teidän** mielest**änne** parasta?

Missä sä oot ollu?
Mä oon ollu tosi
huoliss**ani**!

Joo, sori! Mä oon tosi pahoill**ani**,
et sä oot joutunu oottamaan!

uus/yys

vartalo + **uus/yys** = **substantiivi**

onnellise- + **uus** = **onnellisuus**

onnellinen → **onnellisuus**

työtön **työttömyys**

lapsi **lapsuus**

kestävä **kestävvyys**

Onnellisuuden määrittelemine on vaikeaa.

Tehtaan lopettaminen lisäsi **työttömyyttä** Salossa.

Lapsuudessani talvet olivat kylmempiä kuin nykyisin.

Maratonjuoksussa tarvitaan **kestävvyttä**.

us/ys

vartalo + **us/ys** = **substantiivi**

pimeä- + **ys** = **pimeys**

pimeä → **pimeys**

rakas **rakkaus**

äiti **äitiys**

varas **varkaus**

Monet suomalaiset kärsivät **pimeydestä** talviaikaan.

Tässä laulussa kerrotaan **rakkaudesta**.

Hanna palasi töihin **äitiys**vapaan jälkeen.

Tasku**varkaudet** ovat yleistyneet koko maassa.

Harjoitus 1.

Lue tekstit *Hankala tehtävä* ja *Vinkkejä Laurilta*.
Vastaa kysymyksiin parin kanssa.

1. Millaista kierrosta Pedro suunnittelee?
2. Miksi Pedro pyytää apua Laurilta?
3. Mitä mieltä Pedro ja Lauri ovat Pedron kierrokselle valitsemista rakennuksista?
4. Mistä Finlandia-taloon liittyvästä ongelmasta Lauri kertoo Pedrolle?
5. Miten Välimeri liittyy Finlandia-taloon?
6. Miksi Kiasmaa on remontoitu?
7. Millaisessa ympäristössä Geselliuksen, Saarisen ja Lindgrenin perheen yhteinen koti oli?
8. Mistä seurapiiriskandaalista Lauri kertoo Pedrolle?

Harjoitus 2.

A. Etsi tekstistä *Hankala tehtävä* ilmaukset, jotka tarkoittavat samaa.

1. vaikea	=	<u>hankala</u>	4. ajanjakso	_____
2. tehdä		_____	5. hän saa idean	_____
3. liikaa		_____	6. heti	_____

B. Kirjoita lauseita, joissa käytät A-kohtaan kirjoittamiasi ilmauksia.

Harjoitus 3. Mikä tarkoittaa samaa? Ilmaukset ovat tekstistä *Vinkkejä Laurilta*.

1. saada suunniteltua	a. suunnitella valmiiksi	b. haluta suunnitella	c. suunnitella yhdessä
2. hänen on tarkoitus	a. tarkoittaa	b. aikoa	c. osata
3. heittää huulta	a. seisoa päällään	b. heittää palloa	c. vitsailla
4. joutua tekemään	a. päästä tekemään	b. innostua tekemään	c. täytyä tehdä
5. taas	a. puolestaan	b. kuitenkin	c. ei kuitenkaan
6. minkä verran	a. kuinka varmasti	b. kuinka paljon	c. miten
7. yhtä sun toista	a. monenlaista	b. vähän jotakin	c. jotakin yllättävää
8. sillä saralla	a. sillä tavalla	b. omalla pihalla	c. sillä alueella

Harjoitus 4.

Muuta kirjakieliset lauseet puhekielisiksi. Pari tarkistaa tekstistä *Vinkejä Laurilta*, sanotko oikein.

A.

1. Minä ajattelin itse asiassa kysyä, että voisitko sinä vähän auttaa minua.
2. Olisipa jotain muutakin kuin nämä kuivat faktat.
3. Sinähän olet valinnut sellaiset kohteet, että pääset vaikka vitsailemaan meidän arkkitehtien virheistä.
4. Miksiköhän Aalto valitsi tuollaisen julkisivumateriaalin?

B.

1. Nämä ovat juuri niitä asioita.
2. Heillähän oli tuo yhteistyö tiivistä.
3. Eivätkö he rakentaneet yhteisen ateljeekodinkin?
4. Onpa tarina!

Harjoitus 5. Lue teksti *Kansallisromantiikka ja Kansallismuseo*. Vastaa kysymyksiin.

1. Mitkä asiat olivat tyypillisiä kansallisromantiikalle?

---

2. Mikä teos inspiroi monia kansallisromantiikan ajan taiteilijoita?

---

3. Ketkä ovat suunnitelleet Kansallismuseon?

---

4. Miksi rakennuksen eri osat ovat keskenään erilaisia?

---

5. Millaisia koristeita Kansallismuseossa on?

---

6. Kuka on maalannut Kansallismuseon aulan kattomaalaukset?

Harjoitus 8.

Lue teksti *Nykytaiteen museo Kiasma*. Kirjoita tekstistä viisi kysymystä ja kysy ne parilta. Parisi vastaa.

Harjoitus 9. Kirjoita lihavoidut ilmaukset toisella tavalla. Ilmaukset ovat tekstissä *Nykytaiteen museo Kiasma*.

1. Arkkitehti oli innostunut suomalaisesta valosta.

Arkkitehtia innosti suomalainen valo.

---

2. Se vaikuttaa kokemukseen rakennuksesta **sekä sen sisä- että ulkopuolella**.

---

3. Kiasman **lähellä** oli **jo aikaisemmin** useita monumentaalisia rakennuksia.

---

4. Uuden modernin rakennuksen **sijoittamista** osaksi tällaista ympäristöä **vastustettiin jo etukäteen**.

---

5. Kiasman asema Helsingin kaupunkikuvassa on vakiintunut.

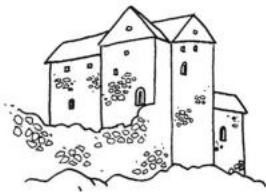
6. Kiasma on houkutellut **viereensä** skeittaajia.

Harjoitus 10.

Valitse jokin kiinnostava rakennus, museo tai nähtävyys. Hanki tietoa valitsemastasi kohteesta ja esittele se muille. Mieti, mikä kohteessa on erityistä ja kiinnostavaa kuulijoidesi kannalta.

Koko ryhmä voi myös valita kohteet, jotka ovat kävelymatkan päässä toisistaan. Voitte toteuttaa yhdessä opastetun kierroksen esimerkiksi kotipaikkakunnan keskustassa tai muulla kiinnostavalla alueella niin, että jokainen opiskelija/opiskelijapari esittelee yhden kohteen.

Harjoitus 11.

Kuuntele muotoilija Riina Alangon radiohaastattelu ja vastaa kysymyksiin.

1. Millaisia esineitä Alanko haluaa suunnitella?

---

2. Miten Alanko tavallisesti aloittaa työpäivänsä?

---

3. Miksi hän haki lukion jälkeen käsi- ja taideteolliseen oppilaitokseen?

---

4. Alanko kuvaa työtään joukkuelajiksi. Miksi?

---

5. Mikä inspiroi häntä?

---

6. Millaisia hyviä puolia hänellä on muotoilijana?

---

7. Miksi Alanko ei tee suunnittelutyötä vain tietokoneella?

---

8. Mitä hän tekee vapaa-ajalla?

---

9. Mitä Alanko toivoo tulevaisuudelta?

Harjoitus 12. Verbi + rektio. Kirjoita sanat oikeassa muodossa.
Katso s. 137. Huomaa, että harjoituksessa on myös aiemmin opittuja rektioita.

Pedro haki ja pääsi 1. työhön/töihin erääseen opasfirmaan (TYÖ, ERÄS OPASFIRMA). Lauri on ollut koko ajan sitä mieltä, että Pedro sopii hyvin oppaan 2. _____ (TYÖ). Hänen mielestään tämä uusi työ on kuin tehty 3. _____ (PEDRO). Pedro on nyt toiminut 4. _____ (OPAS) muutaman kuukauden ja hän alkaa jo tottua 5. _____ (UUSI TYÖPAIKKA + POSS.SUFF). Tänä aikana Pedro on perehtynyt perusteellisesti yrityksen 6. _____ (KOTISIVUT). Hän on myös hankkinut valtavasti tietoa pääkaupunkiseudun 7. _____ (RAKENNUKSET). Erityisen innoissaan hän on ollut 8. _____ (ERILAISET TEEMAOPASTUKSET), joita hän on saanut vapaasti itse suunnitella.

Pedro on hyvin pidetty opas. Hän saa hyväntuulisudellaan kuuntelijansa 9. _____ (HYMYILLÄ). Pedroa on pyydetty 10. _____ (OPASTAA) erityisesti arkkitehtuurista kertovia kierroksia. Pedron arkkitehtiystävästä Laurista on ollut paljon apua näiden opastusten suunnittelussa. Nyt Pedro on kyllä hiukan huolestunut ensi viikolle 11. _____ (TILATTU KIERROS), sillä silloin hänen opastettavanaan on ryhmä italialaisia arkkitehtejä. Pedro pelkää, että arkkitehdit pitävät hänen tietojaan 12. _____ (RIITTÄMÄTÖN). Pedro joutuu myös pitkästä aikaa 13. _____ (PUHUA) italiaa, mikä vähän jännittää häntä. Pedro on päättänyt esitellä 14. _____ (RYHMÄ) muutamia kauneimpia jugendtyylisiä rakennuksia, jotka hänen mielestään edustavat parhaiten 15. _____ (KANSALLISROMANTTINEN TYYLI).

Harjoitus 13. Miten sanotaan? **Kuuntele ensin kaikki dialogit.**

A. Kuuntele dialogi ja kirjoita puuttuvat vuorosanat.

Milena: Hei kuule, lähtisit sä mun kanssa Bacon Brothersin keikalle perjantaina?

Elena: Hmm... 1. _____ ...

Mä oon luvannu lauantaiaamuna mennä auttamaan yhtä mun kaveria muutossa.

Milena: 2. _____! Bacon Brothers on kuulemma tosi hyvä livebändi. Pari mun kaverii just kehu niitten Turun keikkaa maasta taivaaseen.

Elena: No oon mäki tosiaan kuullu, et ne on kovii lavalla, mut se keikka kuitenkin alkaa niin myöhään, et mä oisin kotona vasta aamuyöstä ja sit oisin ihan silmät ristissä siellä muuttohommissa.

Milena: 3. _____! Et voi olla noin nössö! Kymmenen vuotta sitten et ois ees miettiny vaan oisit ollu heti lähössä.

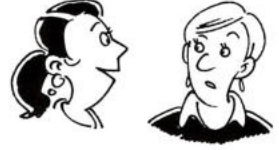
Elena: No joo... Kai mä oon tullu vähä vanhaks. Mä en jaksaa enää mitään ilman kunnon yöunia.

Milena: No etkä oo mikään vanha! 4. _____ etkä murehdi sitä muuttoa etukäteen.

Elena: 5. _____... Mä mietin asiaa ja soitan sulle vielä myöhemmin tänään. Jos sitä vanhakin sit vielä jaksais!

Milena: No jaksaa jaksaa! Muistakin soittaa!

Elena: Juujuu!

B. Kuuntele dialogi ja vastaa, ovatko lauseet oikein vai väärin.

- Milenan ja Elenan mielestä keikka oli hyvä.
- Bacon Brothers -bändi on soittanut yhdessä jo yli viisi vuotta.
- Elena on unohtanut, että hän on luvannut mennä auttamaan ystävänsä muutossa.
- Elena ehdottaa, että he menisivät oluelle jokin toinen päivä.
- Elena ja Milena päättävät juoda vain yhden oluet.

oikein väärin

C. Kuuntele dialogi. Mikä lauseista tarkoittaa samaa?**1. Pitäisi käydä useammin ulkona tuulettumassa!**

- a. Olisi hyvä käydä useammin baarissa rentoutumassa.
- b. Kaikkien olisi hyvä käydä enemmän ulkoilemassa.
- c. Monet pitävät ulkoilusta tuulisella säällä.

2. Kyllä se tekee itse kullekin hyvää aina välillä!

- a. Hän tekee jokaiselle aina hyvää ruokaa!
- b. Se tosiaan tuntuu jokaisen mielestä hyvältä silloin tällöin!
- c. Hän harrastaa joskus hyväntekeväisyyttä.

3. Mennään pyytämään nimhari!

- a. Mennään kysymään, saisimmeko nimikirjoituksen!
- b. Mennään kysymään, mikä hänen nimensä on!
- c. Mennään pyytämään, tarjoaisiko hän meille Nimhari-drinkin!

4. Tosi noloo!

- a. Todella kivaa!
- b. Minua hävettää!
- c. Ihan hirveää!

5. Älä nyt viitsi!

- a. Höpö höpö!
- b. Älä ole noin innokas!
- c. Lopeta vitsien kertominen!

D. Kuuntele dialogi ja vastaa.

1. Saiko Elena nimikirjoituksen?

---

2. Milloin bändiltä on tulossa uusi levy?

---

3. Aikovatko naiset lähteä bändin seuraavalle keikalle? Miksi?

---

4. Mikä on bändäri?

Harjoitus 14. MA-partisiippi. Kysy parilta.

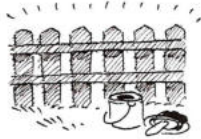
1. Mikä on paras näkemäsi elokuva?
2. Mikä on paras lukemasi kirja?
3. Kuka on vanhin tuntemasi ihminen?
4. Kuka on viisain tuntemasi ihminen?
5. Mikä on pahin tekemäsi moka?
6. Mikä on kaunein kuulemasi suomen kielen sana? Entä rumin?
7. Mikä on hienoin näkemäsi nähtävyys?
8. Mikä on erikoisin maistamasi ruokalaji?

Harjoitus 15. Kirjoita TU-partisiippi ja MA-partisiippi.

TU-partisiippi

ei sanota, kuka teki

1. maalata, aita

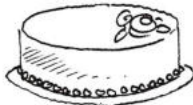

maalattu aita

2. pestä, auto

3. koristella, kakku

4. rikkoa, ikkuna

MA-partisiippi

sanotaan, kuka teki

- + äiti

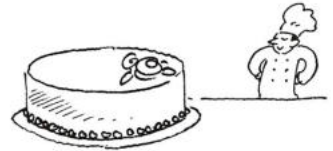

äidin maalaama aita

- + Pentti

- + leipuri

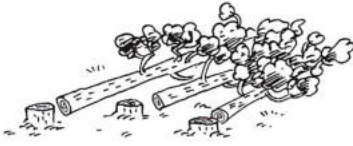

- + lapset

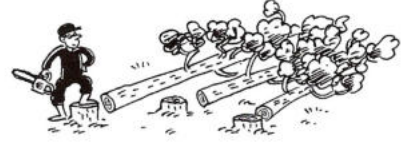

5. kaataa, puut

+ mies

6. avata, säilyketölkki

+ tyttö

Harjoitus 16. Muuta MA-partisiipit joka-lauseiksi.

A.

Tässä voi olla myös järjestää/järjesti/oli järjestänyt.

1. isoveljen järjestämä juhla

juhla, jonka isovelji on järjestänyt

2. koko perheen siivoama asunto

3. äidin valmistama päivällinen

4. pikkusiskon valitsema jäätelö

5. isosiskon leipomat kakut

6. isän ostamat lahjat

B.

1. valitsemani seura

2. voittamasi kilpailu

3. hänen harrastamansa urheilulaji

4. tekemämme harjoitus

5. unohtamanne pallot

6. heidän järjestämänsä ottelut

Harjoitus 17. Kirjoita teinityttöjen ihailema laulaja oikeassa muodossa.

1. Anton Pyry on teinityttöjen ihailema laulaja.
2. Tälle _____ tulee joka viikko kymmeniä ihailijakirjeitä.
3. Monet haaveilevat, että saisivat soittaa _____ bändissä.
4. Huomenna tällä _____ on keikka kotikaupungissamme.
5. Kaikkien _____ suosio ei kestä monta vuotta.
6. Uskon kuitenkin, että Anton Pyry pysyy _____ vielä pitkään.
7. Tiedätkö muita suomalaisia _____?

Harjoitus 18. Muuta joka-lauseet MA-partisiipeiksi.

A.

1. sinfonia, jonka Sibelius sävelsi Sibeliuksen säveltämä sinfonia
2. nurmikko, jonka isä leikkasi _____
3. matka, jonka Niemiset varasivat _____
4. radiokanava, jota monet kuuntelevat _____
5. suklaarasiat, jotka mummo osti _____
6. ohjeet, joita oppilaat tarvitsivat _____

B.

1. puhe, jonka pidin pitämäni puhe
2. elokuva, jonka näimme _____
3. annos, jonka tilasit _____
4. liput, jotka he maksoivat _____
5. paikat, jotka halusitte _____
6. runot, jotka hän kirjoitti _____

C.

1. Pidätkö sinä **siitä sinfoniasta, jonka Sibelius sävelsi?**

siitä Sibeliuksen säveltämästä sinfoniasta

---

2. Joku on syönyt kaikki pähkinätryffelit **suklaarasioista, jotka mummo osti!**

---

3. En ymmärrä, miksi he päättivät lakkauttaa **radiokanavan, jota monet kuuntelevat.**

---

4. Olin iloinen, kun niin moni kehui **puhetta, jonka pidin.**

---

5. Saitteko te liput **paikoille, jotka halusitte?**

---

6. Me ihastuimme **runoihin, jotka hän kirjoitti.**

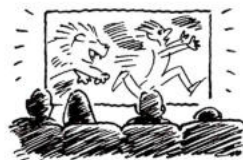

Harjoitus 19. Muuta MA-partisiipit joka-lauseiksi.

1. Olimme eilen **opiskelijoiden järjestämässä elokuvaillassa.**

...elokuvaillassa, jonka opiskelijat olivat järjestäneet.

---

2. Heidän valitsemansa elokuvat olivat kiinnostavia.

---

3. Ensimmäisessä elokuvassa ihastuin Robert de Niron esittämään sankariin.

---

4. Toisena elokuvana esitettiin Klaus Härön ohjaama Miekkailija.

---

5. Illan päätteeksi saimme nähdä rakastamani Hitchcock-klassikon.

---

6. Elokuvien välissä söimme opiskelijoiden tekemiä herkkuja.

---

7. Heidän leipomiaan piirakoita kannatti jonottaa!

Harjoitus 20. Tee MA-partisiippi.

	pronomini numero superlatiivi	adjektiivi + pääsana	verbi + TEKIJÄ	paikka, aika
Joka-lause	tuo	iso ikkuna,	jonka ÄITI pesi	eilen
Partisiippi	tuo		ÄIDIN eilen pesemä	iso ikkuna

1. tämä menestyvä yritys, jonka isämme perusti 1950-luvulla

---

2. se hauska näytelmä, jonka oppilaat esittivät kevätjuhlassa

---

3. kolme kiinnostavaa esitelmää, jotka professori pitää tässä kuussa

---

4. kaikki vanhat vaatteet, jotka veimme eilen kirpputorille

---

5. nämä kukalliset mekot, jotka sisko ompeli Miljalle

---

6. kauneimmat joululaulut, jotka me lauloimme kirkossa

Harjoitus 21.

Kirjoita arvio jostakin konsertista, näyttelystä, elokuvasta tai esityksestä. Tutustu ensin alla oleviin ohjeisiin.

- Aloita yleisvaikutelmalla tai tiivistelmällä
- Perustele mielipiteesi
- Mieti tarkkaan, mitä kerrot ja mitä et
- Auta lukijaa päättämään, kannattaako hänen tutustua teokseen
- Muista kertoa teoksen perustiedot (otsikossa tai muualla tekstissä)

Harjoitus 22.

Kuuntele Sir Elwoodin hiljaiset värit -yhtyeen kappale *Hakaniemi*.

Raitiovaunu tuoksuu ja huojuu
Pitkäsiltaa pohjoiseen
Torin reunoilla lokit kirkuu
Kun aamu roskat lakaisee
Taas tuuli Ympyrätaloa kiehnää
Ja Hämeentien helma lepattaa
Jo kevätmekkoa kaupunki kantaa niin
koreasti Linjoillaan

Olen palannut rakkaani luokse
Hakaniemen kupeeseen
Harmaa Helsinki, olet niin kaunis
Tukka sekaisin ja
Yön rähmää silmissään

Kallion ruusu kasaa kojujansa
Ja niin kauniisti kiroilee
Aamukasteena krapulaansa kadun pintaan
hikoilee
Ikuista maailmanrauhaa patsas pauhaa
Ja V. I. Lenin -sedän herättää
Tokoinrannan ritareina hän tyttöönsä ylistää

Olen palannut rakkaani luokse...

Olen palannut rakkaani luokse
Hakaniemen kevääseen
Kauppahallin rappusilla
hän poskeani sylissään silittää

A. Keskustelkaa pienissä ryhmissä lauluun liittyvistä kysymyksistä.

1. Mikä vuodenaika laulussa on?

2. Millainen tunnelma laulussa on?

3. Mikä vuorokaudenaika laulussa on?

4. Mitä seuraavat laulussa mainitut sanat tarkoittavat: lokki, helma, lepattaa, korea, rähmä, ylistää, rappuset

5. Minkäväreiseksi Helsinkiä sanotaan?
Mitä sillä tarkoitetaan?

6. Kysymys helsinkiläisille: Mitä Helsingin katuja ja paikkoja laulussa mainitaan?

B. Kirjoita runo omasta kotikaupungistasi.

Harjoitus 23. Kaikki partisiipit. Valitse oikea sana.

1. ilmoittamat / ilmoitettavat / ilmoittautuneet

Suomen kielikurssille pääsevät vain ajoissa ilmoittautuneet opiskelijat.

2. opiskelevat / opiskeltavat / opiskelleet

Aikaisemmin suomea _____ kurssilaiset menevät jatkokurssille.

3. osallistuvat / osallistuttavat / osallistuneet

Kurssille _____ opiskelijat ovat kotoisin monesta eri maasta.

4. tarvitsevat / tarvinneen / tarvittavan

Kurssilla _____ oppikirjan voi ostaa kirjakaupasta.

5. sulkenut / suljettava / sulkema

Kun koe alkaa, kännykät on _____.

6. tehtävä / tekemä / tehty

Opettajan _____ lisämateriaali jaetaan tunnilla.

7. järjestävä / järjestetty / järjestettävä

Seuraavana vuonna kurssin _____ koulutuskeskus on nimeltään Oppimestari.

Harjoitus 24. Kaikki partisiipit. Täydennä puuttuva sana oikeassa muodossa.

VA

1. Uutta työpaikkaa etsivä (ETSIÄ) Mikko Jokinen on kirjoittanut jo kymmenen työhakemusta.

2. Hän on päättänyt lähettää hakemuksen myös erääseen uutta toimitusjohtajaa

_____ (HAKEA) yhtiöön.

3. Mikko ei ole varma, sopsisiko tehtävä hänen rauhalliselle ja

_____ (HARKITA) luonteelleen.

NUT

4. Monia kieliä _____ (OPISKELLA) Mikolla on erinomainen kielitaito.

5. Ranskassa viisi vuotta _____ (TYÖSKENNELLÄ) Mikko puhuu sujuvasti ranskaa.
6. Mikko kiittää hakemuksen kirjoittamisessa _____ (AUTTAA) ystäviään.

TAVA

7. Iltapäivällä _____ (HAASTATELLA) hakijoita varmasti jännittää.
8. Pian _____ (VALITA) uudella toimitusjohtajalla on edessään paljon haasteita.
9. Valinnasta kerrotaan perjantaina _____ (JÄRJESTÄÄ) kokouksessa.

TU

10. Kuulitko, mitä toimitusjohtajaksi _____ (VALITA) Susan Valtonen sanoi, kun hän sai kuulla valinnasta?
11. Monet toivovat, että uusi toimitusjohtaja jatkaa jo aikaisemmin _____ (ALOITTAA) uudistuksia.
12. Useimmat ymmärtävät, että toimitusjohtajan täytyy ensin tutustua hänelle _____ (ANTAA) tehtäviin.

MA

13. Mikko ei saanut mitään vastausta _____ (LÄHETTÄÄ) työhakemukseen.
14. Kaikille _____ (HENKILÖSTÖPÄÄLLIKKÖ, HAASTATELLA) hakijoille tiedotettiin kyllä valinnasta.
15. Mitähän muut hakijat vastasivat _____ (HAASTATTELIJA, ESITTÄÄ) kysymyksiin?

Harjoitus 25.

Etsi lehdistä tai mainoksista erilaisia partisiippeja. Kirjoita lauseet muistiin. Esitelkää löytämäne partisiipit toisillenne 3–4 hengen ryhmissä.

Harjoitus 26. Kaikki partisiipit. Tee partisiipeista joka-lauseita.

1. Pedro tapaa veistoksen luona **arkkitehtuurista kiinnostuneen turistiryhmän.**
turistiryhmän, joka on kiinnostunut arkkitehtuurista
_____
2. Reijo Hukkanen sai idean veistokseensa **runoilija Aaro Hellaakosken kirjoittamasta runosta.**
_____
3. Pedro esittelee **lähistöllä näkyviä rakennuksia.**
_____
4. Hänellä on paljon kerrottavaa **vieressä olevasta Musiikkitalosta.**
_____
5. Pedro on innoissaan **ALA-arkkitehtien suunnittelema kirjastorakennuksesta.**
_____
6. Kirjastolta ryhmä kävelee **Alvar Aallon suunnittelemaalle Finlandia-talolle.**
_____
7. Pedro osaa kertoa ryhmälle paljon uutta **rakennuksen suunnitelleesta Aallost.**
_____
8. Turistit ihailevat Kansallismuseon edessä olevaa **graniitista tehtyä karhua.**
_____

Harjoitus 27.

- A. Minttu ja Jari perheineen ovat muuttamassa uuteen kotiin. Nyt he siivoavat vanhan kotinsa autotallia. Kuuntele keskustelu ja vastaa kysymyksiin.

1. Mitä Minttu ja Jari aikovat tehdä kierrätettävillä tavaroilla? Mainitse ainakin kaksi ideaa.

---

2. Miksi "maailman ruminta kelloa" ei voi heittää pois?

---

3. Mitä tavaroita pannaan säilytettävien tavaroiden laatikkoon?

---

4. Mitä grillistä sanotaan?

---

5. Säästetäänkö radio, ja miksi?

---

6. Mitä viimeiseksi löytyvässä säkissä on?

Harjoitus 28. Kuka on tekijä?

A. Kirjoita possessiivisuffiksi ja hänen/heidän, jos se tarvitaan.

- Emilia harjoitteli monta kertaa _____ – _____ kielikurssilla pitämää nsä esitelmää varten. Kaikki pitivät _____ hänen pitämästä än esitelmästä.
- Miehet toivat _____ kalastama _____ kalat kotiin, mutta naiset, jotka eivät osanneet laittaa ruokaa kaloista, heittivät _____ kalastama _____ kalat pois.
- Satu ja Leena esittelivät _____ maalauskurssilla maalaamia _____ tauluja ystävilleen. Ystävät ostivat muutaman _____ maalaamista _____ tauluista.
- Riku osti _____ lotossa voittamalla _____ rahoilla purjeveneeseen, vaikka vaimo olisi halunnut käyttää _____ voittamia _____ rahoja kodin remontointiin.

B. Kirjoita puuttuva sana oikeassa muodossa. Kirjoita myös possessiivisuffiksi ja hänen/heidän, jos se tarvitaan.

- Eerika muutti nykyiseen _____ asuntoonsa (ASUNTO) Vuorikadulle viime syyskuussa.
- Hän oli silloin juuri eronnut _____ (POIKAYSTÄVÄ) Markosta.
- Eron jälkeen Eerika ja Marko eivät halunneet jäädä asumaan _____ (YHTEINEN ASUNTO), vaan molemmat muuttivat pois.
- He päättivät myydä melkein kaikki _____ (YHTEISET TAVARAT), koska kumpikaan ei halunnut niitä.
- Eerika ei ottanut _____ (YHTEINEN KOTI) mukaansa muita huonekaluja, paitsi sinisen sohvan ja vanhan ruokapöydän, jotka hän oli alun perin saanut _____ (ISOÄITI).
- Hän halusi sisustaa _____ (UUSI KOTI) itsensä näköiseksi.
- Eerikan vanhemmat lahjoittivat _____ (TYTÄR) muutamia huonekaluja, ja loput Eerika hankki kirpputoreilta.
- Eerikan ystävät pitävät _____ (UUSI KOTI) ja tulevat usein kylään.
- Nyt, kun erosta on puoli vuotta, Eerikasta tuntuu, että Markokin voisi joskus tulla käymään _____ (UUSI KOTI).

Harjoitus 29. Kirjoita hän-persoonan possessiivisuffiksi. Valitse Vn aina kun se on mahdollista.

Kun Jussi maanantaiaamuna heräsi, hänellä oli kuumetta. Hänen täytyi soittaa

1. työpaikalle_____ ja ilmoittaa, että hän on sairaana. Hän ei kuitenkaan löytänyt
2. puhelinta_____ mistään. Hän etsi joka paikasta. Lopulta hän löysi 3. puhelimen_____ eteisen lattialta. Se oli varmaankin pudonnut lattialle hänen 4. laukusta_____.

Jussi soitti 5. työpaikalle_____. Hänen 6. pomo_____ vastasi puhelimeen. Jussi kertoi, että hän ei voi tulla töihin tänään.

Sitten Jussi halusi vain levätä. Hän meni peiton alle sänkyyn ja nukahti.

- Illtapäivällä hänen 7. tyttöystävä_____ soitti. Jussi heräsi hänen 8. soittoon_____. Jussi kysyi 9. tyttöystävältä_____, voisiko tämä tuoda apteekista kurkkupastilleja ja särkylääkettä. Puhelun jälkeen Jussi mittasi kuumeen uudelleen. Se oli vain noussut. Jussi keräsi 10. tavarat_____ sängyn vierestä ja siirtyi olohuoneen sohvalle. Hän alkoi katsoa 11. lempiohjelmaa_____ tv:stä.

Harjoitus 30. Valitse oikea postpositio.

taakseni	peräämme kanssa	~~mukaansa~~ ympäriillämme	välissämme takaamme	eteensä kanssaan	luotani
----------	--------------------	--------------------------------------	------------------------	---------------------	---------

Viime kesänä eräs tuttu pariskunta pyysi minua ja tyttöystävääni 1. mukaansa teltailemaan.

Olimme kutsusta iloisia, koska emme olleet pitkään aikaan olleet heidän 2. _____

missään tekemisissä. He tulivat lauantaiaamuna hakemaan meitä minun

3. _____. Matka ei ollut kovin miellyttävä. Pariskunnan koira istui

4. _____ takapenkillä koko matkan ja murisi aina välillä. Se ei selvästikään

pitänyt meistä. Tyttöystäväni pelkää koiria ja siksi hän tuijotti vain 5. _____

eikä puhunut mitään. Katsoin ulos ikkunasta ja näin 6. _____ pelkkää

metsää! Emmekö ikinä tulisi perille?! Kun vihdoin saavuimme leirintäalueelle,

lähdimme tyttöystäväni 7. _____ autosta melkein juosten.

Kuulin 8. _____ koiran haukunnaa. Käännyn katsomaan

9. _____. Koira lähti meidän 10. _____ ja melkein

puraisi minua. Kammottava rakki!

Harjoitus 31. Katso s. 142 ja harjoittele sanontoja, joissa on possessiivisuffiksi.**A.** **Keskustelkaa.**

Milloin ja miksi viimeksi olit

- innoissasi
- raivoissasi
- huolissasi
- pahoillasi?

Olin viimeksi innoissani eilen, kun....

B. Tee lauseita, joissa käytät laatikossa olevia sanoja.

mielellämme

mielestään

tosissanne

hädissään

kauhuissani

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Harjoitus 32. Tehdään sanoja!

Pari sanoo sinulle *uus/yyys-* tai *us/ys-* sanan. Sinä sanot ja kirjoitat, mistä adjektiivista se on tehty. A aloittaa. Käännä lopuksi sanat omalle äidinkielellesi.

A.

1. **kuumuus**

(kuuma)

2. _____

3. **rohkeus**

(rohkea)

4. _____

5. **älykkyy**

(älykäs)

6. _____

7. **pituus**

(pitkä)

8. _____

9. **makeus**

(makea)

10. _____

11. **luotettavuus**

(luotettava)

12. _____

13. **tuoreus**

(tuore)

B.

1. _____

2. **puhtaus**

(puhdas)

3. _____

4. **luotettavuus**

(luotettava)

5. _____

6. **kauneus**

(kaunis)

7. _____

8. **kylmyys**

(kylmä)

9. _____

10. **näkyvyys**

(näkyvä)

11. _____

12. **hiljaisuus**

(hiljainen)

13. _____

Harjoitus 33. Tehdään sanoja!

A. Lue teksti ja alleviivaa uus/yyss-sanat. Mieti sitten, mistä adjektiivista sana on tehty.

Omat ja pomon hyveet

Viime sunnuntain lehdessä neuvoimme, että ihmisen pitäisi opetella hyveitä. Mutta mitkä hyveet ovat HS:n lukijoiden mielestä tärkeimpiä? Kysyimme tätä

5 nettisivuillamme, ja tulokset ovat mielenkiintoisia.

Yhteisössä – siis työpaikalla, perheessä tai ystäväpiirissä – elämisen kannalta tärkeimmäksi hyveeksi valittiin

10 kunnioittavuus eli toisten kunnioittaminen.

Äänestykseen osallistuneista noin neljäsosa (26 %) piti sitä tärkeimpänä.

Kakkosena tuli oikeudenmukaisuus (16 %)

ja kolmantena ystävällisyys (12 %).

15 Johtajien ja päättäjien tärkeimpänä hyveenä pidettiin oikeudenmukaisuutta (52 %). Kakkoseksi tuli vastuullisuus (12 %) ja kolmanneksi taas kunnioittavuus (10 %).

Kysyimme myös ihmisten omia hyveitä.

20 Eniten ääniä saivat luotettavuus (16 %), ystävällisyys (14 %), oikeudenmukaisuus (12 %) ja jälleen kunnioittavuus (11 %), Joidenkin mielestä itsessä tärkein hyve

saattoi olla myös huumorintaju, sinnikkyys

30 ja avuliaisuus.

(HS 13.12.2015, muokattu)

1.	<u>kunnioittavuus</u>	→	<u>kunnioittava</u>
2.	_____		_____
3.	_____		_____
4.	_____		_____
5.	_____		_____
6.	_____		_____
7.	_____		_____

B. Keskustelkaa. Mitä hyveitä arvostatte ystävässä / pomossa / opettajassa / puoliossa / itsessänne?

5

Uskomatonta!

- rikokset, onnettomuudet ja luonnonkatastrofit
- uutistekstit, viihdeutiset
- että-lauseenvastike: VAN ja NEEN
- referointi: että-lauseenvastike
- Miten sanotaan? Varmaa vai epävarmaa?
- Tehdään sanoja! ari, is ja puhekielen verbejä

Loppu hyvin, kaikki hyvin

Koko talven kadoksissa ollut kilpikonna löytyi kilometrin päästä kotoaan

Useita kuukausia kadoksissa ollut kilpikonna löytyi sunnuntaina Puistolasta.

Helsinkiläisen Rinteen perheen lapset ulkoiluttivat Rambo-nimistä kilpikonnan pihalla viime lokakuussa. Lasten huomio kiinnittyi kuitenkin hetkeksi muualle, jolloin Rambo pääsi livistämään omille teilleen. Karkulaista ei etsinnöistä huolimatta löytynyt.

Kilpikonnat eivät ole niin hitaita kuin usein luullaan. Kilpikonna häviää joskus juuri siksi, että niiden ei uskota ehtivän karkuun. Ja kun silmä välttää, muka hidas matelija onkin pinkonut tiehensä.

Viime sunnuntaina perhe koki elämänsä yllätyksen, kun Rambo puoli vuotta kadoksissa oltuaan löytyi lähes kilometrin päästä kotoaan. Löydön teki bänditreeneihin menossa ollut 14-vuotias **Kalle Mäkelä** kavereineen.

25 – En kyllä ensin ollut uskoa silmiäni, kun näin kilpikongan kököttävän keskellä pyörätietä! Kalle naurahtaa. Olin vähällä ajaa sen päälle!

Pojat laittoivat välittömästi ilmoituksen löytyneestä konnasta Facebookiin. Rinteen perheen naapuri näki sen ja soitti perheelle. Näin Rambon omistajat löytyivät alle vuorokaudessa.

35 – Rambo vaikuttaa olevan kunnossa, kertoo Pekka Rinne. Tarjosimme karkulaiselle heti sen suurta herkkua, hunajamelonia, joka maistui sille hyvin.

40 Perhe ei voi kuin arvailla, missä Rambo on talven viettänyt ja miten se on selviytynyt hengissä.

Kilpikonnien tiedetään pystyvän olemaan pitkiäkin aikoja syömättä ja juomatta. Ne ovat sitkeitä otuksia.

Kalle on julkkis!

Lähtiessään aamulla töihin Pedro törmää rappukäytävässä naapurin Kalleen.

-
- Pedro: Moi Kalle, mitä julkkis!? Sähän oot päässy lehteen!
- Kalle: No joo...
- Pedro: Aika hauska juttu se kilpikonnän löytäminen.
- Kalle: 5 Joo! Mä meinasin ajaa vahingossa sen yli.
- Pedro: No onneks sä huomasi sen ajoissa. Tosi kumma juttu kyllä. Missähän se on mahtanu viettää koko talven?
- Kalle: Sitä mäkin mietin.
- Pedro: Oisko se tosiaan sit voinu selviytyä metsässä niin pitkään?
- 10 Aika uskomattomalta se kyllä kuulostaa.
- Kalle: Kuulemma se on ihan mahdollista. Rambon omistaja kerto, et se oli kerran kuullu tarinan kilpparista, joka oli löytyny jostain varastosta, ku se oli ollu 30 vuotta kadoksissa!
- Pedro: Ihanks totta!?
- Kalle: 15 Joo-o. Niin se väitti.
- Pedro: Niin no, saattaahan vaikka olla, että joku on pitäny Rambosta huolta talven aikana.
- Kalle: No mut kai se tyyppi ois sitte ottanu sen sisätiloihin ja pitäny sen?
- Pedro: Niin... Tuskinpa kukaan ois tosiaan jättäny kilpikonnäparkaa yksin metsään!
- Kalle: Nii.
- Pedro: 20 No mut hieno homma joka tapauksessa et Rambo pääs kotiin. Hyvin toimittu!

Koko talven kadoksissa ollut kilpikonna löytyi kilometrin päästä kotoaan

olla kadoksissa	_____
kilpikonna	_____
ulkoiluttaa (1)	_____
huomio	_____
kiinnittyä (1) + ILL	_____
livistää (1)	_____
omille teilleen	_____
karkulainen	_____
etsinnät	_____
hävitä (4)	_____
karkuun	_____
kun silmä välttää	_____
muka	_____
matelija	_____
pinkoa (1)	_____
tiehensä	_____
kokea (1)	_____
yllätys	_____
oltuaan = kun oli ollut	_____
löytö	_____
kavereineen = kaverien kanssa	_____
En ollut uskoa silmiäni.	_____
kököttää (1)	_____
naurahtaa (1)	_____
olla vähällä tehdä jotakin	_____
	_____
välittömästi	_____
omistaja	_____
vaikuttaa (1)	_____
olla kunnossa	_____
arvilla (3)	_____
selviytyä (1)	_____
hengissä	_____
pystyä (1)	_____
sitkeä	_____
otus	_____

Kalle on julkkis!

julkkis = julkisuuden henkilö	
lähtiessään = kun lähtee	
rappukäytävä	_____
päästä (3) + MIHIN	_____
meinata (4)	_____
vahingossa	_____
mahtaa (1)	_____
uskomaton	_____
kuulemma	_____
mahdollinen	_____
kilppari = kilpikonna	_____
väittää (1)	_____
saattaa (1) olla	_____
pitää (1) huolta + sta/stä	_____
tyyppi	_____
sisätilat	_____
pitää + G	_____
tuskinpa	_____
jättää (1)	_____
parka	_____
hieno homma	_____
joka tapauksessa	_____
Hyvin toimittu!	_____

Pariskunta luuli menettäneensä maanjärityksessä häämatkakuvansa – löytyivät kuukausien jälkeen

Indonesiassa häämatkalla ollut suomalainen pariskunta kadotti kameransa maanjärityksessä helmikuussa.

Sini ja Sampo Virtanen olivat lounastamassa paikallisessa kahvilassa maanjärityksen alkaessa. Tuntiensa maan tärahtelevän he ryntäsivät ulos ja lähtivät juoksemaan ihmisjoukon mukana kauemmas rakennuksista. Kaaoksen keskellä kamera katosi, ja pariskunta menetti samalla kaikki häämatkallaan ottamansa valokuvat.

– Mieheni huomasi yllättäen kameran puuttuvan. Se oli ollut hänen taskussaan. Yritimme järityksen jälkeen etsiä kameraa, mutta eihän sitä tietenkään löytynyt. Olimme toki valtavan helpottuneita, että olimme ylipäättään hengissä, mutta kieltämättä silti harmitti aika lailla. Kaikki kuvat matkan kohokohdista olivat kamerassa.

Kamera on nyt kuitenkin löytynyt kuin ihmeen kaupalla. Viime päivien rankkasateet olivat ilmeisesti myllänneet maaperää niin, että kamera oli noussut näkyville, jolloin paikalle osunut islantilainen turisti oli löytänyt sen. Kamera oli pahoin vaurioitunut, mutta muistikortti oli ehjä.

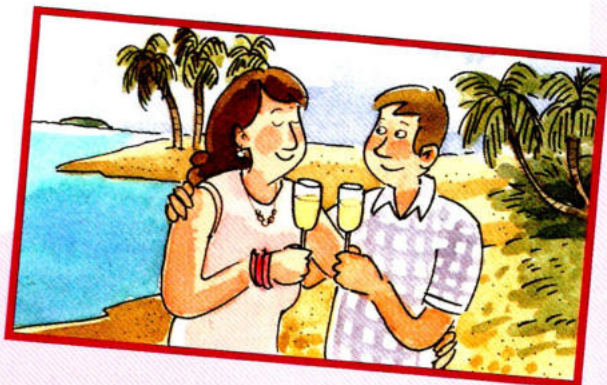
Kun kameran löytäjä huomasi muistikortin sisältävän häämatkakuvia, hän päätti etsiä pariskunnan käsiinsä julkaisemalla heidän kuvansa Facebookissa. Vain 20 tuntia myöhemmin etsintä tuotti jo tulosta.

– Ensin sain puhelun tuntemattomasta numerosta. Sitten alkoi tulla tekstiviestejä ja puheluita, että onko teillä ollut kamera kadoksissa, Sini kertoo nauraen.

Hänen mukaansa kamera on vielä Islannissa, mutta sen löytänyt mies on luvannut lähettää muistikortin pian

Suomeen.

– Mieheni ei vielä edes tiedä kameran löytyneen. Kerron hänelle iloiset uutiset heti, kun hän on tullut töistä kotiin, Sini kertoo puhelimitse.

Epäonnistunut ryöstöyritys

Noin 40-vuotias mies yritti aseella uhaten ryöstää X-marketin Tampereen Hervannassa tiistaina aamupäivällä. Yritys päättyi nolosti ja mies joutui

5 lähtemään pakoon ilman saalista.

Noin yhdentoista aikaan aamupäivällä kauppaan tuli mies, johon kassalla työskennellyt naismyyjä ei kiinnittänyt sen enempää huomiota.

10 Mies liikkui hyllyjen välissä keräten tavaroita koriin.

– Sitten hän tuli kassalle ja tempaisi puseronsa alta aseensa. Hän osoitti sillä minua ja sanoi, että tämä on ryöstö.

15 Pelästyin tietenkin kamalasti, myyjä kertoo Juorusanomille.

Ryöstäjältä menivät kuitenkin pasmat sekaisin. Hän ei käsenyt myyjää avaamaan kassakonetta, vaan yritti

20 ropeloida sen auki omin neuvoin.

– Hän painoi kaikkia näppäimiä ja kassa meni siitä jotenkin jumiin niin, etten minäkään saanut sitä auki.

Loppujen lopuksi mies hermostui ja pinkaisi pakoon ilman rahoja. Koriin keräämänsä maksamattomat ostokset hän yritti viedä mukanaan, mutta myyjä onnistui tempaisemaan ostoskorinkin

30 pois miehen kädestä. Ryöstöä yrittänyt oli myyjän mukaan epäsiistin oloinen. Hän oli 175–180

senttiä pitkä, vaalea ja lyhyttukkainen. Miehellä oli korvarengas ja tatuointi

35 vasemmassa ranteessa. Hän oli pukeutunut farkkuihin ja mustaan nahkatakkiin. Mahdolliset havainnot ryöstöyrityksestä ja epäilyistä miehestä voi ilmoittaa rikospoliisin numeroon 0295 440 131.

Kohujulkkis Titta Turtiainen kärehti rattijuopumuksesta – pyytää faneiltaan anteeksi

Julkisuudessa paljon esiintynyt estraditaiteilija Titta Turtiainen jäi kiinni rattijuopumuksesta Hämeenkyrössä ajettuaan toisen auton perään päihtyneenä, kertoo Nauru-lehti.

5 Titta Turtiainen vietti railakasta iltaa ystäviensä seurassa torstain ja perjantain välisenä yönä. Baari-illan jälkeen Turtiainen nousi autoonsa ja ajoi pois paikalta kello kolme yöllä. Hän oli omien sanojensa mukaan uskonut olevansa

10 ajokunnossa oltuaan useita tunteja juomatta. Kotimatalla hän ajoi risteyksessä toisen auton perään ja poliisit kutsuttiin paikalle.

Hämeenkyrön poliisin mukaan nainen puhalsikin poliisin alkometriin törkeän rattijuopumuksen

15 lukemat eli 1,2 promillea. Poliisi pidätti hänet rattijuopumuksesta ja liikenteen vaarantamisesta epäiltynä.

– Arvioin ajokuntoni ihan väärin. Ehkä sen teki väsymys. Alkoholia olikin veressä, vaikka luulin

20 olevani jo selvä. En ollut juonut mitään moneen tuntiin. Myöhään eilisiltana 22-vuotias Turtiainen julkaisi Twitterissä tunteikkaan anteeksipyyntönsä.

– Olen äärettömän häpeissäni, tämä on suoraan sanottuna todella nolo juttu. Minä tiedän tehneeni väärin, mutta tekoa ei tekemättömäksi saa. Tulen katumaan tätä tapausta lopun ikääni. Tiedän olevani monille roolimalli, ja olen aina tehnyt kovasti töitä ollakseni mahdollisimman hyvä esimerkki. Anteeksi,

30 että tuotin teille pettymyksen.

Titta Turtiainen saanee rikoksestaan 60 vuorokauden ehdollisen vankeustuomion sekä sakkorangaistuksen,

35 minkä lisäksi hänet määrättäneen väliaikaiseen ajokieltoon.

**Pariskunta luuli menettäneensä
maanjärityksessä häämatkakuvansa
– löytyivät kuukausien jälkeen**

pariskunta	_____
maanjäritys	_____
häämatkakuvat	_____
kadottaa (1)	_____
G + yhteydessä	_____
lounastaa (1)	_____
paikallinen	_____
alkaessa = kun alkoi	_____
tuntiessaan = kun tunsivat	_____
tärähdellä (3)	_____
rynnätä (4)	_____
ihmisjoukko	_____
kauemmas	_____
kaaos	_____
samalla	_____
yllättäen	_____
toki	_____
valtavan helpottunut	_____
olla hengissä	_____
ylipäättään	_____
kieltämättä	_____
harmittaa (1)	_____
aika lailla	_____
kohokohta	_____
kuin ihmeen kaupalla	_____
rankkasateet	_____
ilmeisesti	_____
myllätä (4)	_____
maaperä	_____
näkyville	_____
osua (1) paikalle	_____
pahoin	_____
vaurioitunut	_____
muistikortti	_____
ehjä	_____
sisältää (1)	_____
etsiä (1) käsiinsä	_____
julkaista (3)	_____

etsintä	_____
tuottaa (1) tulosta	_____
tuntematon	_____
nauraen = ja nauraa	_____
hänen mukaansa	_____
luvata (4)	_____
virnistää (1)	_____

Epäonnistunut ryöstöyritys

epäonnistunut	_____
ryöstöyritys	_____
ase	_____
uhaten = niin, että uhkasi	_____
uhata (4)	_____
ryöstää (1)	_____
nosto	_____
lähteä (1) pakoon	_____
saalis	_____
aikaan	_____
kiinnittää (1) huomiota + ILL	_____
(ei) sen enempää	_____
keräten = ja keräsi	_____
kori	_____
tempaista (3)	_____
osoittaa (1) + P + lla/llä	_____
pelästyä (1)	_____
juoru	_____
lta/ltä + mennä (3) pasmat sekaisin	_____
käskeä (1)	_____
ropeloida (2)	_____
omin neuvoin = itse, ilman apua	_____
näppäin	_____
mennä (3) jumiin	_____
loppujen loppuiksi	_____
hermostua (1)	_____
pinkaista (3) pakoon	_____
G + oloinen	_____

tatuointi _____
 ranne _____
 nahkatakki _____
 havainto _____
 epäillä (3) _____
 epäilty _____

**Kohujulkis Titta Turtiainen kärehti
 rattijuopumuksesta – pyytää faneiltaan
 anteeksi**

kohu _____
 kärehtää (1) _____
 rattijuopumus _____
 pyytää (1) anteeksi + lta/ltä _____

julkisuus _____
 esiintyä (1) _____
 estradi _____
 taiteilija _____
 jäädä (2) kiinni _____
 ajaa (1) perään _____
 päihtynyt _____
 railakas _____
 omien sanojensa mukaan _____

risteys _____
 puhaltaa (1) _____
 alkometri _____
 törkeä _____
 lukema _____
 pidättää (1) _____
 vaarantaa (1) _____
 arvioida (2) _____
 ajokunto _____
 selvä _____
 tunteikas _____
 anteeksipyyntö _____
 ääretön _____
 häpeissäni _____
 suoraan sanottuna _____

nolo juttu _____
 teko _____
 katua (1) + P _____
 tapaus _____
 lopun ikääni _____
 mahdollisimman hyvä _____
 tuottaa (1) pettymys +lle _____

saanee = todennäköisesti saa _____
 rikos _____
 ehdollinen _____
 vankeus _____
 tuomio _____
 sakko _____
 rangaistus _____
 määrättäneen = todennäköisesti määrätään _____
 väliaikainen _____
 ajokielto _____

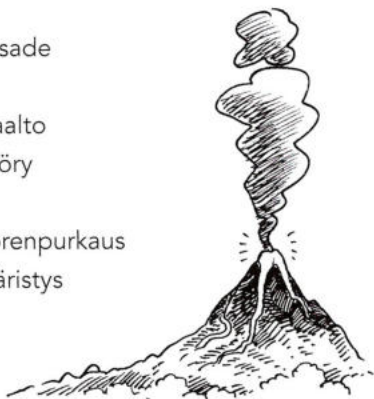
Luonnonkatastrofit

kuivuus
metsäpalo

hirmumyrsky
pyörremyrsky

rankkasade
tulva
hyökyaalto
lumivyöry

tulivuorenpurkaus
maanjäristys

Luonnonkatastrofien seuraukset

vahinko
vahingoittaa (1)
vahingoittaa (1)

aineelliset vahingot
henkilövahinko
kuolonuhri

loukkaantua (1)
evakuoita (2)
häätätilä

uhka
uhata (4)
tuho
tuhota (4)
tuhoutua (1)

Onnettomuudet

onnettomuus
turma

tulipalo
vesivahinko

kolari
haaksirikko

räjähdys
terrori-isku

Rikokset

rikos
rikollinen
rikollisuus
rikoksen uhri

varkaus
ryöstö
murto
petos
huumausainerikos
salakuljetus

väkivalta
pahoinpitely
ihmiskauppa
tappo
murha

liikennerikkomus
ylinopeus
pysäköintivirhe
rattijuopumus

Tutkinta

pidättää (1)
kuulustella (3)

todistaja
silminnäkijä
asianajaja
tuomari
tuomio
oikeudenkäynti

epäillä (3)
epäilty
syyttää (1)
syytetty
syyllinen
syytön

Rangaistukset

sakko
vankeus
rangaistus

ehdonalainen
elinkautinen
kuolemanrangaistus

vankila
putka

Varmaa vai epävarmaa?

Kyllä

varmasti kyllä

ehdottomasti
todellakin
välttämättä

tietenkin
taatusti
takuulla
ilman muuta
epäilemättä
kieltämättä

selvästi
varmasti
aivan
toki
kyllä

kyllä

Elvi varmasti yllättyy,
kun näkee sut!

No takuulla!

Ehkä

melko varmasti
kyllä

ilmeisesti
todennäköisesti
luultavasti
mahdollisesti
kenties
kai

ehkä

verbit

voida (2)
saattaa (1)
mahtaa (1)
taitaa (1)

Missä mun avaimet
mahtaa olla?

Luultavasti sun takin
taskussa niin kuin yleensä!

Ei

ehkä ei

tuskin
ei varmaankaan
ei tietenkään
ei todellakaan
ei varmasti
ei missään tapauksessa

varmasti ei

Anu ei varmaankaan ole
tulossa juhliin, vai mitä?

Tuskin. Sillä on huomenna tentti.

LAUSEENVASTIKKEET

Että-lauseenvastike

VAN

Olen huomannut **Maijan puhuvan** aina paljon.
= Olen huomannut, **että Maija puhuu** aina paljon.

NEEN

Maijan isä kertoi **hänen puhuneen** paljon jo lapsena.
= Maijan isä kertoi, **että hän oli puhunut** paljon jo lapsena.

Kun-lauseenvastike

ESSA

Maijan puhuessa täytyy vain olla hiljaa ja kuunnella.
= **Kun Maija puhuu**, täytyy vain olla hiljaa ja kuunnella.

TUA

Maijan puhuttua minulle puhelimessa tunnin päätin, etten enää soita hänelle!
= **Kun Maija oli puhunut** minulle puhelimessa tunnin, päätin, etten enää soita hänelle!

Jotta-lauseenvastike

KSE + possessiivisuffiksi

Yritin kertoa Maijalle matkastani **puhuaksemme** muustakin kuin hänen ongelmistaan.
= Yritin kertoa Maijalle matkastani, **jotta puhuisimme** muustakin kuin hänen ongelmistaan.

Ja-lauseenvastike

EN

Viikko sitten Maija pyöräili minua vastaan – **puhuen** puhelimessa!
= Viikko sitten Maija pyöräili minua vastaan – **ja puhui** puhelimessa!

ETTÄ-lauseenvastike

VAN

VA-partisiipin GEN: **asuva** → **asuvan**

Tapahtuu

- samaan aikaan kuin päälauseen tekeminen
- tulevaisuudessa
- yleensä

Eri tekijät

päälause

Mikko kertoi,

Mikko kertoi

että-sivulause

että Maija asuu Tampereella.

Maijan **asuvan** Tampereella.

eri tekijät

GEN

Maija asuu Tampereella.

Sama tekijä

päälause

Maija kertoi,

Maija kertoi

että-sivulause

että hän asuu Tampereella.

asuvansa Tampereella.

sama tekijä

possessiivisuffiksi

Minä asun Tampereella.

ETTÄ-lauseenvastike

NEEN

NUT-partisiipin GEN: **asunut** → **asuneen**

On tapahtunut ennen kuin
päälauseen tekeminen.

Eri tekijät

päälause

Mikko kertoi,

Mikko kertoi

eri tekijät

että-sivulause

että Maija asui Tampereella 1990-luvulla.

Maijan **asuneen** Tampereella 1990-luvulla.

GEN

Maija asui Tampereella
1990-luvulla.

Sama tekijä

päälause

Maija kertoi,

Maija kertoi

sama tekijä

että-sivulause

että hän asui Tampereella 1990-luvulla.

asuneensa Tampereella 1990-luvulla.

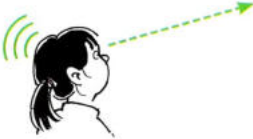
possessiivisuffiksi

Asuin Tampereella
1990-luvulla.

ETTÄ-lauseenvastike

Päälauseen verbit

sanoa

kertoa
väittää

...

ajatella

luulla
tietää

...

huomata

kuulla
nähdä

...

+ lisää verbejä

+

VAN-lauseenvastike

NEEN-lauseenvastike

Kuulin tänään **Kertun kertovan** muutostaan.

Kerttu **kertoi monien ystävien auttaneen** häntä muutossa.

Kerttu **valitti** kuitenkin **olleensa** väsynyt muuttopäivän iltana.

Sanajärjestys

Tavallisesti

Tiedämme, että Maija asuu Tampereella.

Tiedämme **Maijan asuvan** Tampereella.

Jos päälauseessa on passiivi

Tiedetään, että Maija asuu Tampereella.

Maijan tiedetään **asuvan** Tampereella.

Että-lauseenvastikkeet passiivissa

TAVAN Monet eivät tiedä **Suomessa puhuttavan** kahta kieltä.
= että Suomessa puhutaan

TUN Suomessa tiedetään **puhutun** ruotsia jo ennen keskiaikaa.
= että Suomessa puhuttiin

Possessiivisuffiksin käyttö

Maija kertoi asuvansa Tampereella.

sama tekijä

ei possessiivisuffiksia!

Mikko kertoi hänen asuvan__ Tampereella (Maijan!).

eri tekijät

Referointi: että-lauseenvastike

Mä **unohdin** eilen avaimet ja puhelimen kotiin ja **jouduin** odottamaan rappukäytävässä puoleenyöhön asti. Mun kämppis **tuli** silloin vasta kotiin. Tän jälkeen mä todellakin **muistan** ottaa avaimet aina mukaan!

Toni

Elina

Voi ei!

Suullisesti: pluskvamperfekti

Kirjallisesti: pluskvamperfekti ja
että-lauseenvastike

Toni kertoi, että se **oli unohtanu** perjantaina avaimet ja puhelimen kotiin. Se **oli joutunu** odottamaan rappukäytävässä puoleenyöhön asti. Sen kämppis **oli tullu** kotiin vasta silloin. Toni sanoi, että tän jälkeen se todellakin muistaa ottaa avaimet aina mukaan!

Elina

Anna

Eikä!

Toni kertoi **unohtaneensa** perjantaina avaimet ja puhelimen kotiin. Hän **oli joutunut** odottamaan rappukäytävässä puoleenyöhön asti. Hänen asuintoverinsa **oli tullut** vasta silloin kotiin. Toni sanoi tämän jälkeen todellakin **muistavansa** ottaa avaimet aina mukaan!

ari

kilpikonna
ostoskeskus
tekstiviesti
televisio

kilppari
ostari
tekstari
telkkari

Mikä teiän **kilpparin** nimi on?
Nähään kuudelta **ostarilla!**
Sait sä mun **tekstarin?**
Tuleeks **telkkarista** tänään joku leffa?

is

julkisuuden henkilö
kirpputori

julkkis
kirppis

Hei, eiks toi oo joku **julkkis**? Joku näyttelijä?
Mä meen lauantaina **kirppikselle** myymään vaatteita.

lippalakki
roskakori

lippis
roskis

Hei, onks kukaan nähny mun **lippistä?**
Kalle, vie noi rikkinäiset kengät **roskikseen!**

Puhekielen verbejä (verbityyppi 4)

grillata
meilata
printata
googlata

Kesällä me **grillataan** tosi usein.

Voit sä **meilata** sen tehtävän mulle?

Mä **printtaan** vielä tän tekstin ja sit mä tuun!

Voit sä **googlata** nopeesti, montaks asukasta Kiinassa on?

Harjoitus 1. Kirjoita toisella tavalla. Katso tekstiä *Koko talven kadoksissa ollut kilpikonna löytyi kilometrin päästä kotoaan.*

1. Rambo karkasi.

---

2. Vaikka kilpikonnaa etsittiin, sitä ei löytynyt.

---

3. Ja kun kukaan ei huomaa, kilpikonna onkin lähtenyt omille teilleen.

---

4. Perhe yllättyi todella paljon.

---

5. Olin todella hämmästynyt!

---

6. Ajoin melkein sen päälle.

---

7. Pojat panivat heti ilmoituksen Facebookiin.

---

8. Vaikuttaa siltä, että Rambo voi hyvin.

---

9. Tiedetään, että kilpikonnat pystyvät olemaan pitkään ilman ruokaa ja juomaa.

Harjoitus 2. Yhdistä samaa tarkoittavat ilmaukset. Katso tekstiä *Kalle on julkkis!*

1. julkkis

A. joku ihminen

2. saattaa olla

B. ottaa omakseen

3. pitää huolta

C. raukka

4. tyyppi

D. ei ehkä

5. pitää jokin

E. kaikkien tuntema henkilö

6. tuskinpa

F. on mahdollista

7. parka

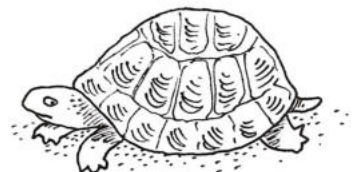

G. hyvä juttu

8. hieno homma

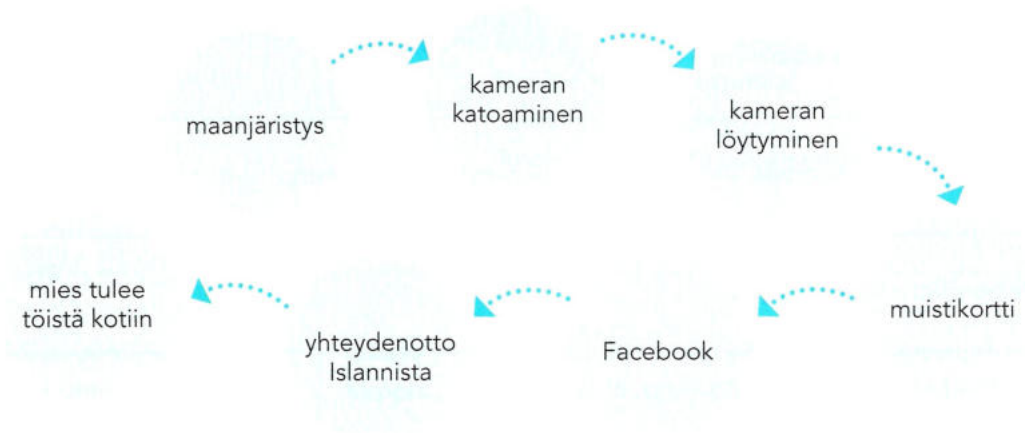
H. huolehtia

Harjoitus 3.

Lue teksti *Pariskunta luuli menettäneensä maanjäristyksessä häämatkakuvansa – löytyivät kuukausien jälkeen.*

A. Kerro vuorotellen parin kanssa uutisen sisältö. Puhukaa ainakin seuraavista asioista:

B. Keskustele parin kanssa.

Oletko sinä joskus kadottanut jotakin arvokasta tai tärkeää?

Oletko koskaan löytänyt jonkun toisen omaisuutta? Mitä teit?

Mitä tekisit, jos löytäisit kadulta lompakon?

Harjoitus 4.

Lue teksti *Epäonnistunut ryöstöyritys.* Ovatko lauseet oikein vai väärin? Kun olet tehnyt harjoituksen, korjaa parin kanssa väärät lauseet oikeiksi.

1. Keski-ikäinen mies yritti tehdä aseellisen ryöstön Tampereella.
2. Miehen täytyi paeta paikalta tyhjin käsin.
3. Kaupan myyjä oli heti huomannut oudosti käyttäytyneen miehen tämän tultua sisään.
4. Mies vain katseli hyllyillä olevia tavaroita.
5. Mies uhkasi aseella myyjää, mutta myyjä ei säikähtänyt.
6. Ryöstäjä yritti itse avata kassakoneen, mutta epäonnistui.
7. Miehen hermot pettivät ja hän juoksi ulos maksamattomat ostokset mukanaan.
8. Poliisilla ei ole tiedossa ryöstöä yrittäneen miehen tuntomerkkejä.

O	V

Harjoitus 5.

Lue teksti *Kohujulkkis Titta Turtiainen kärkehti rattijuopumuksesta – pyytää faneiltaan anteeksi. Vastaa omin sanoin.*

1. Mitä Titta Turtiainen oli tehnyt ennen kiinni jäämistään?
2. Miksi hän oli lähtenyt ajamaan autoa, vaikka oli juonut illan aikana alkoholia?
3. Millaiseen liikenneonnettomuuteen hän joutui?
4. Millaisen rikoksen Turtiainen teki?
5. Miten Titta Turtiainen itse suhtautuu tapahtuneeseen?

Harjoitus 6. Kirjoita sopivat ilmaukset tekstiin. Sanoja ei tarvitse taivuttaa.

omille teilleen	en ollut uskoa silmiäni	tuottaneet tulosta
~~livisti tiehensä~~	etsisimme käsiimme	omin neuvoin

Meitä on yhteensä viisi veljestä, joista Jaakko on nuorin. Jaakko oli jo lapsena meistä nopein jaloistaan, ja äiti onkin sanonut, ettei häntä voinut jättää hetkeksikään yksin, sillä aina kun silmä välitti, Jaakko 1. livisti tiehensä. Yleensä hän löysi takaisin kotiin 2. _____, mutta eräänä syksyisenä iltapäivänä häntä etsittiin koko perheen voimin. Hän oli taas kerran lähtenyt 3. _____. Kun etsinnät eivät heti 4. _____, äiti oli jo vähällä soittaa poliisille. Isä sanoi kuitenkin äidille, että me 5. _____ Jaakon _____. Niinpä isä ja minä lähdimme ajelemaan autolla läheiselle järvelle päin. Saapuessamme järven rantaan 6. _____, kun näin Jaakon kököttävän rantakalliolla.

oli kunnossa	pyysi anteeksi	omien sanojensa mukaan
lopun ikääni	helpottunut	harmitti

Jaakko oli 7. _____ vain halunnut päästä kaupunkiin katsomaan avaruusnäyttelyä mutta oli eksynyt matkalla. Häntä 8. _____ kovasti eikä hän halunnut palata kotiin. Mietimme päämme puhki, miten saisimme hänet mukaamme. Sitten isällä välähti. Muistan 9. _____ Jaakon ilmeen, kun isä lupasi hänen pääsevän Ouluun katsomaan sekä avaruusnäyttelyä että avaruuselokuvaa seuraavana viikonloppuna, jos hän lähtisi nyt mukaamme. Näin saimme Jaakon palaamaan kotiin kanssamme. Hän oli häpeissään ja 10. _____ karkaamistaan. Äiti oli valtavan 11. _____, että Jaakko 12. _____.

Harjoitus 7. Luonnonkatastrofit ja onnettomuudet. Katso sivu 176.

A. Kirjoita oikea sana.

1. Viime vuonna Australiassa paloi satoja hehtaareita metsää. metsäpalo
2. Keski-Euroopassa on satanut jo viikkokausia. _____
3. Joki tulvii joka kevät. _____
4. Erittäin voimakas myrsky tuhosi rakennuksia. _____
5. On kiire pelastautua, kun lumi lähtee vyörymään alas vuorilta. _____
6. Jos maa alkaa järistä, on parasta juosta heti ulos. _____
7. Islannissa purkautui viime viikolla tulivuori. _____
8. Kaksi autoa on törmännyt keskustassa. _____
9. Lentoasemalla räjähti pommi. _____

B. Kirjoita 5 lausetta, joissa käytät sanoja vahingoittaa, evakuoida, uhata, tuhota ja loukkaantua.

Harjoitus 8.   Kuuntele uutiset ja tee muistiinpanoja taulukkoon. Kerro sitten parille tai kirjoita omin sanoin, mistä uutiset kertoivat.

	Uutinen A	Uutinen B
Mitä?		
Missä?		
Milloin?		
Uhrien määrä		
Tilanne nyt		

Harjoitus 9.

Rikokset, rangaistukset ja tutkinta. Katso sivu 177. Selitä omin sanoin parille A-kohtan sanat ja pari selittää sinulle B-kohtan sanat. Älä katso parin sanoja!

A.

1. rikollinen
2. syytetty
3. silminnäkijä
4. syytön
5. rangaistus
6. asianajaja
7. vankila

B.

1. epäilty
2. rikoksen uhri
3. syyllinen
4. todistaja
5. oikeudenkäynti
6. tuomari
7. sakko

Harjoitus 10.

Rikokset ja rangaistukset. Katso sivu 177.

A. Mikä rikos?

1. Nainen on varastanut kaupasta kengät. (myymälä)varkaus
2. Mies on pahoinpidellyt tuntemattoman vastaantulijan sairaalakuuntoon. _____
3. Juuri ajokortin saanut nuori mies on ajanut autolla kaupunkialueella 120 km/h. _____
4. Nainen on tuonut heroïinia Lontoosta Helsinkiin lentokoneessa. _____
5. Iäkäs nainen on valehdellut poliisille, että hänen arvokkaat korunsa on varastettu ja vaatii nyt korvauksia vakuutusyhtiöltä. _____
6. Kaksi humalaista miestä tappelee ja toinen puukottaa toista. Puukotettu mies kuolee. _____

B. Millaisia rangaistuksia antaisit näistä rikoksista? Mikä on vakava rikos, mikä lievä? Tiedätkö millaisia rangaistuksia näistä rikoksista saa Suomessa? Entä kotimaassasi?

Harjoitus 11. Miten sanotaan? Hanna ja naapurin Tuula juttelevat bussipysäkillä. Valitse keskusteluun sopiva sana.

1. ilman muuta / <u>ilmeisesti</u> / tietenkin	8. saattaa / voi / taitaa
2. kieltämättä / tuskin / kenties	9. luultavasti / todellakin / kenties
3. kenties / tuskin / kyllä	10. välttämättä / ei missään tapauksessa / toisaalta
4. varmasti / aivan / tuskin	11. voitte / saatatte / mahdatte
5. en todellakaan / toki / mahdollisesti	12. ilman muuta / ei varmaankaan / aivan
6. mahdollisesti / ei todellakaan / selvästi	13. todennäköisesti / välttämättä / ei todellakaan
7. tuskin / ei todellakaan / mahdollisesti	

– Hei Hanna! Mitä kuuluu? Onks Maria taas terve?

– Joo, on se. Sillä oli 1. ilmeisesti

vaan joku virus, mut viime viikko oli

2. _____ aika rankka! Yöunet jäi

3. _____ tosi vähiin... Mutta sellastahan se on. Kyllähän sä 4. _____ tiedät!

– No 5. _____! Vaikka meillähän on jo 6. _____ paljon helpompaa, kun lapset on jo sen verran isoja.

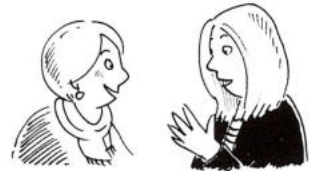
– Nii, 7. _____ Mariakaan enää ens vuonna niin paljon sairastaa, nyt kun ensimmäinen kevät päiväkodissa on takana.

– No joo, toivotaan niin. Mitäs Pedro? Sillä 8. _____ olla paljon töitä näin kesäaikaan?

– No, on 9. _____! Vaikka onhan se 10. _____ hyväkin asia, että on töitä. Välillä on tietty raskasta, kun Pedron työt on usein iltaisin ja viikonloppuisin. Pedroa ei paljon kotona näy.

– Mutta hei, tehän 11. _____ tulla joku ilta meille, kun Pedro on töissä. Sopisko vaikka ens perjantaina? Me 12. _____ lähdetä viikonlopuksi mökille, koska Emmalla on jalkapalloturnaus Porvoossa.

– Joo, kiitos! Me tullaan mielellään, koska 13. _____ me ollaan Marian kanssa taas kahdestaan kotona.

Harjoitus 12. Kaikki lauseenvastikkeet. Kirjoita sama lause toisella tavalla.

1. Alex huomaa **Millan menevän** suihkuun.

Alex huomaa, että Milla menee suihkuun.

---

2. Milla käy suihkussa **Alexin syödessä** vielä aamupalaa.
-

3. **Alexin syötyä** aamupalan he lähtevät yhdessä kaupungille.
-

4. Iltapäivällä he menevät italialaiseen ravintolaan, sillä Milla tietää **Alexin syövän** mielellään pizzaa.
-
-

5. Milla kertoo **Alexin syöneen** eilenkin lounaaksi pizzaa.
-

6. Joskus Alex tekee lounasaikaan töitä **syöden** samalla pizzaa.
-

7. Kotona Milla ja Alex laittavat paljon kasvisruokaa **syödäkseen** terveellisesti.
-

Harjoitus 13. Että-lauseenvastike: VAN. Muuta lauseenvastike että-lauseeksi.

A. Eri tekijät

1. Kalle tiesi **Miron olevan** hyvä kitaristi.
2. Hän sai kuulla Arilta **Miron soittavan** myös bassoa.
3. Me arvasimme **Kallen innostuvan**.
4. Oletko sinä kuullut **hänen puhuvan** Mirosta?
5. Toivoisin **teidän esiintyvän** koulun juhlissa.
6. Arvasitte kai **heidän treenaavan** tuntikausia juhlia varten?

että Miro on

B. Sama tekijä

1. Kalle oli jo pitkään suunnitellut **perustavansa** bändin. että hän perustaa
2. Hän kertoi Mirolle **etsivänsä** soittokavereita. _____
3. Miro sanoi **tulevansa** mielellään bändiin. _____
4. Me toivomme **löytävämme** pian myös rumpalin. _____
5. Minä uskon **pääseväni** pian bändin keikalle. _____
6. Väitätkö **tekeväsi** parempia biisejä? _____

Harjoitus 14.

Että-lauseenvastike: VAN. Lue tarina parin kanssa niin, että muutat lauseenvastikkeet että-lauseiksi.

Malli: Hanna huomasi, että Katja oli todella väsynyt ja alakuloinen...

Hanna huomasi **Katjan olevan** todella väsynyt ja alakuloinen. Katja väitti **sen johtuvan** vain pitkästä työpäivästä, mutta Hanna kyllä näki **Katjan salaavan** häneltä jotakin. Tosiasiassa Katja oli kuullut tänään **saavansa potkut** eikä hän halunnut **kenenkään kuulevan** siitä vielä. Katja huomasi **tarvitsevansa** nyt yksinoloa ajatuksiensa selvittämiseen. Hän tiesi **kunnon yöunien auttavan ja saavan** hänet ehkä näkemään jotakin positiivistakin tässä uudessa elämäntilanteessa.

Harjoitus 15. Että-lauseenvastike: VAN.

A. Eri tekijät. Kirjoita lause niin, että käytät VAN-lauseenvastiketta.

1. Kuulin, **että te lauloitte** luokassa.
Kuulin teidän laulavan luokassa.
2. Näitkö, **että he juoksivat** välitunnille?
_____
3. Opettaja on huomannut, **että minä ja Heli olemme** usein pois tunnilta.
_____
4. Uskomme, **että pystyt** voittamaan koulun hiihtokilpailun.
_____
5. He olivat aina tienneet, **että osaan** matematiikkaa hyvin.
_____
6. Ymmärrätte varmasti, **että Miko odottaa** kesälomaa kovasti.
_____

B. Sama tekijä. Kirjoita ensin että-lause ja sitten lause, jossa käytät VAN-lauseenvastiketta.

1. Jari ja Erja kertoivat: "Lähdemme huomenna automatkalle Baltiaan."

Jari ja Erja kertoivat, että he lähtevät huomenna automatkalle Baltiaan.

Jari ja Erja kertoivat lähtevänsä huomenna automatkalle Baltiaan.

2. Auton hajottua Jari sanoi: "Olen pahoillani."

3. Minä väitin: "Osaan korjata auton."

4. Te huusitte: "Me haluamme lähteä heti kotiin!"

5. "Korjaan auton huomisaamuun mennessä", sinä kuiskasit minulle.

6. "Aina meidän lomamatkamme epäonnistuvat", me valitimme.

Harjoitus 16. Että-lauseenvastike: NEEN. Muuta lauseenvastike että-lauseeksi.**A. Eri tekijät**

1. Kalle ymmärsi **Jetron halunneen** aina soittaa bändissä. että Jetro oli halunnut
2. Miro uskoo **bändin saaneen** hyvän rumpalin. _____
3. Kalle sanoi **sinun hämmästyneen**, kun sinua pyydettiin laulajaksi. _____
4. Tiedämme **teidän etsineen** treenikämpää. _____
5. Jetro myönsi **Kallen ja Miron pyytäneen** hänet bändiin. _____
6. Kuulimme **hänen käyneen** myös pianotunneilla. _____

B. Sama tekijä

1. Jetro ja Ari kertoivat **kuulleensa** Kallen etsivän rumpalia. *että he olivat kuulleet* _____
2. Kalle ilmoitti **löytäneensä** bändiin myös rumpalin. _____
3. Sinä muistit **nähneesi** Jetron soittamassa kevätjuhlista. _____
4. Hän väitti **soittaneensa** rumpuja vasta vuoden. _____
5. Minä unohdin **luvanneeni** antaa pojille rummut lainaksi. _____
6. Me luulimme **antaneemme** pojille jo kellarin avaimet. _____

Harjoitus 17.

Että-lauseenvastike: NEEN. Katjan tarina (harjoitus 14) jatkuu. Lue tarina parin kanssa niin, että muutat lauseenvastikkeet että-lauseiksi.

Malli: *Katja oli kuullut, että yritys oli irtisanonut työntekijöitä muissa kaupungeissa...*

Katja oli kuullut **yrityksen irtisanoneen** työntekijöitä muissa kaupungeissa, mutta ei ollut halunnut uskoa irtisanomisten koskevan myös pääkonttorin väkeä. Sitä paitsi hän tiesi **olleensa** hyvä ja tunnollinen työntekijä. Ja esimieskin oli sanonut **Katjan tehneen** työnsä erinomaisesti. Katja ymmärsi **saaneensa** potkut, koska hän oli tullut viimeisenä taloon töihin ja oli nuorin ja kokemattomin. Hän muisti **juuri vähän aikaa sitten ajatelleensa**, miten epäreilua oli, että hyviä työntekijöitä irtisanottiin viisi vuotta ennen eläkeikää, jolloin useimpien on vaikea enää saada uutta työtä. Katjan oli siis myönnettävä **työnantajan toimineen** reilusti, koska hänet oli irtisanottu ja pian eläkkeelle jäävät olivat saaneet pitää työpaikkansa. Ilokseen hän sai pian kertoa entisille työtovereilleen **löytäneensä** uuden työpaikan.

Harjoitus 18. Että-lauseenvastike: NEEN.

A. Eri tekijät. Kirjoita lause niin, että käytät NEEN-lauseenvastiketta.

1. Muistan, **että opettaja kertoi** meille aina samat vitsit.
Muistan opettajan kertoneen meille aina samat vitsit. _____
2. Unohditko, **että olen käynyt** koulua Helsingissä?
_____
3. Hän on aina luullut, **että minä ja Mari tapasimme** jo kouluaikoina.
_____
4. Olimme ymmärtäneet, **että te olitte olleet** alakoulussa samalla luokalla.
_____

5. Ettekö tiedä, **että Ida ja Mai ovat aina laulaneet** kevätjuhliissa?

---

6. Kerroimme opettajalle, **että Aini oli sairastunut vakavasti**.

B. Sama tekijä. Kirjoita ensin että-lause ja sitten lause, jossa käytät NEEN-lauseenvastiketta.

1. Manu sanoi: "Olen ollut jo monta tuntia hirveän nälkäinen!"

Manu sanoi, että hän oli ollut jo monta tuntia hirveän nälkäinen.

Manu sanoi olleensa jo monta tuntia hirveän nälkäinen.

---

2. Minä kerroin: "Olen laittanut ruoaksi makaronilaatikkaa."

---

3. Sinä sanoit: "Söin koulussakin tänään pastaa!"

---

4. "Käytimme ketsupin loppuun eilen", me muistutimme.

---

5. "Olemme alkaneet inhota makaronilaatikkaa", te väititte.

---

6. "Olemme kyllästyneet syömään pastaa", he ilmoittivat.

Harjoitus 19. Muuta VAN- ja NEEN-lauseenvastikkeet että-lauseiksi.

A. VAN

1. Kuvittelin **hänen olevan** elämäni mies.

että hän on

2. Uskoin rakkautemme kestävän ikuisesti.

3. Pian tajusin hänen puristavan hammastahnatuubia väärästä päästä.

4. Uskoin kuitenkin oppivani elämään tämän asian kanssa, mutta ei...

5. Huomasin pian monien pienten asioiden ärsyttävän minua enemmän ja enemmän.

6. Eilen näin hänen juovan maitoa suoraan tölkistä!

7. Suutuin ja huusin haluavani eron.

B. NEEN

1. Illalla minua kadutti, koska tiesin **käyttäytyneeni** huonosti.

että olin käyttäytynyt

2. Muistin sanoneeni hänelle monia ikäviä asioita.

3. Olin sanonut tehneeni suuren virheen, kun olin muuttanut hänen kanssaan yhteen.

4. Ymmärsin loukanneeni häntä pahasti ja pyysin anteeksi.

5. Aamulla toivoin hänen jo unohtaneen koko asian, mutta hän mököttikin minulle edelleen.

6. Pelkäsin hänen kyllästyneen minuun lopullisesti.

7. Odotan häntä nyt töistä kotiin ja toivon hänen leppyneen.

Harjoitus 20. Yhdistä samaa tarkoittavat lauseet. Kiinnitä huomiota aikamuotoihin. Joihinkin kohtiin sopii kaksi vaihtoehtoa.

1. Olivia sanoi kävelevänsä töihin joka aamu.	☒ ☐ -	A. että hän oli kävellyt
2. Olivia sanoi kävelleensä töihin eilen.	☐ ☐	B. että hän kävelee
3. Olivia sanoi kävelleensä töihin ja juoneensa sitten vasta kahvia.	☐ ☐	C. että hän aikoo kävellä
4. Olivia sanoo kävelleensä töihin jo monta vuotta.	☐ ☐	D. että hän on kävellyt
5. Olivia sanoo kävelevänsä töihin huomenna.	☐ ☐	E. että hän käveli
6. Olivia sanoo kävelevänsä töihin, jos hänellä on aikaa.	☐ ☐	

Harjoitus 21.

A. Lue teksti.

15-vuotiaan neuvokas toiminta pelasti nuorisotalon tulipalolta

Mäntynummen nuorisotalolla perjantaina sattuneessa tulipalossa olisi voinut tulla isoja vahinkoja ilman 15-vuotiaan pojan ripeää toimintaa.

Joni Tappura oli tullut tapansa mukaan nuorisotalolle pelaamaan biljardia ennen illan diskon alkua. Tullessaan vessasta Joni haistoi keittiön suunnasta tulevan käryn ja lähti katsomaan, mikä hajun aiheutti.

Poika kertoi jälkepäin poliisille käytävän olleen tiheän savun peitossa. Tuli oli vallannut keittiön kokonaan. Poika oli heti sulkenut keittiön oven ja soittanut hätänumeroon. Hän kertoo myös huutaneensa kovaan ääneen ja käskeneensä kaikkien poistua rakennuksesta.

Joni kertoo toimineensa koulussa opettujen ohjeiden mukaan. Päivystävän palomestarin Kimmo Lahdelman mukaan juuri oven sulkeminen oli kaikkein tärkeintä. Sen ansiosta palo- ja savukaasut eivät päässeet leviämään pahasti muualle rakennukseen. Keittiö paloi käyttökelvottomaksi, mutta henkilövahingoilta onneksi vältyttiin.

Lahdelman mukaan palokunnan saapuessa tulipalo oli jo rikkonut keittiön ikkunan, jonka kautta tuli olisi voinut päästä leviämään talon ullakolle. Onneksi sammutus saatiin nopeasti käyntiin.

Palomestari arvelee palon alkaneen jostakin keittiön sähkölaitteesta, mutta lopullinen syytymissy selviää vasta tutkimusten jälkeen.

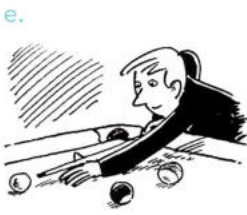
B. Järjestä kuvat oikeaan järjestykseen numeroimalla ne 1–7. Kerro sitten tarina omin sanoin.

C. Etsi ja alleviivaa tekstistä kaikki NEEN-lauseenvastikkeet. Muuta ne että-lauseiksi.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

D. Etsi myös partisiippirakenteet ja avaa ne joka-lauseiksi.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Harjoitus 22. Lauseenvastike vai partisiippi? Lue teksti.

Yrityksemme tarvitsi toimistoon englantia puhuvan myyntiassistentin. Kun kuulimme ensimmäisen hakijan puhuvan työhaastattelussa englantia, emme valitettavasti olleet tyytyväisiä hänen englannin kielen taitoonsa. Toinen hakija puhui englantia erinomaisesti. CV:stä näimme hänen asuneen Kanadassa lapsena. Hänellä ei kuitenkaan ollut myyntialan kokemusta. Kolmannen hakijan englannin taidot olivat matalaa keskitasoa, mutta papereista näimme hänen toimineen myyntityössä jo seitsemän vuotta. Olimme vaikeassa tilanteessa. Emme tienneet, valitsisimmeko Kanadassa asuneen naisen vai myyntityössä toimineen miehen. Lopulta asian ratkaisi kalenteri. Toivoimme uuden työntekijän aloittavan työt jo kahden viikon kuluttua, koska yrityksemme osallistuisi silloin messuille, joilla lisätyövoimaa tarvittaisiin. Vain naishakijamme pystyi aloittamaan näin nopeasti, joten valitsimme hänet. Tänäpäin yrityksessämme myyntiassistenttina aloittavan henkilön nimi on Sini Jaakkima.

- A.** Etsi tekstistä sanat *puhuvan*, *asuneen*, *toimineen* ja *aloittavan*. Ympyröi kaikki sanat, jotka kuuluvat näiden sanojen kanssa samaan lausekkeeseen.
- B.** Ovatko löytämäsi lausekkeet *että-lauseenvastikkeita (VAN tai NEEN)* vai *partisiippeja (VA tai NUT)*? Kirjoita lausekkeet taulukkoon.
- C.** Muuta lauseenvastikkeet *että-lauseiksi* ja *partisiipit joka-lauseiksi*.

	Että-lauseenvastike (VAN tai NEEN)	Partisiippi (VA tai NUT)
puhuvan		<i>englantia puhuvan myyntiassistentin</i> = <i>myyntiassistentin, joka puhuu englantia</i>
asuneen		
toimineen		
aloittavan		

Harjoitus 23. Referointi. Katso sivu 183.

- A.** Valitse yksi aiheista ja kerro parille tarina. Käytä imperfektiä. Pari kuuntelee ja kirjoittaa muistiinpanoja. Sitten pari kertoo oman tarinansa ja sinä kuuntelet.

Viime kesä

Elämäni onnellisin päivä

Sitä päivää en unohda koskaan

Silloin nauroin kyneleet silmissä

Nolo juttu

- B.** Etsi itsellesi uusi pari. Kerro uudelle parillesi tarina, jonka kuudit edelliseltä pariltasi. Käytä pluskvamperfektiä, kun referoit.

Harjoitus 24. Etsi uutinen, joka on kirjoitettu jollakin muulla kielellä kuin suomeksi. Kirjoita sen sisältö omin sanoin suomeksi.

Harjoitus 25. Referointi. Sopikaa parin kanssa, kumpi lukee tekstin A ja kumpi tekstin B. Lue oma tekstisi ja vastaa kysymyksiin. Kerro sitten tekstisi sisältö omin sanoin parille. Käytä pluskvamperfektia.

A.

Helsingiläisestä vessasta löytyi valtava setelikätkö – unohtunut murtosaalis oli tungettu Alkon paperipussiin

Helsingistä löytyi maanantaina iltapäivällä rahakätkö kerrostalon vessasta.

Remonttimies Esa Kyntäjä oli puhdistamassa vessan ilmanvaihtohormia, kun huomasi putken tukkeena olevan jotakin. Hän veti esineen pois ja käveli ikkunan luo saadakseen lisää valoa.

- 5 Löydön ympärillä oli muovipussi. Ja toinen. Kyntäjä kuori pois muovipussit ja löysi niiden sisältä paperikäreen. Se osoittautui Alkon paperipussiksi. Hän avasi sen ja yllättyi. Sisällä oli paksu setelinippu, jonka setelit olivat vuodelta 1975. Kyntäjä soitti työmaan johtajalle, joka kävi tarkastamassa paikan ja toimitti rahat poliisille.
- 10 Poliisi arvioi, että rahat saattavat olla peräisin esimerkiksi vanhasta kassakaappimurrosta. Siihen viittaa se, että setelit ovat sileitä, hyvin paketoituja ja kaikki samansuuruisia.
- "Jos kyseessä olisi ryöstö, setelit olisivat rypyisiä ja eriarvoisia, kun kiireessä kassiin kahmitaan mitä vain", sanoo ylikomisario Juha Hakola Helsingin poliisista.
- 15 Rahojen alkuperä jää todennäköisesti ikuisesti mysteeriksi. Hakolan mukaan vastaavien rikosten parissa 1970-luvulla työskennelleitä poliiseja ei ole juurikaan enää töissä, ja silloinkin arviot tehtäisiin muistin varassa. Mahdollinen rikos on myös jo vanhentunut.
- "Vaikuttaa siltä, että tekijä on joko unohtanut rahat tai kuollut eikä ole kertonut niistä kellekään", Hakola sanoo.
- Vessasta löydettyihin rahoihin suhtaudutaan poliisissa normaalina löytötavarana. Ylikomisario Hakola ei tiedä niiden lopullista kohtaloa, mutta uskoo löytötavarapuolen arvioivan, kuuluvatko rahat lopulta taloyhtiölle, löytäjälle vai muulle taholle.
- 25 Löytäjä itse suhtautuu rahalöytöön hupaisana tarinana, kuten aikaisempiinkin löytöihinsä. Vuosien varrella töissä on tullut vastaan kaikenlaista. Kerran hormista löytyi dynamiittipötkö.

Roosa Murto, HS verkkosivut 14.10.2015 (lyhennetty)

1. Miten remonttimies löysi rahakätkön?
2. Mihin rahat oli paketoitu?
3. Miksi poliisi oli sitä mieltä, että rahat luultavasti olivat vanha murtosaalis?
4. Miksi rahojen alkuperää on vaikea selvittää?
5. Mitä rahoille tapahtuu?

B.

Erikoinen tapaus**Ainoa veli**

Eihän veli kovin läheinen ollut, mutta silti ainoa veli. Sisko asui Tukholmassa ja yritti kaikin keinoin saada yhteyden veljeensä, mutta se ei onnistunut. Puhelinta veli ei ollut omistanut aikoihin, eivätkä kirjeet menneet perille. Muita omaisia ei ollut eikä oikeastaan ystäviäkään, ainakaan sellaisia, joilta olisi voinut kysyä, missä veli on.

5 Sisko lähetti kirjallisen tutkimuspyynnön Helsingin poliisille. Ja poliisi tutki.

Veli etsintäkuulutettiin. Kävi ilmi, että veljen nimissä oli tallelokero. Se avattiin.

Lokero oli tyhjä, mutta pankkitili ei. Veljelle oli kertynyt mukavasti omaisuutta. Rahaa makasi tilillä satojatuhansia markkoja. Edellisen kerran tiliä oli kuitenkin käytetty vuosia aikaisemmin. Poliisi uskoi vakaasti veljen olevan kuollut.

10 Sitten Suomi liittyi Schengenin sopimukseen. Maaliskuun alussa 2001 Suomi pääsi myös mukaan Schengen-maiden yhteiseen poliisin tietojärjestelmään, joista löytyvät tiedot esimerkiksi etsintäkuulutetuista henkilöistä.

Samaisessa maaliskuussa 2001 erään ranskalaisen pikkukaupungin poliisi korjasi talteen kerrostalon rappukäytävästä sammuneen miehen. Mies haisi halvalta

15 punaviiniltä, ja vaatteista näki, ettei tämä ollut ensimmäinen kerta, kun viinaa oli juotu. Mies vietiin putkaan.

Paperit olivat kunnossa. Ranskalaisen pikkukaupungin poliisi naputti miehen kummalliselta kalskahtavan nimen tietokoneelleen. Rekisteristä löytyi tieto, että henkilö oli etsintäkuulutettu Suomessa kadonneena henkilönä.

20 Mies ilmoitti poliisille, ettei halua omaisten tietävän olinpaikkaansa. Hän ei aikonut palata enää Suomeen vaan halusi elää Ranskassa pultsarin elämää. Hän ei piitannut tilillään odottavista rahoista.

Lähde: Julkaistu Helsingin Sanomien Kuukausiliitteen Erikoinen tapaus -sarjassa

1. Miksi sisko lähetti tutkimuspyynnön Helsingin poliisille?
2. Miksi poliisi uskoi, että veli oli kuollut?
3. Miksi poliisi pidätti miehen Ranskassa?
4. Miten ranskalainen poliisi sai tietää, että mies on Suomessa etsintäkuulutettu?
5. Miten mies aikoi jatkaa elämäänsä?

C.   **Kirjoita tai keskustele parin kanssa.**

1. Mitä itse tekisit, jos löytäisit rahakätkön?
2. Miksi Ranskasta löytynyt mies oli halunnut kadota? Kerro hänen elämäntarinansa.

Harjoitus 26. Että-lauseenvastike: verbit. Valitse sopiva verbi. Käytä imperfektiä.

mutista   nähdä   huutaa   kertoa   ilmoittaa
 uskoa   väittää   tuntea   toivoa   myöntää   ~~tajuta~~

Tuula heräsi yöllä outoon meteliin. Naapurista kuului musiikkia ja kummallisia ääniä. Pian Tuula 1. tajusi naapurissa pelattavan jotakin tietokonepeliä. Tuula 2. _____ hartaasti metelin pian loppuvan, sillä hänellä oli seuraavana aamuna aikainen herätys. Hän koputti useita kertoja seinään, mutta naapuri ei ilmeisesti kuullut koputuksia. Viimein Tuula nousi ylös ja meni soittamaan naapurin ovikelloa. Ovi avautui ja Tuula 3. _____ vihaisena soittavansa kohta poliisit paikalle, jollei meteli heti lopu. Hän 4. _____ koputtaneensa seinään monta kertaa – ilman mitään vaikutusta. Ovella seisoj nuori mies, joka 5. _____ nukkuneensa sikeästi ja heränneensä ovikellon soittoon. Tuula ei 6. _____ miehen puhuvan totta, sillä hän 7. _____ tämän punastuvan korviaan myöten. Tuula 8. _____ suuttuvansa yhä enemmän ja 9. _____ nuorelle miehelle odottavansa anteeksipyyntöä oven suussa vaikka aamuun asti. Lopulta naapurin nuori mies 10. _____ pelanneensa viimeiset kuusi tuntia ja nolon näköisenä 11. _____ olevansa pahoillaan.

Harjoitus 27. Kadonnut!

A. Lue teksti.

Milla on huolissaan. Yleensä Alex tulee perjantaisin töistä viimeistään puoli kuudelta, mutta nyt kello on jo puoli seitsemän, eikä Alexia kuulu. Eilen Alex ja Milla olivat sopineet menevänsä seitsemäksi elokuviin. Kello on kuitenkin jo niin paljon, että pian he eivät enää ehtisi. Milla yrittää soittaa Alexille, mutta ei saa tähän yhteyttä. Lopulta Milla päättää soittaa ystävälleen Hannalle.

Kuuntele sitten Millan ja Hannan puhelinkeskustelu. Vastaa kysymyksiin.

1. Miksi Milla on huolissaan?
2. Mitä Hanna ehdottaa?
3. Millä sanoilla Milla pyytää Hannaa lähettämään Pedron numeron?

B. Lue tarinan jatko.

Milla soittaa Pedrolle töihin. Pedro kertoo nähneensä Alexin viimeksi toissapäivänä, kun he olivat käyneet yhdessä lounaalla. Alex oli silloin kertonut treenanneensa viime aikoina ahkerasti salibandya tulossa olevaa suurta turnausta varten. Pedro arvelee, että Alexilla olisi saattanut siis hyvinkin olla salibandytreenit myös tänään. Hän ehdottaa, että Milla soittaisi Alexin pelikaverille Jarille. Luulisi hänen ainakin tietävän, onko joukkueella ollut tänään harjoitukset. Pedro sanoo olevansa juuri lähdössä töistä ja ilmoittaa tulevansa pyörällä saman tien Millan luo. Milla selvittää Jarin numeron numeropalvelusta ja soittaa.

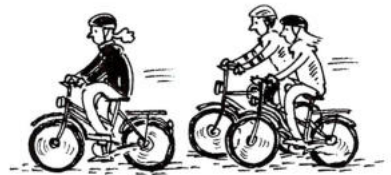
Kuuntele sitten Millan ja Jarin puhelinkeskustelu. Kirjoita puuttuvat sanat.

1. No mä soitin sulle ku mä oon vähän _____.
2. Mä lähdin hallilta ennen Alexia ja _____ se lupas heittää Kallen juna-asemalle.
3. Mitä jos on _____?
4. Siellä se on kummiski _____.
5. Me ollaan siellä _____.

C. Lue tarinan jatko.

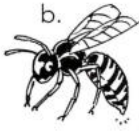

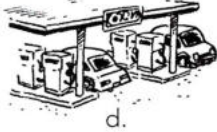

Milla, Hanna ja Pedro hyppäävät pyörien selkään ja polkevat urheilukeskukselle. Päärakennuksessa palaa valot ja ikkunoista näkyy ihmisiä jumppaamassa ja pelaamassa tennistä. Taaempi halli vaikuttaa kuitenkin pimeältä ja tyhjältä. Jariakaan ei vielä näy missään. Kolmikko kävelee kuitenkin hallin ovelle. Milla avaa oven rohkeasti ja astuu sisään.

Kuuntele sitten dialogi. Keskustele sen jälkeen parin kanssa siitä, miten tarina päättyi.

Harjoitus 28. Tehdään sanoja!

A. Yhdistä kuva ja sana.

1. amppari	☒	a.	b.	c.	d.	5. korvikset	☐
2. huoltis	☐					6. verkkarit	☐
3. jälkkäri	☐	e.	f.	g.	h.	7. lentis	☐
4. kokis	☐					8. henkkari(t)	☐

B. Käytä A-kohdan puhekielisiä sanoja lauseissa.

Yhtenä iltana viime viikol mä olin kavereiden kaa pelaamas 1. lentistä koulun kentällä. Yhtäkkiä mua pisti 2. _____. Mä en tajuu, mistä se siihen tuli ja miten se pysty pistämään mua reiteen housujen läpi – mul oli kummiski 3. _____ jalassa. Mä oon vähän allerginen ampiaisen pistoille, ni me lähettiin sit hakemaan kylmää käärettä siihen pistokohtaan. Ku lähel ei ollu mitään kauppa, me mentiin lähimmälle 4. _____, joka tais olla ABCD. Mä sain jääpussin, jota mä pidin reidellä. Se auto nopeesti. Mun kavereilla oli jano, joten ne osti 5. _____. Sit muut päätti lähtee keskustaan jonku baarin terassille, mut mä lähdin kotiin, koska mul ei ollu 6. _____ mukana. Multa kysytään nimittäin aina paperit baarin ovella. Kai mä oon niin nuoren näköne. Ku mä pääsin kotiin, mä lämmitin mikros maksalaatikkoo ja söin mansikoit 7. _____. Sit mä kävin viel suihkus, otin 8. _____ pois korvista ja kävin nukkumaan. Mä olin ihan poikki.

6

Täyttää elämää

- eri elämänvaiheet, vapaaehtoistyö
- lehtijuttu, henkilökuva
- kun-lauseenvastike: ESSA ja TUA
- Miten sanotaan? Myötätunnon osoittaminen
- Tehdään sanoja! inen

Vierivä kivi ei sammaloitu

Suru-uutinen

- Pedro: Mitä on sattunu? Itket sä?
- Hanna: Äiti soitti just. Anneli-mummi on kuollu.
- Pedro: Eihän? Millon se tapahtu?
- Hanna: Viime yönä. Aamulla se ei vaan ollu enää heränny.
- Pedro: 5 Voi Hanna.
- Hanna: Onneks me käytiin just viikonloppuna kattomassa mummia. En mä kyl yhtään silloin ajatellu, et se olis viimeinen kerta.
- Pedro: No ei, en mäkään. Sun mummihan oli aika pirtee silloin. Jakso Marianki kanssa jutella. Mut sitä ei voi koskaan tietää.
- Hanna: 10 Nii. Olihan mummi jo vanha ja menny kuitenkin koko ajan huonompaan kuntoon. Nyt sen ei ainakaan tarvinnu turhaan kärsiä.
- Pedro: Nii.
- Hanna: Äiti oli tavallaan helpottunu, et se sai vaan nukkua pois. Kyllähän me kaikki tiedettiin, että mummin parhaat vuodet oli jo takana, ja äiti oli pelänny, et mitä jos se joutuu
- 15 sairastamaan kauan.
- Pedro: Joo. Ehkä tää oli sit kuitenkin parempi näin.
- Hanna: Joo. On vaan niin ikävä.
- Pedro: Niin tietty. Se on selvä... Mut sun mummi sai tosiaan elää rikkaan elämän. Muistaksä sen Klaara-lehden jutun sun mummista? Mä tajusin vasta kun mä luin sen,
- 20 kuinka paljon kaikenlaista se on tehny ja kokenu.
- Hanna: No se on kyllä totta! Mummi ehti olla monessa mukana. Täytyykin kaivaa se lehti esiin. Siinä oli mummista tosi hyvä kuvakin.

sattua (1)	_____	helpottunut	_____
onneksi	_____	nukkua (1) pois	_____
pirteä	_____	sairastaa (1)	_____
turhaan	_____	kokea (1)	_____
kärsiä (1)	_____	olla monessa mukana	_____
tavallaan	_____	kaivaa (1) esiin	_____

Asenne ratkaisee

Anneli Wigrenin saapuessa kahvilaan tiskin takana työskentelevä nuori nainen terveitti vakioasiakastaan leveästi hymyillen, ja sanomalehteensä uppoutunut naapuripöydän herrasmieskin parantaa automaattisesti ryhtiään. Kahvilan unelias aamutunnelma sähkököityy nopeasti, kun tämä 79-vuotias pieni mutta karismaattinen nainen astuu sisään.

Anneli Wigren on Suomen Punaisen Ristin (SPR) vapaaehtoistoiminnan konkareita. Hän oli käynnistämässä kotikaupungissaan Hämeenlinnassa SPR:n ystävätoimintaa vuonna 1963, ja edelleen hän osallistuu satunnaisesti uusien vapaaehtoisten kouluttamiseen ja ohjaukseen. Kuluva vuosi on Anneli Wigrenille juhlavuosi – hänen 50. vuotensa SPR:n vapaaehtoisena!

Monet hämeenlinnalaiset tuntevat Anneli Wigrenin SPR:n toiminnan kautta, mutta paljon muutakin hänen elämäänsä on mahtunut. Paljon iloa, mutta myös suurta surua. Anneli itse arvelee, että kyky nauttia hyvistä hetkistä niin arjessa kuin juhlassakin on ollut hänen reseptinsä hyvään elämään.

– On niin paljon sellaista, mitä ihminen itse ei voi valita. Mutta itse voi valita, miten asioihin suhtautuu.

Sairaanhoitajana Etiopiassa

Anneli kasvoi keskiluokkaisessa kaupunkilaiskodissa nelilapsisen perheen ainoana tyttärenä. Hän kouluttautui sairaanhoitajaksi ja lähti vanhempiensa kauhuksi heti valmistuttuaan avustustyöhön Etiopiaan. Etiopiassa hän tutustui itseään 15 vuotta vanhempaan hollantilaislääkäriin, rakastui ja meni lyhyen seurustelun jälkeen naimisiin, vaikka hänen vanhempansa sitä vastustivatkin. Anneli ehti kuitenkin elää Albertinsa kanssa vain vajaan vuoden. Albert menehtyi auto-onnettomuudessa ollessaan työmatkalla.

Miehensä kuoltua Anneli yritti aluksi jatkaa työtä, jota he olivat siihen saakka tehneet yhdessä, mutta hän tunsii olevansa muistojensa vanki. Hänen oli jätettävä Etiopia taakseen päästäkseen surun yli ja elämässä eteenpäin. Vaikka perhe ja ystävät Suomessa ottivatkin Annelin lämpimästi vastaan, Suomi tuntui Etiopian jälkeen pimeältä ja kylmältä. Anneli oli

26-vuotias leski, ja ensimmäistä kertaa
 45 elämässään hän ei tiennyt mihin ryhtyä.
 – Albertin kuoleman jälkeen tuntui, että olin
 ihan eksoyksissä. Kesti kauan saada taas elämästä
 kiinni. Ja kyllä siitä menetyksestä jäi koko
 loppuelämäksi sellainen tunne, että kaikki voi
 50 muuttua hetkessä.

Merille!

Oltuaan puoli vuotta Suomessa Anneli näki
 Helsingin satamassa ilmoituksen, jossa etsittiin
 rahtilaivalle kokkia ja siivoojaa. Asiaa sen
 enempiä pohtimatta hän käveli suoraan alukseen
 55 ja onnistui puhumaan työpaikan itselleen.
 Vanhemmat saivat kuulla asiasta Annelin veljeltä
 vasta kun Anneli oli jo kaukana Suomesta, sillä
 Anneli tiesi, etteivät vanhemmat tälläkään kertaa
 ilahtuisi kuullessaan hänen päänäpistöstään.
 60 Sillä pelkkä päänäpistö merille lähtö oli, sen
 Anneli myöntää itsekin.
 – Opin kuitenkin kokkaamaan isolle joukolle,
 onhan sekin jotain. Työpaikan olin nimittäin kyllä
 saanut pikemminkin puhe- kuin ruoanlaitto-
 65 taitojeni ansiosta, Anneli virnistää.
 Vuoden kuluttua Anneli palasi jälleen Suomeen.
 – Jos asiat olisivat menneet toisin, olisin
 varmasti elänyt koko elämäni Etiopiassa.
 Rakastin Etiopiaa ja etiopialaisia! Mutta Albertin
 70 kuoleman jälkeen se ei enää tuntunut oikealta.
 Ja jotenkin sen rahtilaivaseikkailun jälkeen tiesin,
 että paikkani oli taas Suomessa, vaikka ei minua
 tänne mikään erityisesti houkuttellutkaan.

Ystävöiminnan alku

Suomessa Anneli palasi taas koulutustaan
 75 vastaavaan työhön sairaanhoitajaksi. Hän tapasi
 työssään paljon vanhuksia ja kertoo
 huomanneensa nopeasti, miten yksinäisiä jotkut

Anneli Wigren

- syntyi 1933 Tampereella
- ammatiltaan sairaanhoitaja
- työskennellyt nuoruudessaan
 avustustyöntekijänä Etiopiassa
- käynnistänyt SPR:n ystävöiminnan
 Hämeenlinnassa; SPR-aktiivi vuodesta
 1963 lähtien
- kolmesti Lääkärit ilman
 rajoja -järjestön lähettämänä
 työntekijänä kriisialueilla
- neljä lasta ja kuusi lastenlasta
- harrastaa voimistelua
- rakastaa vanhaa jazz-musiikkia ja
 hyvää kahvia

vanhukset olivat. Toiminnan naisena Anneli
 ajatteli, että asialle täytyy tehdä jotakin. Hän sai
 80 muutaman työtoverinsa innostumaan asiasta ja
 heidän aloitteestaan Hämeenlinnassa aloitettiin
 SPR:n ystävöiminta, jonka kautta yksinäiset
 vanhukset saivat seuraa ja sisältöä arkeensa.

Uusi rakkaus

Samoihin aikoihin Annelin veli esitteli hänet
 85 entiselle opiskelutoverilleen Matti Wigrenille.
 – Lähtökohtahan oli huono – olin edelleen
 rakastunut kuolleeseen mieheeni, jonka kanssa
 olin kokenut intensiivisen ja lyhyen rakkauden
 enkä harmaata arkea lainkaan. Matilla oli
 90 kuitenkin itsetunto kohdillaan eikä kiire
 mihinkään. Ja vaikka olin ollut varma, etten enää
 koskaan elämässäni rakastuisi, aika äkkiä sitten
 kuitenkin tajusin, että Matti oli tarkoitettu
 minulle, Anneli muistelee.
 95 Matin ja Annelin häitä tanssittiin juhannuksena
 ja Annelin vanhemmat huokaisivat helpotuksesta.

Vihdoin tytär asettuisi aloilleen. Suomeen Wigrenit asettuivatkin, mutta vauhtia heidän elämässään silti riitti, sillä Matti Wigren jätti pian pariskunnan avioiduttua työnsä pankissa ja ryhtyi keikkamuusikoksi. Annelin vanhemmat eivät katsoneet hyvällä tätäkään, mutta he olivat jo tajunneet, etteivät he voineet vaikuttaa Annelin elämään.

– Siinä vaiheessa he jotenkin luovuttivat ja hyväksyivät, että en ikinä täyttäisi kaikkia heidän odotuksiaan. Ja vaikka he eivät ehkä ymmärtäneet myöhemminkään kaikkia meidän ratkaisujamme, niin he pitivät sen omana tietonaan.

Wigrenit saivat neljä lasta. Kaksi nuorinta ovat kaksoset, ja Anneli pudistelee päätään, kun hän muistelee kaksosten ensimmäisiä vuosia.

– Oli se hulinaa. Esikoinen sairasti paljon ja kaksoset olivat harvinaisen vilkkaita. Ja Matti tietysti kiersi keikoilla ympäri Suomea. En voi mitenkään väittää, että se olisi ollut elämäni parasta aikaa. Mutta jotenkin me niistäkin vuosista selvittiin. Me oltiin Matin kanssa hyvä tiimi.

Taas maailmalle

Kun kaksoset olivat kuusivuotiaita, Anneli lähti avustustyöhön Tansaniaan Lääkärit ilman rajoja -järjestön kautta. Matti Wigren oli tuon ajan keikkatauolla.

– Kyllä moni kysyi, miten voin jättää lapset niin pitkäksi aikaa, melkein puoleksi vuodeksi. Ja tokihan meillä ikävä oli, puolin ja toisin, mutta tiesin että lapsilla on kotona hyvä olla Matin kanssa. Minulla on ollut vahva tunne siitä, että minun kuuluu hyödyntää ammattitaitoani ja osaamistani tälläkin tavalla.

Myöhemmin Anneli työskenteli saman järjestön palveluksessa myös Bangladeshissa ja Ugandassa.

– Meillä oli sellainen työnjako, että Matti

reissasi Suomessa ja minä maailmalla.

Ei tällainen varmaan kaikille olisi sopinut, mutta meille se sopi. Ei ehditty kyllästyä toisiimme.

Iloa ja surua

Matti Wigren menehtyi nopeasti edenneeseen syöpään ehdittyään juuri täyttää 70 vuotta, ja Anneli Wigren jäi toistamiseen leskeksi. Siitä on nyt kymmenen vuotta.

– Surin vähintään yhtä paljon kuin ensimmäisen mieheni kuoltua, mutta sureminen oli toisenlaista. Me olimme saaneet elää pitkän ja hyvän elämän yhdessä ja surun rinnalla tunsin kiitollisuutta siitä. Ja sitten olivat lapset, joiden kanssa pystyin jakamaan surua.

Anneli Wigren kertoo, että hänellä on läheiset välit kaikkien lastensa kanssa. Lapsenlapsia hänellä on kuusi ja ihan pian hänestä on tulossa isomummi. Loppukesästä he kaikki kokoontuvat viettämään Annelin 80-vuotispäivää.

– Juhlat pitää olla, totta kai. Meillä juhlitaan aina, kun siihen on jokin syy. Se on parasta lääkettä liian tasaista elämää vastaan.

Tasainen ei todellakaan ole se sana, jolla Anneli Wigrenin elämää kuvailisi.

– Olen ollut utelias enkä ole pysähtynyt liiaksi järjeilemään tai pelkäämään. Olen mennyt ja tehnyt. Se on oikeastaan ainoa elämänohje, jonka olen lapsenlapsillekin ääneen sanonut, että älkää pelätkö elämää, vaan menkää ja tehkää. ●

– On niin paljon sellaista, mitä ihminen itse ei voi valita. Mutta itse voi valita, miten asioihin suhtautuu.

sivu 208

ratkaista (3) _____
 tiski _____
 tervehtiä (1) _____
 vakioasiakas _____
 uppoutua (1) + ILL _____
 herrasmies _____
 parantaa (1) _____
 ryhti _____
 unelias _____
 tunnelma _____
 sähkököityä (1) _____
 karismaattinen _____
 vapaaehtoinen _____
 konkari _____
 käynnistää (1) _____
 G + puolivälissä _____
 edelleen _____
 satunnaisesti _____
 kouluttaminen _____
 ohjaus _____
 kulua (1) _____
 mahtua (1) _____
 arvella (3) _____
 suhtautua (1) + ILL _____
 keskiluokkainen _____
 kouluttautua (1) _____
 kauhu _____
 avustustyö _____
 seurustelu _____
 menehtyä (1) _____
 muisto _____
 jättää (1) taakseen _____
 ottaa (1) vastaan _____

sivu 209

leski _____
 ryhtyä (1) _____
 olla eksesissä _____
 saada (2) kiinni + sta/stä _____
 menetyks _____
 rahtilaiva _____
 pohtia (1) _____
 alus _____
 onnistua (1) + maan/mään _____
 saada (2) kuulla + sta/stä _____
 ilahtua (1) _____
 päähänpisto _____
 pelkkä _____
 merille lähtö _____
 kokata (4) _____
 nimittäin _____
 pikemminkin _____
 mennä (3) toisin _____
 kuolema _____
 seikkailu _____
 koulutusta vastaava _____
 vanhus _____
 saada (2) + maan/mään _____
 innostua (1) + sta/stä _____
 aloite _____
 seura _____
 sisältö _____
 samoihin aikoihin _____
 entinen _____
 intensiivinen _____
 itsetunto _____
 olla kohdallaan _____
 äkkiä _____
 olla tarkoitettu + lle _____
 muistella (3) _____
 tanssia (1) häitä _____

sivu 210

asettua (1) aloilleen _____
 vauhti _____
 avioitua (1) _____
 ryhtyä (1) + ksi _____
 katsoa (1) hyvällä _____
 vaikuttaa (1) + ILL _____
 siinä vaiheessa _____
 hyväksyä (1) _____
 ei ikinä _____
 täyttää (1) odotukset _____
 pitää (1) omana tietonaan _____

kaksoset _____
 pudistella (3) päätään _____
 hulina _____
 esikoinen _____
 harvinainen _____
 vilkas _____
 keikka _____
 keikkatauko _____
 olla ikävä _____
 puolin ja toisin _____
 G + kuulua (1) + INF _____
 hyödyntää (1) _____
 G + palveluksessa _____
 työnjako _____
 reissata (4) _____
 tämmöinen = tällainen _____
 edetä (6) _____
 syöpä _____
 jäädä (2) + ksi _____
 toistamiseen _____
 sureminen _____
 G + rinnalla _____
 kiitollisuus _____
 pystyä (1) + maan/mään _____

jakaa (1) _____
 läheiset välit _____
 isomummi _____

kokoontua (1) + maan/mään + P _____

syy _____
 tasainen _____
 P + vastaan _____
 ei todellakaan _____
 kuvailla (3) _____
 utelias _____
 pysähtyä (1) _____
 liiaksi _____
 järkeillä (3) _____
 elämänohje _____
 sanoa (1) ääneen _____

Vanhuus

eläkeläinen
vanhus
seniori
ikäihminen
iäkäs

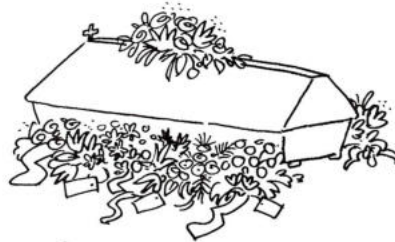
vanhainkoti
palvelutalo
kotipalvelu

Kuolema

kuolla (3) + ILL
menehtyä (1) + ILL
menettää (1) henkensä
saada (2) surmansa
mennä (3) pois / nukkua (1) pois

vainaja
ruumis
sielu
arkku
urna
hauta
hautausmaa

hautajaiset
siunaustilaisuus
muistotilaisuus
testamentti
perintö
leski
omainen
läheinen

Myötätunto

Voi ei.
 Voi harmi.
 Voi että.
 Voi sua.
 Voi Hanna.
 Eikä.
 Kurja juttu.
 Onpa ikävää.
 Tosi ikävä kuulla.

Osanotto

Otan osaa.
 Lämmin osanotto(ni).

Lohduttaminen

Kyllä se siitä.
 Yritä jaksaa.
 Koeta pärjätä.
 Voimia!
 Jaksamista!

Mä en pääsekään tänään teatteriin,
 koska mä unohdin lompakon ja
 lipun kotiin.

No voi harmi.

Mun vaimo on koko viikon
 työmatkalla ja meidän meidän
 molemmat lapset on vatsataudissa.

Voi ei. Voimia!

Mä sain potkut.
 Kaikki määräaika-aset irtisanottiin.

Eikä!
 Onpa kurja juttu.

Mun vaari kuoli viikko sitte.

Voi että. Otan osaa.

KUN-lauseenvastike

ESSA

INF ~~tehdä~~ + **essä** → **tehdessä**

Huom! Verbityyppi 1: **e** → **i**
lukea → lukiessa

Tapahtuu

- samaan aikaan kuin päälauseen tekeminen
- tulevaisuudessa
- yleensä

Eri tekijät

kun-sivulause

Kun Maija tekee salaattia,

Maijan **tehdessä** salaattia

GEN

eri tekijät

päälause

minä grillaan makkaraa.

minä grillaan makkaraa.

Sama tekijä

kun-sivulause

Kun grillaan makkaraa,

Grillatessani makkaraa

possessiivisuffiksi

sama tekijä

päälause

kuuntelen radiota.

kuuntelen radiota.

ESSA-lauseenvastike passiivissa

TAESSA

Vihanneksia grillattaessa grilli ei saa olla liian kuuma.
= Kun grillataan vihanneksia...

KUN-lauseenvastike

TUA

TU-partisiipin P: **tehty** → **tehtyä**

Tapahtuu aikaisemmin kuin päälauseen tekeminen

Eri tekijät

kun-sivulause

Kun Maija on tehnyt salaatin,

Maijan **tehtyä** salaatin

GEN

eri tekijät

päälause

minä vien sen pöytään.

minä vien sen pöytään.

Sama tekijä

kun-sivulause

Kun olen grillannut makkarat,

Grillattuani makkarat

possessiivisuffiksi

sama tekijä

päälause

pyydän kaikki syömään.

pyydän kaikki syömään.

Possessiivisuffiksin käyttö että- ja kun-lauseenvastikkeissa

Että-lauseenvastike: ei possessiivisuffiksia, kun on eri tekijät

VAN

Minä luulin **sinun juovan** kahvia vain aamulla.

NEEN

Huomasimme **teidän syöneen** kaikki mansikat.

Kun-lauseenvastike: possessiivisuffiksi myös silloin, kun on eri tekijät

ESSA

Minä söin jäätelöä **sinun juodessasi** kahvia.

TUA

Lähdimme torille **teidän syötyänne** kaikki mansikat.

inen

substantiivi + inen = adjektiivi

talvi	→	talvinen	Tämä talvi on ollut todella kylmä. Onneksi pidän talvisesta säästä.
sade		sateinen	Sade tekee hyvää puutarhalle. Sateisen päivän jälkeen ruusut kukoistavat.
vuoristo		vuoristoinen	Alpit on Keski-Euroopan suurin vuoristo. Myös Pohjois-Balkan on hyvin vuoristoista seutua.
lasi		lasinen	Lasi oli tärkeä materiaali taiteilija Oiva Toikalle. Erityisen tunnettu hän on lasisista linnuistaan.

adjektiivi
substantiivi + inen = adjektiivi

huono kuulo	→	huonokuuloinen	Isosisälläni on ollut jo kauan huono kuulo. Kaiken lisäksi isoäitinikin on huonokuuloinen!
vasen käsi		vasenkätinen	Sisareni vasen käsi on kipsissä. Se on iso ongelma, sillä hän on vasenkätinen.
vaaleat hiukset		vaaleahiuksinen	Vaimollani on vaaleat hiukset. Olen aina pitänyt vaaleahiuksisista naisista!

Harjoitus 1.

Valitse pari kanssa vuorotellen laatikosta yksi sana tai ilmaus ja selitä se. Pari arvaa, mitä laatikon sanaa selität. Sanat esiintyvät tekstissä *Suru-uutinen*.

pirteä   helpottunut   turhaan   sairastaa   olla oma itsensä
 kärsiä   rikas elämä   nukkua pois   tajuta   olla monessa mukana

Harjoitus 2.

Kerro parin kanssa vuorotellen kuvien avulla Anneli Wigrenin elämästä parillesi. Käyttäkää kuvien alla olevia sanoja. Annelin elämästä kertoo teksti *Asenne ratkaisee*.

1.

kouluttautua
valmistua

2.

seurustella
mennä naimisiin

3.

auto-onnettomuus
leski

4.

päähänpisto
rahtilaiva

5.

vanhus
toiminnan nainen

6.

juhannus
avioitua

7.

keikkamuusikko
hulina

8.

avustustyö
järjestö

Harjoitus 3. Yhdistä samaa tarkoittavat sanat. Sanat esiintyvät tekstissä *Asenne ratkaisee*.

1. arvella	☒	E	A. aloittaa
2. konkari	☐		B. uudelleen
3. käynnistää	☐		C. eläväinen
4. satunnaisesti	☐		D. mieltä
5. edelleen	☐		E. luulla
6. oli jätettävä	☐		F. ei ollenkaan
7. hetkessä	☐		G. kaveri
8. pohtia	☐		H. silloin tällöin
9. toveri	☐		I. nopeasti
10. ei lainkaan	☐		J. kokenut ihminen
11. vilkas	☐		K. täytyi jättää
12. toistamiseen	☐		L. vieläkin

Harjoitus 4. Kirjoita lihavoidut kohdat toisella tavalla. Ilmaukset esiintyvät tekstissä *Asenne ratkaisee*.

rivit 5–33

1. Kyky nauttia hyvistä hetkistä **sekä arjessa että juhlassa** on ollut hänen reseptinsä hyvään elämään.

niin arjessa kuin juhlassakin

---

2. Anneli **opiskeli** sairaanhoitajaksi.
-

3. Anneli ehti elää Albertinsa kanssa vain **alle** vuoden.
-

rivit 36–40

4. Hän tunsi, **että hän on** muistojensa vanki.
-

5. Hänen **täytyi jättää** Etiopia taakseen.
-

rivit 75–94

6. Anneli kertoo, **että hän huomasi** nopeasti, miten yksinäisiä jotkut vanhukset olivat.

---

7. Aika **pian** sitten kuitenkin **ymmärsin**, että Matti oli tarkoitettu minulle.

---

rivit 127–133

8. **Tietysti** meillä ikävä oli.

---

9. Minun **täytyy** hyödyntää ammattitaitoani tälläkin tavalla.

---

10. Anneli työskenteli saman järjestön **työntekijänä** myös Bangladeshissa ja Ugandassa.

---

rivit 137–151

11. **Ei ollut aikaa** kyllästyä toisiimme.

---

12. **Hän on hyvissä väleissä** kaikkien lastensa kanssa.

Harjoitus 6. Miten sanotaan?

Myötätunto, lohduttaminen ja osanotto. Katso ilmaisia sivulla 214. Valitkaa parin kanssa vuorotellen sopivat reaktiot ja keskustelkaa niistä opettajan kanssa.

1. Arvaa mitä? Mä nukuin aamulla pommiin ja myöhästyin sen takia työhaastattelusta!

Voi ei!

2. Meidän Musti kuoli viime viikolla. En olis ikinä uskonu, että koira voi olla näin ikävä.

3. Minna ja mä ollaan nyt kuitenkin päätetty erota.

4. Arvaas mitä? Laura sai jostain vatsataudin, eikä me nyt voida lähteä sille risteilylle.

5. Mun kamera varastettiin sen reissun aikana. Sinne jäi ne reissukuvat. Arvaa harmittaaks?

6. Mä sain eilen tosi ikäviä uutisia. Mun siskolla on aivokasvain.

7. Mun äiti ei selvinny siitä syövästä. Se kuoli viime viikolla.

Harjoitus 7.

Lue vanhusten kertomukset. Vastaa sitten parin kanssa kysymyksiin.

1. Mikä on näiden vanhusten pitkän elämän salaisuus?
2. Minkä asioiden uskot olevan tärkeitä hyvässä vanhuudessa?
3. Haluaisitko itse elää 100-vuotiaaksi? Miksi? Miksi et?
4. Ketkä vanhat ihmiset ovat olleet sinun elämässäsi merkittäviä?
5. Oletko saanut heiltä elämänohjeita? Millaisia?

Kertomukset ovat katkelmia Antti Hervosen teoksesta *Vuosisadan vartijat. Ikääntymisen suomenmestarit kertovat* (Tammi, 2001). Teokseen on haastateltu sata vuotta täyttäneitä suomalaisia.

Kerstin Björnström

Joskus minä nauran itselleni aika tavalla. Jos menee ajassa taaksepäin ja ajattelee itteään, niin sitä on aivan toinen ihminen. Kuta kauemmaks taaksepäin menee, sitä enemmän on muuttunut. Mutta minä en kadu, sillä katumisesta ei ole mitään hyötyä. Päittää vaan, että tuommosta tyhmyyttä en tee toista. Kyllä minä monessa tilanteessa, jos ne nyt olis minun edessä, menettelisin aivan toisella tavalla. Juuri silloin, ku sitä alkaa ymmärtää vähän toisia ja vähän itseäänkin, niin silloin sitä on kuoltava.

Väinö Hanhijoki

Onhan tämä vähän yksinäistä, kun kaikki vanhat kaverit on kuollut. Mutta minä olen kyllä sitä mieltä, että ystäviä löytyy ja niitä saa, jos vain viitsii. Ei ystävät katoa, jos itse sitä ei halua. Monet haluaakin, vetäytyvät ihmisten ilmoilta, eikä niitä nää, ennen kuin kuolinilmoituksessa. Minä tahdon, että on iloinen sakkii ympärillä. Synkkämielisyys ei elätä.

Amanda Moksi

Minä oon eläny säännöllistä elämää ja syöny paljon perunaa ja läskisoosia! Kun työtä vaan tekee ja elää tavallista elämää, niin kyllä sitä pysyy terveenä.
- - Väliin ajattelen, miksi sitä yhden ihmisen pitää niin pitkään elää, mutta meneehän se siinä.

Arvo Virtanen

Mä halusin kyllä elää vaikka 110-vuotiaaksi. Nyt on vast 102 vuotta. Pitkä ikä johtuu siitä, että on täydellisesti raitis ja hyvä elämäntapa. En polta tupakkaa, enkä käytä alkoholia. Ei se ole niinkään erikoista olla 100-vuotias, tavallinen olo vaan ja terveys on hyvä.

Harjoitus 8.

Kirjoita teksti jostakusta sinulle tärkeestä vanhasta ihmisestä. Hän voi olla sinulle tuttu ja läheinen ihminen tai joku tunnettu henkilö.

Harjoitus 9.

A. Tutustu alla oleviin kysymyksiin. Kuuntele sitten, kun vapaaehtoistyötä tekevät kertovat toiminnastaan. Tee kuuntelun aikana muistiinpanoja. Vastaa sitten parin kanssa kysymyksiin.

Maija-Liisa (67)

1. Mitä Maija-Liisa teki aluksi eläkkeelle jäätyään?
2. Miksi hän meni mukaan vapaaehtoistyöhön?
3. Minkälaista vapaaehtoistyötä Maija-Liisa tekee?
4. Mitä hän kertoo työstään?

Tuomas (26)

1. Miten Tuomaksen ystävät reagoivat, kun he kuulivat hänen aloittavan vapaaehtoistyön sairaalan aula-avustajana?
2. Miksi Tuomas halusi juuri aula-avustajaksi sairaalaan?
3. Mitä hänen tehtäviinsä kuuluu?
4. Miksi Tuomas pitää työstään aula-avustajana?

Arto (58)

1. Mikä on "mieskaveri"?
2. Kuinka paljon Arto viettää aikaa Villen ja Veikon kanssa?
3. Mitä hän tekee poikien kanssa?
4. Mitä Arton kommentti "tästä hyötyvät kaikki" tarkoittaa?

B. Keskustelkaa, millaista vapaaehtoistyötä olette tehneet tai voisitte tehdä.

Harjoitus 10.

Lue järjestöjen esittelyt ja valitse kysymyksiin oikeat vastaukset. Useampi vaihtoehto voi olla oikein.

Lääkärit ilman rajoja

Lääkärit ilman rajoja on puolueeton lääketieteellinen humanitaarinen avustusjärjestö. Järjestö toimii usein vaikeissa olosuhteissa ja auttaa erilaisten konfliktien, sotien, tulvien, maanjäristysten ja muiden katastrofien uhreja. Järjestö on perustettu vuonna 1971 ja se toimii nykyään yli 60 maassa. Vuonna 1999 järjestölle myönnettiin Nobelin rauhanpalkinto.

Järjestön palveluksessa on runsaasti terveydenhuollon ammattilaisia: lääkäreitä, sairaanhoitajia, kättilöitä, farmaseutteja, psykologeja ja fysioterapeutteja. Lisäksi tarvitaan myös hallinnon ja logistiikan ammattilaisia, jotka huolehtivat mm. tiloista, laitteista, kuljetuksista ja talousasioista.

Lääkärit ilman rajoja on yksi maailman suurimmista lääketieteellisistä avustusjärjestöistä. Se työllistää eri maissa yli 30000 paikallista ja lähes 3000 kansainvälistä työntekijää. Kansainvälisten työntekijöiden toimeksiannot kestävät tyypillisesti puolesta vuodesta vuoteen.

Icehearts

Icehearts ry tekee lastensuojelutyötä joukkueurheilun kautta. Järjestön toiminta käynnistyi Vantaalla vuonna 1995, jolloin perustettiin sosiaalinen urheiluseura, jonka tarkoituksena oli ehkäistä syrjäytymistä joukkueurheilun avulla. Iceheartsin ovat perustaneet isä ja poika, Ilkka ja Ville Turkka. Heidän tavoitteenaan on ollut luoda Iceheartsista valtakunnallinen järjestö, jotta mahdollisimman moni lapsi saisi mahdollisuuden harrastaa ja tuntea kuuluvansa johonkin yhteisöön.

Icehearts-joukkueisiin valitaan lapsia, jotka tarvitsevat erityistä tukea, sekä lapsia, joilla ei muutoin olisi mahdollisuutta ottaa osaa harrastustoimintaan. Joukkueissa on paljon esimerkiksi yksinhuoltajien, suurperheiden ja maahanmuuttajien lapsia. Yksi joukkue toimii 12 vuoden ajan, ja sitä ohjaa ammatillisesti pätevä kasvattaja.

Valtakunnallisesti Icehearts-toimintaa ohjaa, tukee ja valvoo kattojärjestö Suomen Icehearts ry. Joukkueita on tällä hetkellä Vantaalla, Helsingissä, Turussa, Ulvilassa, Lahdessa, Seinäjoella ja Espoossa.

Marttaliitto

Martat on Lucina Hagmanin perustama yli satavuotias kotitalousneuvontaa antava naisten kansalaisjärjestö, joka edistää kotien ja perheiden hyvinvointia ja kotitalouden arvostusta.

Nykyään marttayhdistyksissä ja toimintaryhmissä on lähes 48 000 jäsentä ympäri Suomea. Jäsenet kokoontuvat marttailtoihin luentoja, opiskelua, kotitalouskurssien ja kädentaitojen

merkeissä oppimaan uusia ruokia, puutarhanhoitoon, ympäristöön, kodin talouteen ja kodinhoitoon liittyviä asioita. Martat järjestävät kursseja ja opetusta sekä jäsenilleen että avoimesti kaikille.

Mikä järjestö voi auttaa sinua, jos...

- 1. haluat oppia puutarhanhoitoa?
- 2. asut alueella, jolla on ollut maanjäristys ja olet loukannut jalkasi?
- 3. sinulla ei ole varaa maksaa lapsesi liikuntaharrastusta?

Missä järjestössä voit toimia, jos...

- 4. olet kättilö?
- 5. olet ammatiltasi nuoriso-ohjaaja ja olet pelannut koripalloa nuorena?
- 6. teet mielelläsi käsitöitä ja pidät ruoanlaitosta?
- 7. haluat sitoutua toimimaan lasten hyväksi pitkäjänteisesti monta vuotta?
- 8. haluat auttaa ulkomailla?
- 9. asut Lahdessa ja haluat toimia kotipaikkakunnallasi?

Lääkärit	Icehearts	Martat
A.	B.	C.

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

	Lääkärit A.	Icehearts B.	Martat C.
10. Mikä järjestö on saanut Nobel-palkinnon?	☐	☐	☐
11. Mikä näistä järjestöistä on vanhin?	☐	☐	☐
12. Mikä näistä järjestöistä on nuorin?	☐	☐	☐
13. Minkä järjestön toimintaan sinä osallistuisit mieluiten?	☐	☐	☐

Harjoitus 11. Kun-lauseenvastike: ESSA. Yhdistäkää lauseet sopiviin kuviin.

1. Sammuta valot lähtiessäsi!	☐ E	a.
2. Maksuessasi kodinkoneostoksesi Elektrokortilla saat 3 kk korotonta maksuaikaa!	☐	b.
3. Valmista alkuruoka odottaessasi kasvien kypsymistä.	☐	c.
4. Kesälomien alkaessa ruuhkat pääteillä lisääntyvät.	☐	d.
5. Toimitamme ostamasi koneet halutessasi kotiovelle asti!	☐	e.
6. Ostaessasi kolme aurinkotuotetta saat edullisimman kaupan päälle!	☐	
7. Tulipalon sattuessa käytä portaita!	☐	
8. Täytä esitietolomake vastaanotolle saapuessasi.	☐	
9. Baarien ja ravintoloiden terassit täyttyvät sään lämmitessä.	☐	
10. Vaihtaessasi imurisi uuteen saat meiltä pölypussit kaupan päälle!	☐	
11. Hikoiletko nukkuessasi? – Tässä apu!	☐	
12. Taikinan noustessa valmista rahkatäyte.	☐	

Harjoitus 12. Kun-lauseenvastike: ESSA. Muuta lauseenvastike kun-lauseeksi.

A. Eri tekijät

1. Kaikki kuuntelevat **sinun kertoessasi** juhlista. *kun sinä kerrot* _____
2. Milla ei tiennyt juhlista **Alexin suunnitellessa** niitä. _____
3. Alex virnistää **Millan saapuessa** paikalle. _____
4. Milla hymyilee **vieraiden syödessä** kakkua. _____
5. Otin valokuvan **hänen seisoessaan** juhlaväen keskellä. _____
6. Juhlaväki taputtaa **meidän tanssiessamme**. _____

B. Sama tekijä

1. Tuula harmistui **huomatessaan** sotkun keittiössä. _____
2. **Hermostuessani** pureskelen kynsiä. _____
3. Me riitelemme usein **keskustellessamme** rahasta. _____
4. **Ollessasi** väsynyt ärsyynyt todella helposti. _____
5. Marja itki **kuullessaan** huonot uutiset. _____
6. Joskus lapset paiskovat tavaroita seinään **raivostuessaan** äidille. _____

Harjoitus 13. Kun-lauseenvastike: ESSA. Lue tarina parin kanssa niin, että muutat lauseenvastikkeet kun-lauseiksi.

Malli: *Kun synnyin, vanhempani asuivat...*

Anni kertoo elämästään

Minun syntyessäni vanhempani asuivat Ruotsissa. **Ollessani 4-vuotias** he päättivät palata Suomeen. Muutimme Vaasaan. **Pikkuveljeni tullessa** maailmaan olin 10-vuotias. Olin jo iso tyttö ja autoin äitiä Rikuveljen hoitamisessa. Esimerkiksi **äidin mennessä kauppaan** minä jäin

vahtimaan nukkuvaa Rikua, ja jos hän heräsi, minä menin rauhoittamaan häntä. Aamulla **lähtiessäni kouluun** Riku tuli aina ovelle vilkuttamaan. Kun Riku kasvoi isommaksi, opetin hänelle kirjaimia ja numeroita.

Myöhemmin **mieltiessäni**, mihin ammattiin haluaisin, muistin lapsuuden kokemukset Rikun hoidosta. Päätin opiskella lastentarhanopettajaksi ja olen edelleen oikein tyytyväinen ammatinvalintaani, vaikka jo **ensimmäistä työharjoittelua tehdessäni** huomasinkin, että työ päiväkodissa oli aika erilaista kuin pikkuveljen hoitaminen.

Harjoitus 14. Kun-lauseenvastike: ESSA. Muuta kun-lauseet ESSA-lauseenvastikkeiksi.

A. Eri tekijät

1. Tarjoilija hymyili, **kun te tulitte sisään.** (teidän) tullessanne sisään
2. Lapset valitsivat pöydän, **kun isä teki tilausta.** _____
3. Pikkuveli kuunteli, **kun sisko luki ruokalistaa.** _____
4. Tarjoilija näytti iloiselta, **kun kehuimme ruokaa.** _____
5. Lapsia nauratti, **kun sinä vilkudit heille.** _____
6. Maito kaatui, **kun lapset leikkivät pöydässä.** _____

B. Sama tekijä

1. Mies puhui puhelimesta, **kun hän joi kahvia.** juodessaan kahvia
2. Isä oli ylpeä, **kun hän kuunteli lapsiaan.** _____
3. Tilaan aina saman annoksen, **kun käyn täällä.** _____
4. Lapset sotkivat kasvonsa, **kun he söivät jäätelöä.** _____
5. Kukaan ei ole nälkäinen, **kun poistuu täältä.** _____
6. Ostimme pullapitkon, **kun lähdimme kahvilasta.** _____

Harjoitus 15. Kun-lauseenvastike: TUA. Yhdistäkää lauseet sopiviin kuviin.

1. Lainattuasi astioita kahvihuoneesta muista palauttaa ne samaan paikkaan!

B

2. Viipaloituasi avokadot purista niiden päälle muutama tippa sitruunamehua.

3. Valittuasi haluamasi tuotteet siirry kassalle.

4. Uimarannoilla tungosta sään lämmentyä

5. Tiskaa astiat heti syötyäsi!

6. Maajoukkueen kesäloma alkoi Suomen hävittyä Kanadalle.

7. Ostettuasi kosmetiikkaa *shop.fi*:stä vuoden aikana 500 eurolla saat 50 euron lahjakortin.

8. Paistettuasi sipulit lisää pannulle 1,5 dl vettä ja mausteet.

9. Taikinan kohottua kaksinkertaiseksi leivo siitä pyöreitä sämpylöitä.

10. Kahvin loputtua kahvinkeittimestä keitä uutta!

11. Maksettuasi laskun verkkopankissa siirry takaisin myyjän palveluun.

12. Taistelujen tauottua avustusjärjestöt pääsivät vihdoon sota-alueelle

a.

b.

c.

d.

Harjoitus 16. Kun-lauseenvastike: TUA. Muuta lauseenvastikkeet kun-lauseiksi.

A. Eri tekijät

1. Joku ryösti eilen lähikaupan **tultuani juuri** kauppaan.

Joku ryösti eilen lähikaupan juuri kun olin tullut kauppaan.

---

2. Menittekö te poliisiasemalle heti **ryöstön tapahduttua**?
-

3. **Muiden silminnäkijöiden tultua** poliisiasemalle odotimme yhdessä vielä puoli tuntia.
-

4. **Kerrottuamme** koko jutun poliisi alkoi esittää kysymyksiä.
-

5. **Kuvailtuasi** varkaan ulkonäköä poliisi kysyi vielä, millaiset vaatteet ryöstäjällä oli ollut.
-

6. **Poliisien kuulusteltua** kaikkia silminnäkijöitä saimme lähteä kotiin.
-

B. Sama tekijä

1. Varas ryösti kassan **lyötyään** ensin myyjää kasvoihin.
-

2. Soitimme poliisille heti ryöstön **nähtyämme**.
-

3. Sinun täytyi käydä lääkärissä **saatuasi** käteesi haavan.
-

4. Silminnäkijät pääsivät kotiin **allekirjoitettuaan** kuulustelupöytäkirjan.
-

5. Itkin vasta **kerrottuani** koko jutun äidille.
-

6. Mitä te ajattelitte **selvittyänne** päivän tapahtumista?
-

Harjoitus 17.

Kun-lauseenvastike: TUA. Annin tarina (harj. 13) jatkuu. Lue tarina parin kanssa niin, että muutat lauseenvastikkeet kun-lauseiksi. Käytä pluskvamperfektiä.

Malli: *Kun olin valmistunut lastentarhanopettajaksi...*

Valmistuttuani lastentarhanopettajaksi sain työpaikan naapurikaupungin uudesta päiväkodista. **Työskenneltyäni** siellä kaksi vuotta päiväkodin silloinen johtaja tuli eläkeikään. Minut valittiin uudeksi johtajaksi **hänen jäätyään** eläkkeelle. Kun minusta tuli johtaja, tarvitsimme päiväkotiin uuden lastentarhanopettajan. **Haastateltuamme** viittä hyvää hakijaa päätimme valita paikkaan Tanskassa opiskelleen Mika Martikaisen. **Mikan aloitettua** työt minä ja Mika tutustuimme nopeasti ja rakastuimme toisiimme. **Seurusteltuamme** vuoden päivät muutimme yhteen. Melko pian sen jälkeen Mika myös kosi minua – heti **saatuana uuden** työpaikan toisesta päiväkodista. Hän väitti ettei ollut uskaltanut kosia pomaan.

Harjoitus 18. **Kun-lauseenvastike. Muuta kun-lauseet TUA-lauseenvastikkeiksi.**

A. Eri tekijät

1. **Kun Paavo oli tullut kotiin**, kirjoitin työhakemuksen valmiiksi.

Paavon tultua kotiin

---

2. Kun sinä olit neuvonut minua, osasin kirjoittaa hakemuksen.

---

3. Kun olin lähettänyt hakemuksen, puhelin soi.

---

4. Kun olin vastannut kysymyksiin, haastattelu päättyi.

---

5. Kun keskustelu oli päättynyt, he puhuivat valinnasta.

---

6. Kun kaikki olivat käyneet haastattelussa, he tekivät valinnan.

B. Sama tekijä

1. **Kun olin saanut tiedon valinnasta**, kiljuin ilosta.

Saatuani tiedon valinnasta

---

2. Kun sinä olit onnitellut minua, pyysit minua soittamaan äidille.

---

3. Kun olimme soittaneet äidilleni, lähdimme oluelle.

---

4. Kun olin tavannut esimiehen, tiesin enemmän tehtävistäni.

---

5. Kun hän oli kertonut työtehtävistä, hän kysyi harrastuksistani.

---

6. Kun he olivat tutustuneet minuun, he tiesivät löytäneensä oikean ihmisen.

Harjoitus 19. Lauseenvastike vai partisiippi? Lue teksti.

Perhe oli suunnitellut juhannuksen mökkireissua innokkaasti ja unohtanut jo, miten paljon hoidettavaa ennen matkalle lähtöä aina oli. Kallen pestyä lempihupparinsa, Emmen pakattua reppunsa neljään kertaan ja Tuulan leivottua mökkituliaisiksi raparperipiirakan koko perhe oli vihdoin valmiina lähtöön. Laurin tehtävänä oli enää pakata viimeiset tavarat täpötäyteen autoon.

Mutta voi surkeus! Kalle ei voinutkaan pukea myöhään illalla pestyä hupparia päälleen, sillä se roikkui litimärkänä kotipihan pyykkinarulla yön sateiden jälkeen, eikä Emmen moneen kertaan pakattua reppua löytynyt mistään. Raparperipiirakka puolestaan meinasi unohtua jääkaappiin, mutta sen Tuula muisti viime hetkellä istuttuaan jo autoon. Hän juoksi vielä sisään hakemaan piirakkaa. Mutta mutta... Jääkaapissa odottikin yllätys. Tuula tuijotti lähes kokonaan syötyä piirakkaa uskomatta silmiään. Edellisiltana leivottua piirakkaa ei ollut enää jäljellä kuin pieni pala Kallen kavereineen syötyä siitä suurimman osan. Kalle ei ollut lainkaan muistanut Tuulan sanoneen, että piirakka oli tarkoitettu mukaan mökkireissulle.

- A.** Etsi tekstistä sanat *pestyä, pakattua, leivottua ja syötyä*. Ympyröi kaikki sanat, jotka kuuluvat niiden kanssa samaan lausekkeeseen.
- B.** Ovatko löytämäsi lausekkeet TUA-lauseenvastikkeita vai TU-partisiippeja? Kirjoita lausekkeet taulukkoon.
- C.** Muuta lauseenvastikkeet kun-lauseiksi ja partisiipit joka-lauseiksi.

	TUA-lauseenvastike	TU-partisiippi
pestyä	<i>Kallen pestyä lempihupparinsa</i> = <i>Kun Kalle oli pessyt lempihupparinsa</i>	
pakattua		
leivottua		
syötyä		

Harjoitus 20. Kun-lauseenvastikkeet. Lue vuokramökin säännöt. Etsi ESSA- ja TUA-lauseenvastikkeet ja kirjoita ne toisella tavalla.

Vuokramökin säännöt

SAUNA

Saunaa käyttävät tämän mökin asukkaiden lisäksi alueen kahden muun vuokramökin asukkaat. Mökkiläiset sopivat saunavuoroista ja saunan lämmittämisestä keskenään.

Sovittuanne vuoroista merkitkää ne takahuoneessa olevaan vihkkoon. Ohjeet saunan lämmittämiseen ovat takahuoneen pöydällä. Muistakaa aina siivota sauna saunottuunne.

SOUTUVENE

Soutuvenettä saavat käyttää kaikki mökkiläiset. Pelastusliivejä on piharakennuksen varastossa. Palauta pelastusliivit varastoon aina soutamassa käytyäsi. Vedä soutuvene kunnolla rantaan jokaisen käytön jälkeen ja kiinnitä se huolellisesti.

GRILLAAMINEN

Grillaaminen on sallittu ainoastaan grillipaikalla.

RANTA JA PIHA-ALUE

Mökin ympäristö pidetään siistinä yhteistyöllä. Ethän jätä roskia luontoon! Huomatessasi siistimisen tarvetta voit mieluusti tarttua toimeen.

MUISTA SIIVOUS VUOKRA-AJAN PÄÄTTYESSÄ

- lattiat lakaistaan ja tarvittaessa pyyhitään kostealla
- astiat pestään ja palautetaan paikoilleen
- keittiötasot ja pöydät pyyhitään
- petivaatteet ja patjat pinotaan siististi
- roskat viedään ulkoroskikseen ja uudet roskapussit laitetaan tilalle

LÄHTIESSÄSI TARKISTA, ETTÄ

- kaikki ikkunat ovat kiinni
- mökin, saunan ja piharakennuksen ovet on lukittu.

Jos lomasi aikana huomaat vikoja tai puutteita rakennuksissa tai irtaimistossa, ilmoita asiasta viimeistään luovuttaessasi avaimet.

Kiitos yhteistyöstä!

1. *sovittuanne = kun olette sopineet* _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Harjoitus 21. Kun-lauseenvastikkeet.

Samuli on 19-vuotias. Hän opiskelee ammattikoulussa autonkuljettajaksi ja harrastaa nyrkkeilyä. Samuli on ympyröinyt kalenteriin maaliskuun tärkeät päivät. Selvitä tekstin avulla, mitä ympyröityinä päivinä tapahtuu. Kirjoita päivämäärät.

1. Kirjoitelman palautuspäivä on _____
2. Ajokoe on _____
3. Englannin koe on _____
4. Samuli on nyrkkeilytreeneissä _____
5. Siskon kuoron konsertti _____

Maaliskuu						
Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

- ★ Samuli käy nyrkkeilytreeneissä aina kun hänellä ei ole muuta menoa. Treenit ovat maanantai-iltaisin paitsi pyhäpäivinä.
- ★ Samuli hoitaa siskonsa lapsia 7.3. koko illan siskon esiintyessä kuoronsa kanssa eräessä kirkkokonsertissa.
- ★ Maaliskuun ensimmäisissä nyrkkeilytreeneissään ollessaan Samuli satuttaa nilkkansa. Nilkka tarvitsee lepoa, joten Samulin täytyy jättää seuraavan viikon treenit väliin.
- ★ Nyrkkeilytreeneistä tultuaan Samuli menee aina kaverinsa luokse pelaamaan tietokonepeliä. Pelatessa aika kuluu siivillä. He lopettavat aina vasta keskiyön jälkeen, vaikka seuraava päivä onkin koulupäivä.

- ★ Opettajan antaessa ohjeita kirjoitelman tekemiseen Samuli ei kuuntele kunnolla, sillä häntä väsyttää, koska hän on valvonut myöhään edellisiltana pelatessaan tietokonepelejä kaverin luona. Samuli kirjoittaa opettajan ohjeista kuitenkin ylös, että kirjoitelma on palautettava tasan viikkoa myöhemmin.
- ★ Samuli palauttaa kirjoitelman viimeisenä mahdollisena päivänä. Ollessaan palauttamassa kirjoitelmaa koululle Samuli tapaa englannin opettajan. Tämä muistuttaa Samulia seuraavan päivän englannin kokeesta.
- ★ Tehtyään englannin kokeen Samuli menee pakkaamaan tavaransa. Hän lähtee seuraavana aamuna aikaisin laskettelulomalle Lappiin. Sieltä hän palaa myöhään maanantai-iltana.
- ★ Samuli läpäisee ajokokeen, vaikka hän suorittaa sen väsyneenä palattuaan edellis yönä Lapin-lomalta.

Harjoitus 22.

Kun- ja että-lauseenvastikkeet. Kirjoita lauseenvastikkeet toisella tavalla.

Karl Fazer syntyi Helsingissä vuonna 1866. Hän oli kahdeksanlapsisen perheen toiseksi nuorin lapsi. **Kertoessaan** isälleen **haluavansa** sokerileipuriksi, isä ei innostunut, sillä hän oli toivonut **kaikkien lastensa hankkivan** sosiaalisesti arvostetun ammatin, joka tarjoaisi myös hyvän toimeentulon. Karl Fazer piti kuitenkin kiinni suunnitelmistaan. **Opiskeltuaan** alaa Pietarissa ja **työskenneltään** myös Pariisissa ja Berliinissä Karl Fazer päätti palata Suomeen. **Palattuaan** Helsinkiin hän perusti konditorialiikkeen isänsä omistamaan kiinteistöön, osoitteeseen Kluuvikatu 3. Naapurirakennukseen hän perusti kahvilan ja yhdisti sitten tilat toisiinsa. Samassa tilassa toimii edelleen Fazerin konditoriakahvila. Kahvilan asiakkaita monikaan ei ehkä tiedä **kahvilan perustajan asuneen** aikoinaan saman talon ylimmässä kerroksessa.

Makeisten tehdasmaisen valmistuksen Karl Fazer aloitti vuonna 1897. Hän ei keskittynyt ainoastaan uusien herkkujen luomiseen vaan ymmärsi myös **designin ja markkinoinnin olevan** tärkeitä yrityksen menestystekijöitä. Fazerin makeiset pakattiin upeasti ja niitä mainostettiin mm. Helsingin raitiovaunuissa.

Karl Fazerin kuoltua hänen pojastaan Svenistä tuli yrityksen toimitusjohtaja. Fazer on edelleen perheyrittäjä.

1. kertoessaan _____ *kun hän kertoi* _____
2. haluavansa _____
3. kaikkien lastensa hankkivan _____
4. opiskeltuaan _____

5. työskenneltyään _____

6. palattuaan _____

7. kahvilan perustajan asuneen _____

8. designin ja markkinoinnin olevan _____

9. Karl Fazerin kuoltua _____

Harjoitus 23. Lue uutinen.

Pyörävaras lukittautui vessaan ja löi poliisia Esplanadin puistossa Helsingissä

Polkupyörävaras lukittautui pyörän kanssa puiston yleisövessaan ja löi poliisia keskellä Esplanadin puiston iltapäiväruuhkaa perjantaina iltapäivällä Helsingissä.

Tapahtumaketju sai alkunsa, kun vapaalla ollut poliisi huomasi Esplanadin puiston suuntaan lukittua pyörää raahanneen miehen. Poliisi ilmoitti hätäkeskukseen

5 seuraavansa polkupyörävarasta.

Poliisin seurattessa miehen toimia tämä livahti pyörineen puiston yleiseen vessaan. Poliisin ei auttanut kuin jäädä passiin saniteettitilojen ovelle.

Poliisipartio ei ollut vielä ehtinyt paikalle, kun varas tulikin jo ulos. Hän oli irrottanut wc-tiloissa pyörästä lukon ja yritti poistua nopeasti paikalta varastetulla ajokillaan.

10 Varasta seurannut poliisi puuttui peliin ja pysäytti miehen. Hän kertoi epäilylle varkaalle myös, että paikalle on soitettu poliisi. Tällöin uutisesta suivaantunut pyörävaras oli yrittänyt poistua väkisin paikalta, jolloin poliisi tarttui häntä käsivarresta. Varas vastasi lyömällä poliisia muun muassa kasvoihin ja kaksikko päätyi painimaan.

15 Painin pani keväisessä puistossa merkille myös ohikulkija, joka kertoi myöhemmin poliisille havainneensa kahden miehen painivan puistossa ja toisen sanovan moneen kertaan olevansa poliisi pyytäessään varasta rauhoittumaan. Ohikulkija meni poliisin avuksi ja yhdessä nämä onnistuivat taltuttamaan riehaantuneen pyörävarkaan.

20 Poliisipartion saapuessa paikalle varas jatkoi riehumistaan eikä suostunut kertomaan virkavallalle henkilötietojaan. Niinpä mies laitettiin käsirautoihin ja toimitettiin poliisin hoteisiin.

Vuonna 1995 syntynyttä polkupyörävarasta epäillään nyt paitsi varkaudesta myös virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta.

Jukka Hiiri, HS verkkosivut 9.4.2016 (lyhennetty)

A. Vastaa kysymyksiin.

1. Mitä poliisi teki, kun hän huomasi pyörävarkaan?

---

2. Mitä varas teki puiston vessassa?

---

3. Miten paini varkaan ja poliisin välillä alkoi?

---

4. Mitä pyörävaras teki, kun poliisipartio tuli paikalle?

B. Etsi tekstistä kaikki partisiipit ja kirjoita ne toisella tavalla.

1. *vapaalla ollut poliisi = poliisi, joka oli vapaalla*

C. Etsi tekstistä että-lauseenvastikkeet (VAN ja NEEN) ja kun-lauseenvastikkeet (ESSA ja TUA) ja kirjoita ne toisella tavalla.

1. *seuraavansa polkupyörävarasta = että hän seuraa polkupyörävarasta*
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

D. Miettikää yhdessä opettajan kanssa, milloin partisiipit ja lauseenvastikkeet sopivat tekstiin parhaiten. Miksi aina ei kannata käyttää partisiippia tai lauseenvastiketta?

Harjoitus 24.

Kuuntele uutinen ja haastattelut Omenamäen vanhainkodista. Vastaa sen jälkeen kysymyksiin.

1. Miksi päiväkoti ja vanhainkoti on haluttu samaan rakennukseen?

_____

2. Mitä haastatellut ikäihmiset kertovat kokemuksistaan päiväkotilasten kanssa?

a. Laila:

_____

_____

b. Reino:

_____

_____

c. Maija:

_____

_____

3. Mikä Vilman mielestä on hauskinda tekemistä vanhainkodissa? (2 asiaa)

---

4. Mikä Antonista on joskus ollut hankalaa vanhusten kanssa? (3 asiaa)

Harjoitus 25. Tehdään sanoja! Kirjoita inen-adjektiivi.

1. Sain 21. päivä **toukokuuta** tietää, että minut irtisanotaan työpaikaltani.

Siitä toukokuisesta päivästä en muista mitään muuta!

2. Kun taivaalla on paljon **pilviä**, sää on _____.

3. Saara tekee kaiken aina **oikealla kädellä**. Hän on _____.

4. Onpa tämä **nahka** pehmeää! Saisinpa minäkin tällaiset _____ käsiineet!

5. Paulilla ja hänen sisaruksillaan on kaikilla **tumma tukka**. He ovat siis kaikki _____.

6. Saaralla on todella **kova ääni**. Hän on jopa _____ kuin äitinsä!

7. Marjalla on aina kova **kiire**. Ihmettelen aina, miten hän voi olla niin _____!

8. Lastentarhaopettajilla on Suomessa **matala palkka**. On toki muitakin _____

_____ ammatteja, esimerkiksi sairaanhoitaja.

9. Onpa tänään kova **tuuli**! Pelkään aina, että _____ säällä vanha pihakoivumme kaatuu.

7

Matkalla Suomessa

- maantieto, luonto, elinkeinot ja talous
- tietotekstit, kaunokirjallisuus
- jotta-lauseenvastike: KSE + poss.suff.
- ja-lauseenvastike: EN
- Miten sanotaan? Keskustelun aloituksia ja lopetuksia
- Tehdään sanoja! sto/stö, ma/mä

Oma maa mansikka, muu maa mustikka

Mikä ratkaisuksi?

Kesällä Pedro saa tavallista vaativamman työtehtävän. Hänet pyydetään opastamaan portugalilaista turistiryhmää, joka aikoo kiertää bussilla Suomea lähes kaksi viikkoa. Pedro on suunnitellut matkaohjelman ja tehnyt ruokailu- ja majoitusvaraukset. Nyt hän matkustaa turistien mukana bussissa opastaen heitä koko matkan ajan. Pedron illat kuluvat hotellihuoneessa seuraavan päivän ohjelmaa valmistellen. Hän haluaa valmistautua jokaiseen työpäivään huolellisesti osatakseen vastata turistien kysymyksiin mahdollisimman hyvin. Joka aamu hän myös herää aikaisemmin kuin muut ehtiäkseen soittaa ja varmistaa päivän lounas- ja päivällisvaraukset.

Nyt on neljäs matkapäivä ja Pedro on juuri soittanut päivän lounaspaikkaan. Ikävä kyllä kaikki ei taidakaan tänään mennä ihan suunnitelmien mukaan...

Pedro: 10 Ai moi Hanna!

Hanna: Moi kulta! Ootsä pahassa paikassa?

Pedro: En oo. Kiva ku soitit.

Hanna: Miten sulla menee siellä? Missäs te oottekaan nyt?

Pedro: Tampereelta lähetään kohta. Oikeestaan kaikki on
15 menny tosi hyvin – paitsi et just tuli eka oikeesti iso ongelma.

Hanna: Ai mikä?

Pedro: No mä sain just tietää, et meidän lounasvaraus Kristiinankaupungissa on peruttu. Siel on yli puolet henkilökunnasta vatsataudissa, joten ne ei pysty ottamaan vastaan
20 tällasta 40 hengen porukkaa.

Hanna: Millon teidän piti mennä sinne? Tänään vai?

Pedro: Joo tänään tänään, ja meillä on niin kiree aikataulu, ettei me ehitä kauheesti poikkeemaan reitiltä. Vaasassa varmaan ois paikkoja, mut sinne on liikaa matkaa. Lounas menis liian myöhäseks.

Hanna: 25 Mut onhan kaikilla bensiksilläkin nykysin isot ravintolat, etteks te voi sellaseen mennä?

Pedro: No ei todellakaan! Tälle porukalle kaiken pitää olla autenttinen Suomi-elämys. Mitkään huoltsikkaravintolat ei kelpaa.

Hanna: Heh... Tavallaanhan just toi bensis ois autenttinen Suomi-elämys...

Pedro: No hyvä sun on vitsailla!! Mä en ihan oikeesti tiä, miten mä tän selvitän.

Hanna: 30 Hei nyt mä tiän! Mä luin just kampaajalla jostain naistenlehdestä sellasesta naisesta, joka on perustanu kasvihuoneeseen ravintolan Närpiössä. Se on kuulemma tosi tyylikäs paikka ja siel on hyvä ruoka. Seisova pöytä muistaakseni. Eiks Närpiö oo joka tapauksessa teidän matkan varrella?

Pedro: No itse asiassa on! Mut mahtuukohan sinne koko bussilastillinen?

Hanna: 35 Mä luulisin et mahtuu. Ainaki siinä lehtijutussa sanottiin, et monet kävijöistä on just bussimatkoilla olevia turisteja.

- Pedro: Jees, loistavaa. Muistatsä sen paikan nimee?
 Hanna: En just nyt, mut varmaan se löytyy googlaamalla.
 Pedro: Okei, mä katon. Sopiiks, et mä hoidan tän asian nyt ja soitellaan myöhemmin paremmalla ajalla uudestaan?
 Hanna: Joo sopii. Heippa!
 Pedro: Heippa!

vaativa	_____	bensis / huoltsikka = huoltoasema	_____
majoitus	_____	elämys	_____
valmistella (3)	_____	kelvata (4) + lle	_____
valmistautua (1) + ILL	_____	vitsailla (3)	_____
varmistaa (1)	_____	selvittää (1)	_____
kulta	_____	kasvihuone	_____
oikeastaan	_____	kuulemma	_____
oikeasti	_____	seisova pöytä	_____
vatsatauti	_____	G + varrella	_____
porukka	_____	bussilastillinen	_____
kireä	_____	googlata (4)	_____
poiketa (4)	_____		

Matkareitti

Kasvihuoneviljelyä Närpiössä

Närpiö (ruots. Närpes) on noin 9 000 asukkaan kaupunki Pohjanmaalla. Se sijaitsee rannikolla, 80 km Vaasasta etelään. Lähes täysin ruotsinkielisen kunnan asukkaista

5 vain 5,6 % puhuu suomea äidinkielenään.

Närpiössä maatalous on tärkeä elinkeino.

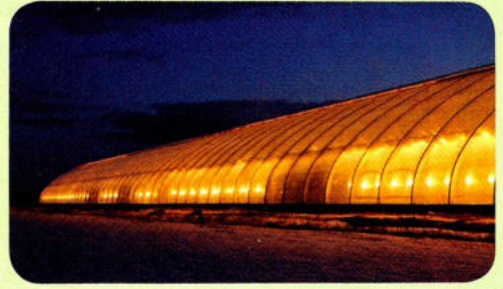
Maanviljelyllä on Pohjanmaalla pitkät

perinteet, sillä alue soveltuu erityisen hyvin viljelyyn. Alavalla tasamaalla ei ole juurikaan kiviä tai kallioita peltojen keskellä, ja entisenä merenpohjana maaperä on ravinteikasta

10 viljelymaata.

Närpiö tunnetaan koko Suomessa kasvihuoneviljelyn keskuksena. Viljelyllä on juurensa viime vuosisadan alkupuolella, jolloin Valdemar Mattfolk alkoi kasvattaa tomaatteja pienessä kasvihuoneessa Finbyssä vuonna 1916. Tätä nykyä Närpiössä on yli 400 kasvihuoneviljelijää ja kaikkiaan 77 hehtaaria kasvihuoneita. Kasvihuoneviljelyn laajuudesta Närpiössä

15 kertoo se, että tässä pienessä kunnassa tuotetaan 60 % Suomessa kasvatetuista tomaateista ja 35 % kurkuista.

Oulu – teknologiaa ja tietotaitoa

Vuonna 1605 perustettu Oulu on Pohjois-Suomen vanhin ja suurin kaupunki.

Aikaisemmin Oulu oli merkittävä terva-

20 kaupunki; koko 1800-luvun se oli Suomen

ylivoimaisesti suurin tervanviejä. Tervaa, jota tarvittiin puulaivojen suojaamiseen, vietiin

Oulusta eri puolille Eurooppaa. Nykyisin Oulu tunnetaan ennen kaikkea teknologiakaupunkina,

25 jonka merkitys koko Pohjois-Suomen taloudelle on erittäin suuri.

Oulun lähihistoriaan liittyy varsin tiiviisti matkapuhelinyhtiö Nokia, jolla on ollut toimintaa Oulussa pitkään. Paljolti juuri Nokian ansiosta Oulusta tuli kansainvälisestikin merkittävä teknologiakeskus. Nokia ja sen alihankkijat vetivät Oulun seudulle vuosituhannen vaihteen molemmin puolin paljon uutta väkeä. Reilut kymmenen vuotta myöhemmin Nokian nousu-

30 kiito oli kuitenkin ohi, mikä näkyi Oulussakin suurina irtisanomisina.

Työntekijöiden tietotaito ei tietenkään kadonnut mihinkään irtisanomisten myötä. Monet alun perin Nokian alihankkijoina toimineet yritykset ovat kehittäneet edelleen omia tuotteitaan, jotka ovat kilpailukykyisiä maailmanlaajuisestikin. Toisaalta useat kansainväliset suuryritykset ovat avanneet Ouluun omia tuotekehityksiköitään, koska alueella on niin

paljon teknologian alan osaamista. Lisäksi kaupungissa toimii lukuisia teknologia-alan pienyhtiöitä, joista monet ovat entisten nokialaisten perustamia. Myös Oulun yliopisto ja Oulun ammattikorkeakoulu ovat olleet vahvasti mukana tekemässä Oulusta kasvavaa uusien teknologiayritysten keskusta.

Inari – Suomen saamelaisalueen keskus

Inarin kirkonkylässä sijaitsee museo- ja luontokeskus Siida, jossa toimivat Suomen saamelaisten kansallismuseo ja Metsähallituksen luontokeskus. Siidassa voi tutustua saamelaisten historiaan ja kulttuuriin sekä Pohjois-Lapin luontoon. Sana *siida* on pohjoissaamea ja tarkoittaa saamelaista lapinkylää tai porokylää.

Saamelaiset ovat ainoa Euroopan Unionin alueella elävä alkuperäiskansa. Suurin osa saamelaisista asuu Lapissa neljän valtion alueella: Suomessa, Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä. Suomessa heitä asuu noin 9 000. Saamelaiset ovat asuttaneet nykyisen Suomen aluetta jo paljon ennen suomalaisia.

Suomessa puhutaan pohjois-, inarin- ja koltansaamea, ja niillä kaikilla on omat kirjakielensä, vaikka kielten puhujia ei ole paljon. Saamen kielet ovat suomen sukukieliä.

1990-luvulta lähtien saamen kieliä on alettu aktiivisesti elvyttää, mutta kielten tulevaisuus ei edelleenkään ole turvattu.

Saamelaisalueella asuvien saamenkielisten lasten tulee lain mukaan saada pääosa perusopetuksestaan saamen kielellä. Vuonna 1992 voimaan tulleen kielilain mukaan saamelaisilla on myös oikeus käyttää viranomaisten kanssa asioidessaan saamea.

Käytännössä tämä kuitenkin toteutuu harvoin.

Saamelaisten perinteisiä elinkeinoja ovat olleet poronhoito, kalastus ja metsästys, mutta suurin osa saamelaisista saa nykyään tulonsa muista elinkeinoista.

Kuusamon Karhunkierros

Kuusamon ja myös koko Suomen kuuluisimmat vaellusreitit ovat Oulangan kansallispuistossa ja Rukan ympäristössä kiertelevät Pieni ja Iso karhunkierros. Ison karhunkierroksen kokonaispituus on 80 km. Koko reitin vaeltaminen kestää 3–7 päivää

vaeltajan kunnosta riippuen. Reitin alkupiste on Sallassa Karhunkierroksen luontokeskuksessa.

Vaellusreitti kulkee pääosin asumattomissa erämaisissa luonnonmetsissä vesistöjä seuraten. Korkeuserot ovat melko suuria, joten koko reitin vaeltaminen vaatii hyvää kuntoa ja retkeilykokemusta. Reitti on merkitty selvästi maastoon opasteviitoin, joten eksymisvaaraa ei ole. Yöpymistä varten reitin varrella on lukuisia autiotupia ja laavuja sopivien vaellusmatkojen välein. Yöpyä voi myös teltassa.

Karhunkierroksen maisemille ovat tyyppillisiä korkeat metsäiset vaarat, syvissä kuruissa virtaavat koskiset joet, jylhät rantakalliot, harjut ja mäntykankaat. Arvokkaan luonnon kulumisen estämiseksi retkeilijöiden toivotaan pysyvän merkityllä reitillä. Kulkemista helpottamaan on rakennettu pitkospuita ja riippusiltoja.

Suomen vanhin luontomatkailukohde Punkaharju

Punkaharju on Suomen tunnetuin harju-muodostelma. Se on noin 7 km pitkä kapea maankohouma, joka sijaitsee keskellä Saimaa-järveä lähellä Savonlinnan kaupunkia.

Molemmin puolin harjua avautuu henkeäsalpaavan upea näköala järvelle.

Punkaharju, kuten muutkin Suomen lukuisista harjuista, on muodostunut jääkauden seurauksena. Viimeisin jääkausi oli yli 10 000 vuotta sitten. Jääkauden aikana Pohjois-Eurooppa oli 2–3 km paksun jääkerroksen peitossa. Jääkausi jätti monia jälkiä Suomen luontoon, kun painava jääkerros repi irti isoja kivenlohkareita ja silotti kallioita. Harjut taas muodostuivat paikkoihin, joissa sulavan jääkerroksen reuna pysyi paikallaan pitkään. Tuolloin jään sulamisvedet toivat mukanaan kiviä ja maata jään reunalle, mistä muodostui pitkulainen harju.

Punkaharjun maisemien erityislaatuisuus on viehättänyt ihmisiä jo vuosisatoja. Punkaharju lienee Suomen vanhin luontomatkailukohde, sillä jo 1800-luvun alussa sinne tehtiin matkoja ulkomailta asti. Punkaharju on myös inspiroinut lukuisia taiteilijoita – maiseman kauneutta ovat kuvanneet mm. historioitsija ja satukirjailija Zacharias Topelius ja Suomen kansallisen runoilija J. L. Runeberg, jonka kirjoittaman Suomen kansallislaulun, Maamme-laulun, luontokuvaukset perustuvat pitkälti Punkaharjun maisemiin.

Kasvihuoneviljelyä Närpiössä

kasvihuone	_____
viljely	_____
ruots. = ruotsiksi	_____
rannikko	_____
täysin	_____
kunta	_____
maatalous	_____
elinkeino	_____
maanviljely	_____
perinne	_____
alue	_____
soveltua (1) + ILL	_____
erityinen	_____
alava	_____
tasamaa	_____
ei juuri(kaan)	_____
kallio	_____
pelto	_____
merenpohja	_____
maaperä	_____
ravinteikas	_____
lla/llä + on juurensa	_____
tätä nykyä	_____
viljelijä	_____
kaikkiaan	_____
hehtaari (100 m x 100 m)	_____
laajuus	_____
tuottaa (1)	_____

Oulu – teknologiaa ja tietotaitoa

tietotaito	_____
merkittävä	_____
terva	_____
ylivoimaisesti	_____
viejä	_____
ennen kaikkea	_____
talous	_____
lähihistoria	_____

liittyä (1) + ILL	_____
tiivisti	_____
paljolti	_____
alihankkija	_____
vuosituhannen vaihde	_____
nousukiito	_____
alun perin	_____
kilpailukykyinen	_____
maailmanlaajuisesti	_____
tuotekehitys	_____

Inari – Suomen saamelaisalueen keskus

kirkonkylä	_____
saamelainen	_____
kylä	_____
poro	_____
alkuperäiskansa	_____
asuttaa (1)	_____
elvyttää (1)	_____
ei edelleenkään	_____
turvata (4)	_____
G + tulee saada	_____
pääosa	_____
perusopetus	_____
tulla (3) voimaan	_____
oikeus	_____
viranomainen	_____
asioida (2)	_____
käytännössä	_____
toteutua (1)	_____
poronhoito	_____
kalastus	_____
metsästys	_____
saada (2) tulonsa + sta/stä	_____
perinteinen	_____

Kuusamon Karhunkierros

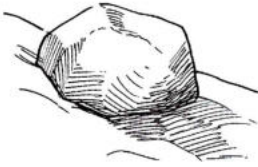
vaellus	_____
reitti	_____
kierrellä (3)	_____
vaeltaminen	_____
riippua (1) + sta/stä	_____
kulkea (1)	_____
erämainen	_____
vesistö	_____
seurata (4)	_____
retkeily	_____
merkitä (5)	_____
maasto	_____
opaste	_____
viitta	_____
opasteviitoin = opasteviitoilla	_____
_____	_____
eksyä (1)	_____
vaara	_____
autiotupa	_____
laavu	_____
G + välein	_____
vaara	_____
kuru	_____
virrata (4)	_____
koskinen	_____
jylhä	_____
harju	_____
kangas	_____
arvokas	_____
kuluminen	_____
retkeilijä	_____
pysyä (1)	_____
pitkospuut	_____
riippusilta	_____

Suomen vanhin luontomatkailukohde Punkaharju

matkailukohde	_____
harju	_____
muodostelma	_____
maankohouma	_____
molemmin puolin = molemmilla puolilla	_____
henkeäsalpaava	_____
näköala	_____
muodostua (1)	_____
jääkausi	_____
jääkerros	_____
G + peitossa	_____
jättää (1) jälkiä	_____
repiä (1) irti	_____
kivenlohkare	_____
silottaa (1)	_____
sulaa (1)	_____
reuna	_____
pysyä (1) paikallaan	_____
sulamisvesi	_____
tuoda (2) mukanaan	_____
maa	_____
pitkulainen	_____
erityislaatusuus	_____
P + viehättää	_____
vuosisata	_____
lienee = on ehkä	_____
inspiroida (2)	_____
historioitsija	_____
kansallisrunoilija	_____
luontokuvaus	_____
pitkälti	_____

Luonto ja maantiede

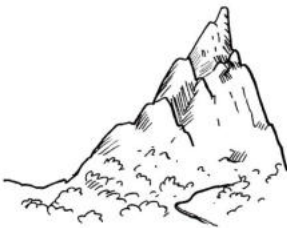
kivi
kallio
hiekkä
maaperä

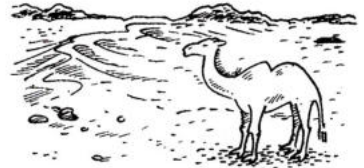
suo
pelto
niitty
metsä
havumetsä
lehtimetsä
sekametsä

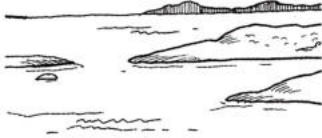
rinne
mäki
kukkula
harju
vaara
tunturi
vuori
laakso

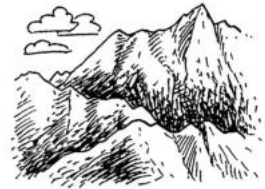
autioma
aavikko
viidakko
sademetsä
erämaa
tundra

valtameri
meri
järvi
lampi
joki
puro
koski
vesiputous

maasto
sisämaa ↔ rannikko
saaristo
vesistö
vuoristo ↔ tasanko
alanko ↔ ylänkö

saari
niemi
lahti
salmi

kunta
kaupunki
kylä
maaseutu
taajama

Elinkeinot ja talous

elinkeino

teollisuus

rakentaminen

metsätalous

maatalous

palveluala

kaupanala = kauppa

terveydenhoito ja sosiaaliala

koulutus

yrittäjä

pienyritys ↔ suuryritys

pk-yritys = pieni tai keskisuuri yritys

julkinen sektori ↔ yksityinen sektori

tutkimus

teknologia

tuotekehitys

tietotaito

innovaatio

kansantalous

bruttokansantuote

luonnonvarat

markkinat

vienti ↔ tuonti

ulkomaankauppa

taloukasvu

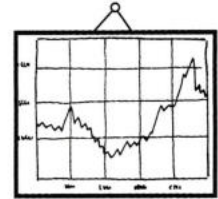
työllisyys

työvoima

lama

taantuma

noususuhdanne = nousukausi

Pikkusanat

joka tapauksessa

sittenkin

kuulemma

siinä tapauksessa

nimittäin

itse asiassa

ensinnäkin

toiseksi

oikeastaan

ennen kaikkea

sitä paitsi

jotenkin

tavallaan

siitä huolimatta

- Mihin aikaan sä oot aatellu mennä niihin juhliin huomenna? Siel ei oo varmaan ketään heti seittemältä.
- Suurin osa on varmaan tulossa joskus kaheksan aikoihin, mut mä oon menossa **joka tapauksessa** jo heti seiskalta, ku mun täytyy lähtee pois vähän aikasemmin.
- Ai jaa... Mäki ajattelin sitä kasia, mut ehkä mä **sittenkin** tuun samaan aikaan sun kans.

- Kuule, mä en taida nyt kuitenkaan jaksaa tänään lähtee niihin juhliin...
- Ai miks? Sinne on **kuulemma** tulossa se sun lempinäyttelijäkin!
- Ai Matti Metsälampiko?! Eikä! No mut **siinä tapauksessa** mä tietenkin tuun!

- Mä soitin vaan kysyäkseni, et oliko sulla eilen hauskaa? Mä en **nimittäin** nähny sua missään, ku siel oli niin paljon porukkaa.
- **Itse asiassa** mä en sit lähtenykään mihinkään. Flunssa iski.
- Ei kai nyt pikku nuha estäny sua lähtemästä vuosikymmenen juhliin?
- Hei, **ensinnäkin** mul oli tosi kipee olo ja **toiseksi** mä en halunnu tartuttaa Mattiin flunssaa!
- Miks sä **oikeastaan** oot niin suuri Matti-fani?
- No **ennen kaikkea** tietysti siks, ku se on niin komee. Ja on se **sitä paitsi** myös loistava näyttelijä!
- Hmm.... Mun mielestä se on aina ollu **jotenkin** vähän naismainen.
- No **tavallaan** joo. Mut **siitä huolimatta** – tai ehkä just sen takia – se on must niin ihana!

Keskustelun aloituksia ja lopetuksia

(Puhelin)keskustelun aloittaminen

Soitanks mä pahaan aikaan?
 Ootsä pahassa paikassa vai voitsä puhua?
 Oisko sulla hetki aikaa?
 Hei mul ois vähän asiaa.
 Saanks mä häiritä hetken?
 Voinks mä kysyä yhtä juttua?

Puhelinkeskustelusta kieltäytyminen

Hei mä oon vähän pahassa paikassa just, voidaanks me puhua myöhemmin?
 Hei mul on just alkamassa kokous, käyks jos mä soitan sulle illemmalla takasin?
 Oliko sul jotain kiireellistä vai voisinks mä soittaa takasin sit ku mä oon valmis?
 Hei mä en nyt voi puhua. Mä soitan sulle kohta takas!

(Puhelin)keskustelun lopettaminen

Oli tosi kiva jutella! Pidetään yhteyttä.
 Oli kiva kuulla susta pitkästä aikaa.
 Palataan asiaan!
 Kuullaan!
 Kuule, mä taidan ruveta nyt vähitellen...
 Hei mun pitäis kohta varmaan alkaa...

JOTTA-lauseenvastike

KSE + possessiivisuffiksi

INF **rentoutua** + kse + poss.suff. → **rentoutuakseni**

päälause

Minä menen illalla saunaan

jotta-lauseenvastike

rentoutuakseni.

aina sama tekijä

= jotta rentoutuisin

= jotta voin / voisin rentoutua

= koska aion rentoutua

= siksi että haluan rentoutua.

Fraaseja

muistaakseni = jos muistan oikein

niin sanoakseni

tietääkseni

totta puhuakseni

käsittääkseni

ymmärtääkseni

luullakseni

uskoakseni

nähdäkseni

Missä Olga asuu nykyisin?

Tietääkseni hän asuu edelleen Pietarissa.

JA-lauseenvastike

EN

INF **hymyillä** + en → **hymyillen**

Huom! Verbityyppi 1: **e → i**
lukea → lukien

päälause

Maija katsoi minua

aina sama tekijä

ja toinen toiminta samaan aikaan

hymyillen.

= ja hymyili.

päälause

Jarkko tulee Tukholmasta

aina sama tekijä

tapa, miten tehdään

lentäen.

= niin että lentää.

Huom! Vertaa:

en Hän matkustaa ympäri Eurooppaa **yöpyen** ystävien luona. = **tapa miten tehdään**

malla Hän säästää rahaa **yöpymällä** ystävien luona. = **yksi asia tehdään toisen asian avulla**

Fraaseja

suoraan sanoen

totta puhuen

näin ollen

toisin sanoen

vakavasti puhuen

yleisesti ottaen

lyhyesti sanoen

siitä puheen ollen

tarkemmin ajatellen

kaikesta päätellen

Myös postpositiot:

alkaen
lähtien
johtuen
riippuen

Mä suoraan sanoen lasken päiviä loman alkuun!

Sä oot kaikesta päätellen loman tarpeessa!

sto/stö

yksikkö-
vartalo + **sto/stö** = **substantiivi**

kirja	kirja-	kirjasto	Lainasin tänään kolme uutta kirjaa kirjastosta .
sana	sana-	sanasto	En ymmärrä tätä sanaa. Tarkastan sen sanastosta .
hinta	hinna-	hinnasto	Hinnastoon on merkitty kaikkien palvelujen hinnat.

monikko-
vartalo + **sto/stö** = **substantiivi**

saari	saari-	saaristo	Turun saaristo muodostuu noin 20000 saaresta.
huone	huonei-	huoneisto	Tässä huoneistossa on viisi huonetta ja keittiö.
näppäin	näppäimi-	näppäimistö	Näppäimistöni enter-näppäin on rikki.

ma/mä

verbi + **ma/mä** = **substantiivi**

elä- + **mä** = **elämä**

↑
elävät

elää	→	elämä	Isoisäni sai elää pitkän ja hyvän elämän .
juoda		juoma	Juon aamulla aina jonkin kuuman juoman .
näkyä		näkymä	Työhuoneeni ikkunasta näkyy meri. Parempaa näkymää en voisi kuvitella!

Huom! la/lä-verbit

suunnitella   **suunnitelma**   Toiset suunnittelevat lomansa tarkasti. Minä en koskaan tee mitään **suunnitelmia**.

viljellä   **viljelmä**   Isovanhempani viljelivät maata Pohjanmaalla. Heidän **viljelmänsä** olivat alueen suurimmat.

Harjoitus 1. Jyväskylä

A. Lue teksti ja vastaa kysymyksiin parin kanssa.

Ralli on moottoriurheilulaji, jossa ajetaan kilpaa tavallisilla autoilla yleisillä teillä. Teknisesti ralliautot ovat kuitenkin hyvin kaukana tavallisesta käyttöautosta, koska kilpa-autot rakennetaan erityisesti ralliajoon sopiviksi. Rallia voidaan ajaa kaikkina vuodenaikoina kaikilla alustoilla kuten asfaltilla, soralla, lumella ja jäällä. Kilpailut käydään useimmiten yleisillä teillä, jotka on suljettu ajojen ajaksi. Rallia ajettaessa autossa istuu kaksi henkilöä: autoa ajava kuljettaja ja kartanlukija.

Ralli on suosittu urheilulaji Suomessa. Sekä lajin seuraajia että harrastajia on paljon ja myös kisoja järjestetään viikoittain ympäri maata. Lajin ovat tehneet suosituksi paitsi hyvät harrastusmahdollisuudet myös monet kansainväliseen maineeseen nousseet suomalaiset rallikuskit, kuten maailman tunnetuimman rallikilpailun Dakar-rallin useaan otteeseen voittanut Ari Vatanen ja nelinkertainen rallin maailmanmestari Juha Kankkunen.

Suomen kuuluisin rallitapahtuma on vuosittain Jyväskylässä ajettava ralliautoilun MM-sarjan osakilpailu Suomen ralli, jonka virallinen nimi on pääsponsorinsa mukaan Neste Ralli. Kilpailu on aiemmin tunnettu myös mm. nimillä Jyväskylän Suurajot ja 1 000 Lakes Rally. Kansainväliset tallit ovat useaan otteeseen äänestäneet Suomen rallin parhaaksi MM-ralliksi. Perusteluissa on todettu, että järjestäjät Suomessa osoittavat perusteellisesti ymmärtävänsä, mitä niin katsojat kuin kilpailijatkin odottavat nykyaikaiselta rallikilpailulta.

1. Millainen urheilulaji ralli on? Millä, milloin ja missä sitä ajetaan?
2. Miksi ralli on suosittua Suomessa?
3. Mikä on Suomen kuuluisin rallitapahtuma? Kerro tapahtumasta.
4. Miksi Suomen ralli on toistuvasti valittu rallin parhaaksi MM-ralliksi?
5. Oletko koskaan käynyt katsomassa rallia tai ajanut itse?

B. Kuuntele rallia harrastavan pariskunnan radiohaastattelu. Ovatko lauseet oikein vai väärin?

1. Lapsena Leasta rallissa oli jännittävää, kun autot näyttivät lentävän.
2. Pekka kävi katsomassa rallia ensimmäisen kerran 8-vuotiaana.
3. Ari Vatanen on Lean mielestä sympaattisen oloinen.
4. Pekka ei ole varma, miksi juuri Markku Alén on hänen suosikkinsa.
5. Lea kyllästyi siihen, että lapsena he kävivät perheen kanssa niin usein rallikisoissa.
6. Pekasta rallin ajaminen on paras tapa päästä stressistä eroon.
7. Lea ei koskaan itse aja autoa vaan lukee ainoastaan karttaa.

O	V

8. Pekka on alkanut ajaa rallia vasta aikuisiällä.
 9. Leasta yksi tärkeä syy rallin suosioon on suomalaisten menestys lajissa.
 10. Pekka kertoo lajin vaativan hyviä hermoja.

O	V

Harjoitus 2. **Jyväskylä** Lue tekstit.

Pasi Ilmari Jääskeläinen: *Harjukaupungin salakäytävät*, Atena 2010

Pasi Ilmari Jääskeläinen (1966-) on jyväskyläläinen kirjailija ja äidinkielen opettaja. Jääskeläisen teoksissa on usein mukana fantasiaa ja tieteiskirjallisuuden aineksia.

Harjukaupungin salakäytävät -romaani ilmestyi 2010. Kirjan nimessä viitataan Jyväskylään. Kaupunki on paitsi romaanin tapahtumapaikka myös vahva osa itse tarinaa, oikeastaan yksi toimijoista. Kirjan päähenkilö on keski-ikäinen Olli Suominen, joka elää hyvin tavallista ja vähän tylsää keskiluokkaista elämää perheensä kanssa rauhallisessa kaupungissa. Sitten kuvaan ilmestyy Ollin lapsuudenihastus Kerttu Kara, joka on kirjoittamassa opasta Jyväskylästä – ja erityisesti kaupungin salakäytävistä. Ollin mieleen tulivat lapsuudenmuistot ja unet vieraannuttavat hänet vähitellen arkielämästä ja pian tapahtuu jotakin, mikä muuttaa hänen elämänsä pelottavan kiinnostavaksi.

Kun salakäytäviin uskaltautuu, ei ikinä tiedä, minne päätyy ja mitä tapahtuu. Tämä pätee myös lukijaan, sillä romaanista on painettu kaksi versiota. Niissä on erilaiset loppuratkaisut, eikä etukäteen voi tietää, kumpaan on tarttunut.

Ote *Harjukaupungin salakäytävät* -romaanista:

Harju oli Jyväskylän tärkein maamerkki. Jos seisoi sen laella kasvot kaakkoon päin, näki kortteleiden yli Jyväsjärvelle, sen takana olevaan Kuokkalaan ja pidemmällekin. Harjun pohjoista päätyä reunusti Harjukatu, joka muuttui koulurakennuksen kohdalla Sepänkaduksi. Punatiilissä kolossissa teinit opiskelivat ylioppilaaksi tai ammattiin. Rakennus näytti vankilalta ja sitä olikin joskus sanottu Kakolaksi. KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ, luki pihan kyltissä. Sana oli Ollista ruma ja byrokraattinen ja hän rypisti sille kulmiaan.

Bussipysäkillä seisoivat lippalakkipäisiä nuorukaisia ja mustiin pukeutuneita tyttöjä. Olli harppoi ohi otsa kireänä.

Hän ei pitänyt kotimatkinsa tästä kohdasta. Se oli täysin vailla tunnelmaa. Jyväskylässä oli nykyään liikaa silmät väsyttäviä mittasuhteita, ahtauden tuntua, tarkoituksetonta tilaa, vääriin paikkoihin vedettyjä teitä ja junaratoja, hengettämiä rakennuksia ja pyyhittyä historiaa.

Pariisin ja Budapestin kaltaisissa kaupungeissa aistit avautuivat keräämään elämyksiä, mutta Jyväskylä tuuditti turtumukseen. Olli oli viettänyt lapsuutensa parhaat kesät Jyväskylässä, mutta

muistoissa kaupunki oli vielä kauniimpi, suurempi ja maagisempi.

- 15 Hän kääntyi koulun kulmalta vasemmalle. Oikealla oli pysäköintialue ja sen takana Sepänpuisto, joka ei ollut puisto vaan ankea, kivellä päällystetty tori. Näytti kuin se olisi joutunut vahingossa joutomaalle Nisulankadun ja Sepänkadun väliin. Torilla järjestettiin lauantaisin kirpputoria. Muulloin paikalla oli rullalautailijoita harjoittelemassa temppujaan.

- Sepänpuistossa oli porrasmaisia kivirakennelmia, suihkulähde ja mahtipontinen tienviitta, 20 johon kiinnitetyt kyltit osoittivat eri puolilla maailmaa sijaitseviin Jyväskylän ystävyyskaupunkeihin: DEBRECEN. ESBJERG. ESKILSTUNA. FJARDABYGGD. JAROSLAVL. POZNAN. STAVANGER. MUDANJIANG. Luultavasti jokaisessa näistä kaupungeista oli Jyväskylään osoittava tienviitta. Ollista ajatus oli masentava.

- Päästyään vihdoon koulurakennuksen pitkän sivun päähän Olli kohtasi Mäki-Matin 25 omakotitaloalueen ensimmäiset rakennukset. Vasemmalla maisema kohosi Harjun rinteeksi katulamppuineen, kävelyteineen ja penkkeineen. Puiden lomassa vilahteli lenkkeilijöitä ja koirien ulkoiluttajia. Ylempänä rinteessä oli aidattu stadion, joka tänään oli sulkeutunut hiljaiseen tapahtumattomuuteen.

- Harjun laella oli Vesilinnan torni, joka kurottautui kohti taivasta kuin kaupunginisien ja -äitien 30 rukous: *Sinä, joka ehkä olet siellä taivaissa, älä hylkää Jyväskylää vaan anna meille meidän jokapäiväiset visioimme, missioimme ja kehittämisstrategiamme ja hieman helpotusta budjettivaajeeseen!*

Joka kesä Olli kävi Ainin ja pojan kanssa ainakin kerran Vesilinnassa. Noustiin hissillä ravintolaan, ostettiin annosjäätelöt suklaakastikkeella ja katseltiin näkymiä: keskustan kattoja, Jyväsjärveä, stadionilla säntäileviä pikkuihmisiä, metsäisiä lähiöitä kaupungin ympärillä.

A. Keskustele parin kanssa.

- Mistä romaani Harjukaupungin salakäytävät kertoo?
- Mitä erikoista on romaanin lopetuksessa?

- Mitä Olli ajattelee kotikaupungistaan? Miksi?
- Millainen puisto on Sepänpuisto?
- Mitä ajatuksia tekstikatkelma sinussa herätti?

B. Kirjoita sanan perusmuoto. Ymmärrätkö, mitä sanat tarkoittavat?

- laella (rivi 1) laki
- ahtauden (rivi 10) _____
- hengettämiä (rivi 11) _____
- tuuditti (rivi 13) _____
- rinteeksi (rivi 25) _____

6. kävelyteineen (rivi 26) _____
7. vilahteli (rivi 26) _____
8. tapahtumattomuuteen (rivi 28) _____
9. budjettivajeeseen (rivi 31) _____

Harjoitus 3. **Tampere**

Lue teksti.

Tampere, manserock ja Eppu Normaali

Tampereen lempinimi on Manse, joka tulee teollisuuskaupunki Manchesterin nimestä. Manse on siis Suomen Manchester, yksi maan merkittävimmistä teollisuuskaupungeista. Manserock on puolestaan yleisnimitys tamperelaisten rockmuusikoiden tekemälle musiikille. Yleensä käsitteellä viitataan 1970–80-lukujen bändeihin, joista tuli suosittuja koko maassa. Nimitys keksittiin Helsingissä ja se oli alun perin haukkumasana suomenkieliselle junttirockille. Ajan myötä manserock-nimitykseen liittynyt negatiivinen sävy on hävinnyt.

Eppu Normaali on yksi kuuluisimmista manserock-bändeistä ja ehkä myös kaikkien aikojen suosituin suomalainen poprock-yhtye. Se aloitti punk-bändinä vuonna 1976, mutta sen musiikki on muuttunut 1980-luvulta lähtien melodisemmaksi. "Eput" ovat myyneet yli 1,5 miljoonaa levyä, ja tuplakokoelma *Repullinen hittejä* on Suomen kaikkien aikojen toiseksi eniten myynyt levy. Nykyään Eppu Normaali konsertoi harvoin, yleensä vain muutaman kerran vuodessa.

Suosituimpia yhtyeen kappaleita ovat muun muassa *Murheellisten laulujen maa*, *Joka päivä ja joka ikinen yö*, *Kitara, taivas ja tähdet* ja *Nyt reppuni jupiset*, *riimisi rupiset*.

Nämä lauseet ovat väärin. Korjaa ne parin kanssa.

1. Tampereen haukkumanimi on Manse.
2. Manserockin esittäjät ovat olleet yleensä suosittuja vain omassa kaupungissaan.
3. Tamperelaiset keksivät itse manserock-nimityksen.
4. Eppu Normaali on soittanut punk-rockia yli 40 vuotta.
5. Bändin lempinimi on "Normaalit".
6. *Repullinen hittejä* on Suomen kaikkien aikojen kolmanneksi eniten myynyt levy.
7. Yksi bändin suosituimmista kappaleista on "Surullisten laulujen maa".

Harjoitus 4. **Tampere**

Kuuntele laulu ja täydennä puuttuvat sanat.

Eppu Normaali: Vihreän joen rannalla (kauan sitten)

Kiikkustuolissa istun

ja sinua _____.

Muistini tylsillä luistimilla

luoksesi luistelen –

siihen kesään kauan kauan sitten

syksyksi kääntyneeseen

ja omaan hahmoonni ensirakkauden

poltteessa _____.

Siellä rannalla vihreän joen

rakkaudestani _____

sanoin: eivät kai kukkasheet kuki turhaan,

nyt poimimme sen, ensimmäisen yhteisen.

Missä oletkaan ollut kaikki nämä vuodet?

Ootko muistanut, kuinka silloin rakastin sua,

kun tiemme joelle vei

ja joelle sanoin hei?

Minne meet, minne

_____ kyyneleet,

jotka kauan sitten itkin,

kun yksin kuljin rantaasi pitkin?

Silmääni kyyneleen _____

muistelu toi kai sen,

kun aina muistoissani uudestaan

viereesi _____.

Siellä rannalla vihreän joen...

Missä oletkaan ollut kaikki nämä vuodet...

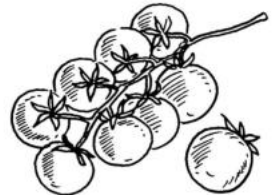

Harjoitus 5. **Närpiö**

Lue teksti Kasvihuoneviljelyä Närpiössä ja vastaa kysymyksiin parin kanssa.

1. Mikä on Närpes?
2. Miksi Pohjanmaan alue sopii hyvin maanviljelyyn?
3. Kuka oli Valdemar Mattfolk?
4. Oletko itse ostanut närpiöläisiä tomaatteja tai kurkkuja?

Harjoitus 6.

Närpiö

Selitä kahden sanan ero parin kanssa. Toinen sanoista on tekstistä *Kasvihuoneviljelyä Närpiössä*.

1 kunta / kaupunki	2 ranta / rannikko	3 kivi / kallio	4 maa / maaperä
5 maatalous / maanviljely	6 keskus / keskusta	7 kasvaa / kasvattaa	8 ala / alue

Harjoitus 7.

Närpiö

Kuuntele kasvihuoneviljelijä Agneta Erikssonin haastattelu ja vastaa sitten kysymyksiin.

1. Mitä Agneta Erikssonin vanhemmat tekivät työkseen?

---

2. Missä ja millä alalla Agneta työskenteli ennen tomaatinviljelijäksi ryhtymistään?

---

3. Mikä asia viljelijän työssä on saanut hänet välillä katumaan ammatinvalintaansa?

---

4. Mikä Agnetasta on parasta Närpiössä?

---

5. Mitä hän kertoo viljelemästään Encore-tomaattilajikkeesta?

---

6. Millaisia uusia suunnitelmia hänellä on?

Harjoitus 8.

Oulu

Lue teksti *Oulu – teknologiaa ja tietotaitoa* ja vastaa parin kanssa kysymyksiin.

1. Mitä teksti kertoo Oulun historiasta?

2. Miten Nokia on vaikuttanut Oulun kehitykseen?

3. Miten Nokia liittyy Oulussa nykyään toimiviin teknologia-alan pienyrityksiin?

4. Miksi Oulun yliopisto ja ammattikorkeakoulu mainitaan tekstissä?

Harjoitus 9. **Oulu** Katso tekstiä *Oulu – teknologiaa ja tietotaitoa* ja kirjoita lihavoidut sanat toisella tavalla.

ylivoimaisesti

1. Koko 1800-luvun Oulu oli Suomen **selvästi** suurin tervanviejä.
2. **Nykyään** Oulu tunnetaan **etenkin** teknologiakaupunkina.
3. Nokialla on ollut toimintaa Oulussa **kauan**.
4. **Suurelta osin** juuri Nokian ansiosta Oulusta tuli kansainvälisestikin **tärkeä** teknologian keskus.
5. **Vähän yli** kymmenen vuotta myöhemmin Nokian nousukiito oli kuitenkin ohi.
6. Työntekijöiden tietotaito ei tietenkään kadonnut mihinkään irtisanomisten **mukana**.
7. Monet **alkujaan** Nokian alihankkijoina toimineet yritykset ovat kehittäneet edelleen omia tuotteitaan.
8. Kaupungissa toimii **monia** teknologia-alan pienyrityksiä.

Harjoitus 10. **Oulu** Kuuntele teknologia-alan pienrittäjän Mikko Rahikaisen haastattelu ja vastaa sitten kysymyksiin.

1. Miksi Mikko Rahikainen muutti Ouluun?

---

2. Miten hän sai ystäviä muutettuaan Ouluun?

---

3. Miten hänestä tuli yrittäjä?

---

4. Millä alalla Rahikaisen yrityksellä on paljon asiakkaita?

---

5. Mitä Rahikainen kertoo yhteistyöstä kollegojensa kanssa?

---

6. Millaisen vinkin hän antaa aloitteleville pienyrittäjille?

Harjoitus 11. **Inari** Mitkä viisi asiaa opit saamelaisista luettuasi tekstin *Inari – Suomen saamelaisalueen keskus?*

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Harjoitus 12. **Inari** Arvaa, mitä nämä pohjoissaamenkieliset fraasit tarkoittavat suomeksi. Yhdistä.

1. Somá oaidnalit!	☒	A. Mitä kuuluu?
2. Ándagassii.	☐	B. Kiva nähdä!
3. Giitu.	☐	C. Hyvää matkaa!
4. Mii gullo?	☐	D. Minun nimeni on...
5. Dearvva!	☐	E. Terveysterveksi!
6. Mu namma lea...	☐	F. Kippis!
7. Maístte!	☐	G. Kiitos.
8. Buorre máttki!	☐	H. Anteeksi.
9. Rusit!	☐	I. Terve!

Harjoitus 13. **Kuusamo** Lue teksti *Kuusamon karhunkierros* ja vastaa kysymyksiin omin sanoin.

1. Mikä on Karhunkierros?
_____
2. Miksi reitiltä ei eksy helposti?
_____
3. Missä on mahdollista yöpyä vaelluksen aikana?
_____
4. Millaisissa maisemissa Karhunkierros kulkee?
_____
5. Miksi retkeilijöiden pitää pysyä merkityllä reitillä?
_____

Harjoitus 14. **Kuusamo**

A. Lue teksti *Kuusamon karhunkierros*. Mitä seuraavat retkeily sanat tarkoittavat? Selitä parin kanssa.

A.

1. vaellus
2. retkeilijä
3. maasto
4. pitkospuu
5. autiotupa

B.

1. retkeillä
2. kalastuslupa
3. erämaa
4. riippusilta
5. laavu

B. Ota selvää, mitä seuraavat retkeily sanat tarkoittavat.

1. nuotio	_____	5. makuupussi	_____
2. rinkka	_____	6. makuualusta	_____
3. vaelluskengät	_____	7. sadevarusteet	_____
4. hyttysmyrkky	_____	8. polku	_____

Harjoitus 15. **Kuopio**

Kanttila ja Minna Canth. Kuuntele ja vastaa kysymyksiin.

1. 1800-luvulla Kanttila a. oli erään nuoren mieskirjailijan koti b. oli paikka, jossa monet taiteilijat ja kirjailijat tapasivat c. oli huonossa kunnossa. 2. Minna a. syntyi vuonna 1863 b. kävi suomenkielistä tyttökoulua c. halusi opiskella opettajaksi. 3. Minnan mies a. oli töissä Jyväskylässä b. oli nimeltään Jussi Canth c. kuoli viisi vuotta avioliiton solmimisen jälkeen.	4. Kanttilassa a. pidettiin paljon juhlia b. keskusteltiin yhteiskunnallisista asioista c. järjestettiin seminaareja. 5. Minna Canth a. kirjoitti romanttista kirjallisuutta b. osasi useita kieliä c. oli kiinnostunut vain Kuopioon liittyvistä asioista.

Harjoitus 16. **Punkaharju**

Lue teksti *Suomen vanhin luontomatkailukohde Punkaharju*. Kirjoita lauseille jatko, joka on totta. Älä kopioi suoraan tekstistä.

1. Punkaharju on _____
2. Punkaharju sijaitsee _____
3. Viimeisellä jääkaudella _____
4. Punkaharjun maisemat _____
5. J. L. Runeberg _____

Harjoitus 17. **Punkaharju**

Lue tekstit.

Zacharias (Sakari) Topelius (1818–1898) oli suomenruotsalainen kirjailija, toimittaja, historioitsija ja Helsingin yliopiston rehtori.

Topelius oli yksi ensimmäisistä suomalaisista romaanikirjailijoista. Hänet tunnetaan ennen kaikkea Suomen historiaa ja maisemia kuvaavista teoksistaan, mutta hänet muistetaan myös "satusetänä", koska hän kirjoitti opettavaisia ja suosittuja lastensatuja. Monia Topeliuksen teoksia pidetään suomalaisen kirjallisuuden klassikkoina. Hänen suosiostaan kertoo mm. se, että 1875 ilmestynyt *Maamme*-kirja oli käytössä koulujen lukukirjana yli 100 vuotta.

Topelius ja hänen aikalaisensa J. L. Runeberg vaikuttivat 1800-luvulla teoksillaan merkittävästi suomalaisten kansallisen identiteetin muodostumiseen ja kansallisuusaatteen syntyyn.

Topelius kuvailee Punkaharjun maisemaa näin:

Kaikista ihanan Suomen hurmaavista järviseduista on Punkaharju kenties kaikkein kaunein ja viehättävin. Tuo puolen peninkulman pituinen ja melkoisen korkea luonnon vihreä ajatusviiva on samalla niin kapea, että tie monessa kohden täyttää koko sen hieman mutkistelevan harjanteen, ja niin jyrkkä, että syvyys huimaisi, ellei luonnollisina käsipuina molemmin puolin olisi mitä ihanin puisto. Noiden huojuvien puunlatvain yli siintää kahden puolen ihania, laajoja näköaloja, suuria metsäisten kukkuloiden ympäröimiä järviä satoine viheriäisine saarineen: idässä Puruvesi, lännessä Pihlajaveden ulapat; niiden molempien vesi on niin kristallinkirkasta, että näkinkengät ja kirjavat kivet hohtavat hiekkapohjasta.

Zacharias Topelius: *Kuninkaan hansikas*. Teoksessa *Talvi-iltain tarinoita I*. 1949, WSOY Porvoo.

Harjoitus 19.

Kumman valitset? Mistä pidät enemmän tai millaisessa maisemassa viihdyt paremmin? Perustelee. Sanat ovat sivulta 251.

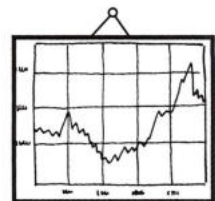
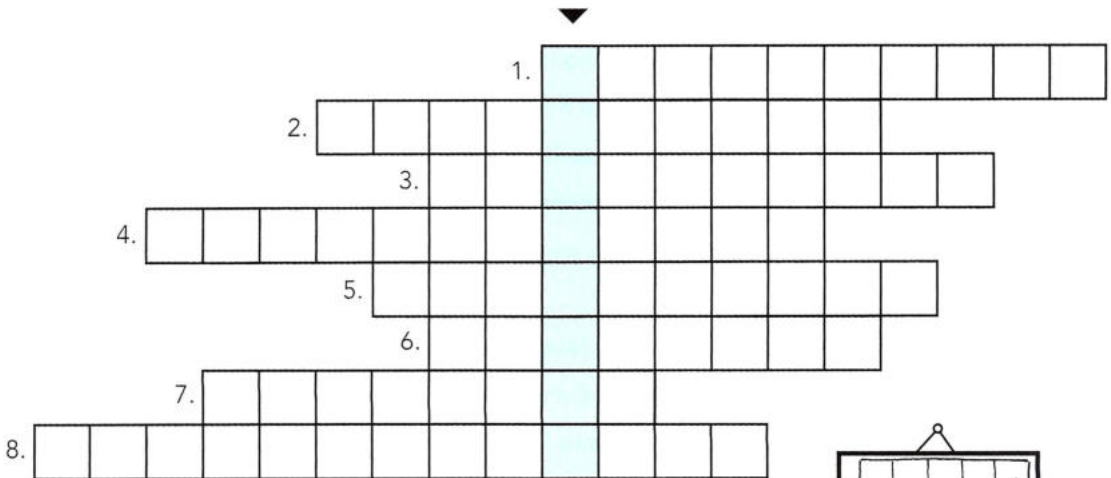
1. järvi / meri
2. maaseutu / kaupunki
3. vuoristo / tasanko
4. erämaavaellus / kaupunkiloma
5. suomalainen sekametsä / Amazonin sademetsä
6. kallioranta / hiekkaranta

Mä oon aina ollu enemmän järvi-ihminen ku meri-ihminen. Meri on liian suuri ja pelottava, järvi taas lempeä ja rauhoittava.

Harjoitus 20. Kirjoita ristikkoon sopivat sanat. Sanat ovat sivulta 252.

1. henkilön tai yhteisön osaaminen
2. yritys, jonka palveluksessa työskentelee yli 250 työntekijää
3. se, kuinka iso osa väestöstä on työssä
4. esimerkiksi öljy, kulta ja metsä
5. uusi keksintö
6. henkilö, joka ei työskentele toisen palveluksessa vaan on työllistänyt itse itsensä
7. laskukausi taloudessa
8. kasvukausi taloudessa

Harjoitus 21. Katso sanoja sivulta 253 ja ympyröi tekstiin sopiva ilmaisu.

Radiotoimittaja Domenico Verdi soittaa Suomen riistakeskuksen asiakaspalveluun.

- Domenico: Tässä on Domenico Verdi hei! Olen tekemässä maahanmuuttajille suunnattua radio-ohjelmaa metsästyksestä ja ajattelin, että Suomen riistakeskuksesta voisinkin ehkä saada siitä vähän lisätietoja?
- Virkailija: Olet soittanut aivan oikeaan paikkaan. Mitä haluaisit kysyä?
- Domenico: Metsästyshän on **1. kuulemma / siitä huolimatta** todella suosittu harrastus Suomessa? Osaatko sanoa, mistä se johtuu?
- Virkailija: Niin... Metsästys on **2. ennen kaikkea / jotenkin** osa perinteistä elämäntapaa ja edelleenkin monelle tapa viettää vapaa-aikaa luonnossa ja **3. sittenkin / itse asiassa** maaseudulla myös tärkeä tapa hankkia ravintoa.
- Domenico: Mutta saako ihan kuka tahansa metsästää ihan missä vain ja milloin vain?
- Virkailija: No ei toki! Metsästäjän on **4. ensinnäkin / tavallaan** maksettava vuosittainen metsästyskortti. Ja **5. nimittäin / toiseksi** hänellä pitää olla metsästyslupa alueelle, jossa aikoo metsästää. **6. Siinä tapauksessa / Sitä paitsi** joidenkin riistaeläinten, kuten hirven, metsästyksen tarvitaan näiden lisäksi vielä erillinen lupa.
- Domenico: Kuulostaa **7. jotenkin / sitä paitsi** vähän hankalalta... Mistä esimerkiksi voi saada metsästysluvan?
- Virkailija: Metsästysluvan myöntää maanomistaja. Maanomistaja voi myös vuokrata metsästoikeuden esimerkiksi metsästysseuralle. Mutta siis **8. jotenkin / joka tapauksessa** kannattaa ottaa aina yhteys maanomistajaan. Ja **9. oikeastaan / ensinnäkin** ehkä sitäkin ennen on hyvä olla yhteydessä johonkin paikalliseen metsästysseuraan ja kysellä vinkkejä harrastuksen aloittamiseen.
- Domenico: Hyvä kuulla. Olen alkanut **10. joka tapauksessa / nimittäin** vähän itsekin kiinnostua metsästyksestä, koska aika monet suomalaiset ystäväni harrastavat sitä.
- Virkailija: No mutta **11. siinä tapauksessa / kuulemma** sinun olisi parasta kysyä joltakulta tuttavaltasi, voisitko päästä jollekin metsästysretkelle mukaan!

Domenico: Hyvä idea... Mutta ehkä **12. sittenkin / toiseksi** vielä mietin asiaa vähän aikaa. **13. Tavallaan / ensinnäkin** sekä luonnossa liikkuminen että jännitys tuntuvat kiehtoilta, mutta **14. siitä huolimatta / ennen kaikkea** minua vähän arveluttaa, olisiko eläinten ampuminen sittenkään minulle sopiva harrastus...

Harjoitus 22. Miten sanotaan? Puhelinkeskustelun aloitukset ja lopetukset. Ilmaukset ovat sivulla 254.

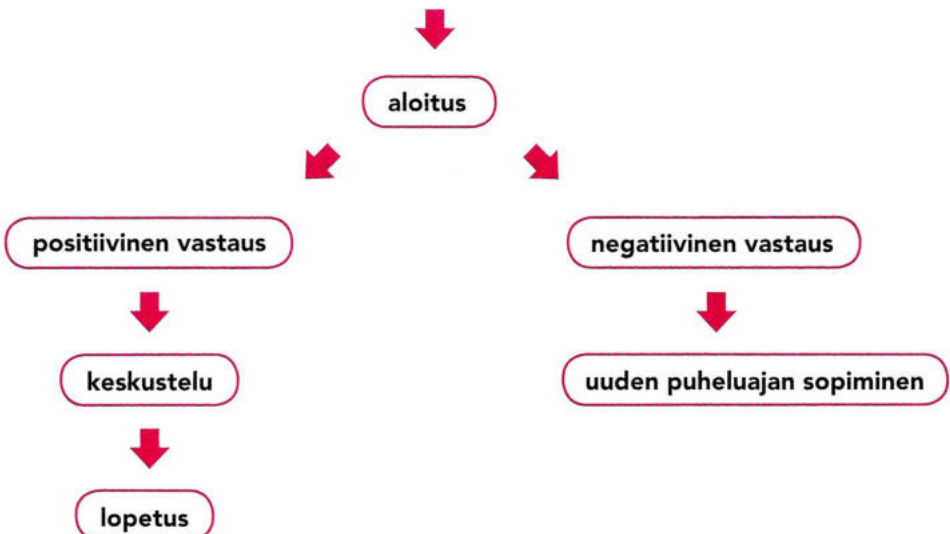
Valitse ensin syy, miksi soitat ystävälle. Soita sitten parillesi sanomalla "ring ring". Parisi päättää, onko hänellä aikaa puhua vai ei. Seuratkaa kaaviota ja tehkää puhelinkeskustelu. Vaihtakaa sitten rooleja ja tehkää uusi puhelu.

Valitse keskustelunaihe:

1. Tarvitset muuttoapua.
2. Kutsu ystäväsi syntymäpäiväjuhliin.
3. Haluat lainata poraa.
4. Pyydät ystävääsi jääkiekko-otteluun.

ring ring

Harjoitus 23. Kirjoita jotta-lauseenvastike oikeassa persoonassa.

- Ennen Floridan-matkaa soitin amerikkalaiselle ystävälleni
kysyäkseni (KYSYÄ) hienoimmista nähtävyyksistä.
- Tutkimme matkablogeja _____
 (VARMISTUA) hyvistä hotelleista.
- Sinä valitsit yhden hengen huoneen _____ (SAADA) nukkua rauhassa.
- Menittekö te kirjastoon _____ (LAINATA) matkaoppaita?
- Jarmo ja Erja menivät pankkiin _____ (VAIHTAA) dollareita.
- Ostin uudet laadukkaat aurinkolasit _____ (SUOJATA) silmiäni auringolta.
- Sisko kävi kampaajalla _____ (NÄYTTÄÄ) hyvältä lomalla.

Harjoitus 24. Tee jotta-lauseenvastike.

- Minä lenkkeilen, **koska haluan pysyä** hyvässä kunnossa.
- Eeva ja Ahti opiskelevat espanjaa
siksi että he voisivat keskustella paikallisten kanssa matkustellessaan Väli-Amerikassa.
- Me matkustamme paljon, **jotta saisimme** uusia kokemuksia.
- Erja ilmoittautui nyrkkeilykurssille,
koska hän haluaa kokeilla, sopiiko laji hänelle.
- Luetko sinä ruotsinkielisiä dekkareita
siksi että haluat oppia ruotsia?
- Te voisitte hankkia uuden harrastuksen,
jotta tapaisitte uusia ihmisiä.

pysyäkseni

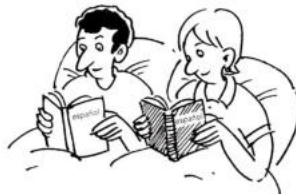
_____

_____

_____

_____

_____

Harjoitus 25. Kirjoita ja-lauseenvastike.

- Alex istui kesämökin pöydän ääressä iltateetä _____ *juoden* (JUODA) ja sanomalehteä _____ (LUKEA).
- Milla seisoi Alexin vieressä _____ (KATSELLA) ikkunasta ulos.
- "Mikä tuo on?" Milla kysyi _____ (NÄYTTÄÄ) pelästyneeltä.
- "Ai missä?" ihmetteli Alex _____ (NOUSTA) seisomaan.
- "No tuolla saunan luona!" kuiskasi Milla ääni _____ (VÄRISTÄ).
- "Mutta sehän on naapurin isännän koira!" sanoi Alex _____ (HYMYILLÄ).
- "Ai onko?! Minä jo luulin vaikka mitä!" naurahti Milla _____ (HUOKAISTA) helpotuksesta.

Harjoitus 26. Muuta lihavoidut sanat ja-lauseenvastikkeiksi.

Marko seisoi elokuvateatterin edessä **ja odotti viime**

viikonloppuna tapaamaansa tyttöä.

Hän katsoi vähän väliä kelloa **ja toivoi**, että tyttö pian tulisi.

Elokuva alkaisi jo muutaman minuutin kuluttua!

Emilia tuli **niin että juoksi** kohti tapaamispaikkaa

ja pelkäsi pahinta.

Mitä jos Marko ei enää olisikaan siellä, koska hän oli pahasti

myöhässä! Viime hetkellä Emilia saapui **ja hänen poskensa**

punoittivat ja hänen sydämensä pamppaili. Marko katsoi

Emiliaan **ja hänen silmänsä loistivat**.

1. *odottaen* _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. posket _____

6. sydän _____

7. silmät _____

Harjoitus 27. Tehden vai tekemällä? Kumpi on keino ja kumpi on tapa, jolla tehdään?
Valitse oikea sana.

1. **hymyillen / hymyilemällä**

- a. 17-vuotias tyttö yritti päästä sisään yökerhoon hymyilemällä ovimiehelle.
b. Tyttö katsoi ovimiestä silmiin kauniisti hymyillen.

2. **keräten / keräämällä**

- a. Syksyisin äitini viihtyy metsässä useita tunteja sieniä _____.
b. Lapsena äitini ansaitsi rahaa _____ sieniä, jotka myytiin sitten torilla.

3. **onkien / onkimalla**

- a. _____ voi saada hyvin kalaa, jos tietää hyvän kalapaikan.
b. Vanha ukko istui sillan kupeessa _____ ja tupakkaa poltellen.

4. **kierrellen / kiertelemällä**

- a. Odottaessaan ystäväänsä Anni kulutti aikaa kaupungilla _____.
b. Kun kaupoissa _____ ei löytynyt sopivaa juhlamekkoa, Anni päätti tilata mekon verkkokaupasta.

5. **pelaten / pelaamalla**

- a. Emil on oppinut englantia _____ tietokonepelejä.
b. Nuoret istuvat koulun käytävillä mobiilipelejä _____.

6. **syöden / syömällä**

- a. Veljeni laihdutti 20 kg _____ lääkärin ohjeiden mukaan.
b. Hän ei enää vietä iltojaan television ääressä roskaruokaa _____.

7. **tehden / tekemällä**

- a. Naapurimme Hannu on yrittäjä. Hän viikonloppunsakin kuluvat töitä _____.
b. Silti hän sanoo aina, etteivät työt _____ loppu.

Harjoitus 28.

Lauseenvastikefraasit sivu 255–256. Lue parin kanssa keskustelu ääneen. Valitkaa paremmin sopiva fraasi kahdesta vaihtoehdosta.

1. Nyt mä oon kyllä Istolle todella vihanen! **Totta puhuakseni / Käsittääkseni** must vähän tuntuu, et mä en haluu enää olla sen kanssa missään tekemisissä!

2. Noh, **siitä puheen ollen / ymmärtääkseni** Isto ei kuitenkaan tahallaan halunnut loukata sua.

3. Ehkä ei, mut **tietääkseni / niin sanoakseni** on itsestään selvää, ettei kukaan herrasmies laske leikkiä naisen takapuolesta! Törkeyden huippu!

4. **Näin ollen / Muistaakseni** se olit kyllä sä, joka ensin aloit heittää huulta Iston kaksoisleuasta.

5. No joo, niin se tais **tarkemmin ajatellen / toisin sanoen** olla. Pitäisköhän mun soittaa ja pyytää anteeks?

6. No ehkä se ois hyvä. Ja **suoraan sanoen / yleensä ottaen** sä saisit pyytää anteeks myös multa.

7. Ai miten niin?? **Kaikesta päätellen / Luullakseni** mä en kuitenkaan ole sulle mitään hölmöä sanonut.

8. Ai et vai? Etkö sä muista miten sä kommentoit mun kävelytyyliä. Sun ois ihan **siitä puheenollen / vakavasti puhuen** hyvä välillä miettiä, et naurattaako sun jutut muita vai ei.

Harjoitus 29.

Mitä nämä sananlaskut tarkoittavat? Keskustele parin kanssa.

Emme elä syödäksemme, vaan syömme elääksemme.

Ei kukko käskien laula.

Ei paska punniten parane.

Ei kannata lähteä soitellen sotaan.

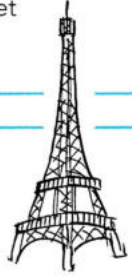
Kevät keikkuen tulevi.

Mikä laulaen tulee, se viheltäen menee.

Harjoitus 30. Kaikki lauseenvastikkeet. Valitse sivulause laatikosta, muuta se lauseenvastikkeeksi ja kirjoita oikeaan lauseeseen.

- että hän on raskaana
- että aurinko laskee vasta keskiyön jälkeen
- kun minä olen asunut Ranskassa
- jotta voisin auttaa siskoani häävalmisteluissa
- ~~jotta oppisin ranskaa~~
- että Liisa ja Kalle ovat ostaneet rivitaloasunnon
- kun tulen Suomeen talvella
- kun olen kuullut kaikki nämä uutiset
- että hän ja Ville ovat muuttaneet isompaan asuntoon

Olen suomalainen, mutta olen asunut Pariisissa jo kolme vuotta.

1. Kolme vuotta sitten lähdin Pariisiin oppiakseni ranskaa.
2. _____ Suomessa on tapahtunut paljon. Ystävät ovat menneet naimisiin, saaneet lapsia ja muuttaneet uusiin koteihin. Minä käyn Suomessa pari kertaa vuodessa.
3. Aina _____ ihmettelen, miten kylmää ja pimeää täällä onkaan.
4. Mutta kesällä nautin, kun näen _____!
5. Viime viikolla tulin Suomeen kuukaudeksi _____ Siskoni häät ovat toukokuun alussa.
6. Heti ensimmäisenä päivänä ollessani Suomessa tapasin hyvän ystäväni Kristiinan. Kristiina kertoi minulle _____. Vauva syntyy syyskuussa.
7. Kristiina kertoi myös _____, jotta lapsellekin olisi enemmän tilaa.
8. Eilen kuulin myös _____ Onkohan heillekin tulossa vauva?
9. Nyt _____ mietin vain, miten voi olla mahdollista, että minä olen sinkku ja asun 25 m²:n yksiossa ulkomailla enkä vielä edes halua naimisiin, lapsia tai rivitaloasuntoa!

Harjoitus 31. Kaikki lauseenvastikkeet.

- A. **Alleiviivaa teksteistä kaikki lauseenvastikkeet ja muuta ne parin kanssa että-, kun-, jotta- tai ja-lauseiksi.**

Hilkka huomaa yhtäkkiä unohtaneensa kokonaan Sirkka-ystävänsä 75-vuotisjuhlat! Hän on vahingossa kirjoittanut kalenteriin Sirkkan syntymäpäiväjuhlien olevan vasta seuraavalla viikolla. Sirkkan juhliessa ravintola Eliitissä Hilkka on viettänyt rauhallista lauantai-iltaa kotona televisiota katsellen. Huomattuaan harmillisen virheensä Hilkka kirjoittaa Sirkalle pitkän viestin selittääkseen asian:

Halusin kirjoittaa sinulle pyytääkseni anteeksi. Sinä varmasti ihmettelit, miksi en tullut eilen juhliisi enkä edes ilmoittanut itsestäni mitään. Totuus on, että puhuessani kanssasi puhelimesta kirjoitin vahingossa juhlapäivämäärän väärään kohtaan kalenteriini. Olet aina sanonut minun kuuluvan niihin ihmisiin, jotka eivät pysty tekemään kahta asiaa yhtä aikaa... Ja taidat olla siinä aivan oikeassa! Sain kuulla juhlistasi Mirjamilta. Mirjami soitti minulle tänään ja kertoi sinun ihmetelleen poissaoloani. Olen pahoillani, että sotkin päivämäärät. Toivottavasti et ole kovin vihainen? Tahtoisin tulla tervehtimään sinua niin pian kuin mahdollista onnitellakseni sinua henkilökohtaisesti ja antaakseni lahjan, jonka olen jo kauan aikaa sitten sinua varten hankkinut.

- B. **Sirkka soittaa seuraavana päivänä Hilkalle. Kirjoita heidän keskustelunsa.**

Harjoitus 32. Tehdään sanoja. Kirjoita kantasana.

1. **Laivaston** vanhin laiva on tällä hetkellä korjattavana.
2. Tämän aluksen **miehistöön** kuuluu kuusi _____ ja kolme naista.
3. **Hinnastoon** on merkitty kaikkien tuotteiden _____.
4. Tässä **laatikostossa** on kaksi isoa ja kolme pienempää _____.
5. Meidän yrityksemme **henkilöstöön** kuuluu 20 _____.
6. En oikein ymmärrä tämän runon **sanomaa**. Mitähän kirjailija on halunnut _____?
7. Sain ensimmäisen **suudelmani** luokkakaveriltani Mikolta. Hän _____ minua koulun pihalla!
8. Tämä on paras näkemäni **näytelmä**! Miten joku osaakin _____ noin upeasti!
9. Ystäväni Martta pelkää **kuolemaa**, sillä hänen äitinsä _____ vain 40-vuotiaana.
10. Saamelaiset ovat yksi Suomen **vähemmistöistä**. Heitä on _____ kuin suomenruotsalaisia.

8

Nyt juhlitaan!

- kutsu, juhlapuhe, jutustelu
- harvinaiset sijamuodot
- referointi: kaikki lauseenvastikkeet
- verbi + rektio
- Miten sanotaan? Keskustelufraaseja
- Tehdään sanoja! ele, ile, skele, aise/äise, ahta/ähtä

Nauru pidentää ikää

Tervetuloa 10-vuotiskurssitapaamiseen

Poista Roskapostit

Vastaa

Kaikille

Välitä

Tulosta

Lähettäjä: alex.berger@mix-elektro.fi**Aihe:** Tervetuloa 10-vuotiskurssitapaamiseen

Hei kurssikaverit! Muistatteko vielä, missä tämä kuva otettiin?

Suomen alkeiskurssistamme Kieliopistolla tulee tänä vuonna kuluneeksi tasan 10 vuotta, joten on aika juhlia! Kurssitapaaminen pidetään lauantaina 26.9. klo 19 Mix-Elektro Oy:n saunatiloissa, osoitteessa Taitotie 15, Helsinki.

Toivomme erityisesti opettajamme Päivin pääsevän paikalle!

Saamme illan aikana nauttia kurssikaverimme Alin valmistamista herkuista. Ruokakulujen kattamiseksi pyydämme osallistujia tuomaan 10 euroa yhteiseen kassaan.

Vastausta pyydetään 12.9. mennessä Pedron sähköpostiin pedro.ribeiro@mailbox.fi.

Tervetuloa!

Alex ja Pedro

P.S. Danielin, Ekaterinan ja Jurgitan yhteystietoja emme valitettavasti ole saaneet selville. Jos olet yhteydessä johonkuhun heistä, välitäthän kutsun eteenpäin!

Juhlapuhe

Hyvät kurssikaverit!

Mahtavaa nähdä teidät kaikki täällä tänään! Jopa Olga, Anette ja Silvio, jotka eivät enää asu Suomessa, ovat päässeet juhlimaan kanssamme.

Tuntuu myös erityisen hienolta, että pystyn nyt pitämään tämän puheen suomeksi ja kaikki te paikallaolijat luultavasti myös ymmärrätte minua vaikeuksitta.

Muistan hyvin sen iltapäivän, jolloin tämä joukko tapasi ensimmäisen kerran. Seisoskelimme toisiamme vilkuillen opiston käytävällä ja minä mietiskelin itsekseni, mitä tästä oikein mahtaa tulla. Silloin Päivi asteli paikalle, kehotti meitä siirtymään luokkaan ja aloitti opetuksen puhuen pelkästään suomea. Se oli monelle aikamoinen yllätys!

Ainakin minun elämässäni tuo kurssi oli käänteentekevä. Ennen kurssia olin tuntenut itseni Suomessa jotenkin ulkopuoliseksi – ihan kuin olisin elänyt englanninkielisen kielimuurin takana. Suomen kielen opiskelun kautta sitten vähitellen aukeni monia ovia kulttuuriin ja myös sosiaalisiin verkostoihin. Uskon, että monilla meistä on samankaltaisia kokemuksia.

Ja tässä me nyt olemme, kirjava joukko eri puolilta maailmaa. Suurin osa meistä on edelleen Suomessa töissä tai opiskelemassa, mutta asumme nyt eri puolilla maata – pohjoisimpana taitaa asua Priya, joka on geologian tutkijana Lapissa ja asuu Rovaniemellä! Jotkut ovat muuttaneet pois Suomesta, mutta tuntuu, että heilläkin on säilynyt jokin merkittävä kontakti Suomeen ja suomen kieleen. Muutamat ovat naimisissa tai avoliitossa suomalaisten kanssa – ja kaksi meistä keskenään! Onnittelut Kanda ja Dmitri!

Voin kertoa, että olimme Alexin kanssa todella iloisesti yllättyneitä, kun niin moni teistä vastasi kutsuumme. Kun päätimme järjestää nämä juhlat, aloimme muistella kaikenlaista suomen kielen kurssueillamme sattunutta ja tapahtunutta. Muistatte varmaan alkeiskurssin jäätelökiskajengin, legendaariset joulujuhlamme ja erään Tallinnan-risteilyn... Olemme kokeneet yhdessä paljon, mutta sen jälkeen kaikille on tapahtunut varmaankin vielä enemmän. Tuskin maltan odottaa, että kaikki pääsevät kertomaan kuulumisiaan!

Mutta ennen sitä haluan välittää teille vielä terveiset opettajaltamme Päiviltä, jonka kanssa olin pari viikkoa sitten yhteyksissä. Päivi kertoi asuvansa nykyisin Kiinassa ja opettavansa englantia alakoulussa. Osa taitaa tietää asiasta enemmänkin... Päivi oli valtavan iloinen kuullessaan meidän edelleen pitävän yhteyttä toisiimme ja harmitteli kovasti, ettei päässyt paikalle. Hän lähetti lämpimät terveiset teille kaikille.

Päivi toivoi valokuvaa meistä, ja ajattelin, että voisimme lähettää hänelle samalla yhteisen kirjeen. Pyydänkin teitä kaikkia käymään illan aikana kirjoittamassa muutaman sanan Päiville tuolla sivupöydällä olevaan vihkoon.

Mutta nyt, pitemmittä puheita, nostetaan malja MEILLE KAIKILLE! Skool ja tervetuloa!

Ja olkaa hyvä, noutopöytä herkkuihin odottaa teitä! Ruoat on laittanut kurssikaverimme Ali, joka pitää nykyisin ravintolaa Lailankadulla. Kiitokset ja aplodit Alille!

Hauskaa iltaa kaikille!

Jutustelua juhliissa

Pedro ja Aylin

- Aylin: Moi Pedro, onpa kiva nähä näin pitkästä aikaa! Ihan mielettömän hyvä ajatus järjestää nää juhlat!
- Pedro: Joo! Kävi tosi hyvä tuuri, et saatiin Alexin kautta vuokrattua tää tila ja et Ali tarjoutu tekemään ruoat meille.
- Aylin: ⁵ Joo, kyl huomaa, et on ammattilainen asialla! On tää sen verran hyvää!
- Pedro: Mut hei, millonkohan me ollaan viimeks nähty? Varmaan sillon Suomi 3 -kurssilla, mut siitäkin on jo ainakin viis vuotta.
- Aylin: No niin on. No mut kerro hei, mitä sulle kuuluu? Alexilta mä jo kuulin, et sä oot nykyisin töissä jossain opasfirmassa.
- Pedro: ¹⁰ Joo, niin oon. Mä olin just pari viikkoa kiertelemässä Suomea yhen portugalilaisryhmän kanssa. Se oli melkonen reissu.
- Aylin: Ai miten niin?
- Pedro: No siellä sattu ja tapahtu kaikenlaista: yks pariskunta eksy Oulussa ja ne tuotiin poliisiautolla takasin hotellille ja sit yhdeltä tädiltä varastettiin lompakko.
- Aylin: ¹⁵ Eikä!
- Pedro: Joo, ja yks tyyppi jäi jumiin bussin vessaan ja sit pistenä i:n päälle multa lähti vikana päivänä vielä äänikin.
- Aylin: No jep, ei se sit ainakaan tylsä reissu ollu!
- Pedro: No ei, mut mitäs sulle?
- Aylin: ²⁰ No ihan hyvää. Mä asun nyt Laukaassa, Jyväskylän lähellä. Me asutaan mun miehen kotitilalla ja viljellään perunaa. Ja on meillä siellä muutama lammaskin.
- Pedro: Vau, toihan kuulostaa jännältä! Aika hyvin, et suurkaupungin kasvatti päätyi maalaistaloon emännäksi.
- Aylin: Niinpä, kuka olis uskonut!
- Pedro: ²⁵ Äh, olis tosi kiva jutella vielä pitempään, mut mä lupasin mennä auttamaan Alexia noiden musavehkeiden kanssa. Mut varmaan me täs illan aikana vielä törmätään!
- Aylin: Joo, eiköhän. Mä meen nyt juttelemaan Abdin kanssa, ku se seisoskelee tuolla niin orvon näkösenä.

Olga ja Silvio

- Silvio: Olga moi!
- Olga: Ai moi Silvio! Uskomatonta, et säkin tulit tänne Napolista saakka!
- Silvio: Totta kai! Tulithan säkin Pietarista, vai mitä?
- Olga: No joo, mut sieltä pääsee Helsinkiin kyllä aika paljon nopeemmin ku Napolista!
- Silvio: ⁵ No mä olin itse asiassa työmatkalla Tukholmassa ja päätin sit samalla poiketa tänne. Mut kerro hei, mitä sä nykyään puuhaat!
- Olga: No, me ollaan tosiaan asuttu nyt kolme ... eiku melkein jo neljä vuotta Pietarissa. Lähtö Suomesta tuli tosi lyhyellä varoitusajalla, kun mulle tarjottiin vientiasistentin paikkaa yhestä firmasta.
- Silvio: ¹⁰ Vau, sullahan kävi hyvä tuuri!
- Olga: Joo, mä oon tosi iloinen, et mä sain sen paikan, koska Suomesta ei tuntunu löytyvän mitään, vaikka mä etsin töitä yli kaks vuotta ja kävin erilaisia työkkärin kurssejakin.
- Silvio: Joo, ei työnsaanti tosiaan oo nykyään helppoo... Mites muuten sun perhe suhtautu muuttoon?
- Olga: ¹⁵ No tota, Veijo oli aluks aika vastahakonen jo ihan kielenki takia, mut se sai onneks aika nopeesti kans töitä. Se on edelleen bussikuskina, mut nykyään se ajaa Pietarin ja Helsingin väliä. Julia taas on ihan samanlainen teini ku kaikki sen luokkakaveritkin. Aluks sillä oli vähän vaikeuksia tottua venäläiseen koulusysteemiin, mut nyt kaikki on ihan ok.
- Silvio: ²⁰ No hyvä. Mut hei, asiasta toiseen: Oot sä nähny Pedroa? Mun piti kysyä siltä yhtä juttua.
- Olga: Itse asiassa en vähään aikaan! Viimeks ku mä näin sen, se puhu puhelimessa pihalla.
- Silvio: Okei, no mä lähen sit ettimään sitä. Oli tosi kiva jutella! Tulkaa joskus lomalla Napoliin!
- Olga: Vau, oliks toi kutsu?
- Silvio: Oli oli.
- Olga: ²⁵ Okei, no katotaan. Voitais vaikka tullakin. Meillä on nimittäin 15-vuotishääpäivä ens kesänä ja me ollaan vähän puhuttukin, et me lähettäis Italiaan.
- Silvio: No mut sehän ois tosi hauskaa! Hääpäivästä puheen ollen, pitääki soittaa vaimolle. Meil on tänään hääpäivä!
- Olga: Mitä?? Ja sä oot täällä!
- Silvio: No joo...

Alex, Katsuhiko ja Noor

Katsuhiko: Alex – pitkää aikaa! Mitä mies?

Alex: No mitäs tässä. Ei kurjuutta kummempaa!

Katsuhiko: Kuulostaa siltä et jatkästä on
5 tullu ihan suomalainen!

Alex: No joo, osittain kyl
– työkavereiden ansiosta.
Meiän firman salibandyjengi on
ollu mulle paras kieli- ja kotouttamiskurssi.

Katsuhiko: 10 No näköjään! Ja hyvä niin! Mitä muuta sä nykysin teet ku pelaat salibandyä?

Alex: Ihan normijuttuja. Töitä ja vähän vapaa-aikaa ja nykysin myös mökkeilyä.
Me ostettiin viime kesänä oma mökki Joutsan läheltä.

Katsuhiko: Oot sä edelleen sen Katin kaa?

Alex: Eeen. Mä asun nykysin yhen Millan kaa. Me ollaan oltu jo melkein kolme vuotta
15 yhdessä.

Katsuhiko: Aijaa, no mullakin on nykysin vähän uudet kuviot...

Noor: Hei sori miehet et mä keskeytän, mut onks teillä jotain tarkempaa tietoo Päivistä?
Jotenkin mun uteliaisuus heräs, ku mä kuuntelin tota Pedron puhetta!

Alex: Arvasin! Me naureskeltiinkin tossa jo Pedron kanssa, et joku varmaan tulee vielä
20 utelemaan Päivistä!

Noor: No, kerro nyt, ku sä kerta tiedät asiasta jotain!

Alex: No siis Pedro kerto mulle, et Päivi on nykysin naimisissa ja asuu Pekingissä.
Mut arvatkaa kenen kanssa?

Noor: No?

Alex: 25 No Quo! Sen kiinalaisen insinöörin, joka oli meiän ykköskurssilla!

Noor: Eikä! En mä ikinä huomannu, et niiden välil olis ollu jotain. Mut olihan se Quo kyl
tosi hyvä tyyppi!

Katsuhiko: No niin oli, mut en mäkään kyl silti olis uskonu...

Alex: Ne oli kuulemma ekaks asunu pari vuotta Hong Kongissa, mut sit Quo oli saanu
30 töitä Pekingistä ja ne muutti sinne. Ja jos mä oikein muistan, niin Pedro tais sanoa,
et Quolla on nykysin oma firma.

Noor: Tiedät sä, onks niillä lapsia?

Alex: No itse asiassa Päivi on kuulemma just äitiyslomalla. Ne sai keväällä kaksospojat.

Noor: Voi vitsi, onpa kiva! Täytyykin laittaa viestiä Päiville ja onnitella koko perhettä.

35 Pedrollahan on sen sähköpostiosoite.

Alex: On joo.

Noor: Okei, mut hei jatkakaa te juttua. Mä meen nyt maistelemaan noita Alin herkuja.

Kutsu

tulla (3) kuluneeksi	_____
elämäntilanne	_____
kuulumiset	_____
herkku	_____
kulut	_____
kattaa (1)	_____
osallistuja	_____
saada (2) selville	_____
välittää (1)	_____

Juhlapuhe

paikallaolija	_____
vaikeus	_____
seisokella (3)	_____
vilkuilla (3)	_____
mietiskellä (3)	_____
astella (3)	_____
kehottaa (1) + maan/mään	_____
pelkästään	_____
aikamoinen	_____
käänteentekevä	_____
ulkopuolinen	_____
kielimuuri	_____
vähitellen	_____
aueta (6)	_____
verkosto	_____
samankaltainen	_____
kirjava	_____
kiska = kioski	_____
risteily	_____
malttaa (1)	_____
harmitella (3)	_____
pitemmittä puheitta	_____
nostaa (1) malja + lle	_____
noutopöytä	_____
pitää (1) ravintolaa	_____
aplodit	_____

Pedro ja Aylin

mieletön	_____
käydä (2) tuuri	_____
olla asialla	_____
sattua (1)	_____
jäädä (2) jumiin + MIHIN	_____
pisteenä i:n päälle	_____
lähteä (1) ääni	_____
kotitila	_____
lammas	_____
jännä = jännittävä	_____
aika hyvin	_____
kasvatti	_____
päätyä (1) + MIHIN	_____
maalaistalo	_____
emäntä	_____
musa = musiikki	_____
vehje = laite	_____
törmätä (4)	_____
eiköhän	_____
orpo	_____

Olga ja Silvio

puuhata (4)	_____
eiku = ei, vaan	_____
varoitus aika	_____
vientiassistentti	_____
työkkäri = TE-toimisto	_____
vastahakoinen	_____
teini	_____
asiasta toiseen	_____
sta/stä + puheenollen	_____

Alex, Katsuhiko ja Noor

Pitkästä aikaa!	_____
kurjuus	_____
Ei kurjuutta kummempaa!	_____
	_____
jätkä = mies	_____
osittain	_____
kotouttamiskurssi	_____
näköjään	_____
normijuttu = tavallinen asia	_____
olla G + kanssa = seurustella	_____
kuvio	_____
keskeyttää (1)	_____
uteliaisuus	_____
naureskella (3)	_____
udella (3) + sta/stä	_____
kaksospojat	_____
Voi vitsi!	_____
laittaa (1) viestiä	_____
jatkaa (1) juttua	_____
maistella (3)	_____

Keskustelufraaseja

Aiheenvaihto

Tosta tulikin mieleen, että..
 Siitä puheenollen...
 Asiasta toiseen...
 Muuten... / Ootsä muuten kuullu, että... /
 Tiesitsä muuten, että...
 Tää ei nyt liity tähän mitenkään, mut...
 Mut hei...

Mä sain Jutalta Espanjasta kortin.

Tosta tulikin mieleen, että
 täytyy käydä postissa tänään.

Korjaaminen

Eiku...
 Vai oliks se...
 Äh, tarkotan siis...
 Ei, vaan...
 Hei nyt mä puhun kyl ihan omiani.

Mun muistaakseni Hannan mies on argentiinalainen
 ... vai oliks se sittenkin brasilialainen...

Keskeyttäminen

Anteeks et mä keskeytän, mut...
 Saanks mä sanoa yhen jutun tähän väliin?
 Anteeks, mut...

pälä pälä pälä pälä pälä pälä...

Anteeks et mä keskeytän, mut...

Salaisuuden kertominen

Tää on nyt sit ihan vaan meiän kesken...
 Mä en oo kertonu tätä (vielä) kellekään...
 Älä sit kerro kenellekään, mut...

Ikävän asian kertominen

Miten sen nyt sanois...

Mä en tiedä, et miten mä tän nyt oikein kertoisin...

Mä pelkään pahoin, että...

Mä en tiedä, et miten mä
tän nyt oikein kertoisin...

Kommentointi

Joskus tuntuu, että...

Kuulostaa siltä, että...

Ootsä varma, että...?

Ootsä ajatellu, että...? / Voihan olla, että...?

Luuletsä, että...? / Tarkotatsä, että...?

Mä tarkotan, että...

Seuraavalla kerralla mä kyllä soitan
poliisit paikalle!

Joskus tuntuu, et sä vähän yliireagoit...

Varmistuskysymys lauseen lopussa

...eiks niin? / eiks vaan?

...vai mitä? / eikö?

...eihän?

Olgakin on tulossa juhliin, eiks niin?

HARVINAISET SIJAMUODOT

ABESSIIVI "ilman"

tta/ttä

Täällä saa pysäköidä tunnin **maksutta**.

= ilman maksua

Opiskeltuani kolme tuntia **tauotta** olin aivan poikki.

= ilman taukoa

Suomen joukkue on edennyt välieriin **tappioitta**.

= ilman tappioita

vartalo

+

tta/ttä

maksu-

maksutta

tappioi-

tappioitta

Huom!

jäädä + tta/ttä

Loppuottelussa joukkue **jäi maaleitta**.

= ei tehnyt maaleja

Muista myös:

VERBI + matta/mättä

Tulin konserttiin suoraan töistä **käymättä kotona**.

= ilman että kävin kotona

KOMITATIIVI "kanssa"

ine + poss.suff.

Komitatiivi on aina monikossa, mutta se voi tarkoittaa yksikköä tai monikkoa.

Tuula **pienine lapsineen** lähti juuri kotiin.

= Tuula pienen lapsensa kanssa

= Tuula pienten lastensa kanssa

Myös presidentti **vaimoineen** istuu olympiakatsomossa.

= presidentti ja hänen vaimonsa

Lopulta lähdin matkaan **kaikkine tavaroineni**.

= kaikki tavarat mukana

monikkovartalo

+

ne + poss.suff.

vaimo

vaimoi-

vaimoineen

kaikki tavara

kaikki- tavaro-

kaikkine tavaroineni

aina vahva

INSTRUKTIIVI "miten"

in

Instruktiivi on yleensä monikossa.

Ystäväni auttoivat minua **monin tavoin**.

= monilla tavoilla

Isäni on rakentanut saunarakennuksen **omin käsin**.

= itse, omilla käsillä

Vedimme **kaikin voimin** saadaksemme veneen rannalle.

= käyttäen kaikkea voimaa

monikkovartalo

+

n

moni tapa

moni- tavoi-

monin tavoin

oma käsi

omi- käsi-

omin käsin

Referointi: kaikki lauseenvastikkeet

Arvaa, mitä mulle kävi mun ekana lomapäivänä? Kun mä olin aamulla ensin rauhassa juonu aamukahvit, mä päätin lähteä keskustaan, koska mä halusin käydä parturissa. Mä ajoin pyörällä kovaa vauhtia ja mietin samalla työasioita. Ehkä just sen takia mä pyöräilin vahingossa töihin! Vasta kun mä istuin työpöydän ääressä, mä tajusin yhtäkkiä, et mä olin ihan väärässä paikassa!

Toni

Elina

Voi ei!

Suullisesti: pluskvamperfekti

Kirjallisesti: pluskvamperfekti ja lauseenvastikkeet

Toni kerto, että se **oli** ekan lomapäivän aamuna **juonu** ensin rauhassa aamukahvit. Sit se **oli päättänyt** lähteä keskustaan, koska se halus käydä parturissa. Se kerto, et se **oli ajanu** pyörällä kovaa vauhtia ja miettiny samalla työasioita. Ja ehkä just sen takia se **oli pyöräilly** sit vahingossa töihin! Toni sano, et vasta kun se **oli istunu** työpöydän ääressä, ni se **oli tajunnu** yhtäkkiä, et se oli ihan väärässä paikassa.

Elina

Anna

Eikä!

Toni kertoi ensimmäisen lomapäivänsä aamusta. **Juotuaan** ensin rauhassa aamukahvit hän **oli päättänyt** lähteä keskustaan **käydäkseen** parturissa. Hän kertoi **ajaneensa** pyörällä kovaa vauhtia **miettien** samalla työasioita. Ja ehkä juuri sen takia hän **oli pyöräillyt** vahingossa töihin! Toni sanoi, että vasta **istuessaan** työpöydän ääressä hän **oli tajunnut** yhtäkkiä **olevansa** aivan väärässä paikassa.

VERBI + REKTIO

VERBI + MIHIN

asettua + maan

Anneli asettui asumaan **Etiopiaan**.

jättää

Tuskinpa kukaan olisi jättänyt kilpikonnaa yksin **metsään**.

kiinnittyä

Lasten huomio kiinnittyi hetkeksi **muualle**.

mahtua

Mahtuukohan **sinne** koko bussilastillinen?

perustaa + OBJ

Hän on perustanut ravintolan **kasvihuoneeseen**.

VERBI + ILL

kiinnittää huomiota

Myyjä ei kiinnittänyt **mieheen** huomiota.

kyllästyä

Emme ehtineet kyllästyä **toisiimme**.

perustua

Luontokuvaukset perustuvat Punkaharjun **maisemiin**.

suhtautua

Riippuu siitä, miten **asioihin** suhtautuu.

tarvita + OBJ

Tervaa tarvittiin puulaivojen **suojaamiseen**.

tottua

Hänen oli vaikea tottua **uuteen koulusysteemiin**.

vaikuttaa

He ymmärsivät, etteivät he voineet vaikuttaa Annelin **elämään**.

valmistautua

Pedro haluaa valmistautua **jokaiseen työpäivään** huolellisesti.

VERBI + maan/mään

ehdiä

Emme ehdi **poikkeamaan** reitiltä.

kokoontua

He kokoontuvat **viettämään** Annelin 80-vuotispäivää.

onnistua

Anneli onnistui **saamaan** työpaikan itselleen.

VERBI + sta/stä

innostua

Hän sai muutaman työtoverinsa innostumaan **asiasta**.

jäädä kiinni

Turtiainen jäi kiinni **rattijuopumuksesta**.

pitää huolta

Joku on pitänyt **kilpikonnasta** huolta talven aikana.

riippua

Juhlien onnistuminen riippuu **monesta asiasta**.

saada kuulla

Vanhemmat saivat kuulla **asiasta**.

VERBI + P

osoittaa

Varas osoitti **myyjää** aseella.

katua

Tulen katumaan **tätä tapausta** lopun ikääni.

VERBI + ksi

jäädä

Anneli jäi toistamiseen **leskeksi**.

tuntea itsensä

Ennen kurssia olin tuntenut itseni **ulkopuoliseksi**.

päätyä + MIHIN

Hän päätyi maataloon **emännäksi**.

Toistuva kevyt tekeminen

ele

ile

he-vartalo

+

ele/ile

infinitiivi

kysyä **kysy-**
huutaa **huuta-**kys**ele-**
huute**le-****kysellä**
huudellaPienet lapset **kyselevät** paljon.
Katsojat **huutelivat** tuomarille
kesken jalkapallo-ottelun.pelata (4) **pela-**pela**ile-****pelailla**Joel **pelailee** usein iltaisin
jalkapalloa.kerätä (4) **kerää-**kerä**ile-****keräillä**Lapset **keräilevät** usein kiviä
taskuihinsa.

skele

minä-vartalo

+

skele

infinitiivi

lukea **lue-**lue**skele-****lueskella****Lueskelin** lehteä odotus-
huoneessa.nauraa **naura-**naure**skele-****naureskella**Kalle **naureskeli** uusille vihreille
kengilleni.

Kerran tapahtuva nopea tekeminen

aise/äise

he-vartalo

+

aise/äise

infinitiivi

kysyä **kysy-**kysä**ise-****kysäistä****Kysäisepä** Liisalta, tuleeko hän
huomenna jumppaan.lukea **lue-**luka**ise-****lukaista****Lukaisin** sähköpostini aamulla
junassa.

ahta/ähtä

minä-vartalo

+

ahta/ähtä

infinitiivi

nauraa **naura-**
huutaa **huuda-**naur**ahda-**
huud**ahda-****naurahtaa**
huudahtaaVain Kalle **naurahti** vitsilleni.
"Varo!" Pirkko **huudahti**.

Harjoitus 1. Katso tekstiä *Juhlapuhe*. Täydennä lauseet niin, että ne vastaavat juhlapuheen sisältöä.

- Pedro on iloinen, että hän pystyy pitämään puheen _____.
- Kaikki kuulijat ymmärtävät häntä _____.
- Pedrolle ensimmäinen suomen kielen kurssi oli _____ kokemus.
- Pedro odottaa innolla, että hän saa kuulla muiden juhluvieraisten _____.
- Päivi _____, ettei päässyt tulemaan juhliin.
- Puheensa lopuksi Pedro nostaa _____ koko porukalle.

Harjoitus 2.

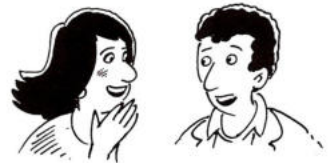
- A.** Kirjoita kutsu johonkin juhlaan, jonka haluaisit lähiaikoina järjestää. Voit katsoa sopivia fraaseja Alexin sähköpostitse lähettämästä kutsusta.
- B.** Kirjoita puhe syntymäpäiväsankarille, hääparille, ammattiin valmistuneelle, eläkkeelle jäävälle työkaverille tai jollekulle muulle.
- C.** Harjoittele puheen pitämistä. Esitä kirjoittamasi puhe luokalle tai pienelle ryhmälle tai videoi se.

Harjoitus 3.

- A.** Lukekaa parin kanssa yksi kerrallaan keskustelut *Jutustelua juhlissa*.
- B.** Täydentäkää fraasit aina yhden keskustelun luettuanne. Löydätte fraasit keskusteluista.

Pedro ja Aylin

- Onpa kiva nähdä näin **pitkästä** _____!
- Kyllä huomaa, että on **ammattilainen** _____!
- Siellä **sattui ja** _____ kaikenlaista.
- Suurkaupungin** _____
päättyi maalaistaloon emännäksi.

Olga ja Silvio

5. Olin _____ **asiassa** työmatkalla Tukholmassa.
6. _____ **toiseen**: oletko nähnyt Pedroa?
7. _____ **puheen ollen**, pitääkin soittaa vaimolle.

Alex, Katsuhiko ja Noor

8. Mitäs tässä. **Ei** _____
kummempaa!
9. **Siltä** _____!
10. Ja _____ **niin!**

Harjoitus 4. Miten sanotaan?

Katso sivuja 286–287 ja valitse sopiva keskustelu-
fraasi lauseeseen.

Paula: Arvaa mitä!

Jenna: No?

Paula: 1. **salaisuuden kertominen**: Mä en oo kertonu tätä vielä kenellekään Mä sain opiskelupaikan ja alotan syksyllä opinnot Tampereella. Must tulee lähihoitaja!

Jenna: Oho! Vau! Onneks olkoon. Mä en ees tienny, et sä olit hakenu sinne!

Paula: No joo. Ja mua suoraan sanoen jännittää aika lailla, et mitä mun poikakaveri tästä sanoo...

Jenna: 2. **kommentointi**: _____ sekään ei tiedä, et sä oot hakenu opiskelemaan Tampereelle?!

Paula: Ei tiedä, ei... 3. **ikävän asian kertominen**: _____
– meidän suhde ei oo viime aikoina toiminu oikein hyvin ja ehkä se oli yks syy, miks mä hain toiseen kaupunkiin opiskelemaan.

Jenna: Ai jaa... Ikävä kuulla. Mut eihän sitä koskaan tiedä.

4. **kommentointi**: _____ pieni ero tekee hyvää teidän suhteelle?

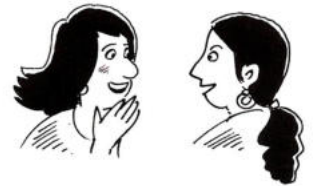
- Paula: Niin no... Se jää nähtäväksi. 5. **aiheenvaihto:** _____
Ootsä kuullu pitkään aikaan mitään Oliverista ja Matildasta? Onks ne taas yhdessä?
- Jenna: Mun tietääkseni on. Mut hei, älä yritä vaihtaa puheenaihetta! Mun mielestä sun pitäis nyt todella miettiä, et mitä sä haluat ja ihan ensimmäiseks nyt meet kertomaan Veetille tost opiskelupaikasta ja sit samalla otat puheeksi...
- Paula: 6. **keskeyttäminen:** _____ mä en oikein haluais nyt puhua tästä jutusta. Oon liian hämmentyny iteki.
- Jenna: Okei. Ymmärrän kyllä. Mut sä tiät, et sä voit millon vaan soittaa mulle, jos siltä tuntuu, 7. **varmistuskysymys:** _____
- Paula: Joo, mä tiän. 8. **aiheenvaihto:** _____ mun täytyy kyl nyt lähteä. Oli tosi kiva nähdä sua. Mut mehän nähdään taas koristreeneissä tiistaina 9. **korjaaminen:** _____ oliko ne treenit sitteki vast keskiviikkona?
- Jenna: Joo, ne siirrettiin keskiviikkoon. Nähdään sillo! Ja Paula.... Päjäile!

Harjoitus 5. Miten sanotaan?

A.   **Aylin ja Noor juttelevat juhlissa. Kuuntele keskustelu.**

B. **Lue teksti ja etsi keskustelufraasit. Kirjoita ne oikeaan kategoriaan.**

- Aylin: Kivat juhlat, vai mitä?
- Noor: No joo, mut vähän enemmän ruokaa ois kyllä saanu olla tarjolla...
- Aylin: No emmä nyt tiitä. Must tääl on oikeen hyvät tarjoilut. Ja pääasiahahan kuitenkin on, et me nähdään pitkästä aikaa toisiamme, eiks niin?
- Noor: Mpfh.... Mut ootsä ajatellu, et me kaikki kuitenkin maksettiin näistä ruoista kymppi? Sillä rahalla ois luullu...
- Aylin: (kuiskaten) Anteeks, mut Ali seisoo ihan sun takana. Varo vähän sanojas!
- Noor: (kuiskaten) Ups! Luuletsä et se kuuli?
- Aylin: (kuiskaten) Mä pelkään pahoin, et joo... (vähän kovemmalla äänellä) Asiasta toiseen. Ootsä muuten kuullu, et Pedron vaimo odottaa toista lasta?
- Noor: No en! Mä en oo ehtiny vielä puhua Pao... eiku siis Pedron kanssa. Voi ku kiva!
- Aylin: Oikeestaan tää on vielä salaisuus. Lupaa, ettet kerro kenellekään!
- Noor: En tietenkään!

1. **varmistus** _____
2. **kommentointi** _____
3. **keskeyttäminen** _____
4. **ikävän asian kertominen** _____
5. **aiheenvaihto** _____
6. **korjaaminen** _____
7. **salaisuuden kertominen** _____

C. **Lue keskustelu ääneen parin kanssa.**

Harjoitus 6. Kirjoita sanat abessiivissa.

1. Luokkakaverini Eemeli tunnetaan siitä, että hän on hyvin vilkas ja puhuu tauotta (TAUKO).
2. Koulussa Eemeli saa _____ (POIKKEUS) hyviä arvosanoja.
3. Eilen Eemeli katosi kesken koulupäivän ja häntä etsittiin _____ (TULOS) useita tunteja.
4. Kävi ilmi, että Eemeli oli poistunut _____ (LUPA) koulun alueelta.
5. Eemeli ei jäänyt _____ (RANGAISTUS): rehtori määräsi hänelle jälki-istuntoa.
6. Vanhempien mielestä Eemeliä rangaistiin aivan _____ (AIHE).
7. Rehtori totesi tyynesti: ”Joka kuritta kasvaa, se _____ (KUNNIA) kuolee!”

Harjoitus 7.

A. Lue matkakohteiden kuvaukset ja alleiviivaa komitatiivit.

1.

Kanariansaariin kuuluva Fuerteventura on oikea kohde todelliselle auringonpalvojalle! Toinen toistaan kauniimpine rantoineen se täyttää jokaisen rantalomasta haaveilevan toiveet. Maisemaa hallitsevat hiekka, meri, vuoret ja aurinko. Siellä täällä on myös vehreitä keitaita palmuineen ja hedelmäviljelmineen.

2.

Ranskan Alsace on upea alue viehättävine kylineen ja lukuisine viinitiloineen. Välimatkat kylien välillä eivät ole pitkiä. Jos sinua kiehtoo polkupyöräloma yhdistettynä hyvin viineihin ja herkullisiin juustoihin, Alsace on loistava kohde juuri sinulle.

3.

New Yorkissa on jokaiselle jotakin: Manhattan pilvenpiirtäjäineen, Central Park kuuluisine lenkkipolkuineen, Harlem gospelmessuineen... Vaihtoehtojen kaupungissa riittää ihmisvilinää, kauppoja, ravintoloita, museoita, nähtävää ja koettavaa hengästyminen asti.

4.

Trooppinen Borneo on luontomatkailijan paratiisi sumumetsien peittämine vuorineen, tiheine sademetsineen sekä eksoottisine eläimineen. Borneossa voit kohdata norsuja, sarvikuonoja, orankeja, värikkäitä lintuja, suuria liskoja ja kilpikonnaa.

B.

Kertaa, mitä kukin matkakohde tarjoaa: Muuta parin kanssa vuorotellen kaikki komitatiivissa olevat sanat monikon partitiiviin.

Fuerteventurassa on toinen toistaan kauniimpia rantoja...

Harjoitus 8. Alleiviivaa instruktiivit. Mitä nämä fraasit tarkoittavat? Yritä päätellä lauseen merkitys parin kanssa tai kysy joltakulta suomalaiselta.

1. Joskus muistelen lapsuuden ja nuoruuden kesiä haikein mielin.
2. Kesäjuhlissa sai syödä mielin määrin herkkuja.
3. Kävelin kesäisin aina paljain jaloin.
4. Yritin kaikin tavoin olla ajattelematta koulua ja pimeää talvea.
5. Nautin vapauden tunteesta täysin siemauksin.
6. Vähän vanhempana matkustelin junalla pitkin poikin Eurooppaa.
7. Suurin piirtein 20-vuotiaana tapasin eräällä junamatkalla kauniin tytön.
8. Eleonoora oli kaikin puolin upea nainen.
9. Olimme ehtineet hädin tuskin tutustua toisiimme, kun tiemme erosivat Pariisissa.
10. Ajattelen edelleen Eleonooraa päivin ja öin.

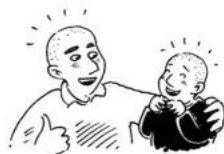
Harjoitus 9. Lue sanomalehtiotsikot ja etsi niistä komitatiivit, instruktiivit ja abessiivit. Keskustele parin kanssa, mitä otsikot tarkoittavat.

1. **Mäkinen lähtee MM-ralliin suurin odotuksin**
2. **Poliisi hajotti mielenosoituksen kovin ottein**
3. **Sotilasalueella luvatta liikkuneet retkeilijät päätyivät keskelle armeijan sotaharjoitusta**
4. **Olympiajoukkue palasi kisoista vaatimattomin tuloksin**
5. **Ärjylinnut-elokuva oheistuotteineen nosti Nuotio Oy:n tuloksen plussalle**
6. **Nuori golf-lupaus suoriutui karsinnoista ongelmitta**
7. **MM-kisoista palanneet kiekkoilijat puolisoineen joutuivat fanien piirittämiksi**
8. **Yhä enemmän turvapaikanhakijoita saapuu Suomeen passitta**

Harjoitus 10. Kirjoita sulussa oleva sana abessiivissa, instruktiivissa tai komitatiivissa.

Asko alkoi kaljuuntua jo kolmikymppisenä. Aluksi hän yritti peitellä kaljuaan

1.   *kaikin keinoin*   (KAIKKI KEINOT). Hän myös kokeili erilaisia hoitotuotteita, mutta 2. _____

(LAIHA TULOS, mon.). Jonkin ajan kuluttua Asko luovutti ja ajoi loputkin hiuksensa pois. Hän

huomasi heti olleensa 3. _____ (SYY) huolissaan – kalju sopi hänelle erinomaisesti! Hän olisi 4. _____ (SURU) voinut leikata hiuksensa jo aiemmin.

Seuraavana aamuna Askon perheessä olikin jo kaksi kaljua miestä: perheen nelivuotias

llari-poika oli ihastunut isän uuteen ulkomuotoon ja leikannut 5. _____

(OMA KÄSI, mon.) itselleen samanlaisen kampauksen. Kun Asko tuli 6. _____

(POIKA) aamulla päiväkotiin, henkilökuntaa nauratti. Isä ja poika muistuttivat niin paljon toisiaan!

Harjoitus 11. Verbi + rektio.**A. Tee sanoista lauseita.**

1. Minä – ei – varmasti – koskaan – tottua – nämä ahtaat työtilat!

En varmasti koskaan totu näihin ahtaisiin työtiloihin!

---

2. Me – ei – kerta kaikkiaan – mahtua – kaikki – sama työhuone.

---

3. Minä – olla – kyllästyä – se – että – täällä – ei – olla – säilytystila – ollenkaan.

---

4. Ei – me – voida (kond.) – joskus – kokoontua – puhua – työasiat – vaikka – jokin viihtyisä kahvila?

---

5. Myös – minun työkaverit – suhtautua – tämä idea – myönteisesti.

---

6. Kaikki – tietää – että – työympäristö – vaikuttaa – työteho – merkittävästi.

B. Keksi lauseita, joissa käytät seuraavia verbejä.

1. tarvita + OBJ + ILL Tarvitsen rahaa uuden pesukoneen ostamiseen.
2. onnistua + maan/mään _____
3. innostua + sta/stä _____
4. riippua + sta/stä _____
5. katua + P _____
6. vastustaa + P _____
7. tuntea itsensä + ksi _____

Harjoitus 12. Muistatko intransitiivi- ja transitiiviverbit? Kirjoita oikea verbi oikeassa muodossa.

1. asettua / asettaa

Katja asettui istumaan pöydän ääreen lukeakseen Helsingin Sanomat. Hän _____ kahvimukin pöydälle.

2. jättää / jäädä

Luettuaan lehden Katja _____ sen pöydälle. Kahvimukikin _____ pöydälle. Tatu otti lehden ja luki siitä, että R-kioskin ryöstänyt mies _____ kiinni eilen.

3. kiinnittyä / kiinnittää

Tatun kaikki huomio _____ etusivun mielenkiintoiseen uutiseen ryöstöstä. Katja puolestaan _____ huomionsa postiluukusta tipahtaneeseen karatekurssimainokseen.

4. innostua / innostaa

Katja _____ Tatua lähtemään karatekurssille ja saikin hänet _____ karatesta.

5. perustua / perustaa

Esitteessä luki, että karateliikkeet _____ lähinnä lyönteihin ja potkuihin. Chikaran karater ryhmä _____ Suomen ensimmäisen karateseuran 1960-luvulla.

Harjoitus 13. Referointi.

- A.** Katso keskustelua *Jutustelua juhlassa, Pedro ja Aylin*. Kerro parin kanssa vuorotellen, mitä Pedro kertoi Aylinille juhlassa. Muista pluskvamperfektin käyttö.

Malli:

Pedro kertoi, että hänellä ja Alexilla **oli ollut** hyvä onni, kun he **olivat saaneet** Alexin kautta vuokrattua tilan...

Sitten Pedro kysyi, milloin he **olivat** viimeksi **nähneet** ja sanoi, että...

- B.** Lue tekstit. Kerro sitten parin kanssa puhekielellä tekstien sisältö. Toinen referoi tekstin 1 ja toinen tekstin 2.

1. Pedro kertoi Päivin olevan nykyisin naimisissa ja asuvan Pekingissä ykköskurssilla olleen kiinalaisen insinöörin Quon kanssa. Asuttuaan ensin pari vuotta Hongkongissa he olivat muuttaneet Pekingiin Quon saatua töitä sieltä. Pedro sanoi Päivin opettavan nykyään englantia jossain paikallisessa alakoulussa. Pedro myös tiesi Päivin olevan nyt äitiyslomalla ja saaneen keväällä kaksospojat.

2. Olga kertoi perheensä muuttaneen Pietariin Olgan saatua sieltä töitä. Hän sanoi olevansa nyt todella iloinen, koska Suomesta ei ollut kovasta yrityksestä huolimatta tuntunut löytyvän millään työpaikkaa. Veijokin oli sopeutunut hyvin Pietarissa asumiseen aloitettuaan uuden työnsä. Olga kertoi myös Julian olevan tyytyväinen sopeuduttuaan uuteen koulusysteemiin alkuvaikeuksien jälkeen.

Harjoitus 14. Referointi ja lauseenvastikkeet. Katso sivu 290.

A.   Lue parin kanssa ääneen, mitä Wilma kertoo.

1. Mä myöhästyin tänään työhaastattelusta!
2. Mä tajusin heti aamulla, ku mä heräsin, et mä olin nukkunu pommiin.
3. Luultavasti mä olin sammuttanu herätyskellon unissani.
4. Mä soitin kyl heti sinne haastattelupaikkaan ja pahottelin kovasti, et näin oli käyny.
5. Ai että, mua hävettää vieläkin!
6. Sähän tiität, et mä ite inhoon myöhästelyä yli kaiken!
7. Mä menin sit taksilla sinne, koska mä halusin päästä paikalle mahdollisimman nopeesti.
8. Loppujen lopuksi olinki sit vaan viis minsaa myöhässä. Mut enpä usko, et ne mua valitsee...

Wilma

B.   Referoi parin kanssa, mitä Wilma kertoi. Käytä pluskvamperfektiä.

sinä

1. Wilma kerto, et se oli myöhästyny tänään työhaastattelusta.
2. ...

C. Kirjoita, mitä Wilma kertoi. Käytä referointiin pluskvamperfektiä ja lauseenvastikkeita.

1. *Wilma kertoi myöhästyneensä tänään työhaastattelusta.* _____
2. *Wilma oli tajunnut...* _____
3. *Hän uskoí...* _____
4. *Wilma oli...* _____
5. *Wilma sanoí häntä...* _____
6. *Hän muistutti itse...* _____
7. *Sitten Wilma kertoi...* _____
8. *Hän sanoí...* _____ *mutta epäilevänsä,*
että... _____

Harjoitus 15.

A. Lue teksti ja vastaa tekstin lopussa oleviin kysymyksiin.

Aisha Abdi viihtyy hyvin Vuosaassa

Somalian sisällissota hajotti Aishan perheen *kun hän oli* hänen ollessaan 17-vuotias. Aisha suunnitteli aluksi lähtevänsä Saksassa asuvien isosiskojensa luo, mutta päätyikin Suomeen Forssaan, jonne hänen veljensä oli muuttanut. Aisha kävi Forssassa lukion opetellen samalla suomea. Ylioppilaskirjoitusten jälkeen hän

lähti Tampereelle opiskellakseen sairaanhoitajaksi. Hän viihtyi Tampereella erinomaisesti, ja sanoo opiskeluajan Tampereella juurruttaneen hänet Suomeen. Valmistuttuaan Aisha muutti kuitenkin Helsinkiin ja sai pian vakituisen työpaikan Jorvin sairaalasta.

Aisha kertoo työskentelevänsä edelleen samassa sairaalassa. Hän asuu nykyään Vuosaassa ja sanoo pitävänsä todella paljon kotikaupunginosastaan. Aishan mielestä Vuosaarta arvostellaan usein aivan syyttä: "Sitä kritisoiivat ihmiset eivät varmastikaan ole koskaan käyneet siellä. Vuosaarihan on todella upea paikka. Meri ja luonto tarjoavat loistavat puitteet lenkkeilyä ja ulkoilua harrastaville."

Aisha sanoo Helsingin muuttuneen valtavasti viimeisten vuosikymmenien aikana: "Isosiskoni vierailivat täällä Maailma kylässä -festivaalien aikaan ja hämmästelivät kaupungin kansainvälistä ilmapiiriä. Varsinkin juuri tämä tapahtuma tuntuu kokoavan Helsinkiin paljon lähialueiden maahanmuuttajia ja katukuva on päivien aikana todellakin harvinaisen värikäs."

1990-luvun alussa Suomeen muuttanut Aisha kokee nyt aikuisena olevansa ylpeä sekä juuristaan että suomalaisuudestaan, mutta hän sanoo pitävänsä itseään ennen kaikkea maailmankansalaisena. Aisha kertoo matkustelevänsä usein, mutta kesäaikaan

hän kuitenkin haluaa olla pääkaupunkiseudulla mahdollisimman paljon. ”Viihdyn kaupungin kahviloissa, erityisesti merenrantapaikossa. Täällä on paljon luontoa ja kaunista katseltavaa. Ulkomaalaisille vieraileni suosittelen käyntiä Esplanadin puistossa ja Kaivopuistossa. Myös Kiasma ja Musiikkitalo ovat hienoja nähtävyyksiä.”

”Joskus kaipaen Helsinkiin vielä nykyistäkin enemmän väriä – sellaista katuviilinaa myyntikojuineen ja katukahviloineen. Täällä saisi myös olla enemmän erityyppisiä aikuisten oleskelupaikkoja. Nykyään moniin aikuisille tarkoitettuihin huvittelupaikkoihin liittyy alkoholin käyttö enkä itse viihdy kovin hyvin sellaisissa paikoissa.”

Pienuus on Aishan mielestä yksi Helsingin parhaimmista puolista. Kaikki on lähellä, ja kaupungissa on helppo liikkua niin kävellen, pyöräillen kuin julkisilla kulkuvälineilläkin. Helsinki on myös hyvin turvallinen kaupunki. Kaiken kaikkiaan Aisha sanoo olevansa oikein tyytyväinen nyky-Helsinkiin.

1. Missä Suomen kaupungeissa Aisha on asunut?

---

2. Mitä mieltä hän on Vuosaaresta? Miksi?

---

3. Mitä Aisha kertoo Maailma kylässä -festivaaleista?

---

4. Miten hän haluaisi kehittää Helsinkiä?

---

5. Mitä asioita Aisha arvostaa Helsingissä?

B. Alleiviivaa tekstistä kaikki partisiipit, lauseenvastikkeet ja harvinaiset sijamuodot.

C. Muuta partisiipit ja lauseenvastikkeet sivulauseiksi ja kirjoita ne rakenteiden yläpuolelle.

Harjoitus 16. Tehdään sanoja!

Lue lauseet parin kanssa ja mieti, miksi niihin on valittu juuri tämä verbi.

1. **Lukaisen** aina sanomalehden ennen töihinmenoa.
Lomalla **lueskelen** puutarhalehtiä riippukeinussa.
2. Anni **lauleskelee** mieluiten suihkussa.
Vernerin **laulaa** Kansallisoopperan kuorossa.
3. Ystäväni Sara **istuskelee** mielellään kahviloissa.
Jalkani ovat aivan väsyneet. Nyt voisin **istahtaa** hetkeksi.
4. En osaa vielääkään **viheltää** kunnolla.
Mieheni **viheltelee** usein kotitöitä tehdessään.
5. Lasten mielestä äidit aina **kyselevät** tyhmiä.
Kysäisepä naapurin Maaritilta, olisiko heillä lainata meille sähkövatkainta.
6. Siskoni **tapailee** miestä, joka on asunut nuoruutensa Filippiineillä.
Tapasin tulevan vaimoni jo 15-vuotiaana nuorisotalon discossa.
7. **Maistelimme** eilen ystäviemme luona ranskalaisia punaviinejä.
Mieheni Tom ei ole koskaan **maistanut** määmiä!
8. Mitä sinä **huutelet** siellä? Tule tänne, jos sinulla on asiaa!
"Ei voi olla totta!" **huudahti** Kaisa.
9. Ilkka **pesi** pyykkiä koko aamupäivän.
"Tulen ihan pian! **Pesaisen** vain ensin kädet."
10. Kun minulla oli influenssa, **makasin** sängyssä kokonaisen viikon.
Sunnuntaiaamuisin on mukava **makaila** sohvalla ja lukea kirjaa.

Kappale 1

Harjoitus 1.

1. Koska heidän tyttärensä ei anna heidän aina nukkua öisin.
2. Isompi asunto samalta alueelta olisi tullut liian kalliiksi, eivätkä he halua muuttaa pois alueelta.
3. Hän hoitaa toisinaan Mariaa.
4. He juoksevat yhdessä.
5. Emma harrastaa jalkapalloa ja tanssia ja Kalle soittaa bändissä.
6. Pienessä kaksiossa keskustan tuntumassa.
7. Millan isä.
8. Alexin ja Pedron entinen kurssikaveri.

Harjoitus 2.

1. c
2. a ja c
3. a
4. b ja c
5. a ja b
6. b ja c
7. b

Harjoitus 3.

1. Tietoa yrityksestä
2. Millaista työntekijää haetaan?
3. Avoimet työpaikat
4. Vaatimukset
5. Mitä muuta työntekijältä toivotaan?
6. Mitä työpaikka tarjoaa?
7. Hakuohjeet: miten työpaikkaa haetaan?

Harjoitus 4.

- A.
1. C 2. D 3. E 4. F 5. B 6. A

Harjoitus 5.

1. työtön
2. työnantaja
3. pienyrittäjä
4. irtisanoa
5. esimies
6. työsuhde
7. osa-aikainen
8. määräaikainen
9. vakituinen
10. koeaika
11. Ammattiyhdistys

Harjoitus 6.

1. pätkätöitä
2. yrityksen
3. päätoiminen
4. palkankorotuksen
5. työnjohtajana
6. ylityöitä
7. työsopimuksen
8. sairauslomalle
9. harjoittelija

Harjoitus 7.

1. E 2. D 3. A 4. B 5. C 6. G
7. F

Harjoitus 8.

1. järjestää
2. vaatia
3. edellyttää
4. tarjotaan
5. arvostaa
6. osoittaa
7. on eduksi

Harjoitus 9.

- B.
1. Tavoittaa toimitusjohtaja Annika Mäkipäätä.
2. Hän tiedustelee, onko Annika Mäkipää paikalla.
3. Kokouksessa.
4. Soittopyynnön.
5. Koska hän on pahassa flunssassa.
6. Uutta ajankohtaa haastattelulle.
7. Hän kysyy, täytyykö kaikki todistukset ottaa mukaan.
8. Pikaista paranemista.

Harjoitus 10.

- VA
poika, joka kirjoittaa kirjettä
TAVA
kirje, joka kirjoitetaan
NUT
poika, joka kirjoitti kirjeen
TU
kirje, joka kirjoitettiin
MA
kirje, jonka poika kirjoitti

Harjoitus 11.

1. Tyttö, joka hymyilee aurinkoisesti.
2. Hanna, joka on valmistunut ammattikorkeakoulusta.
3. Perhe, joka asuu naapurissa.
4. Lisätila, jota tarvitaan.
5. Kalle, joka käy yläkouluun.
6. Asunto, jonka Millan isä on remontoinut.
7. Ravintola, joka avattiin vastikään.

Harjoitus 13.

- A. lukeva tyttö, laulava nainen, juokseva koira, uiva poika, itkevä tyttö, istuva nainen, naurava mies
B. jäätelöä syövä poika, autoa pesevä mies, valokuvaa ottava poika, autoa ajava mies, koiraa taluttava nainen, postia jakava postinkantaja, portaita harjaava mies, jalkapalloa pelaavia poikia, pyörällä ajavia nuoria, pyöräilijöitä takaa ajava koira, lastenrattaita työntävä äiti

Harjoitus 14.

- A.
1. mies, joka urheilee paljon
2. pesukone, joka toimii hyvin
3. myyjä, joka puhuu ruotsia
4. asiakas, joka valittaa palvelusta
5. koululainen, joka kulkee bussilla
6. sana, joka tarkoittaa samaa

B.

1. koripalloa pelaava poika
2. 5. kerroksessa asuva perhe
3. korjaamolla oleva auto
4. usein myöhästynyt opiskelija

5. aikaisin heräävä isä
6. 59 euroa maksava kaulakoru

Harjoitus 15.

1. Siskoni, joka asuu Ruotsissa, täyttää syyskuussa 50 vuotta.
2. Minä ja äitini, joka on eläkkeellä, matkustamme siskon juhliin.
3. Valitettavasti isämme, joka sairastaa Alzheimerin tautia, ei voi tulla mukaan.
4. Tuttava, joka asuu lähellä, jää hoitamaan isää.
5. Äitini, joka maalaa akvarelleja, on tehnyt siskolleni taulun lahjaksi.
6. Siskoni on ihminen, joka nauttii ystäväistä, juhlista ja hyvästä ruoasta.

Harjoitus 16.

1. Virossa asuva serkku
2. Virossa asuvasta serkusta
3. Virossa asuvaan serkkunaan(i)
4. Virossa asuvalta serkulta(ni)
5. Virossa asuvan serkun (serkkuni)
6. Virossa asuvaa serkkua(ni)
7. Virossa asuvia serkkuja
8. Virossa asuvat serkut (serkkuni)
9. Virossa asuvien serkkujen(i)
10. Virossa asuville serkuille(ni)

Harjoitus 17.

1. Jäätelöä syvällä pojalla
2. Postia jakavan miehen
3. Valokuvassa hymyilevillä turisteilla
4. rappusia siivoavaa talonmiestä
5. Koira ulkoiluttavalla naisella
6. ostoskassia kantavaa naista
7. jalkapalloa pelaavista pojista
8. pyörällä ajavien tyttöjen

Harjoitus 18.

1. Tämä konsertissa laulava pieni tyttö.
2. Minun yömyöhällä meluava 18-vuotias naapurini.
3. Kaksi lehtiä lukevaa vanhaa mummoa.
4. Eräs päivittäin lenkkeilevä urheilullinen pariskunta.
5. Nuorin shakkia pelaava venäläinen opiskelija.
6. Meidän jo eläkkeellä oleva entinen opettajamme.

Harjoitus 19.

1. sää, joka viilenee
2. viikonloppu, joka tulee
3. säät, jotka kylmenevät
4. säätila, joka vallitsee koko maassa
5. talvi, joka alkaa
6. asiakkaita, jotka valittavat kylmästä asunnosta
7. ihmiset, jotka nukkuvat viileässä

Harjoitus 20.

1. A. elokuvaa, joka tulee TV:stä
B. elokuvaa, joka tuli TV:stä

2. A. miesten äänet, jotka kuuluvat ulkoa
B. miesten äänet, jotka kuuluivat ulkoa
3. A. kaksi naapurua, jotka riitelevät
B. kaksi naapurua, jotka riitelivät
4. A. Arska, joka pitää roskaapussia kädessään
B. Arska, joka piti roskaapussia
A. Niemiselle, joka huutaa kovaan ääneen
B. Niemiselle, joka huusi kovaan ääneen

Harjoitus 22.

- A.**
1. c 2. b 3. c 4. b

- B.**
1. Suomenlinnan, Hakaniemen hallin ja Hotelli Tornin Ateljee Barin.
  2. Huumorintaju, kärsivällisyys ja halu kokeilla uusia asioita.
  3. Hänen edellinen pomonsa oli hänen enonsa.

C.

1. He tekevät yhteistyötä kierrosten suunnittelussa ja työskentelevät koulutuksissa pareittain tai pienissä ryhmissä.
2. Seuraavan viikon alkuun mennessä tehdään päätökset, minkä jälkeen hakijoille ilmoitetaan päätöksistä.

Harjoitus 29.

1. varoitus varoittaa
2. tulostus tulostaa
3. ilmoitus ilmoittaa
4. rakennus rakentaa
5. leikkaus leikata
6. avustus avustaa

Harjoitus 30.

1. harrastusta 2. Kalastus
3. kokemus 4. ohjausta
5. tutkimukseen 6. Allekirjoitus
7. hakemus

Kappale 2

Harjoitus 1.

1. b 2. c 3. c 4. b

Harjoitus 3.

1. Hoitopaikkaa täytyy hakea viimeistään 1. huhtikuuta.
2. Vuoden.
3. Jos hoidon tarve on äkillinen ja johtuu huoltajan työllistymisestä tai opinnoista.
4. Tieto työllistymisestä tai opiskelun aloittamisesta.
5. Päivähoito voidaan järjestää

- kunnallisessa päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai yksityisessä päiväkodissa.
6. Huoltajan on oltava yhteydessä suoraan kyseiseen päivähoitopaikkaan.
7. Pankkitunnukset. Lisäksi lapsella pitää olla suomalainen henkilötunnus.
8. Hakemuksen käsittely viivästyy.
9. Ei. Hoitopaikka voidaan osoittaa muustakin kuin toivotusta päivähoitopaikasta.
10. Hoitopaikkavaraus raukeaa, jos lapsi ei aloita kyseisessä paikassa kahden viikon kuluessa aloituspäivästä.
11. Perumaton hoitopaikka maksaa puolet yhden kuukauden hoitomaksusta.
12. Huoltaja voi ilmoittaa päivähoitopäätöksen tekijälle, että hän hakee siirtoa toiseen hoitopaikkaan.

Harjoitus 4.

1. Jotta Pedro voi aloittaa työt.
2. Ei. Kaikissa lähellä sijaitsevilla päiväkodeissa on aivan täyttä.
3. Että Marialle on osoitettu hoitopaikka kaupungin toiselta laidalta.
4. Hoitopaikka on liian kaukana.
5. Heidän asuntonsa ikkunaremontti alkaa luultua aikaisemmin, Pedron reppu varastetaan ja Hanna murtaa jalkansa.
6. Heidän täytyy siirtää tavarat pois ikkunoiden edestä ja sietää asunnossa työskenteleviä remonttimiehiä.
7. Koska hänen uninallensa oli Pedron varastetussa repussa.
8. Hanna juoksee ja liukastuu märällä lattialla.
9. Kuusi viikkoa.
10. Koska hän on neuvoton eikä näe muuta vaihtoehtoa.
11. Hannan mielestä Pedron pitäisi ottaa työ vastaan ja heidän pitäisi keksiä lastenhoitoasiaan jokin muu ratkaisu.
12. Yksityinen lastenhoitaja tulisi liian kalliiksi.
13. Pedro keksii pyytää äitiään hoitamaan Mariaa kolmeksi kuukaudeksi.

Harjoitus 5.

1. hoitamaan asioita
2. ottaa vastaan
3. käy ilmi
4. jättää hakemus
5. huokaisee helpotuksesta
6. jää huomaamatta
7. ota loppuakseen

Harjoitus 6.

- A.**
1. Eräänä päivänä
  2. vuodenvaihteessa
  3. aamuvarhaisella 4. aamuin illoin
  5. samaan aikaan 6. lopulta
- B.**
1. B. 2. E. 3. A. 4. C. 5. F. 6. D.

C.

1. kaikkialla 2. neuvoton
  3. kaikenlaista 4. ratkaisu 5. toimiva
- D.**
1. sijaitsee 2. sietää 3. keksin
  4. ratkesi 5. kuljeta 6. vapautui
  7. luopua 8. luovutti

Harjoitus 7.

1. Suomi sijaitsee Pohjois-Euroopassa Ruotsin ja Venäjän välissä.
2. Lastenvaunut saa kuljettaa junassa ilmaiseksi.
3. Otikko huomioon, että huomenna pitäisi sataa lunta?
4. Hän on ollut koko päivän kaupungilla hoitamassa asioita.
5. Joukkueen pelaajat luovuttivat viidennen maalin jälkeen.
6. Ystäväni ei siedä metallimusiikkia.
7. Presidenttipari otti vastaan järjestöjen tervehdykset.
8. En millään keksi, miten tämä lukko avataan.

Harjoitus 9.

- A.**
1. No mitä 2. arvaa vaan
  3. Sieltä sieltä 4. Ei onneks
  5. Voi voi 6. kyl varmaan
  7. niin tietty 8. Eikä

B.

1. Taloyhtiön tiedotteen, jossa ilmoitetaan ikkunaremontin alkamisesta.
2. Hannan mielestä on ikävää, kun ikkunat pitää peittää ja työmiehet tulevat asuntoon aamuvarhaisella.
3. Heinäkuun ylimääräisessä yhtiökokouksessa.
4. He olivat kokouksen aikaan matkalla.

Harjoitus 11.

1. kirjettä kirjoittava tyttö kirjoitettava kirje
2. banaania syövä apina syötävä banaani
3. aittaa maalaava maalari maalattava aita
4. lahjaa pakkaava nainen pakattava lahja

5. pizzaa paistava kokki
paistettava pizza
6. puuta kaatava mies
kaadettava puu
7. kielioppia opiskeleva poika
opiskeltava kielioppi

Harjoitus 12.

A.

1. jäte, joka kierrätetään
2. aika, joka tarvitaan
3. jogurtti, joka juodaan
4. bussilippu, joka ostetaan internetistä
5. matka, joka juostaan kilpailussa
6. kirja, joka luetaan kursseilla

B.

1. englanniksi kirjoitettava työ-
hakemus
2. työssä vaadittava kielitaito
3. huoltoon vietävä auto
4. ensi vuonna valittava presidentti
5. mummille lähetettävä paketti
6. lämpimänä syötävä ruoka

C.

1. Meerin mielestä kurssi, joka
suoritetaan englanniksi, on raskas
2. Asia, joka opiskellaan kursseilla,
tuntuu vaikealta.
3. Lopputyö, joka kirjoitetaan
englanniksi, on kurssin vaativin
suoritus.
4. Tänään Meerin täytyy saada
valmiiksi harjoitus, joka tehdään
verkossa.
5. Kurssiin kuuluu myös tentti, joka
tehdään toukokuussa.
6. Meerin pitäisi vielä etsiä
kirjastosta kirja, joka luetaan
tenttiin.

Harjoitus 13.

1. Maalattava seinä
2. Maalattavaan seinään
3. maalattavaa seinää
4. maalattavan seinän
5. Maalattavasta seinästä
6. maalattavassa seinässä
7. maalattavalle seinälle
8. maalattavia seinä

Harjoitus 14.

1. Tämä huomenna allekirjoitettava
määräaikainen työsopimus.
2. Se muuttopäiväksi vuokrattava iso
pakettiauto.
3. 30 juhliissa kuunneltavaa
legendaarista levyä.
4. Kaksi Suomessa käytettävää
virallista kieltä.
5. Nämä suutarille vietävät kengät.
6. Kallein Suomessa myytävä matka-
puhelin.

Harjoitus 15.

1. Henkilötietolomake, joka
täytetään aluksi, on täällä.
2. Valitse sitten salanasana, joka
sisältää numeroita ja kirjaimia.
3. Sinulla täytyy olla ohjelma, joka
tarvitaan videoiden katseluun.
4. Ohjelma, joka asennetaan tietö-
koneelle, on myös tarjolla
ilmaiseksi verkossa.
5. Tiedosto, joka ladataan, on täällä.
6. Videomateriaali, joka jaetaan tällä
sivulla, tarkistetaan ennen
julkaisemista.
7. Jos kyseessä on video, jota
katsellaan ilmaiseksi, se on
merkitty tähdellä.

Harjoitus 16.

1. Tänään pidettäviin juhliin tulee
lähes sata vierasta.
2. Ilkunaan ripustettavat koristeet
on hankittu jo kuukausi sitten.
3. Tarvittavat astiat on saatu lainaan
tutusta kahvilasta.
4. Kymmenen minuuttia ennen
juhlien alkua aletaan kaataa
laseihin onnittelumaljana juotavaa
samppanjaa.
5. Alkupalana on sormin syötäviä
pikkuherkkuja.
6. Kokki toivoo, että juhlijat pitävät
pääruokana tarjottavasta lohesta.
7. Kahvin kanssa tarjottavan täyte-
kakun on leiponut itävaltalainen
kondiittori.

Harjoitus 17.

1. Meidän täytyy siivota koko asunto
tänään.
2. Lasten täytyy imuroida omat
huoneensa.
3. Isän pitää järjestää sotkuinen työ-
huone.
4. Linnean täytyy puhdistaa
akvaario.
5. Kylpyhuone pitää pestä.
6. Roskat täytyy viedä ulos.
7. Kaupassa pitää käydä.
8. Huomenna täytyy maksaa laskut.

Harjoitus 18.

1. tarvittavat kamat = kamat, jotka
tarvitaan
2. on nimikoitava = täytyy nimikoida
3. on kirjoitettava = pitää kirjoittaa
4. on sovittava = pitää sopia
5. on oltava = täytyy olla

Harjoitus 19.

A.

1. Hänen on käytävä yrityksen koti-
sivuilla.
2. Hänen on mietittävä vastauksia
kysymyksiin.
3. Hänen on otettava työtodistukset

mukaan.

4. Hänen on katsottava kartasta,
missä haastattelu pidetään.
5. Hänen on oltava ajoissa paikalla.
6. Hänen on pysyttävä rauhallisena.
7. Hänen on annettava hyvä ensi-
vaikutelma.
8. Hänen on vastattava kysymyksiin
lyhyesti ja selvästi.

Harjoitus 20.

A.

1. C 2. A 3. F 4. B 5. E 6. G
7. D

Harjoitus 21.

A.

1. syötävää
2. on lähdeittävä
3. eteisen lattialla lojuvan lehden
4. lähellä sijaitsevilla bussipysäkillä
5. palelevia ihmisiä
6. on ostettava
7. hedelmätiskillä myytävät greipit
8. tuo herkulliselta näyttävä grillattu
broileri
9. maistiaisina tarjottavat leivät
10. on maksettava
11. jonossa odottavat ihmiset
12. maksava asiakas

B.

1. jotakin, jota voi syödä VA
2. täytyy lähteä TAVA
3. lehden, joka lojuu eteisen lattialla
VA
4. bussipysäkillä, joka sijaitsee
lähellä VA
5. ihmisiä, jotka palelevat VA
6. täytyy ostaa TAVA
7. greipit, jotka myydään hedelmä-
tiskillä TAVA
8. grillattu broileri, joka näyttää
herkulliselta VA
9. leivät, jotka tarjotaan maistiaisina
TAVA
10. täytyy maksaa TAVA
11. ihmiset, jotka jonottavat kassalla
VA
12. asiakas, joka maksaa VA

Harjoitus 22.

B.

1. on kunnioitettava
2. on tiedotettava
3. on poistuttava
4. on jätettävä
5. on sammuutettava

Harjoitus 23.

A.

1. lait 2. neuvoa 3. säännöt
4. ohjeet 5. määräys
6. lunastimme 7. ostaa 8. hankkia

B.

1. yritys 2. yhdistys 3. yhtiöillä
4. yhteisö 5. yhteiskunta 6. ensin
7. ensisijaisesti 8. ensimmäinen

Harjoitus 24.

A.

1. Koska latinokulttuurissa ei ole tavallista, että mies on koti-isänä ja vaimo käy työssä.
2. Koska se oli taloudellisesti järkevää, ja lisäksi Pedro halusi saada läheisen suhteen tyttärensä.
3. Koska vanhempainvapaan lopussa Pedro alkoi olla erittäin turhautunut ja ahdistunut.
4. He täyttivät hoitopaikka-hakemukset, soittivat monta kertaa lähimpiin päiväkoteihin ja kävivät tutustumassa kahteen päiväkotiin Marian kanssa.
5. Päiväkodeissa ei ollut tilaa.
6. Koska hän halusi kertoa heti Hannalle Marian saaneen hoitopaikan.
7. Hoitopaikka oli vaikeiden liikenneyhteyksien päässä, eikä heillä ole autoa.
8. Opaskierrosten sisältöjen opiskelunsa.
9. Koska ikkunaremontti oli alkamassa seuraavalla viikolla.
10. He eivät olleet saaneet tietoa remontista.
11. Pedron kassi varastettiin.
12. Koska hänen uninalensa varastettiin kassin mukana.
13. Hän juoksi märällä lattialla ja kaatui.
14. Kyllä, yhdeksi yöksi.
15. Vuodenvaihteen jälkeen.
16. Hän suostui siihen heti.
17. Viisumin saaminen kesti kolme viikkoa.
18. Hannan äiti.
19. Maria on saanut hoitopaikan.
20. Kävelymatkan päässä heidän kodistaan.
21. Palkkaneellä Pedron sisarusten kanssa.

Harjoitus 26.

1. sinuttelu 2. lasku 3. ajattelu
4. pyyhe 5. juoksu 6. ulkoilu
7. haku 8. liike 9. itku 10. riitely
11. tuote

Harjoitus 27.

1. sotkenut 2. kylven 3. kastele
4. valehdella 5. kättelee 6. ulkoilen
7. pääse 8. hakee

Kappale 3

Harjoitus 1.

1. B 2. F 3. E 4. G 5. A 6. C
7. D

Harjoitus 2.

1. Isoäiti on saapunut Brasiliasta Suomeen.
2. Pedron töihin menon myötä Ribeirojen perheessä on alkanut uudenlainen arki.
3. Olohuoneesta on tehty Pedron ja Hannan makuuhuone.
4. Kuukausi sitten työnsä aloittanut Pedro on tyytyväinen, vaikka alku onkin ollut raskas.
5. Hänen täytyy jatkuvasti hankkia lisää tietoa tulevia opaskierroksia varten.
6. Hannan murtunut nilkka on vieläkin paketissa.
7. Hanna on ikionnellinen, että pääsee eroon liikkumista vaikeuttaneesta kipsistä.
8. Maria on alkanut puhua aiempaa enemmän portugalia.

Harjoitus 3.

1. väärin 2. oikein 3. väärin
4. väärin 5. oikein 6. oikein

Harjoitus 4.

A.

1. Miltä susta nyt tuntuu ku äiti on asunu meillä nää ekat kaks viikkoa?
2. Mä en oo tottunu tällaseen, ku oon ainoo lapsi.
3. Niin, no onhan siinä tietty iso ero.
4. Siihen nukkuu tossa seinän takana.

B.

1. Ja nääthän sä miten Maria tykkää olla sen kanssa!
2. Niin, no tietty!
3. Joo, ja sit se oli tänään vaihtanu meiän lakanat.
4. Ittehän me se tänne kutsuttiin.

Harjoitus 5.

1. kaluste, kuvitellakaan
2. luvulla
3. helpottaminen
4. Erilaisia, niin, kuin
5. hetkeksi
6. sisään
7. suoraan
8. ollenkaan
9. ovet
10. automaattinen
11. valmistaa
12. lähes
13. muualla
14. lähinnä

Harjoitus 6.

1. on johtanut
2. tuntee
3. suunnitella
4. lähtökohtana
5. arvioida
6. säästää
7. sijoitetaan
8. kehittää
9. tavoite/tavoitteena
10. säilyvät/säilyisivät
11. kekseliäisyyttä
12. tutkimus
13. kokeiluun

Harjoitus 7.

1. Heijastin on pimeässä valonsäteitä heijastava muovinpala.
2. Jotta kärryt näkyisivät paremmin pimeällä maantiellä. Hän oli menettänyt aiemmin hevosen liikenneonnettomuudessa.
3. Liikenneturva-järjestö pyysi Arvi Lehteä kehittämään heijastimen jalankulkijoille. Lehti liimasi yhteen kaksi ajoneuvoheijastimen puolikasta ja kiinnitti heijastimeen ripustuskoukun.
4. Lain mukaan heijastimen käyttö on pakollista pimeässä.
5. Koska autoilijat näkevät heijastinta käyttävän jalankulkijan paljon kauempaa kuin ilman heijastinta liikkuvan kävelijän. / Tutkimusten mukaan joka neljäs hämärässä tai pimeässä kuollut jalankulkija olisi pelastunut, jos olisi käyttänyt heijastinta.
6. Heijastin on melko tuntematon tuote ulkomailta.

Harjoitus 8.

1. a. juttu b. asioita c. esineitä d. tavaroita
2. a. puolet b. puoli c. puolikas d. puoliksi
3. a. henkilöllisyytenne b. henkilö c. hengen d. henki
4. a. pakollinen b. turvallinen c. tuttu
5. a. matka b. reittiä c. etäisyyd

Harjoitus 9.

1. b 2. c 3. c 4. b 5. b 6. a ja c
7. b

Harjoitus 12.

1. Carl Benz opiskeli Karlsruhen polyteknillisessä yliopistossa, jossa opettaja esitteli oppilailleen polttomootorin.
2. He käyttivät avioliittoa varten Berthan perheeltä saatuja rahoja ja ottivat pankkilainan.
3. Monien mielestä Carlin idea oli hullu.
4. Huonosti. Ensimmäinen koeajo päättyi, kun Carl ajoi päin seinää.
5. Bertha Benz poikiensa kanssa.
6. Matka meni hyvin ja Bertha ja pojat pääsivät perille Berthan vanhempien luo.

Harjoitus 13.

1. lopussa
2. mukaan
3. seurauksena
4. lisäksi
5. avulla
6. myötä

Harjoitus 14.

1. en vieläkään
2. ainakin
3. en kuitenkaan
4. varmaan
5. vieläkin
6. kuitenkin
7. Todellakin
8. varsinkin
9. en varmaankaan
10. varsinkaan
11. ei ainakaan
12. ei todellakaan

Harjoitus 15.

- A.**
No niin!
1 vähän vihainen
3 kiirehtivä
8 samaa mieltä
5 vihainen
2 tyytyväinen
7 varovainen
6 harmistunut
4 kannustava

- Ai jaa!
2 hämmästynyt
1 vihainen
3 pettynyt

- Ai!
3 kipu
2 todella iloinen
4 ihastunut
1 yllätynyt

Harjoitus 17.

1. kuollut
2. palanut
3. protestoinut
4. mennyt
5. kadonnut
6. väsynyt
7. kaatuneet
8. paenneet

Harjoitus 18.

1. televisiota katsova mies
televisiota katsonut mies
2. jääkiekkoa pelaava poika
jääkiekkoa pelannut poika
3. junalla matkustava rouva
junalla matkustanut rouva

4. meressä uiva tyttö
meressä uinut tyttö
5. konsertissa oleva eläkeläinen
konsertissa ollut eläkeläinen
6. palava talo
palanut talo
7. nouseva aurinko
nousut aurinko
8. lähtevä juna
lähtenyt juna

Harjoitus 19.

- A.**
1. urheilija, joka voitti kilpailun
(on / oli voittanut)
  2. kilpailija, joka tuli toiseksi
(on / oli tullut)
  3. mies, joka juoksi maratonin
(on / oli juossut)
  4. joukkue, joka hävisi ottelun
(on / oli hävinnyt)
  5. juoksijat, jotka sairastuivat
flunssaan (ovat / olivat sairastuneet)
  6. katsojat, jotka valittivat kalliista
lipuista (ovat / olivat valittaneet)

- B.**
1. Suomeen muuttanut perhe
  2. kylmäksi muuttunut sää
  3. puhelimeen vastannut henkilö
  4. rikki mennyt pesukone
  5. eilen esiintyneet bändit
  6. taloustiedettä opiskelleet ystäväni

Harjoitus 20.

- A.**
1. kaupungille lähtenyt tytär
  2. kaupungille lähtenyttä tyttäätä(än)
  3. Kaupungille lähteneellä tyttärellä
  4. kaupungille lähteneelle
tyttäreille(en)
  5. kaupungille lähteneestä
tyttärestä(än)
  6. kaupungille lähteneeseen
tyttäreeseen(sä)
  7. kaupungille lähteneen tyttären(sä)

- B.**
1. kaupungille lähteneet tyttäret
  2. kaupungille lähteneitä tyttäriä(än)
  3. kaupungille lähteneillä tyttäriillä
  4. kaupungille lähteneille
tyttäriille(en)
  5. kaupungille lähteneistä
tyttäristä(än)
  6. kaupungille lähteneisiin
tyttäriin(sä)
  7. kaupungille lähteneiden
tyttärien(sä) / tytärten(sä)

Harjoitus 21.

1. Joukkueelle, joka voitti
loppuottelun...
2. Autoissa, jotka ajoivat ohi...
3. ...jalkapallofaneja, jotka olivat
olleet ottelussa.

4. Miehet, jotka tulivat ottelusta...
5. Ystäväni, joka on kannattanut
joukkuetta jo 25 vuotta...
6. ...tappelussa, joka seurasi ottelua.
7. Maalivahtia, joka katosi juhlinnan
aikana...

Harjoitus 22.

1. ...elokuviasta kiinnostuneelta
siskoltani...
2. ...kirjan lukeneille ystävilleeni.
3. ...hyvät arvostelut saanutta
elokuva.
4. ...tämä maailmalla hyvin
menestynyt elokuva...
5. ...pääosaa esittäneeseen
näyttelijään.
6. ...sivurooleissa esiintyneistä
lapsinäyttelijöistä.

Harjoitus 24.

1. **Lämmennyt** sää
2. nopeasti **noussut** bensiinin hinta
3. tulipalosta **selvinneet** asukkaat
4. kiekkokulua **voittanutta**
joukkuetta
5. Maalle **muuttaneella** Onnisen
perheellä
6. Keskustassa **riehuneille** mielen-
osoittajille
7. Keskusmuseon **suunnitellut**
arkkitehti
8. 70-luvulla **syntyneiden** hampaat

Harjoitus 25.

- A.**
1. Hän oli pudonnut mereen, koska
jää ei ollut kestänyt.
  2. Jäihin pudonnut mies.
  3. Kyllä.
  4. Hän oli arvioinut väärin jään
kestävyyden.
  5. Ohikulkija veti miehen ylös pitkän
kepin avulla. Myös ambulanssi
saapui nopeasti paikalle.
  6. Hänet ylös vetänyttä miestä,
ambulanssin hälyttäneitä poikaa
ja ambulanssihenkilökuntaa.

- B.**
VA-partisiipit: asuva, pysyttelevä
NUT-partisiipit: pudonneen,
joutuneen, ottanut, kuullut, ehtinyt,
hälyttäneelle, saapunutta, vieneen

- C.**
1. lenkkeilijän, joka oli pudonnut
jäihin
  2. lenkkeilijän, joka oli joutunut
veden varaan
  3. mies, joka otti yhteyttä Juoru-
sanomiin
  4. lenkkeilijä, joka asuu
Lauttasaarissa
  5. mies, joka pysyttelee
nimettömänä

6. ohikulkija, joka kuuli avunhuudot
7. pikkupoika, joka ehti paikalle ensimmäisenä
8. pikkupojalle, joka hälytti apua
9. ambulanssia, joka saapui nopeasti
10. ambulanssimiehistön, joka vei hänet sairaalaan

Harjoitus 27.

1. D 2. C 3. F 4. B 5. A 6. E

Harjoitus 28.

1. luettava kirja
luettu kirja
2. siivottava huone
siivottu huone
3. maalattava aita
maalattu aita
4. pestävät pyykki
pestyt pyykki
5. tiskattavat astiat
tiskatut astiat
6. allekirjoitettava hakemus
allekirjoitettu hakemus

Harjoitus 29.

1. elokuva, joka on kielletty (kiellettiin, oli kielletty)
2. tentti, joka hyväksyttiin (on / oli hyväksytty)
3. maraton, joka juostiin (on / oli juostu)
4. auto, jota on käytetty (käytettiin, oli käytetty)
5. asiat, jotka unohdettiin (on / oli unohdettu)
6. kirjat, jotka luettiin (on / oli luettu)

Harjoitus 30.

1. puoliksi syöty pizza
2. auki jätetty tv
3. avattu sipsipussi
4. viikko sitten ostettu uusi matto
5. lasiin kaadettu punaviini
6. pistorasiaan kiinnitetty laturi
7. käytetyt haarukat ja veitset
8. pöydän alle työnnetty pizza-laatikot
9. tiskipöydälle jätetyt likaiset astiat
10. lattialle unohdetut limutölkit
11. sohvalle heitetyt paidat
12. puoliksi juodut tölkit

Harjoitus 31.

1. Rannalle rakennettu talo
2. rannalle rakennettussa talossa
3. rannalle rakennettuun taloon
4. Rannalle rakennetun talon
5. rannalle rakennetusta talosta
6. rannalle rakennetuista taloista
7. rannalle rakennettujen talojen

Harjoitus 32.

1. piha, joka on hoidettu hyvin
2. omenapuut, jotka on istutettu kaksikymmentä vuotta sitten

3. puutarhakeinussa, joka on maalattu punaiseksi
4. ruusupenkki, joka on perustettu keskelle pihaa
5. ruusuja, jotka on kasvatettu rakkaudella
6. ruusuilla, jotka on poimittu omasta pihasta

Harjoitus 33.

1. korjattaviksi tuotuja autoja
2. äsken pesty urheiluauto
3. urheiluautoon vaihdetuilla renkailla
4. korjaamolle hinatussa tila-autossa
5. korjaamolla viimeksi kaksi kuukautta sitten olleesta autosta
6. maahantuojalta tilatut autot

Harjoitus 34.

A.

Alkupalat: Aurinkokuivatut tomaatit, valkosipulilla haudutettu munakoiso
Pääruoat: Grillattu naudan sisäfilee, savustettu lohi paistetuilla perunoilla

Harjoitus 35.

1. Tämä työsopimuksen allekirjoittanut iloinen mies.
2. Se muuttopäiväksi vuokrattu iso pakettiauto.
3. Kaksi viimeksi sota-aikana käytettyä vanhaa autoa.
4. Heidän liikaa herkkuja syöneet lapsensa.
5. Minun lääkäriksi valmistunut veljeni.
6. Kallein Suomessa myyty maalaus.
7. Kuuluisimmat vankilasta paenneet rikolliset.

Harjoitus 36.

A.

1. Kyllä, ainakin yhdellä oli ase.
2. He rikkoivat lukittuja lasivitreinejä ja varastivat tavaraa.
3. Kelloja sekä arvometalleista tehtyjä lahjaesineitä ja koruja.
4. Eivät, koska ne olivat suurimmaksi osaksi jäljennöksiä.
5. Tummat vaatteet ja kommando-pipot.
6. Jalkaisin. He ovat luultavasti jatkaneet matkaansa samana päivänä varastetulla autolla.

B.

1. Ernestinkadulla sijaitseva kultasepäntiike
2. kolme naamioitunutta miestä
3. lukittuja lasivitreinejä
4. myytäviä koruja ja arvoesineitä
5. yhteenlaskettu arvo
6. arvometalleista tehtyjä lahjaesineitä ja koruja
7. Näyteikkunasta viedyt korut

8. Epäillyt tekijät
9. varastetulla autolla
10. valvontakameran kuvaan tallentuneet miehet

C.

1. kultasepäntiike, joka sijaitsee Ernestinkadulla
2. kolme miestä, jotka olivat naamioituneet
3. lasivitreinejä, jotka oli lukittu
4. koruja ja arvoesineitä, jotka olivat myytävänä
5. arvo, joka on laskettu yhteen
6. lahjaesineitä ja koruja, jotka oli tehty arvometalleista
7. korut, jotka vietiin näyteikkunasta
8. tekijät, joita epäillään
9. autolla, joka oli varastettu
10. miehet, jotka ovat tallentuneet valvontakameran kuvaan

Harjoitus 37.

A.

1. B
mies, joka maalaa taloa
2. C
mies, joka maalasi talon (on / oli maalannut)
3. D
talo, joka maalataan (täytyy maalata)
4. A
talo, joka maalattiin (on / oli maalattu)

B.

1. D
appelsiini, joka kuoriitaan (täytyy / voidaan kuoria)
2. C
tyttö, joka kuorii appelsiinia
3. B
tyttö, joka kuori appelsiinin (on / oli kuorinut)
4. A
appelsiini, joka kuorittiin (on / oli kuorittu)

Harjoitus 38.

1. säästyä – säästyy
2. asettua – asetu
3. perustua – perustuu
4. vaikeutua – vaikeutuu
5. muuttua – muuttuu
6. hidastua – hidastuu
7. vähentyä – vähentyy

Kappale 4

Harjoitus 1.

1. Arkkitehtuuriin painottuvaa opaskierrosta.
2. Koska Lauri on arkkitehti.
3. Rakennukset ovat molemmista

hienoja. Pedro kuitenkin pelkää, ettei rakennuksista saa tarpeeksi kiinnostavaa kierrosta, mutta Laurin mielestä rakennuksista riittää kerrottavaa.

4. Finlandia-talon italialaiset marmorilaatat eivät kestä Suomen ilmastoa.
5. Finlandia-talon suunnitellut Alvar Aalto oli kiinnostunut Välimeren alueen kulttuurista, jota hän halusi tuoda osaksi Finlandia-taltoa.
6. Koska siellä on ollut paljon kosteusongelmia.
7. Luonnon keskellä.
8. Saarisen vaimo rakastui pihan toisella puolella asuneeseen Geselliukseen ja meni Geselliuksen kanssa naimisiin. Saarinen puolestaan rakastui Geselliuksen siskoon ja meni Geselliuksen siskon kanssa naimisiin.

Harjoitus 2.

A.

1. vaikea = hankala
2. tehdä = toteuttaa
3. liikaa = enemmän kuin tarpeeksi
4. ajanjakso = aikakausi
5. hän saa idean = hänellä välähtää
6. heti = saman tien

Harjoitus 3.

1. a. 2. b. 3. c. 4. c. 5. a. 6. b.
7. a. 8. c.

Harjoitus 4.

A.

1. Mä aattelin itse asiassa kysyä, et voisit sä vähän auttaa mua.
2. Oispa jotain muutaki ku nää kuivat faktat.
3. Sähän oot valinnu sellaset kohteet, et pääset vaikka heittämään huulta meidän arkkitehtien mokista.
4. Miksköhän Aalto valitsi tollasen julkisivumateriaalin?

B.

1. Nää on just niitä juttuja.
2. Niillähän oli toi yhteistyö tiivistä.
3. Eiks ne rakentanu yhteisen ateljeekodinkin?
4. Onpa stoori!

Harjoitus 5.

1. Oman historian etsiminen, luonnon ihaileminen ja kansallisten erityispiirteiden korostaminen.
2. Kalevala.
3. Arkkitehtitoimisto Gesellius, Lindgren & Saarinen.
4. Koska ne viittaavat eri aikakausiin.

5. Koristeiden aiheet, kuten jänikset, oravat ja männynoksat, ovat suomalaisesta luonnosta.
6. Akseli Gallen-Kallela.

Harjoitus 6.

1. ihailin 2. maalasi 3. kuvasivat
4. korosti 5. kokosi 6. loi
7. yhdistyivät

Harjoitus 7.

1. b. 2. c. 3. b. 4. a. 5. b.

Harjoitus 9.

1. Arkkitehtia innosti suomalainen valo.
2. niin sen sisä- kuin ulkopuolellakin
3. naapurustossa – entuudestaan
4. sijoittaminen – herättikin vastustusta – ennakoon
5. Kiasma on vakiinnuttanut paikkansa osana Helsingin kaupunkikuvaa.
6. kupeeseensa

Harjoitus 11.

1. Sellaisia, joita ihmiset todella tarvitsevat.
2. Päivän alussa hän tekee käynnissä olevaa suunnittelutyötä.
3. Koska hän ajatteli, että hän pääsee tekemään siellä niitä asioita, joista hän oli kiinnostunut.
4. Koska hänen mukaansa moni asia syntyy yhteistyössä muiden kanssa.
5. Häntä inspiroivat ne tehtävät, joita hänellä on tehtävänä.
6. Sitkeys, kärsivällisyys ja tunnollisuus.
7. Silloin jäisi pois tärkeä käsillä tekemisen vaihe.
8. Hän laittaa ruokaa, ulkoilee ja tapaa ystäviä, mutta ideoi myös työasioita.
9. Terveyttä ja tyytyväisyyttä.

Harjoitus 12.

1. työhön/toihin erääseen opasfirmaan
2. työhön
3. Pedrolle
4. oppaana
5. uuteen työpaikkaansa
6. kotisivuihin
7. rakennuksista
8. erilaisista teemaopastuksista
9. hymyilemään
10. opastamaan
11. tilatusta kierroksesta
12. riittämättöminä
13. puhumaan
14. ryhmälle
15. kansallisromanttista tyyliä

Harjoitus 13.

A.

1. Emmä oikein tiitä 2. Lähtisit nyt
3. Hei älä nyt viitti 4. Lähet nyt vaan
5. Katotaan nyt

B.

1. oikein 2. väärin 3. väärin
4. väärin 5. oikein

C.

1. a. 2. b. 3. a. 4. b. 5. a.

D.

1. Sai.
2. Parin kuukauden päästä.
3. Eivät, koska he eivät jaksa.
4. Henkilö, joka seuraa bändiä keikalta toiselle.

Harjoitus 15.

1. maalattu aita
äidin maalaama aita
2. pesty auto
Pentin pesemä auto
3. koristeltu kakku
leipurin koristeleva kakku
4. rikottu ikkuna
lasten rikkoma ikkuna
5. kaadetut puut
miehen kaatamat puut
6. avatut säilyketölkit
tytön avaamat säilyketölkit

Harjoitus 16.

A.

1. juhla, jonka isovehi on järjestänyt (järjestää, järjesti, oli järjestänyt)
2. asunto, jonka koko perhe on siivonnut (siivoaa, siivosi, oli siivonnut)
3. päivällinen, jonka äiti on valmistanut (valmistaa, valmisti, oli valmistanut)
4. jäätelö, jonka pikkusisko on valinnut (valitsee, valitsi, oli valinnut)
5. kakut, jotka isosisko on leiponut (leipoo, leipoi, oli leiponut)
6. lahjat, jotka isä on ostanut (ostaa, osti, oli ostanut)

B.

1. seura, jonka olen valinnut (valitsen, valitsin, olin valinnut)
2. kilpailu, jonka voitit (voitat, olet / olit voittanut)
3. urheilulaji, jota hän harrastaa (harrasti, on / oli harrastanut)
4. harjoitus, jonka teimme (teemme, olemme / olimme tehneet)
5. pallot, jotka unohditte (unohdatte, olette / olitte unohtaneet)

6. ottelut, jotka he järjestivät (järjestävät, ovat / olivat järjestäneet)

Harjoitus 17.

1. teinityttöjen ihaillema laulaja
2. teinityttöjen ihailemalle laulajalle
3. teinityttöjen ihaileman laulajan
4. teinityttöjen ihailemalla laulajalla
5. teinityttöjen ihailleminen laulajien
6. teinityttöjen ihaillemana laulajana
7. teinityttöjen ihaillema laulaja

Harjoitus 18.

A.

1. Sibeliuksen säveltämä sinfonia
2. isän leikkaama nurmikko
3. Niemisten varaama matka
4. monien kuuntelema radiokanava
5. mummon ostamat suklaarasiat
6. oppilaiden tarvitsemat ohjeet

B.

1. pitämäni puhe
2. näkemämme elokuva
3. tilaamasi annos
4. heidän maksamansa liput
5. haluamanne paikat
6. hänen kirjoittamansa runot

C.

1. siitä Sibeliuksen säveltämästä sinfoniasta
2. mummon ostamista suklaasioista
3. monien kuunteleman radiokanavan
4. pitämäni puhetta
5. haluamillenne paikoille
6. hänen kirjoittamiinsa runoihin

Harjoitus 19.

1. ...elokuvailla, jonka opiskelijat olivat järjestäneet.
2. Elokuvat, jotka he olivat valinneet...
3. ...sankariin, jota Robert de Niro esitti.
4. ...Miekkailija, jonka on ohjannut Klaus Härö.
5. ...Hitchcock-klassikon, jota rakastan.
6. ...herkkuja, jotka opiskelijat olivat tehneet.
7. Piirakoita, jotka he olivat leiponeet...

Harjoitus 20.

1. Tämä isämme 1950-luvulla perustama menestyvä yritys.
2. Se oppilaiden kevätjuhlassa esittämä hauska näytelmä.
3. Kolme professorin tässä kuussa pitämää kiinnostavaa esitelmää.
4. Kaikki eilen kirpputorille viemämme vanhat vaatteet.

5. Nämä siskon Miljalle ompelemat kukalliset mekot.
6. Kauneimmat kirkossa laulamamme joululaulut.

Harjoitus 23.

1. ilmoittautuneet
2. opiskelleet
3. osallistuvat
4. tarvittavan
5. suljettava
6. tekemä
7. järjestävä

Harjoitus 24.

1. etsivä
2. hakevaan
3. harkitsevalle
4. opiskelleella
5. työskennellyt
6. auttaneita
7. haastateltavia
8. valittavalla
9. järjestettävässä
10. valittu
11. aloitettuja
12. annettuihin
13. lähettämänsä
14. henkilöstöpäällikön haastattelemille
15. haastattelijan esittämiin

Harjoitus 26.

1. turistiryhmän, joka on kiinnostunut arkkitehtuurista
2. runosta, jonka on kirjoittanut runoilija Aaro Hellaakoski
3. rakennuksia, jotka näkyvät lähistöllä
4. Musiikkitalosta, joka on vieressä
5. kirjastorakennuksesta, jonka ALA-arkkitehdit ovat suunnitelleet
6. Finlandia-talolle, jonka on suunnitellut Alvar Aalto
7. Aallost, joka on suunnitellut rakennuksen
8. karhua, joka on tehty graniitista

Harjoitus 27.

A.

1. He voivat myydä niitä kirpputorilla, nettikirpputorilla tai antaa ne Punaiselle Ristille.
2. Minttu on saanut sen rippilahjaksi äidiltään, joka myös on saanut sen rippilahjaksi.
3. Lahjaksi saatuja ja muuta tärkeitä tavaroita.
4. Se hajosi viime kesänä.
5. Ei säästetä, koska se toimii huonosti.
6. Siellä on mökille vietäviä mattoja.

B.

1. vähän käytetty tuuletin
2. kirpputorilla myytävät vaatteet
3. viime kesänä hajonnut grilli
4. pyörään sopiva lastenistuin
5. kierrätettävät tavarat
6. Espanjasta ostettu taulu
7. isoäidin lahjoittama antiikkilipasto
8. jäljelle jääneet grillihiilet
9. huonosti toimiva radio
10. naapurien antama tikkataulu
11. rikki mennyt imuri

12. roskeihin heitettävät tavarat
13. lahjaksi saadut esineet
14. hyllylle kerätyt matkamuistot
15. musiikkia kuunteleva poika
16. alennusmyynnistä löytynyt uimarengas
17. naapurin vauvalle annettava syöttötuoli
18. sinun ostamasi kuntopyörä
19. minun lahjaksi saamani kello
20. autotallissa asuva hiiri

Harjoitus 28.

A.

1. -, nsä, hänen, än
2. -, nsa, heidän, nsa
3. -, an, heidän, an
4. -, an, hänen, an

B.

1. asuntoonsa
2. poikaystävästään
3. yhteiseen asuntoonsa
4. yhteiset tavaransa
5. yhteisestä kodista, isoäidiltään
6. uuden kotinsa
7. tyttärelleen
8. hänen uudesta kodistaan
9. hänen uudessa kodissaan

Harjoitus 29.

1. en	2. an	3. sa	4. an
5. en	6. nsa	7. nsä	8. sa
9. än	10. -	11. nsa	

Harjoitus 30.

1. mukaansa
2. kanssaan
3. luotani
4. välissämme
5. eteensä
6. ympärillämme
7. kanssa
8. takamme
9. taakseni
10. peräämme

Harjoitus 33.

A.

1. kunnioittavuus → kunnioittava
2. oikeudenmukaisuus → oikeudenmukainen
3. ystävällisyys → ystävällinen
4. vastuullisuus → vastuullinen
5. luotettavuus → luotettava
6. sinnikkyys → sinnikäs
7. avuliaisuus → avulias

Kappale 5

Harjoitus 1.

1. Rambo pääsi livahtamaan omille teilleen.
2. Karkulaista ei etsinnöistä huolimatta löytynyt.
3. Ja kun silmä välttää, maka hidas matelija onkin pinkonut tiehensä.
4. Perhe koki elämänsä yllätyksen.
5. En kyllä ensin ollut uskoa silmiäni.
6. Olin vähällä ajaa sen päälle.

- Pojat laittoivat välittömästi ilmoituksen Facebookiin.
- Rambo vaikuttaa olevan kunnossa.
- Kilpikonnien tiedetään pystyvän olemaan pitkiäkin aikoja syömättä ja juomatta.

Harjoitus 2.

1. E 2. F 3. H 4. A 5. B 6. D
7. C 8. G

Harjoitus 4.

1. oikein 2. oikein 3. väärin
4. väärin 5. väärin 6. oikein
7. väärin 8. väärin

Harjoitus 5.

- Hän oli viettänyt railakasta iltaa baarissa ystäviensä seurassa.
- Hän arvioi ajokykynsä väärin ja luuli olleensa selvä.
- Hän ajoi risteyksessä toisen auton perään.
- Häntä epäillään ratti-juopumuksesta ja liikenteen vaarantamisesta.
- Hän on häpeissään ja pahoittelee toimintaansa.

Harjoitus 6.

- livisti tiehensä
- omin neuvoin
- omille teilleen
- tuottaneet tulosta
- etsimme – käsiimme
- en ollut uskoa silmiäni
- omien sanojensa mukaan
- harmitti
- lopun ikääni
- pyysi anteeksi
- helpottunut
- oli kunnossa.

Harjoitus 7.

A.

- metsäpalo 2. rankkasade
- tulva 4. hirmumyrsky
- lumivyöry 6. maanjäristys
- tilivuorenpurkaus 8. kolari
- räjähdyks/terrori-isku

Harjoitus 8.

Uutinen A.

Mitä?

Rankkasateet, tulvat ja tornadot tekevät tuhoaan

Missä?

Yhdysvaltain keski- ja eteläosissa

Milloin?

Viime viikon aikana

Uhrien määrä

20

Tilanne nyt

Tilanne on yhä paha ja jatkuu luultavasti samanlaisena vielä useiden päivien ajan

Uutinen B.

Mitä?

Ihmisiä ryöstäneet taskuvarkaavat on saatu kiinni.

Missä?

Varkaavat liikkuvat Helsingin keskustassa ja heidät saatiin kiinni lentokentältä.

Milloin?

Varkaudet ovat tapahtuneet viime viikkojen aikana.

Uhrien määrä

Rikosi ilmoituksia on tehty kymmeniä.

Tilanne nyt

Varkaavat on saatu kiinni.

Harjoitus 10.

- (myymälä)varkaus 2. pahoinpityä
- ylinopeus
- huumausainerikos/salakuljetus
- peto 6. tappo

Harjoitus 11.

- ilmeisesti 2. kieltämättä 3. kyllä
- varmasti 5. toki 6. selvästi
- tuskin 8. taitaa 9. todellakin
- toisaalta 11. voitte
- ei varmaankaan
- todennäköisesti

Harjoitus 12.

- Alex huomaa, että Milla menee suihkuun.
- Milla käy suihkussa, kun Alex syö vielä aamupalaa.
- Kun Alex on syönyt aamupalan, he lähtevät yhdessä kaupungille.
- Iltapäivällä he menevät italialaiseen ravintolaan, sillä Milla tietää, että Alex syö mielellään pizzaa.
- Milla kertoo, että Alex söi eilenkin lounaaksi pizzaa.
- Joskus Alex tekee lounasaikaan töitä ja syö samalla pizzaa.
- Kotona Milla ja Alex laittavat paljon kasvisruokaa, jotta he söisivät terveellisesti.

Harjoitus 13.

A.

- että Miro on
- että Miro soittaa
- että Kalle innostuu/innostuisi
- että hän puhuu/puhuisi
- että te esiinnytte/esiintyisitte
- että he treenaavat

B.

- että hän perustaa
- että hän etsii
- että hän tulee
- että (me) löydämme
- että (minä) pääsen
- että (sinä) teet/tekisit

Harjoitus 14.

että Katja oli
että se johtui
että Katja salasi
että hän saa potkut
että kukaan kuulee
että hän tarvitsee
että nunnon yöunet auttavat ja saavat

Harjoitus 15.

A.

- Kuulin teidän laulavan luokassa.
- Näitkö heidän juoksevan välitunnille?
- Opettaja on huomannut minun ja Helin olevan usein pois tunnilta.
- Uskomme sinun pystyvän voittamaan koulun hiihtokilpailun.
- He olivat aina tienneet minun osaavan matematiikkaa hyvin.
- Ymmärrätte varmasti Mikon odottavan kesälomaa kovasti.

B.

- Jari ja Erja kertoivat, että he lähtevät huomenna automatkalle Baltiaan.
Jari ja Erja kertoivat lähtevänsä huomenna automatkalle Baltiaan.
- Auton hajottua Jari sanoi, että hän on pahoillaan.
Auton hajottua Jari sanoi olevansa pahoillaan.
- Minä väitin, että osaan korjata auton.
Minä väitin osaavani korjata auton.
- Te huusitte, että haluatte lähteä heti kotiin.
Te huusitte haluavanne lähteä heti kotiin.
- Sinä kuiskasit minulle, että korjaat auton huomisaamuun mennessä.
Sinä kuiskasit minulle korjaavasi auton huomisaamuun mennessä.
- Me valitimme, että meidän lomamatkamme epäonnistuvat aina.
Me valitimme (meidän) lomamatkojemme epäonnistuvan aina.

Harjoitus 16.

A.

- että Jetro oli halunnut / on halunnut
- että bändi sai / on saanut / oli saanut
- että sinä hämmästyit / olit hämmästynyt
- että te olette etsineet / etsitte / olitte etsineet
- että Kalle ja Miro pyysivät / ovat pyytäneet / olivat pyytäneet
- että hän on käynyt / kävi / oli käynyt

B.

1. että he olivat kuulleet
2. että hän oli löytänyt
3. että olit nähnyt
4. että oli soittanut
5. että olin luvannut
6. että olimme antaneet

Harjoitus 17.

että yritys oli irtisanonut
että oli ollut
että Katja oli tehnyt
että oli saanut potkut
että oli ajatellut juuri vähän aikaa
sitten
että työnantaja oli toiminut
että oli löytänyt uuden työpaikan

Harjoitus 18.

A.

1. Muistan opettajan kertoneen meille aina samat vitsit.
2. Unohditko minun käyneen koulua Helsingissä?
3. Hän on aina luullut minun ja Marin tavanneen jo kouluaikoina.
4. Olimme ymmärtäneet teidän olleen alakoulussa samalla luokalla.
5. Ettekö tiedä Idan ja Main laulaneen aina keväthuhliissa?
6. Kerroimme opettajalle Ainin sairastuneen vakavasti.

B.

1. Manu sanoi, että hän oli ollut jo monta tuntia hirveän nälkäinen. Manu sanoi olleensa jo monta tuntia hirveän nälkäinen.
2. Minä kerroin, että olin laittanut ruoaksi makaronilaatikkaa. Minä kerroin laittaneeni ruoaksi makaronilaatikkaa.
3. Sinä sanoit, että söit koulussakin tänään pastaa. Sinä sanoit syöneesi koulussakin tänään pastaa.
4. Me muistutimme, että käyimme ketsupin loppuun eilen. Me muistutimme käyttäneemme ketsupin loppuun eilen.
5. Te väititte, että olette alkaneet inhota makaronilaatikkaa. Te väititte alkaneenne inhota makaronilaatikkaa.
6. He ilmoittivat, että olivat kyllästyneet syömään pastaa. He ilmoittivat kyllästyneensä syömään pastaa.

Harjoitus 19.

A.

1. että hän on
2. että rakkautemme kestää / kestäisi
3. että hän puristaa
4. että oppisin
5. että monet pienet asiat ärsyttivät

6. että hän joi
7. että haluan eron

B.

1. että olin käyttäytynyt
2. että olin sanonut
3. että olin tehnyt
4. että olin loukannut
5. että hän olisi unohtanut
6. että hän oli kyllästynyt
7. että hän on leppynyt

Harjoitus 20.

1. B, - 2. E, A 3. A, - 4. D, -
5. C, B 6. B, -

Harjoitus 21.

B.

- a. 2 b. 6 c. 7 d. 5 e. 1 f. 3
- g. 4

C.

1. käytävän olleen → että käytävä oli / oli ollut
2. huutaneensa kovaan ääneen → että hän huusi kovaan ääneen
3. käskeneensä kaikkien poistua → että hän käski kaikkien poistua
4. toimineensa ohjeiden mukaan → että hän toimi ohjeiden mukaan
5. palon alkaneen → että palo alkoi

D.

1. Mäntynummen nuorisotalolla perjantaina sattuneessa tulipalossa → tulipalossa, joka sattui perjantaina Mäntynummen nuorisotalolla
2. keittiön suunnasta tulevan käryn → käryn, joka tuli keittiön suunnasta
3. koulussa opetettujen ohjeiden → ohjeiden, jotka oli opetettu koulussa
4. päivystävän palomestarin → palomestarin, joka päivysti

Harjoitus 22.

A.

puhuvan → englantia puhuvan myyntiasistentin
puhuvan → ensimmäisen hakijan puhuvan
asuneen → hänen asuneen Kanadassa lapsena
asuneen → Kanadassa asuneen naisen
toimineen → hänen toimineen myyntityössä jo seitsemän vuotta
toimineen → myyntityössä toimineen miehen
aloittavan → uuden työntekijän
aloittavan → aloittavan henkilön nimi

C.

Että-lauseenvastike (VAN tai NEEN)

puhuvan
ensimmäisen hakijan puhuvan
= että ensimmäinen hakija puhui
asuneen
hänen asuneen Kanadassa lapsena
= että hän oli asunut Kanadassa lapsena

toimineen
hänen toimineen myyntityössä jo seitsemän vuotta
= että hän oli toiminut myyntityössä jo seitsemän vuotta

aloittavan
uuden työntekijän aloittavan
= että uusi työntekijä aloittaa

Partisiippi (VA tai NUT)

puhuvan
englantia puhuvan myyntiasistentin
= myyntiasistentin, joka puhuu englantia

asuneen
Kanadassa asuneen naisen
= naisen, joka on asunut Kanadassa

toimineen
myyntityössä toimineen miehen
= miehen, joka oli toiminut myyntityössä

aloittavan
aloittavan henkilön nimi
= henkilön, joka aloittaa, nimi

Harjoitus 25.

A.

1. Hän oli puhdistamassa vessan ilmanvaihtoohormia, kun huomasi putken tukkeena olleet muovipussit. Rahat olivat niiden sisällä olleessa paperikäreeässä.
2. Alkon paperipussiin, joka oli paketoitu muovipusseihin.
3. Koska setelit olivat sileitä, hyvin paketoituja ja samansuuruisia.
4. Koska vastaavien rikosten parissa 1970-luvulla työskennelleitä poliiseja ei ole juurikaan enää töissä, ja hekin olisivat muistinsa varassa.
5. Poliisin löytötavaraosasto arvioi, kenelle rahat kuuluvat.

B.

1. Koska hän halusi tietää, missä hänen veljensä on.
2. Koska hänen tilillään oli paljon

rahaa, mutta sitä ei ollut käytetty vuosiin.

3. Koska mies oli sammunut kerrostalon rappukäytävään.
4. Mies joutui Ranskassa putkaan, jolloin paikallinen poliisi löysi rekisteristä tiedon, että mies oli etsintäkuulutettu Suomessa.
5. Samaan tapaan kuin aiemminkin.

Harjoitus 26.

1. tajusi 2. toivoi 3. ilmoitti
4. kertoi 5. väitti 6. uskonut
7. näki 8. tunsi 9. huusi 10. myönsi
11. mutisi

Harjoitus 27.

A.

1. Koska Alex ei ole tullut sovittuun aikaan kotiin, eikä hän vastaa puhelimeen.
2. Että Hanna soittaisi Pedrolle.
3. "Voisitaisi laittaa mulle Pedron numeron tekstarilla?"

B.

1. ihmeissäni 2. mun muistaakseni
3. sattunu jotain 4. viimeks nähty
5. vartin päästä

Harjoitus 28.

A.

1. B 2. D 3. F 4. C 5. G 6. E
7. H 8. A

B.

1. lentistä 2. amppari 3. verkkarit
4. huoltikselle 5. kokista/kokikset
6. henkkareita 7. jälkkäriks
8. korvikset

Kappale 6

Harjoitus 3.

1. E 2. J 3. A 4. H 5. L 6. K
7. I 8. D 9. G 10. F 11. C 12. B

Harjoitus 4.

1. niin arjessa kuin juhlassakin
2. kouluttautui 3. vajaan
4. olevansa 5. oli jätettävä
6. huomanneensa 7. äkkiä – tajusin
8. Ja tokihan 9. kuuluu
10. palveluksessa 11. Ei ehditty
12. Hänellä on läheiset välit

Harjoitus 5.

1. kuolla 2. omainen
3. hautajaiset 4. seniori 5. pois
6. hautausmaa 7. leski
8. vanhainkoti 9. testamentti
10. muistotilaisuus 11. uurna

Harjoitus 6.

1. Voi ei!
2. Voimiai!
3. Tosi ikävä kuulla. / Onpa ikävää.
4. Voi harmi. / Eikä. / Kurja juttu.
5. Eikä. / Voi harmi. / Kurja juttu.
6. Tosi ikävä kuulla. / Onpa ikävää.
7. Otan osaa.

Harjoitus 9.

A.

Marja-Liisa

1. Ensimmäisen eläkevuotensa hän käytti omiin harrastuksiinsa ja vapaudesta nauttimiseen.
2. Hän kaipasi mielekästä tekemistä.
3. Hän käy auttamassa lapsia kotitehtävien teossa.
4. Hän auttaa lapsia läksyjen teossa. Jos kotitehtäviä on vähemmän, hän saattaa jutella tai pelata pelejä lasten kanssa.

Tuomas

1. He eivät tienneet, mikä on aula-avustaja.
2. Kun Tuomas vei omaa mummoaan sairaalaan, hän tajusi kuinka stressaava paikka sairaalan aula voi olla. Hän halusi auttaa ihmisiä näissä tilanteissa.
3. Hän opastaa ihmisiä ilmoittautumisautomaatin käytössä ja neuvoo tietä oikealle osastolle.
4. Koska työ sopii hyvin hänen luonteelleen.

Arto

1. Mies, joka voi auttaa pitämällä seuraa, jos lapsella ei ole yhteyttä omaan isään tai muihin miehiin.
2. Ainakin kerran kuussa kokonaisen viikonlopun.
3. He esimerkiksi käyvät uima-hallissa, laskevat mäkeä, katsovat televisiosta jääkiekkoa tai pelaavat pelejä.
4. Toiminnasta on iloa ja apua kaikille osapuolille.

Harjoitus 10.

1. C 2. A 3. B 4. A 5. B 6. C
7. B 8. A 9. B, C 10. A 11. C
12. B

Harjoitus 11.

1. E 2. B 3. A 4. D 5. B 6. C
7. E 8. E 9. D 10. B 11. C 12. A

Harjoitus 12.

A.

1. kun sinä kerrot
2. kun Alex suunnitteli
3. kun Milla saapuu
4. kun vieraat syövät

5. kun hän seisoi
6. kun me tanssimme

B.

1. kun hän huomasi
2. kun hermostun
3. kun keskustelemme
4. kun olet
5. kun hän kuuli
6. kun he raivostuvat

Harjoitus 13.

Kun (minä) synnyin
Kun olin 4-vuotias
Kun pikkuveljeni tuli
kun äiti meni
kun lähdin kouluun
Kun myöhemmin mietin
kun tein ensimmäistä
työharjoitteluaani

Harjoitus 14.

A.

1. (teidän) tullessanne sisään
2. isän tehdessä tilausta
3. siskon lukiessa ruokalistaa
4. (meidän) kehuessamme ruokaa
5. (sinun) vilkuttaessasi heille.
6. lasten leikkiessä pöydässä.

B.

1. juodessaan kahvia
2. kuunnellessaan lapsiaan
3. käydessäni täällä
4. syödessään jäätelöä
5. poistuessaan täältä
6. lähtiessämme kahvilasta

Harjoitus 15.

1. B 2. C 3. A 4. D 5. B 6. D
7. A 8. C 9. C 10. B 11. A 12. D

Harjoitus 16.

A.

1. Joku ryösti eilen lähikaupan juuri kun olin tullut kauppaan.
2. Menittekö te poliisiasemalle heti, kun ryöstö oli tapahtunut?
3. Kun muut silminnäkijät olivat tulleet poliisiasemalle, odotimme yhdessä vielä puoli tuntia.
4. Kun olimme kertoneet koko jutun, poliisi alkoi esittää kysymyksiä.
5. Kun olit kuvaillut varkaan ulkonäköä, poliisi kysyi vielä, millaiset vaatteet ryöstäjällä oli.
6. Kun poliisi oli kuulustellut kaikkia silminnäkijöitä, saimme lähteä kotiin.

B.

1. Varas ryösti kassan, kun oli lyönyt ensin myyjää kasvoihin.
2. Soitimme poliisille heti, kun olimme nähneet ryöstön.
3. Sinun täytyi käydä lääkärissä, kun

- olit saanut käteesi haavan.
- Silminnäkijät pääsivät kotiin, kun olivat allekirjoittaneet kuulustelu-pöytäkirjan.
  - Itkin vasta, kun olin kertonut koko jutun äidille.
  - Mitä te ajattelitte, kun olitte selvinneet päivän tapahtumista?

Harjoitus 17.

Kun olin valmistunut
Kun olin työskennellyt
kun hän oli jäänyt
Kun olimme haastatelleet
Kun Mika oli aloittanut työt
Kun olimme seurustelleet
kun oli saanut

Harjoitus 18.

- A.**
- Paavon tultua kotiin
  - (Sinun) neuvottuasi minua
  - Lähetettyäni hakemuksen
  - Vastattuani kysymyksiin
  - Keskustelun päätyttyä
  - Kaikkien käytyä haastattelussa

B.

- Saatuani tiedon valinnasta
- onniteltuasi minua
- Soitettuamme äidilleni
- Tavattuani esimiehen
- Kerrottuani työtehtävistä
- Tutustuttuani minuun

Harjoitus 19.

A.

pestyä → Kallen pes-
tyä lempihupparinsa
pestyä → pestyä huppariaan
pakattua → Emman pa-
kattua reppunsa
pakattua → moneen ker-
taan pakattua reppuaan
leivottua → Tuulan leivottua
mökkituliaisiksi raparperi-
leivottua → edellisil-
ta leivottua piirakkaa
syötyä → lähes koko-
naan syötyä piirakkaa
syötyä → Kallen kavereineen
syötyä siitä suurimman osan

C.

TUA-lauseenvastike

pestyä
Kallen pesyä lempihupparinsa.
= Kun Kalle oli pessyt
lempihupparinsa.

pakattua
Emman pakattua reppunsa
= Kun Emma oli pakannut
reppunsa

leivottua
Tuulan leivottua mökkituliaisiksi
raparperi-
leivottua.
= Kun Tuula oli leiponut
mökkituliaisiksi raparperi-
leivottua.

syötyä
Kallen kavereineen syötyä siitä
suurimman osan
= Kun Kalle oli kavereineen
syönyt siitä suurimman osan

TU-partisiippi

pestyä
pestyä huppariaan
= huppariaan, joka oli pesty

pakattua
moneen kertaan pakattua reppua
= reppua, joka oli pakattu
moneen kertaan

leivottua
edellisiltana leivottua piirakkaa
= piirakkaa, joka oli leivottu
edellisiltana

syötyä
lähes kokonaan syötyä piirakkaa
= piirakkaa, joka oli
lähes kokonaan syöty

Harjoitus 20.

- sovittuanne = kun olette sopineet
- saunottuanne = kun olette saunoneet
- käytyäsi = kun olet käynyt
- huomatessasi = kun huomaat
- päätyessä = kun päättyy
- tarvittaessa = kun (jos) tarvitaan
- lähtiessäsi = kun lähdet
- luovuttaessasi = kun luovutat

Harjoitus 21.

- 22.3.   2. 29.3.   3. 23.3.
4. 14.3.   5. 7.3.

Harjoitus 22.

- kun hän kertoi
- että hän haluaa
- että hänen kaikki lapsensa hankkivat / hankkisivat
- Kun hän oli opiskellut
- kun hän oli työskennellyt
- Kun hän oli palannut
- että kahvilan perustaja oli asunut
- että design ja markkinointi ovat
- Kun Karl Fazer oli kuollut

Harjoitus 23.

- A.**
- Hän alkoi seurata varasta ja ilmoitti asiasta hätäkeskukseen.
  - Hän irrotti vessassa pyörän lukon.

- Varas yritti poistua paikalta varastetulla pyörällä. Tällöin poliisi pysäytti miehen ja kertoi, että oli hälyttänyt paikalle poliisiin. Varas yritti paeta, mutta poliisi tarttui häntä käsivarresta, ja tappelu alkoi.
- Hän jatkoi riehumistaan eikä suostunut kertomaan henkilö-tietojaan.

B.

- vapaalla ollut poliisi = poliisi, joka oli vapaalla
- lukittua pyörää = pyörää, joka oli lukittu
- lukittua pyörää raahanneen miehen = miehen, joka raahasi lukittua pyörää
- varastetulla ajokillaan = ajokillaan, joka oli varastettu
- varasta seurannut poliisi = poliisi, joka seurasi varasta
- epäillylle varkaalle = varkaalle, jota epäiltiin
- uutisesta suivaantunut pyörä-varas = pyörävaras, joka oli suivaantunut uutisesta
- riehaantuneen pyörävarkaan = pyörävarkaan, joka oli riehaantunut
- vuonna 1995 syntynyttä polku-pyörävarasta = polkupyörä-varasta, joka oli syntynyt vuonna 1995

C.

- seuraavansa polkupyörävarasta = että hän seuraa polkupyörä-varasta
- poliisin seurattua = kun poliisi seurasi
- kertoi havainneensa = kertoi, että oli havainnut
- kahden miehen painivan = että kaksi miestä painii
- toisen sanovan = että toinen sanoo
- olevansa poliisi = että on poliisi
- pyytäänsä varasta rauhoittumaan = kun pyysi varasta rauhoittumaan
- poliisipartion saapuessa paikalle = kun poliisipartio saapui paikalle

Harjoitus 24.

- Jotta ikäihmiset ja lapset saisivat jakaa arkeaan toistensa kanssa ja oppia toisiltaan jotakin.
- a. Laila odottaa innolla lasten vierailuja. Erityisesti hän pitää lasten kanssa ruokailemisesta.
- b. Reinon kokemukset ovat olleet hyviä. Erityisesti Reinosta on mukavaa piirtää liriksen kanssa.
- c. Maija osallistuu jumppatuokioihin lasten kanssa, mutta on muuten

- mieluiten omissa oloissaan. Hän ei jaksa kuunnella lasten metelöintiä.
- Leikkiminen ja askartelu.
  - Jotkut vanhuksat eivät kuule hyvin. Eräs mummo kysyy toistuvasti Antonin nimeä ja Eino-pappa nukahti kesken lauluhetken.

Harjoitus 25.

- toukokuisesta
- pilvinen
- oikeakätinen
- nahkaiset
- tummatukkaisia
- kovaäänisempi
- kiireinen
- matalaloppukaisia
- tuulisella

Kappale 7

Harjoitus 1.

- A.**
- Rallissa tavallisilla autoilla ajetaan kilpaa yleisillä teillä. Rallia voidaan ajaa asfaltilla, soralla, lumella ja jäällä. Rallia voidaan ajaa kaikkina vuodenaikoina.
  - Koska Suomessa on hyvät mahdollisuudet harrastaa rallia ja Suomesta on tullut useita kuuluisia rallikuskeja.
  - Suomen MM-ralli, joka ajetaan vuosittain Jyväskylässä. Rallin nimi on vaihtunut useaan kertaan.
  - Koska Suomessa järjestäjät ymmärtävät, mitä sekä katsojat että kilpailijat odottavat nyky-aikaiselta rallikilpailulta.

- B.**
- oikein
  - väärin
  - oikein
  - väärin
  - väärin
  - oikein
  - väärin
  - väärin
  - oikein
  - oikein

Harjoitus 2.

- A.**
- Olli Suomisesta, jonka elämä muuttuu hänen tavattuaan Kerttu Karan, joka kirjoittaa kirjaa Jyväskylän salakäytävistä.
  - Romaaniin on kirjoitettu kaksi erilaista lopetusta. Lukija ei voi tietää, kumpi lopetus hänen kirjassaan on.
  - Hänen mielestään Jyväskylä on mennyt huonompaan suuntaan, koska nykyään kaupunki tuntuu hengettömältä. Kaupungissa ei ole enää hyvää tunnelmaa.
  - Se ei ole oikea puisto vaan ankea kivellä päällystetty tori.

- B.**
- laki
  - ahtaus
  - hengetön
  - tuudittaa
  - rinne
  - kävelytie
  - vilahdella
  - tapahtumattomuus
  - budjettivaje

Harjoitus 3.

- Tampereen lempinimi on Manse.
- Manserockin esittäjät ovat suosittuja koko maassa.
- Manserock-nimitys keksittiin Helsingissä.
- Eppu Normaali aloitti punkbändinä, mutta on muuttanut myöhemmin musiikkiaan melodisemmaksi.
- Bändin lempinimi on "Eput".
- Repullinen hittejä on Suomen kaikkien aikojen toiseksi myydyin levy.
- Yksi bändin suosituimmista kappaleista on "Murheellisten laulujen maa".

Harjoitus 4.

muistelen
nähtyneeseen
kertoen
kuljetit
suolaisen
oikaisen

Harjoitus 5.

- Närpiön ruotsinkielinen nimi.
- Koska alue on alavaa tasamaata, jossa ei ole juurikaan kiviä tai kallioita peltojen keskellä. Maaperä on entistä merenpohjaa ja siksi ravinteikasta viljelymaata.
- Närpiön ensimmäinen tomaattien kasvihuoneviljelijä.

Harjoitus 7.

- He olivat kasvihuoneyrittäjiä.
- Tukholmassa kukkakauppiaina.
- Paperitöiden runsas määrä.
- Välittävien ihmisten yhteisö.
- Se on Närpiössä yleisin lajike, joka sopii hyvin ympäri-vuotiseen viljelyyn ja on maukas.
- Hän alkaa viljellä tulppaneja.

Harjoitus 8.

- Oulu on perustettu vuonna 1605 ja se oli 1800-luvulla Suomen suurin tervanviejä.
- Nokialla on ollut pitkään toimintaa Oulussa, ja yhdessä alihankkijoidensa kanssa se työllisti etenkin vuosituhannen vaihteessa paljon ihmisiä.
- Monet nykyisistä alueen teknologia-alan pienyrityksistä ovat entisten nokialaisten perustamia.
- Ne ovat mukana tekemässä Oulusta kasvavaa uusien teknologiayritysten keskusta.

Harjoitus 9.

- ylivoimaisesti
- Nykyisin – ennen kaikkea

- pitkään
- Paljolti – merkittävä
- Reilut
- myötä
- alun perin
- lukuisia

Harjoitus 10.

- Hän sai töitä Nokialta Oulun yksiköstä.
- Hän ystäväystyi uusien työ-kaveriensa kanssa. Lisäksi hän tutustui paikallisiin oululaisen vaimonsa kautta.
- Hänet irtisanottiin Nokialta vuonna 2012, jonka jälkeen hän perusti parin kaverinsa kanssa oman yrityksen.
- Terveydenhoitoalalla.
- Yhteistyö sujuu hyvin, koska heidän kanssaan ei tarvitse väitellä turhista asioista.
- Kannattaa keskittyä siihen, minkä osaa parhaiten.

Harjoitus 12.

- B
- H
- G
- A
- I
- D
- F
- C
- E

Harjoitus 13.

- Suomen kuuluisin vaellusreitti, joka jakautuu Isoon ja Pieneen karhunkierrokseen.
- Koska reitillä on hyvät opasteet.
- Reitin varrella voi yöpyä autiotuvissa, laavuissa tai teltassa.
- Korkeat metsäiset vaarat, syvässä kuruissa virtaavat koskiset joet, jylhät rantakalliot, harjut ja mäntykankaat ovat tyypillisiä alueen maisemalle.
- Jotta arvokas luonto säilyisi paremmin.

Harjoitus 15.

- B
- C
- A
- B
- B

Harjoitus 16.

- Punkaharju on Suomen tunnetuin harjumuodostelma
- Punkaharju sijaitsee keskellä Saimaa-järveä.
- Viimeisellä jääkaudella Pohjois-Eurooppa oli 2–3 km paksun jääkerroksen peitossa.
- Punkaharjun maisemat ovat viehättäneet ihmisiä jo vuositoujia.
- J. L. Runeberg on sanoittanut Maamme-laulun, jonka luontokuvaukset perustuvat pitkälti Punkaharjun maisemiin.

Harjoitus 17.

- A.**
- ihana
  - hurmaava
  - kaunis
  - viehättävä
  - korkea
  - vihreä
  - kaapea
  - mutkisteleva
  - yrjyrkä
  - luonnollinen
  - huojuva

12. laaja 13. suuri 14. metsäinen
15. viheriäinen 16. kristallinkirkas
17. kirjava

Harjoitus 18.

1. mäki 2. taajama 3. niitty
4. vesistö 5. kylä 6. pelto 7. puro
8. kunta

Harjoitus 20.

1. tietotaito 2. suuryritys
3. työllisyys 4. luonnonvarat
5. innovaatio 6. yrittäjä
7. taantuma 8. noususuhdanne

Harjoitus 21.

1. kuulemma 2. ennen kaikkea
3. itse asiassa 4. ensinnäkin
5. toiseksi 6. Sitä paitsi 7. jotenkin
8. joka tapauksessa 9. oikeastaan
10. nimittäin 11. siinä tapauksessa
12. sittenkin 13. Tavallaan
14. siitä huolimatta

Harjoitus 23.

1. kysyäkseni 2. varmistuaksemme
3. saadaksesi 4. lainataksenne
5. vaihtaa kseen 6. suojatakseni
7. näyttää kseen

Harjoitus 24.

1. pysyäkseni 2. voidakseen
3. saadaksemme 4. kokeillakseen
5. oppiaksesi 6. tavataksenne

Harjoitus 25.

1. juoden – lukien 2. katsellen
3. näyttären 4. nousten 5. väristen
6. hymyillen 7. huokaisten

Harjoitus 26.

1. odottaen 2. toivoen 3. juosten
4. peläten 5. posket punoittaen
6. sydän pamppaillen
7. silmät loistaen

Harjoitus 27.

1. a. hymyilemällä
b. hymyillen
2. a. keräten
b. keräämällä
3. a. Onkimalla
b. onkien
4. a. kierrellän
b. kiertelemällä
5. a. pelaamalla
b. pelaten
6. a. syömällä
b. syöden
7. a. tehden
b. tekemällä

Harjoitus 28.

1. Totta puhuakseni
2. ymmärtääkseni
3. tietääkseni

4. Muistaakseni
5. tarkemmin ajatellen
6. suoraan sanoen
7. Luullakseni
8. vakavasti puhuen

Harjoitus 30.

1. oppiakseni ranskaa
2. Asuessani Ranskassa
3. tullessani Suomeen talvella
4. auringon laskevan vasta keskiyön jälkeen
5. voidakseni auttaa siskoani häävalmisteluissa
6. olevansa raskaana
7. hänen ja Villen muuttaneen isompaan asuntoon
8. Liisan ja Kallen ostaneen rivitaloasunnon
9. kuultuani kaikki nämä uutiset

Harjoitus 31.

- A.**
1. unohtaneensa = että oli unohtanut
2. Sirkkan syntymäpäiväjuhlien olevan = että Sirkkan syntymäpäiväjuhlat ovat
3. Sirkkan juhliessa = kun Sirkka oli juhlinut
4. televisiota katsellen = ja katsellut televisiota
5. huomattuaan = Kun Sirkka on huomannut....hän...
6. selittää kseen = koska hän halusi selittää (jotta selittäisi)
7. pyytääkseni = jotta voisin pyytää anteeksi (koska halusin pyytää anteeksi)
8. puhuessani = kun puhuin
9. minun kuuluvan = että minä kuulun
10. sinun ihmetelleen = että sinä olit ihmetellyt
11. onnitellakseni sinua = jotta voisin onnitella sinua
12. antaakseni lahjan = jotta voisin antaa lahjan

Harjoitus 32.

1. laiva 2. miestä 3. hinnat
4. laatikkoa 5. henkilöä 6. sanoa
7. suuteli 8. näytellä 9. kuoli
10. vähemmän

Kappale 8

Harjoitus 1.

1. suomeksi 2. vaikeuksista
3. käänteentekevä 4. kuulumisia
5. harmitteli kovasti 6. maljan

Harjoitus 3

B.

- Pedro ja Aylin
1. aikaa 2. asialla 3. tapahtui
4. kasvatti

Olga ja Silvio

5. itse 6. Asiasta 7. Hääpäivästä

Alex, Katsuhiko ja Noor

8. kurjuutta 9. kuulostaa 10. hyvä

Harjoitus 4.

1. Mä en oo kertonut tätä vielä kenellekään
2. Tarkotatsä, että
3. Miten sen nyt sanois...
4. Voihan olla, että
5. Asiasta toiseen...
6. Anteeks, mut
7. eiks vaan? / eiks niin?
8. Mut hei
9. eiku / ei, vaan

Harjoitus 5.

1. vai mitä?
2. Mut ootsä ajatellu, et Luuletsä, et
3. Anteeks, mut
4. Mä pelkään pahoin, et
5. Asiasta toiseen
Ootsä muuten kuullu, et
6. eiku (siis)
7. Lupaa, ettet kerro kenellekään!

Harjoitus 6.

1. tauotta 2. poikkeuksetta
3. tuloksetta 4. luvatta
5. rangaistuksetta 6. aiheetta
7. kunniaa

Harjoitus 7.

A.

1. Kanariansaariin kuuluva Fuerteventura on oikea kohde todelliselle auringonpalvojalle! Toinen toistaan kauniimpine rantoineen se täyttää jokaisen rantalomasta haaveilevan toiveet. Maisemaa hallitsevat hiekka, meri, vuoret ja aurinko. Siellä täällä on myös vehreitä keitaita palmuineen ja hedelmäviljelmineen.

2. Ranskan Alsace on upea alue viehättävine kylineen ja lukuisine viinitiloineen. Välimatkat kylien välillä eivät ole pitkiä. Jos sinua kiehtoo polkupyöräloma yhdistettynä hyviin viineihin ja herkullisiin juustoihin, Alsace on loistava kohde juuri sinulle.

3. New Yorkissa on jokaiselle jotakin: Manhattan pilvenpiirtäjiineen, Central Park kuuluisine lenkki-

polkuineen, Harlem gospel-messuineen... Vaihtoehtojen kaupungissa riittää ihmisvilinää, kauppiaita, ravintoloita, museoita, nähtävää ja koettavaa hengästymiseen asti.

4. Trooppinen Borneo on luontomatkailijan paratiisi sumumetsien peittämisen vuorineen, tiheine sademetsineen sekä eksoottisine eläimineen. Borneossa voit kohdata norsuja, sarvikuonoja, orankeja, värikkäitä lintuja, suuria liskoja ja kilpikonnia.

Harjoitus 8.

1. Joskus muistelen lapsuuden ja nuoruuden kesiä haikein mielin.
2. Kesäjuhlassa sai syödä mielin määrin herkkuja.
3. Kävelin kesäisin aina paljain jaloin.
4. Yritin kaikin tavoin olla ajattelematta koulua ja pimeää talvea.
5. Nautin vapauden tunteesta täysin siemauksin.
6. Vähän vanhempana matkustelin junalla pitkin poikin Eurooppaa.
7. Suurin piirtein 20-vuotiaana tapasin eräällä junamatkalla kauniin tytön.
8. Eleonoora oli kaikin puolin upea nainen.
9. Olimme ehtineet hädin tuskin tutustua toisiimme, kun tiemme erosivat Pariisissa.
10. Ajattelen edelleen Eleonooraa päivin ja öin.

Harjoitus 9.

1. instruktiiivi: suurin odotuksin
2. instruktiiivi: kovin ottein
3. abessiivi: luvatta
4. instruktiiivi: vaatimattomin tuloksin
5. komitatiivi: oheistuotteineen
6. abessiivi: ongelmitta
7. komitatiivi: puolisoineen
8. abessiivi: passitta

Harjoitus 10.

1. kaikin keinoin
2. laihoihin tuloksin
3. syyttä
4. surutta
5. omin käsin
6. poikineen

Harjoitus 11.

A.

1. En varmasti koskaan totu näihin ahtaisiin työtiloihin!
2. Emme kerta kaikkiaan mahdu kaikki samaan työhuoneeseen.
3. Minä olen kyllästynyt siihen, ettei täällä ole säilytystilaa ollenkaan.
4. Emmekö me voisi joskus kokoontua puhumaan työasioista vaikka johonkin viihtyisään kahvilaan?

5. Myös työkaverini suhtautuvat tähän ideaan myönteisesti.
6. Kaikki tietävät, että työympäristö vaikuttaa työtehoon merkittävästi.

B.

1. Tarvitsen rahaa uuden pesukoneen ostamiseen.
2. Siiri onnistui pääsemään yliopistoon.
3. Hän innostui esityksestä niin paljon, että lupasi lähteä uudestaan oopperaan.
4. En tiedä vielä, lähdemmekö mökille. Se riippuu siitä, millainen sää huomenna on.
5. Andrei päätti ostaa halvimman mahdollisen tietokoneen. Nyt hän katuu päätöstään.
6. Me vastustamme uusia moottoreita.
7. Kesäloman lopussa tunnen itseni aina hyvin energiseksi.

Harjoitus 12.

1. asettui – asetti
2. jätti – jäi – oli jäänyt
3. kiinnittyi – kiinnitti
4. innosti – innostumaan
5. perustuvat – perusti

Harjoitus 14.

C.

1. Wilma kertoi myöhästyneensä tänään työhaastattelusta.
2. Wilma oli tajunnut nukkuneensa pommiin.
3. Hän uskoi sammuttaneensa herätyskellon unissaan.
4. Wilma oli soittanut heti haastattelupaikkaan ja pahoitellut kovasti tapahtunutta.
5. Wilma sanoi häntä hävettävän vieläkin.
6. Hän muistutti itse inhoavansa myöhästelyä yli kaiken.
7. Sitten Wilma kertoi menneensä taksilla haastattelupaikkaan päästäkseen mahdollisimman nopeasti paikalle.
8. Hän sanoi olleensa myöhässä vain viisi minuuttia, mutta epäilevänsä, että häntä ei valita.

Harjoitus 15.

A.

1. Forssassa, Tampereella ja Helsingissä.
2. Aishan mielestä Vuosaari on todella upea paikka, koska meri on lähellä ja puutteet ulkoilulle loistavat.
3. Ne kokoavat Helsinkiin paljon lähialueiden maahanmuuttajia. Aishan isosiskot hämmästelivät, kuinka kansainvälinen ilmapiiri

- Helsingissä on festivaalien aikaan.
4. Aisha haluaisi, että Helsingissä olisi enemmän katuviolinää ja aikuisten oleskelupaikkoja.
  5. Aisha arvostaa, että Helsingissä kaikki on lähellä ja liikkuminen on helppoa. Hän pitää myös Helsingin turvallisuudesta.

B ja C

Partisiipit:

Saksassa asuvien isosiskojesa → isosiskojesa, jotka asuvat Saksassa sitä kritisoivat ihmiset → ihmiset, jotka kritisoivat sitä lenkkeilyä ja ulkoilua harrastaville → heille, jotka harrastavat lenkkeilyä ja ulkoilua
1990-luvulla Suomeen muuttanut Aisha → Aisha, joka muutti Suomeen 1990-luvulla

Lauseenvastikkeet:

hänen ollessaan → kun hän oli lähtevänsä → että hän lähtee/lähtisi opetellen → ja opetteli opiskellakseen → jotta hän opiskelisi opiskeluaikojen juurruttaneen → että opiskeluaika juurrutti valmistuttuaan → kun hän oli valmistunut työskentelevänsä → että hän työskentelee pitävänsä → että hän pitää Helsingin muuttuneen → että Helsinki on muuttunut tapahtuma tuntuu kokoavan → tuntuu, että tapahtuma kokoaa olevansa ylpeä → että on ylpeä sanoo pitävänsä → sanoo, että hän pitää matkusteleavansa → että hän matkustelee kävelen → niin että kävelee pyöräillen → niin että pyöräilee olevansa → että hän on

Harvinaiset sijamuodot: syyttä, myyntikojuineen, katukahviloineen

SUOMEN *mestari*

4

Suomen kielen oppikirja aikuisille

Suomen mestari 4 jatkaa suosittua oppikirjasarjaa, joka on tarkoitettu aikuisille ja nuorille suomen kielen opiskelijoille. Oppimisen kohteena kirjassa ovat rinnakkain arkipäivän kielenkäyttö ja virallisempi viestintä. Kirjan tekstit edustavat erilaisia tekstilajeja. Tekstien aihepiirejä ovat mm. työ ja työnhaku, tekniikka, tiede ja keksinnöt, maantiede sekä ihmisen elämäntyyli. Kirjassa käytetään sekä puhekieltä että kirjoitettua kieltä ja esitellään kirjan käyttäjälle molempiin kielimuotoihin kuuluvia kielenkäytön piirteitä. Runsaat ja monipuoliset harjoitukset sekä havainnollinen kuvitus tukevat sekä kielikurssilla opiskelua että itsenäistä työskentelyä.

Kirja soveltuu opiskeluun yleiseurooppalaisen viitekehyksen taitotasolla B1, ja kirjaa käyttäen voi edetä B2-tasolle saakka. Oppikirjaa täydentävät erikseen hankittava äänite ja opettajan opas.

FINN LECTURA

www.finnlectura.fi

5

Uskomatonta!

- rikokset, onnettomuudet ja luonnonkatastrofit
- uutistekstit, viihdeuutiset
- että-lauseenvastike: VAN ja NEEN
- referointi: että-lauseenvastike
- Miten sanotaan? Varmaa vai epävarmaa?
- Tehdään sanoja! ari, is ja puhekielen verbejä

Loppu hyvin, kaikki hyvin